

WETTEREN

INSPIRATIENOTA

BELEIDSCYCLUS 2026-2031

INHOUD

INLEIDING.....	4
SPEERPUNTEN.....	7
SPEERPUNT 1: DE BASIS OP ORDE	8
SPEERPUNT 2: WE WERKEN AF WAT WE ZIJN GESTART.....	10
De Warande	11
Buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA)	12
Een toekomstvisie op zorg en de rol van het woonzorgcentrum Schelderust/Scheldezicht	13
Een toekomstvisie voor gemeentelijke kleuterschool 't Kleuterboompje.....	15
SPEERPUNT 3: Bouwen aan een aangename leefomgeving	16
SPEERPUNT 4: Bouwen aan een kansrijke gemeente	18
PIJLERS	21
MENSEN.....	22
Demografie.....	22
Sport en vrije tijd.....	30
Jeugd.....	36
Ouderenbeleid.....	39
Onderwijs.....	41
Kinderopvang en gezinsbeleid	47
Lokaal sociaal beleid en maatschappelijke dienstverlening	50
Zorg en gezondheid	54
WELVAART	58
Werk	58
Economie.....	62
RUIMTE	69
Klimaat	69
Afval- en milieubeleid.....	72
Ruimtelijke ordening.....	77
Wonen.....	81
Mobiliteit.....	86
Openbare werken en lokaal waterbeleid.....	94
STERK LOKAAL BESTUUR.....	98
Veiligheid.....	98
Lokaal mondiaal en duurzaam beleid	104
Lokaal patrimonium.....	107
Technologie, ict en informatieveiligheid.....	109
Communicatie en participatie	111
Financiën.....	116
Personeelsbeleid.....	124

INLEIDING

In deze inspiratienota schuilt verschillende maanden werk, getrokken door Team Strategie, Beleid en Kwaliteit en met de medewerking van alle leidinggevenden en enkele experts en deskundigen uit onze organisatie. Na een eerste evaluatie van de huidige omgevingsanalyse, beslisten we in het najaar om deze omgevingsanalyse een nieuwe invulling te geven. De huidige omgevingsanalyse werd niet gedragen binnen de organisatie (en was voor sommigen zelfs volledig onbekend terrein), er ontbraken te veel nuttige indicatoren en het werd niet ingezet als beleidsinstrument.

De eerste stap bij het uitwerken van een nieuwe omgevingsanalyse was het bepalen van de structuur. De structuur die de **Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de VN** (ofwel **SDG's**: sustainable development goals) ons aanreiken waren voor ons het meest geschikt. De SDG's vormen een uitgelezen kader om een antwoord te bieden op de uitdagingen van vandaag en morgen. Via 17 doelstellingen streeft de VN naar een duurzame wereld in 2030. In deze inclusieve en universele agenda is ontwikkeling onlosmakelijk verbonden met respect voor onze planeet en haar bewoners.

Developed in collaboration with TROLLBÄCK & COMPANY | TheGlobalGoals@trollback.com | +1 212 229 1010
For queries on usage, contact: opbouw@trollback.com | Not official translation made by UNHCR Brussels (September 2018)

Alle 17 **doelstellingen** raken aan lokale bevoegdheden en kunnen niet gerealiseerd worden zonder de inzet van steden en gemeenten. Het is op lokaal niveau dat de uitdagingen zich laten voelen, maar ook waar de oplossingen liggen. Want de gemeente is het bestuursniveau dat het dichtst bij de bevolking staat, het beste weet wat haar bezighoudt en wat ze nodig heeft.

Het is dan ook essentieel dat de visie van duurzame ontwikkeling en de SDG's opgenomen wordt in de beleidsplanning. Daarvoor zijn de omgevingsanalyse en deze inspiratienota een eerste stap. Er komen data aan bod over de thema's die raken aan de SDG's, zoals kwaliteitsvolle dienstverlening, participatie, wonen en mobiliteit. Dat vormt een belangrijke stap om in een latere fase van het beleidsplanningsproces duurzame doelstellingen en acties te bepalen.

De SDG's dwingen ons niet alleen om bij alle beleidskeuzes over duurzaamheid na te denken, maar ze bieden ons ook een nieuwe structuur om onze werking in op te delen, namelijk de **vijf duurzame pijlers**. Vanuit de globale inzet gaat het dan over de 5 P's: People – Prosperity – Planet – Peace – Partnership. Vrij vertaald gaat dat over: mensen – welvaart – ruimte – veiligheid en lokaal bestuur – samenwerking. De omgevingsanalyse hebben we volgens deze vijf pijlers opgedeeld.

Zoals we meermaals in deze inspiratienota aangeven, is interne en externe samenwerking van cruciaal belang om complexe uitdagingen zo professioneel mogelijk aan te gaan. De SDG's bevorderen **transversaal werk** en zetten in op een **integraal beleid** op alle gebied. Deze manier van werken komt tegemoet aan onze organisatiedoelstellingen, waarbij we onze teams onderling veel meer willen laten samenwerken. Ze bevorderen ook datagericht werken en stellen ons in staat om onze werking met die van andere gemeenten te vergelijken. Samenwerking en professionaliteit zijn ook twee van onze organisatiewaarden en sluiten perfect bij de SDG's aan.

Om gedragenheid te creëren over de indicatorenset, vroegen we alle departementen om vanuit hun werking de meest relevante indicatoren te selecteren. Dat deden ze op basis van een **indicatorenset** van zo'n 1.400 indicatoren, bestaande uit indicatoren uit de huidige omgevingsanalyse, de Gemeente-Stadsmonitor (GSM), Provincie in Cijfers (PiC), cijfers van Statistiek Vlaanderen en de SDG-indicatorset van VVSG. De selectie van de diverse teams werd daarop door Team Strategie, Beleid en Kwaliteit verzameld en verder uitgedrukt. Die oefening is nu nog lopende met als doel om tegen eind 2024 over een stabiele en door iedereen gedragen indicatorenset te beschikken die de basis wordt voor de toekomstige omgevingsanalyses. De ruwe indicatorenset vormde de basis voor deze inspiratienota.

Op een leidinggevendenoeverleg kregen de leidinggevenden, aangevuld met een aantal experts en andere medewerkers uit de organisatie, toelichting bij een selectie van de 120 meest relevante indicatoren. Uit deze indicatorenset maakte elke leidinggevende een **top 10** van de belangrijkste indicatoren voor onze gemeente. Daaruit kwam onderstaande score:

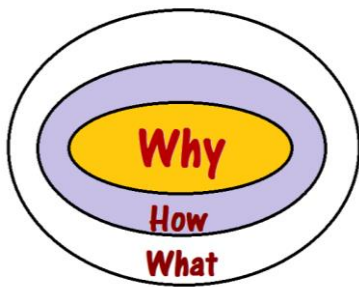
Pijler	Indicator	Score
People	Kansarmoede – Kansarmoede-index	79
Planet	Woonomgeving – Netheid (straten, voetpaden, centrum)	63
Planet	Tevredenheid infrastructuur (voetpaden, fietsinfrastructuur, straten en pleinen)	54
People	Lager onderwijs – Onderwijs Kansarmoede Indicator (OKI)	49
Algemeen	Fierheid over de gemeente	39
People	Kinderopvang – Opvangplaatsen baby's en peuters (spreiding) – Vraag versus aanbod	36
Prosperity	Personen met een (equivalent) leefloon (herkomst)	34
Planet	Groen in de gemeente	27
Planet	Woonarmoede – Woonquote	26
People	Secundair onderwijs – Onderwijs Kansarmoede Indicator (OKI)	23

Daarnaast kregen de leidinggevenden en experts ook ruimte om meer in de diepte uitleg te geven bij de grootste uitdagingen waarvoor Wetteren staat, zowel binnen het eigen domein als algemeen. Deze input is verweven in deze inspiratienota en is daardoor ook gedragen door de volledige organisatie.

De brede omgevingsanalyse, gekaderd binnen de vijf pijlers, geeft de lezer een idee over de diverse uitdagingen waarmee Wetteren (en vaak ook in bredere zin Vlaanderen, België, Europa of de wereld) te maken heeft. Ze tonen aan dat de **beleidsruimte** voor een stuk al wordt bepaald door **verwachtingen van bovenlokale overheden**, maar ook door **maatschappelijke trends** waar de gemeente zelf weinig vat op heeft.

Toch is er duidelijk ook nog heel wat ruimte om zelf aan beleid te doen. Vanuit de administratie schuift het MAT (als resultaat van een denkdag) vier grote speerpunten naar voren voor het volgende meerjarenplan. We starten met deze **speerpunten**, omdat ze volgens ons de meeste aandacht verdienen. Het gaat om:

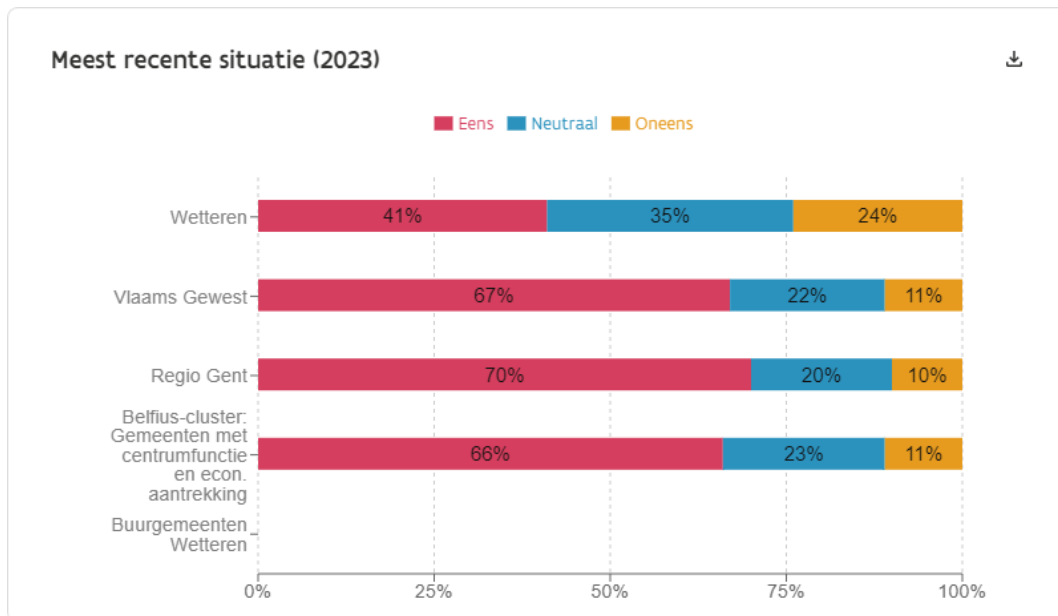
- De basis op orde
- We werken af wat we zijn gestart
- Bouwen aan een aangename leefomgeving
- Bouwen aan een kansrijke gemeente

Figuur 1: Golden Circle Simon Sinek (Bron: Wikimedia Commons)

Nadat we deze vier speerpunten hebben besproken, presenteren we een bredere omgevingsanalyse. Die is dus gebaseerd op de nieuwe indicatorenset en haalt heel wat inspiratie uit de fiches met omgevingsfactoren van VVSG. De **omgevingsanalyse** is bewust op meer **strategisch niveau** gehouden omdat we eerst een stevig fundament willen leggen richting het volgende meerjarenplan. Deze inspiratienota zet dan ook sterk in op de kern van de **Gouden Cirkel van Simon Sinek**: **Waarom** doen we wat we doen? Het geeft op verschillende domeinen ook al richting aan de tweede cirkel: **Hoe** zouden we dit moeten doen? De uiteindelijke concrete uitwerking zit later vervat in de concrete actieplannen en acties van het meerjarenplan: **Wat** moeten we doen?

Het uiteindelijke doel is van Wetteren weer een **fieri** gemeente te maken. Die negatieve trend ombuigen is de grootste uitdaging en zal maar lukken als we voor alle hieronder besproken domeinen van onze werking op een samenwerkende, professionele, enthousiaste en klantgerichte manier aan de slag gaan. Zodat we samen, beleid en administratie, de Wetteraar weer voldoende redenen geven om fier te zijn op zijn of haar gemeente.

Figuur 2: Aandeel inwoners dat fier is op de gemeente (Bron: GSM)

SPEER- PUNTEN

SPEERPUNT 1: DE BASIS OP ORDE

Het lijkt niet met elkaar te rijmen: inspireren en de basis op orde krijgen. Hoe vernieuwend het ene, hoe saai en vanzelfsprekend het andere lijkt te zijn. Daarnaast kan je jezelf ook afvragen waarom we starten met de blik naar binnen terwijl de inspiratienota vooral de blik naar buiten richt, naar Wetteren en de brede omgeving.

Toch kwam 'de basis op orde krijgen' als één van de vier speerpunten naar voren op een denkdag met het managementteam. Het moet de organisatie dichter bij onze waarden brengen en het zal ons effectiever en efficiënter met (belastings-)middelen om laten gaan. Onze dienstverlening naar de burger zal maar verbeteren als de fundamenten stevig staan en de achterliggende processen helder en duidelijk zijn voor iedereen. Tegelijk schuiven we het thema naar voor opdat beleidsmakers realiseren dat dit de komende legislatuur tijd van de medewerkers zal eisen, en in die zin wat kannibaliseert op de capaciteit voor het meerjarenplan.

Dichter bij onze waarden

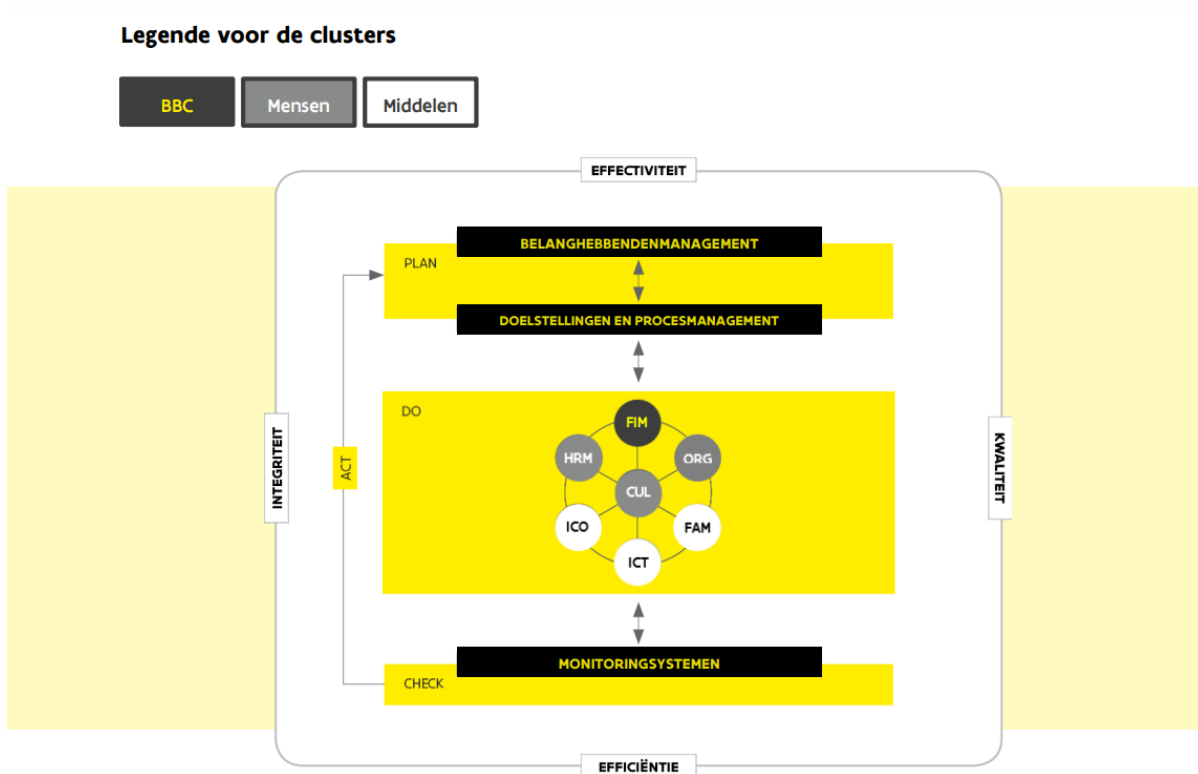
Bij aanvang van vorige legislatuur legden we de organisatiewaarden vast. Ze vormen samen het letterwoord SPEK en staan voor Samenwerken, Professionaliteit, Enthousiasme en Klantgerichtheid. De vele omwentelingen van de laatste jaren maken dat deze waarden vandaag niet steeds tot uiting komen in onze dienstverlening, we dienen hier dus extra op in te zetten.

- **Samenwerken:** Er is teveel onduidelijkheid over de rollen en verantwoordelijkheden bij het personeel. Wat is de opdracht van het team, wie ben ik in een ketting van stappen in een proces, welke autonomie leggen we op welk niveau? Onduidelijkheid voedt de verkokering en maakt dat we bij team- of departementoverstijgende opdrachten vaak een belabberd figuur slaan. Ook extern dienen we rollen en opdrachten te herdefiniëren. Hoe gaan we om met partners zoals politie, nutsmaatschappijen, intercommunales? Met andere woorden, hoe transformeren we naar een netwerkorganisatie waarbij zowel de ambtenaar als het bestuur zijn rol speelt en Wetteren verder brengt? Samenwerking is een sleutelbegrip in deze inspiratienota en wordt bij alle hoofdstukken telkens aangehaald. Binnen het laatste hoofdstuk van de omgevingsanalyse (de pijler Samenwerking / Partnership) gaan we hier nog dieper op in.
- **Professionaliteit:** Een professionele organisatie conformeert vooreerst aan de toepasselijke wetgeving. Medewerkers hebben het juiste attest om een job uit te voeren, er heerst duidelijkheid over de na te streven kwaliteit, alle infrastructuur waarin we werken voldoet aan de huidige normering enzovoort. De verstandige lezer begrijpt dat we voor een inhaalbeweging staan die energie en middelen zal vergen. Een professionele organisatie doet aan doelstellingenmanagement en vertaalt brede strategische doelstellingen naar concrete acties die opvolgbaar zijn en gemonitord worden. Een datagedreven bestuur maakt dat we van een reactief naar een proactief beleid evolueren. Daarbij werken we vanuit gestandaardiseerde processen, efficiënt middelengebruik en haalbare doelstellingen. Het moet absoluut onze ambitie zijn om wat we doen professioneler aan te pakken.
- **Enthousiasme:** Enthousiaste medewerkers zijn betrokken bij de burger, bij hun opdracht en spannen zich in voor de organisatie. Ze weten wat ze moeten doen, wat ze mogen doen en waarvoor ze bij een collega moeten zijn. Enthousiaste medewerkers worden gezond gestretcht (niet gestresst!) in hun kunnen, opdat ze zouden groeien in hun expertise en deskundigheid. Enthousiaste en betrokken medewerkers zijn de beste ambassadeurs van het Lokaal Bestuur en stralen dit uit naar de buitenwereld.
- **Klantgerichtheid:** Dit combineert zowel de ultieme als de primaire doelstelling. Het lokaal bestuur Wetteren is er opdat 27.000 inwoners zich fier, veilig en thuis zouden voelen in hun gemeente, opdat ondernemers in een ondersteunend klimaat kunnen opereren, opdat de passant vlot onze gemeente

kan doorkruisen, opdat de bezoeker van het centrum of de fantastische natuur in de omgeving kan genieten. Een klantgerichte werking uit zich in verschillende vormen. Binnen de directe dienstverlening gaat het om klantvriendelijkheid, openheid van bestuur en snelle en kwalitatieve behandeling van vragen en dossiers. Klantgerichtheid wil echter ook zeggen dat we luisteren naar de Wetteraar en alle belanghebbenden binnen de gemeente en dat we hen zo goed mogelijk gidsen naar een veilige, leefbare en duurzame toekomst.

Efficiëntie en effectiviteit

In 2014 introduceerde Vlaanderen de beleids- en beheerscyclus (BBC), die lokale besturen een instrument aanreikt voor zowel het interne als het externe beleid. Dit synthesemodel koppelt de effectiviteit van het bestuur (de beleidscyclus) aan de efficiëntie van het bestuur (de beheerscyclus).

Figuur 3: model organisatiebeheersing (Bron: Vlaamse Overheid)

Het model hierboven verdeelt de interne werking van een lokaal bestuur onder in tien grote domeinen, gebundeld in drie clusters:

1. BBC-cluster:

1. Doelstellingen- en procesmanagement (DP)
2. Belanghebbendenmanagement (BHM)
3. Monitoring (MON)
4. Financieel Management (FIM)

2. Cluster mensen:

1. Organisatiestructuur (ORG)
2. Personeelsbeleid (HRM)
3. Organisatiecultuur (CUL)

3. Cluster middelen:

1. Informatie en communicatie (ICO)
2. Facilitaire middelen (FAM)
3. Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

De start van een nieuwe beleidsperiode creëert een momentum om de basis van de BBC-cluster op orde te krijgen met een gedragen, onderbouwd en realistische nieuw meerjarenplan en beheersplan. De **Plan-Do-Check-Act (PDCA) benadering** dwingt ons om proactief en datagedreven te werken. Voortdurende monitoring stelt ons beter in staat om tussentijds bij te sturen wanneer nodig. Het faciliteert ook meer projectmatig werken. Vlaanderen kadert dit alles binnen **vier centrale waarden (effectiviteit, kwaliteit, efficiëntie en integriteit)**. Daaraan voegen we onze eigen SPEK-waarden ook steeds aan toe en dragen zo bij aan onze organisatiecultuur. Verschillende van bovenstaande domeinen behandelen we binnen onze omgevingsanalyse, en dan meer specifiek binnen de vierde pijler (Sterk Lokaal Bestuur / Peace).

De basis op orde krijgen schuiven wij naar voren in de overtuiging dat dit meer garanties zal bieden op het uitvoeren van het nieuwe beleid. Investeren in de interne efficiëntie heeft een invloed op onze effectiviteit waardoor uiteindelijk elke Wetteraar hier baat bij zal hebben. Tegelijk is natuurlijk niets zo zinloos als iets efficiënt doen wat je eigenlijk niet moet doen. Om een idee te geven van het werk dat ons te wachten staat, schuiven we in eerste instantie drie grote speerpunten naar voren. In de daaropvolgende omgevingsanalyse bieden we een overzicht van de verschillende beleidsuitdagingen en reiken we verschillende opties aan om hiermee aan de slag te gaan.

SPEERPUNT 2: WE WERKEN AF WAT WE ZIJN GESTART

Een nieuwe beleidsperiode start niet tabula rasa, maar neemt uiteraard nog projecten mee die in de vorige beleidsperiode zijn opgestart. Denk hierbij aan het afronden van het bovenlokaal sportpark en het Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) voor Dassenveld, alsook het voltooiën van de buitenruimte bij Cordonnier en het ontwikkelen van een Masterplan voor dit gebied. Er zullen ook verdere stappen moeten gezet worden in de ontwikkeling van de nieuwe Noord-Zuidverbinding met de nieuwe spoorwegovergang en de nieuwe brug over de Schelde.

Daarnaast werden gedurende de focusoefening in 2023 **vier werven** geselecteerd die **op korte termijn ingang of uitwerking moeten vinden**. Het gaat hierbij om de toekomstvisie rond de Warande, rond ouderenzorg rond gemeentelijk onderwijs en rond buitenschoolse opvang. In alle werven wordt de **urgentie mee bepaald door de infrastructurele omgeving** waarin de dienstverlening vandaag doorgaat. Bovendien dwingt **gewijzigde wetgeving** ons zowel bij buitenschoolse opvang als ouderenzorg tot acties. Naast de infrastructurele uitdagingen en verplichtingen vanuit de regelgeving zien we ook verschillende **maatschappelijke tendensen** op ons afkomen en waarop we moeten anticiperen. Tegen 2040 tellen we zo'n 600 kinderen jonger dan twaalf extra in Wetteren. Ook die kinderen moeten onderwijs en buitenschoolse opvang kunnen genieten. Daarnaast zien we ook een vergrijzing en verzilvering van de samenleving. Gekoppeld aan de moeilijke zoektocht naar zorgpersoneel is het duidelijk dat de ouderenzorg onder druk komt te staan. Wensen we deze vier activiteiten in de toekomst verder kwalitatief in te richten, dan moeten er keuzes gemaakt worden rond zowel beheersvormen als rond investeringen.

De Warande

Het sport- en recreatiedomein De Warande, dat in 1952 opengesteld werd voor bezoekers, is uitgegroeid tot een geliefde plek voor sport en ontspanning. Het domein biedt diverse faciliteiten aan zoals een zwembadcomplex, sporthallen, speeltoestellen, wandelpaden en een vijver. Door de inkapseling in het stedelijke weefsel fungeert het ook als een groene ontmoetingsplaats.

Rond 2010 kreeg het domein deels een ander uitzicht door de bouw van een nieuwe sporthal en enkele ingrijpende ruimtelijke maatregelen, zoals het verwijderen van de omheiningen en het vergroten van de doorwaadbaarheid.

Ondanks veel troeven kampt De Warande met verouderde infrastructuur, een groeiende behoefte aan duurzaamheid en inclusiviteit, en uitdagingen op het gebied van financiering. Een integrale toekomstvisie, gericht op renovatie, duurzaamheid, toegankelijkheid en innovatieve financiering, is essentieel om het domein 365 dagen per jaar aantrekkelijk en relevant te houden voor de toekomstige generaties. Met het oog op de toekomstige ontwikkeling van site De Warande, zetten we in op zes speerpunten.

1. Een toegankelijke groene long

De Warande moet een toegankelijk en doorwaadbaar park zijn, dat fungeert als groene long van het centrum van Wetteren. Gelegen op slechts 800 meter van de markt, is een goede connectie met het centrum en het omliggend stedelijk weefsel cruciaal.

Het herschikken van de onderdelen en functionaliteiten op het domein biedt de kans om meer aanééngesloten open ruimte te creëren: een groen en open deel aan de Noordzijde en een bundeling van harde infrastructuur bezuiden de verharde verbinding tussen Hekkerstraat en 18 augustuslaan ligt voor de hand.

2. Clustering van sportinfrastructuur

Op de site wordt de belangrijkste indoor sportinfrastructuur gebundeld. Twee volwaardige sporthallen met een budozaal en een danszaal blijven noodzakelijk om te voldoen aan de vraag van sportverenigingen, scholen en particuliere sporters. De zwembaden zijn beide in slechte staat en moeten op korte termijn vervangen worden. Hierbij lijkt het vooral belangrijk om te voorzien in een volwaardig binnenzwembad met een 25-meterbad, instructiebad en beperkte recreatieve functies, dat het hele jaar door beschikbaar is. **Indien we als gemeente op een kwalitatieve manier in zwemwater wil blijven voorzien, dan zal de volgende beleidsploeg keuzes moeten maken in welke vorm we dit zullen doen.**

3. Een divers regionaal publiek

De Warande richt zich op een regionaal publiek, met bezoekers uit de buurt, Wetteren, deelgemeenten en naburige gemeenten. De Warande moet verschillende doelgroepen aanspreken, waaronder sporters, clubs, scholen, gezinnen, kinderen, tieners en volwassenen.

4. Historisch en landschappelijk waardevolle elementen

Hoewel het behouden van het 'Kasteelke' niet essentieel is, heeft het een sterke historische en emotionele waarde. Alternatieven zoals een uitkijktoren of platform kunnen overwogen worden om de historische referentie te behouden.

De vijver kan meer benut worden als landschappelijk waardevol element en eyecatcher, met de mogelijkheid om te vissen als toekomstige functie. Uiteraard moeten ook de waardevolle bomen zo veel als mogelijk behouden blijven.

5. Recreatie en horeca

We kiezen voor een centraal horecapunt dat zwembad, sporthal en buitenrecreanten bedient. Deze horeca moet goed geïntegreerd zijn en tegelijk ook zelfstandig kunnen functioneren. Buitenwater in de huidige constellatie behouden lijkt economisch en organisatorisch niet realistisch. Toegankelijke buitenrecreatie met aandacht voor beleving, ontmoeting en spel blijft een must.

6. Participatie

Brede betrokkenheid van scholen, sportclubs, vaste gebruikers en alle geïnteresseerde Wetteraars is cruciaal voor de toekomstvisie van De Warande. Gerichte vragen en klemtonen helpen om de visie concreet te maken en te voorkomen dat het een droomfabriek wordt.

Buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA)

Voldoende en kwalitatieve kinderopvang is een uitermate belangrijke aantrekkingsfactor van een gemeente. Naast de impact op de sociale ontwikkeling van het kind zelf, is de faciliterende rol naar ouders toe van onschatbare waarde. Het laat hen immers toe hun job ten volle uit te voeren. Tegelijk steunt het ouders met een afstand tot de arbeidsmarkt in het opnemen van een job en faciliteert kinderopvang zijlings in de activering van inactieven op de arbeidsmarkt.

Sinds 1 januari 2021 is in Vlaanderen het BOA-decreet (BOA= buitenschoolse opvang en activiteiten) van kracht. Met dit decreet streeft de Vlaamse overheid naar een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse opvang, meer bepaald kleuteropvang en opvang lager onderwijs. Vlaanderen streeft hierbij naar een intensievere afstemming tussen buitenschoolse activiteiten voor kinderen via samenwerking tussen relevante actoren. Daarnaast geeft Vlaanderen de regie aan de lokale besturen, wat impliceert dat steden en gemeentes vanaf 2025 de middelen ontvangen en optimaal moeten inzetten/verdelen.

Drie grote **doelstellingen** liggen aan de grondslag van dit decreet:

1. **Kinderen** ontplooiingskansen en speelmogelijkheden aanbieden buiten de schooluren en buiten de middagopvang op school.
2. **Ouders** de kans geven om te participeren aan de arbeidsmarkt of om een opleiding te volgen.
3. **Sociale cohesie en gelijke kansen** bevorderen.

Concreet focust het BOA decreet op kinderen van 2,5 tot 12 jaar (met focus op kleuters) en op buitenschoolse momenten (i.e. voor en na school als de schoolvakanties). Het BOA decreet treedt effectief in voege op 1 januari 2026. Deze wijziging in regelgeving is een trigger om dit thema op te nemen in de speerpunten.

Een tweede trigger vormt de huidige Wetterse context waarin deze buitenschoolse opvang wordt georganiseerd:

- Wat betreft initiatieven voor buitenschoolse opvang heeft Wetteren vandaag 4 (door Vlaanderen gesubsidieerde) locaties: De Boomhut (initiatief school Sint Jozef), Massementje, Kriebelke en Iboompje (initiatieven Lokaal Bestuur Wetteren). Deze 4 opvangplaatsen voorzien slechts een fractie van alle naar school gaande kleuters en kinderen in Wetteren van opvang in bovenvernoemde periodes. Een groot deel van de kinderen is dus aangewezen op opvang georganiseerd door hun school.
- Wat betreft het aanbod tijdens schoolvakanties is het huidig aanbod in Wetteren diffuus: gaande van speelpleinwerking Wesp over sportkampen ingericht door Lokaal bestuur Wetteren tot initiatieven van private partners.
- Naast het relatief beperkte aanbod is de huidige infrastructuur waarin wij (de 3 locaties van Lokaal Bestuur Wetteren) opereren compleet verouderd en aan grondige renovatie toe.

Samengevat erkennen we de noodzaak van kwalitatieve kinderopvang in alle vormen en dienen we om te gaan met de impact van het nieuwe BOA-decreet. Om dit op de beste manier uit te rollen werd een project opgestart. Vanuit de **stuurgroep** (lokaal samenwerkingsverband) worden gezamenlijke doelstellingen ontwikkeld die als niet-bindend advies zullen worden voorgelegd aan de volgende bestuursploeg.

Bij de ontwikkeling van dit advies gaan we voor een **toegankelijke organisatie**. We streven naar een voldoende aanbod aan **kleuteropvang met een kwaliteitslabel** (zie overzicht hieronder) en gaan voor **multifunctioneel, efficiënt en gedeeld gebruik van infrastructuur**. Bij de uitbouw en invulling van BOA houden we ook steeds rekening met ander wetgevende kaders, flankerend onderwijsbeleid, tewerkstellingsstatuten (IFIC) enz.

Een toekomstvisie op zorg en de rol van het woonzorgcentrum Schelderust/Scheldezicht

De derde werf, zijnde een toekomstvisie op zorg, was reeds opgenomen in het meerjarenplan 2020-2025. De covid pandemie hinderde een vlotte start van dit project gedurende de eerste jaren van de legislatuur. Het traject ving uiteindelijk aan rond september 2023 en heeft als doelstelling een antwoord te formuleren op volgende uitdaging: welk antwoordt biedt Lokaal Bestuur Wetteren op de veranderende zorg anno 2024?

Deze uitdaging kunnen we uiteenrafelen in meerdere componenten:

- Welke trends zien we demografisch? Hoe manifesteert de vergrijzing zich in Wetteren en welke noden brengt dit met zich mee
- Welke tendensen spelen zich af binnen zorg en hoe bieden moderne vormen van zorg een antwoord op de demografische evolutie, de vergrijzing, mantelzorg versus langer werken versus langer leven,...?
- Welk aanbod ouderenzorg hebben we nodig in Wetteren, welke omvang is noodzakelijk en hoe verhoudt zich dat qua grootte als qua werking met het huidig woonzorgcentrum Schelderust en serviceflats Scheldezicht?
- **Welke rollen kan Lokaal Bestuur Wetteren opnemen in toekomstige zorg, rekening houdend met bovenstaande evoluties en noden maar evenzeer rekening houdend met de financiële draagkracht van de organisatie?**

In omgevingsanalyses van vandaag en bevolkingsprognoses voor komende jaren vallen enkele zaken op:

- Mensen leven gemiddeld langer, wat maakt dat ook de zorgbehoeften wijzigen en er meer verzorging en ondersteuning nodig zal zijn. Momenteel is 1 op 5 Wetteraars 65 jaar of ouder. In 2040 zal 1 op 4 Wetteraars 65 jaar of ouder zijn, waarvan ruim 8% ouder dan 80 jaar.
- Het aantal alleenwonenden stijgt. Van alle 75-plussers in Wetteren woont 37% alleen in een thuisomgeving.
- Het aantal mantelzorgers dat zorg opneemt voor een familielid of buur, daalt. Vaak zijn deze mensen zelf nog aan het werk en dragen tegelijkertijd zorg voor (groot)ouders en/of (klein)kinderen.
- Tegen 2035 wordt een sterke stijging verwacht van mensen met (jong)dementie.
- In Wetteren woont een hoger aandeel personen met een beperking (5,4% van de bevolking) in vergelijking met de regio en het Oost – Vlaams gemiddelde.
- Eenzaamheid is een groeiend probleem in onze samenleving. Het raakt mensen van alle leeftijden en achtergronden, en heeft ingrijpende gevolgen voor hun welzijn en gezondheid.

Binnen een lokaal zorgaanbod dat kwalitatief, betaalbaar en toegankelijk is voor diverse doelgroepen, zijn volgende speerpunten belangrijk:

1. Flankerend ouderen- en thuiszorgbeleid

Om de zelfredzaamheid en participatie van (zorgbehoevende) ouderen en personen met een (fysieke) beperking te bevorderen, is inzetten op een flankerend ouderen – en thuiszorgbeleid met oog voor diverse thema's en levensdomeinen noodzakelijk.

2. Creëren van zorgzame buurten in Wetteren

Woonzorgvoorzieningen (lokale dienstencentra, diensten gezinszorg, dagverzorgingscentra, woonzorgcentra,...) hebben de expliciete wettelijke opdracht om mee te werken aan buurtgerichte zorg en om deze te faciliteren.

Buurtgerichte zorg is: 'de zorg die erop gericht is de sociale cohesie te versterken, vragen naar zorg en ondersteuning uit de buurt op te vangen, gebruikers indien nodig toe te leiden naar gepaste zorg en ondersteuning of die zelf op te nemen, maar ook de buurt actief te betrekken bij de werking van de voorziening door een actieve samenwerking op lokaal vlak, afgestemd met het lokaal sociaal beleid, onder regie van het

lokaal bestuur'. Door sociale participatie en integratie te stimuleren, gaan we de strijd aan tegen vereenzaming en sociaal isolement.

3. Persoonsgerichte zorg met oog op een zorgcontinuüm

Inzetten op een persoonsgerichte zorg, waarbij zorg wordt afgestemd op persoonlijke noden, interesses en voorkeuren, maakt dat de persoon met een zorgbehoefte en zijn mantelzorgers maximaal de regie behouden en dat zelfredzaamheid wordt gestimuleerd.

Persoonsgerichte zorg gaat verder dan alleen ondersteuning in zorg. Het omvat een holistische benadering waarbij het welzijn van de persoon in al zijn facetten wordt ondersteund.

Door middel van een geïntegreerde zorgvisie faciliteren we een zorgcontinuüm van thuis tot in een voorziening en een naadloze overgang tussen de verschillende zorgniveaus.

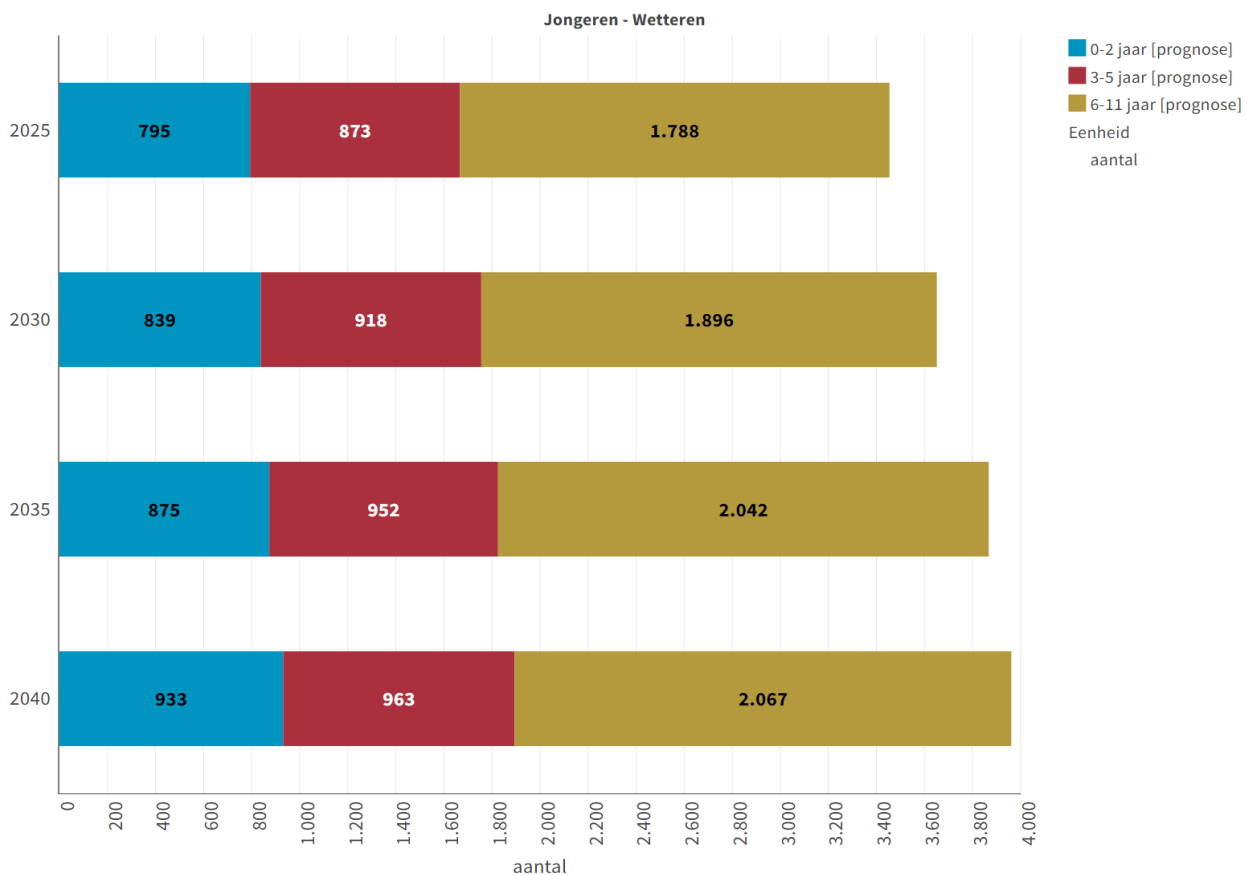
4. Constructieve samenwerking, afstemming en netwerking

Gezien de evolutie van zorg en het evoluerend aanbod van diverse spelers op Wetters grondgebied dient Lokaal Bestuur Wetteren zijn huidige rol tegen het licht te houden. Op vandaag is Lokaal Bestuur actor in het aanbieden van lokale zorg en dienstverlening. Dit aanbod kwalitatief onderhouden zal grote inspanningen vergen van onze organisatie. We zijn echter niet alleen op deze markt aanwezig en dienen samen met partners te evalueren wie het best geplaatst is een zorgvorm aan te bieden en hoe Lokaal bestuur Wetteren hierin faciliteert, regisseert of zelf een actieve rol in opneemt.

We concluderen dat een antwoord bieden op, en vooral keuzes maken in bovenstaande uitdagingen een opdracht wordt voor de volgende beleidsploeg. Verder uitstel is géén optie, aangezien op vandaag onze infrastructuur dik 30 jaar oud is en flirt met de grenzen van het toelaatbare binnen de geldende regelgeving op vlak van brandveiligheid en oppervlaktencriteria. Daarenboven neemt een renovatiedossier of nieuwbouwtraject al snel enkele jaren in beslag, als daarvoor gekozen wordt uiteraard.

Een toekomstvisie voor gemeentelijke kleuterschool 't Kleuterboompje

Het Lokaal Bestuur Wetteren neemt als regisseur binnen het onderwijsveld het flankerend onderwijs voor zijn rekening, maar is daarnaast ook actor als organisator van deeltijds kunstonderwijs (de KUNSTacademie) en van kleuteronderwijs ('t Kleuterboompje). Hoewel de kleuterschool al lang meedraait, stelt de vraag zich steeds meer of een kleuterschool zonder de bovenbouw van een lagere school nog een toekomst heeft. Naast het infrastructurele vraagstuk over de bestendigheid van het gebouw naar de toekomst, stelt zich ook een bijkomende belangrijke tendens. Volgens de prognoses telt Wetteren tegen 2040 een kleine 100 kleuters en 300 leerlingen lager onderwijs meer. Willen we voor deze kinderen een plaats voorzien in het onderwijs in Wetteren, dan moeten we daar nu werk van maken.

Bron: Statistiek Vlaanderen - Bevolkingsprojecties | provincies.incijfers.be

Figuur 4: Prognose jongeren in Wetteren (Bron: PiC)

Vanuit **pedagogisch standpunt** is het ontbreken van een bovenbouw geen evidentie. Het is niet ideaal wanneer kinderen die vertrouwd zijn met de pedagogische aanpak van de kleuterschool de overstap moeten maken naar een lagere school met andere pedagogische methoden. Het ontbreken van een lagere school maakt ook dat ouders hun kind opnieuw moeten aanmelden in het lager onderwijs om een plaats te bemachtigen voor hun kind. Die **onzekerheid** maakt de keuze voor enkel een kleuterschool minder aantrekkelijk dan de keuze voor een basisschool waar een kind 9 jaar lang naartoe kan gaan. Ondanks het leerlingvolgsysteem is de **opvolging van de leerlingen** minder voor de hand liggend wanneer kinderen de overstap maken naar een andere school van een ander net.

Tijdens het najaar 2024 zal een vooronderzoek worden opgestart die de mogelijke toekomstscenario's voor de kleuterschool onder de loep zal leggen. Drie mogelijke scenario's worden daarbij naar voren geschoven:

1. 't Kleuterboompje wordt een volwaardige basisschool, met een kleuterafdeling en een lagere afdeling
2. 't Kleuterboompje wordt overgeheveld naar een ander net
3. 't Kleuterboompje blijft bestaan in zijn huidige vorm

Bij elk scenario bekijken we wat de mogelijke meerwaarde kan zijn voor zowel de leerlingen, de ouders, het personeel als het Lokaal Bestuur Wetteren. Sowieso staat **het kind centraal** in de oefening en willen we een zo kwalitatief mogelijk onderwijsaanbod blijven garanderen. Een belangrijke factor in deze oefening is uiteraard het **kostenplaatje**: wat is de huidige kostprijs om een kleuterschool te organiseren, welke bijkomende kosten zijn er bij scenario 1 en welke kosten vallen weg bij scenario 2.

Deze oefening is geen louter financiële berekening, maar brengt ook andere elementen in kaart zoals de **spreiding** van de basisscholen in Wetteren, de huidige **doorstroom** van de kleuters van 't Kleuterboompje naar het lager onderwijs, het **pedagogisch aanbod** in Wetteren en mogelijk andere opportuniteiten in het kader van de bredere **stadsontwikkeling**. Ook het

hele BOA-verhaal zal meegenomen worden in deze oefening.

Binnen het onderzoek zal onder meer geluisterd worden naar de visie van de **ouders** en het **onderwijspersoneel**. Het schoolpersoneel verkeert al langere tijd in onduidelijkheid en heeft recht op een duidelijke toekomstvisie voor de school. Een groep van **experten** zal zijn licht laten schijnen over de waarde van gemeentelijk onderwijs en de mogelijkheden die er eventueel zijn om een complementair aanbod te ontwikkelen naast het aanbod van het katholiek onderwijs en het GO!. Tot slot zullen ook de andere scholengemeenschappen bevroegd worden om hun visie mee te geven. Eind 2024 willen we het vooronderzoek afronden en de drie scenario's met hun voor- en nadelen voorleggen aan het bestuur. Het is aan de volgende beleidsploeg om verdere stappen te ondernemen om 't Kleuterboompje een duurzame toekomst te bieden en het onderwijslandschap in Wetteren kwalitatief te versterken.

SPEERPUNT 3: BOUWEN AAN EEN AANGENAME LEEFOMGEVING

Zoals de inleiding van deze inspiratienota vermeldt zijn wij, het managementteam en ambtenarij, zo vrij om 4 speerpunten naar voren te schuiven. Deze zijn het resultaat van een oefening waarbij we teruggaan naar "het waarom". Wat beogen wij met onze gemeente? Het antwoord op deze vraag luidde: "We willen een bruisende, inclusieve gemeenschap zijn waar inwoners fier zijn, zich thuis en veilig voelen.

Wanneer we de huidige resultaten op ruimtelijke indicatoren erbij nemen (zie verder bij de pijler Ruimte) gebiedt de eerlijkheid ons te stellen dat de publieke ruimte bovenstaande doelstelling onvoldoende faciliteert. Ondanks fantastische troeven, gaande van mobiliteit over handel tot natuurlijke rijkdom, scoort de gemeente zwak op indicatoren als netheid van het openbaar domein, verkeersveiligheid, nabijheid van groen enz.

Bouwen aan een aangename leefomgeving is daarom met stip het belangrijkste speerpunt van deze inspiratienota, en dit om meerdere redenen:

1. Het Lokaal Bestuur, samen met bovenlokale actoren als AWV, Vlaamse Waterweg, DDS,... heeft zelf de sleutels in handen het openbaar domein vorm te geven. Wij zijn als enigen gemachtigd te bepalen hoe een straat, een plein er in de toekomst uitziet;
2. Een aangename openbare ruimte heeft een niet te onderschatten effect op de aantrekkingskracht van een gemeente, en dit zowel voor (toekomstige) inwoners, projectontwikkelaars als bezoekers en (dagjes)toeristen;
3. Een adequate en efficiënte verkeersinrichting maakt niet alleen (pendelende) inwoners blij. Het faciliteert ondernemerschap en wakkert bedrijvigheid aan;
4. Een propere gemeente brengt rust en harmonie en zorgt voor een veilig gevoel bij inwoners;
5. Kwaliteitsvol wonen is een sleutel voor een kwaliteitsvol leven werkt veel preventiever dan eindeloze curatieve sociale maatregelen.

We durven te stellen: "de tijd is gekomen, het moment is er". We vragen nadrukkelijk aan de volgende beleidsploeg: maak positieve keuzes, omarm partnerschappen en bovenlokale initiatieven. Er komen, vanuit

samenwerking met diverse partners, tal van projecten op ons af die elk op hun beurt als katalysator kunnen werken op de leefbaarheid en verdere groei van Wetteren:

- De Noord-Zuid-verbinding met zowel een nieuwe spoorwegbrug als Scheldebrug faciliteert ongezien in de afbakening van een nieuw, ruimer centrum én biedt vele kansen qua ontsluiting en doorstroming van verkeer voor zowel burgers als ondernemers.
Dit nieuwe centrum, gelegen tussen de nieuwe bruggen in het westen, de Cooppallaan in het noorden, den Blakken in het oosten en de Zuidlaan in het zuiden, kan zuurstof geven aan nieuwe ontwikkelingen, een diversiteit in pleinen, een nieuwe rol voor groene longen als de Warande en Ham, luwere mobiliteit en lawaaihinder,...
- Het Masterplan Scheldeoever faciliteert, als vervolg op Rode Heuvel een verdere ontwikkeling en herinrichting van twee zones in het centrum. Het plan clustert quartaire functies, blaast verse zuurstof in nieuwe woonontwikkeling en creëert een nieuwe poort richting de Kalkense Meersen.
- De hertekening van het kruispunt aan het Bourgondisch Kruis kan, aanvullend op de Noord-Zuidverbinding, een achilleshiel elimineren qua bereikbaarheid en vlotte verkeersdoorstroming.
- ...

Naast deze, reeds gestarte, initiatieven zetten we nog twee noodzakelijke beleidsdomeinen in de kijker:

- **Noodzaak tot ontwikkeling en uitrol van een multidimensionaal woonbeleid.**
Het woonpatrimonium in Wetteren illustreert op vandaag een zeer uiteenlopende woonkwaliteit, waarbij diverse indicatoren rood kleuren in het centrumgebied.
We streven naar een woonbeleid waarbij verschillende maatregelen een gediversifieerd en gebalanceerd woonaanbod stimuleren. Zo kunnen we inzetten op de ondersteuning van renovatie van woningen, maar kunnen we ook nieuwbouwontwikkelingen stimuleren die zowel betaalbare woningen opleveren als het hogere marktsegment bedienen.
- **Noodzaak tot ontwikkeling en uitrol van een integraal veiligheid- en handhavingsbeleid.**
Zorgen voor een nette en veilige omgeving is niet enkel de bevoegdheid van de lokale overheid of politie, maar is éénieders bevoegdheid. Alle statistieken wijzen uit dat Wetteren hierin een meer aanklampend en effectiever beleid dient uit te werken. Een hernieuwde responsabilisering van de burgers op diverse vlakken waaronder snelheid, afval, milieu-inbreuken, enz. brengen ons dichterbij die bruisende gemeenschap waar burgers terecht fier zijn.

Tot slot hebben we binnen dit speerpunt ook werk om de basis op orde te krijgen. Het heeft geen zin om alles uit speerpunt 1 te herhalen maar de dagelijkse opdracht van ons als Lokaal Bestuur heeft nood aan verdere professionalisering om daadkrachtig te kunnen bijdragen aan een aangename leefomgeving.

In alle acties die we in de toekomst ondernemen, hanteren we onderstaande vuistregels en benaderingen. Allen dragen ze bij in ons streven naar een kwalitatievere, aangenamere en meer beleefbare omgeving:

1. **Streef naar een kwalitatief, betaalbaar en gediversifieerd woonaanbod;**
2. **Ontwikkel een (be)leefbare publieke ruimte**
De publieke ruimte dient niet enkel als beweegruijnte, maar ook als (be)leefruimte. De inrichting van het publiek domein is er op gericht om meer dan één doel te dienen. Verkeersveiligheid, ontharding & klimaatadaptatie, spelprykkels en dergelijke zijn wederkerende thema's.
3. **Zorg voor voldoende toegankelijke groenzones**
Voldoende groen in de buurt heeft een positieve impact op het welzijn van de bevolking en draagt bij aan de klimaatadaptatie en biodiversiteit. We diversifiëren tussen buurtgroen, wijkgroen en stadsgroen. We zoeken partnerschappen op met verschillende actoren om groenzones te voorzien en ze toegankelijk te maken.
4. **Stimuleer verkeersveilige en duurzame mobiliteitsoplossingen**
Een groot deel van de weggebruikers voelt zich onveilig in het verkeer. Alle weggebruikers in het verkeer verdienen een veilige plaats, vertrekkend vanuit het STOP-principe. Waar verkeersdoorstroming de prioriteit heeft, proberen we het aantal verkeersconflicten te beperken.
5. **Water, het nieuwe goud**

Water heeft een belangrijke functie in de omgeving. We koesteren het water door het zo veel als mogelijk ter plaatse vast te houden, te laten infiltreren of vertraagd te laten afvoeren. Hiermee ontstaat er geen overlast tijdens zowel extreem natte of extreem droge periodes.

Het is van belang om het water ook voldoende ruimte te geven en zichtbaar te maken, zowel in stedelijke als landelijke omgevingen.

6. Werk aan de klimaatdoelstellingen

De klimaatdoelstellingen zijn vandaag weinig vertaald naar actief beleid. Om de achterstand op de doelstellingen weg te werken schakelen we een versnelling hoger. Er dient, via de actieprogramma's van het Lokaal Energie en Klimaatpact en het burgemeestersconvenant een inhaalbeweging te gebeuren. Het lokaal bestuur kan hier het goede voorbeeld zijn door de verschillende acties te laten doorwerken in het meerjarenplan.

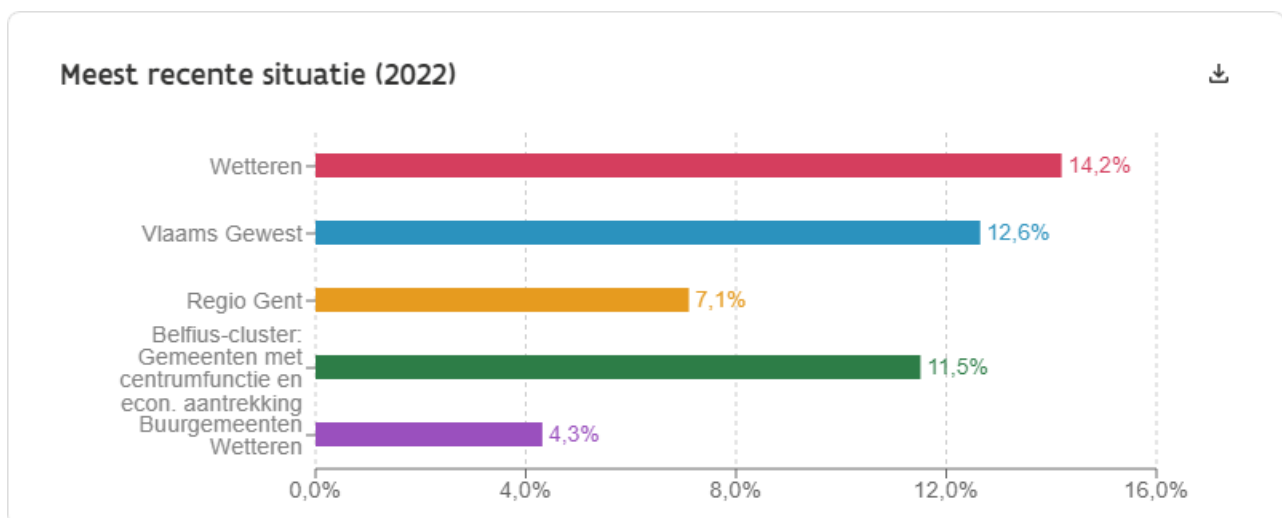
7. Ga voor een gedifferentieerd ruimtelijk beleid

Het grondgebied van de gemeente is geen homogeen areaal. Er is een duidelijk verschil tussen het kleinstedelijke centrum en de landelijkere deukernen. In het centrum van de gemeente kan een ruimtelijk verdichtingsbeleid gevoerd worden op geselecteerde locaties en als de randvoorwaarden het toelaten, zoals voldoende aandacht voor groen en kwalitatieve publieke ruimte, aandacht voor privacy en beleving van omwonenden en nabij mobiliteitsknooppunten. In het buitengebied en bijhorende kernen kan er, door ontwikkelingen te ontmoedigen, ingezet worden op het dorpse karakter.

SPEERPUNT 4: BOUWEN AAN EEN KANSRIJKE GEMEENTE

Een vierde en laatste speerpunt vindt evenzeer zijn oorsprong in de ambitie om van Wetteren een bruisende, inclusieve gemeenschap te maken waar burgers fier zijn. Het betreft ons streven naar een kansrijke gemeente. We starten hierbij met de definitie van armoede en sociale uitsluiting als zijnde: 'een toestand waarin individuen of gezinnen niet beschikken over de materiële, culturele en sociale middelen die nodig zijn om een menswaardig leven te leiden en volwaardig deel te nemen aan de samenleving waarin zij leven.'

Deze definitie benadrukt niet alleen het gebrek aan materiële middelen, maar ook de beperkingen die armoede met zich meebrengt op cultureel en sociaal gebied, zoals beperkte toegang tot onderwijs, gezondheidszorg, huisvesting, werkgelegenheid, enzovoort.

Figuur 5: Kansarmoede-index (Bron: GSM)

Bovenstaande grafiek toont de kwetsbaarheid van Wetteren in vergelijking met buurgemeenten maar evenzeer in vergelijking met het Vlaams Gewest. We erkennen zelfs een diversiteit aan kwetsbaarheid binnen het Wetters grondgebied. **Ook hier verdient het centrum een bijzondere focus.**

Maatschappelijke problemen zoals armoede vereisen samenwerking tussen verschillende actoren op verschillende bestuursniveaus en in verschillende maatschappelijke domeinen. Ze vereisen met andere woorden 'multilevel governance' – een 'meerlagig bestuur' (bron : jaarboek armoede en ongelijkheid 2023).

Het bestrijden van armoede en bouwen aan een kansrijke gemeente vereist een preventief en curatief handelen op heel wat levensdomeinen.

Volgende strategieën en benaderingen op verschillende levensdomeinen kunnen helpen bij het voorkomen van armoede (preventie), en/of verminderen het risico op kwetsbaarheid van burgers.

1. Vroegtijdige educatie en vaardigheidstraining

Investeer in educatieve programma's, vooral voor kinderen en jongeren uit kansengroepen. Dit helpt om betere kansen te krijgen in het onderwijs en later op de arbeidsmarkt.

2. Toegang tot de gezondheidszorg

Zorg voor betaalbare en toegankelijke gezondheidszorg met bijzondere aandacht voor preventieve zorg. Dit kan de medische kosten verlagen en mensen helpen gezonder te blijven, waardoor ze beter in staat zijn om te werken en te participeren aan de maatschappij. Dit niet enkel op het fysieke terrein, maar ook op vlak van psychisch welzijn.

3. Werkgelegenheidsondersteuning

Bied programma's aan die gericht zijn op het verbeteren van de werkgelegenheid van personen met een kwetsbaarheid door middel van trainingen, coaching en opleidingen.

4. Betaalbare huisvesting

Werk aan een beleid dat de toegang tot betaalbare huisvesting vergemakkelijkt. Hoge woonlasten zijn een belangrijke oorzaak van armoede. Slechte woningen hebben een zeer grote impact op de gezondheid. Ook de bestrijding van dak- en thuisloosheid hoort binnen dit domein. De kansarmoede in Wetteren ligt hoger dan gemiddeld, zoals we kunnen aflezen uit de kansarmoede-index. Die index geeft aan hoeveel kinderen in een kansarm gezin opgroeien. Een gezin wordt door Kind en Gezin als kansarm beschouwd als het op minstens 3 van volgende criteria zwak scoort: beschikbaar maandinkomen, opleiding ouders, arbeidssituatie ouders, laag stimulatieniveau, huisvesting en gezondheid.

5. Inkomensondersteuning

Een tijdelijk inkomensondersteuningsprogramma biedt een vangnet voor mensen met lage inkomens.

6. Financiële geletterdheid

Educatieve programma's over financiële geletterdheid en herstelprogramma's voor gezinnen met schuldoverlast kunnen mensen helpen om schulden te voorkomen, schuldoverlast aan te pakken en beter om te gaan met financiële uitdagingen.

7. Kinderopvang

Zorg voor toegankelijke en betaalbare kinderopvang, zodat ouders makkelijker kunnen werken en opleidingen volgen zonder hoge opvangkosten.

8. Sociale inclusie

Verminder stigmatisering en discriminatie om sociale inclusie te bevorderen. Dit kan mensen helpen om gemakkelijker deel te nemen aan economische en maatschappelijke activiteiten.

9. Samenwerking

Bevorder samenwerking tussen overheden, welzijnsorganisaties en bedrijven om gezamenlijk armoede te bestrijden. Gezamenlijke inspanningen zijn effectiever.

10. Voer regelmatig onderzoek uit naar de oorzaken en gevolgen van armoede

Monitoring van de effectiviteit van preventieve maatregelen is essentieel om beleid voortdurend te verbeteren.

PIJLERS

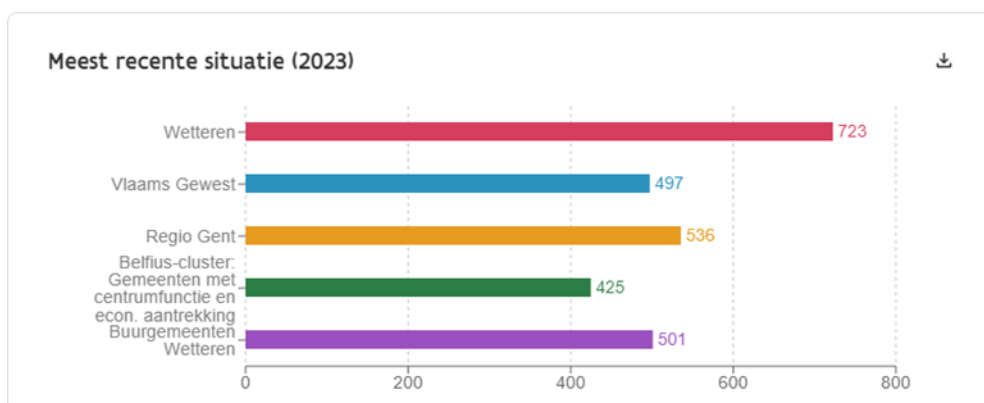

DEMOGRAFIE

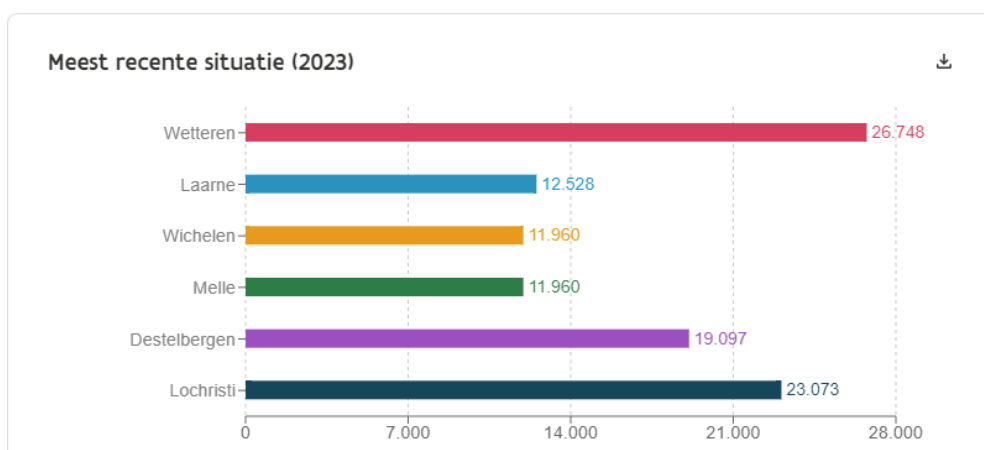
Groeiende bevolking zorgt voor verstedelijking

België telt steeds meer inwoners en die inwoners wonen steeds dichter op elkaar. Hoewel de natuurlijke aangroei negatief is, wordt dit gecompenseerd door de migratiestromen. Deze aangroei zien we niet enkel in steden, maar steeds meer ook in de gemeenten. Zelfs in die mate dat Vlaanderen eigenlijk geen echte plattelandsregio meer heeft. Gemeenten komen steeds meer in de invloedssfeer van steden en worden nevelsteden genoemd. In Vlaanderen woont 27% in dichtbevolkt gebied, 17% in dunbevolkt gebied en 57% in zo'n nevelstad. Deze **nevelsteden** waren lange tijd de bestemming van de stadsvlucht. Stadsvernieuwingsprojecten maken de stad vaak niet meer betaalbaar voor bepaalde bevolkingsgroepen, waardoor er een vlucht ontstaat naar de stadsrand.

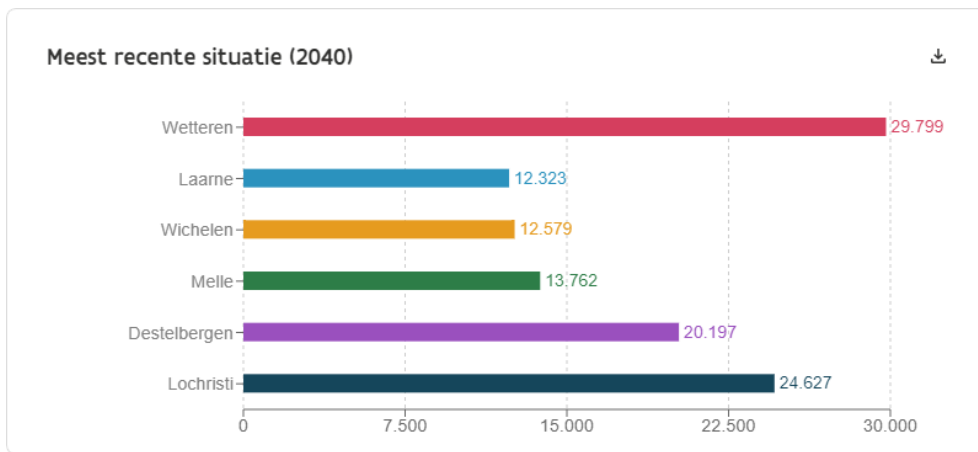
Dit brengt ook verschillende **stedelijke problematieken** met zich mee, zoals toenemende diversiteit, groeiende (kinder)armoede, drukker (auto)verkeer, ruimtelijke ongelijkheid, overlast ... Inzetten op **verdichting** (het optimaal benutten van de beschikbare ruimte binnen de dorps- en stadskernen) is een mogelijke oplossing waar we later dieper op ingaan. De onderstaande grafieken tonen aan dat Wetteren behoorlijk dichtbevolkt is, en dat die verdichting wellicht blijft toenemen. Tegen 2040 rondt Wetteren wellicht de kaap van 30.000 inwoners.

Figuur 6: Bevolkingsdichtheid (Bron: GSM)

Figuur 7: Aantal inwoners (Bron: GSM)

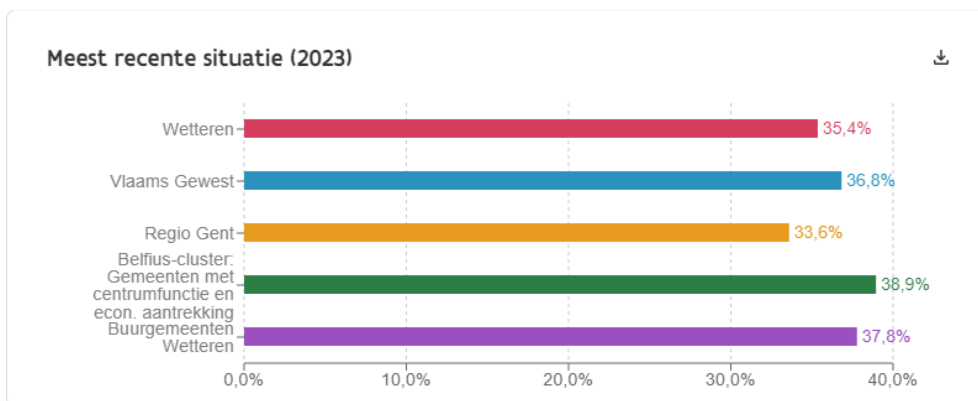

Figuur 8: Prognose aantal inwoners (Bron: GSM)

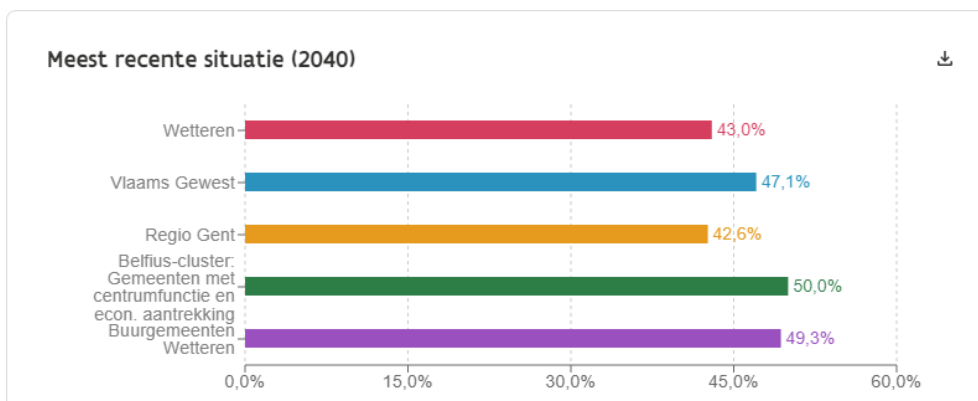
Vergrijzing

De bevolking veroudert. De voorbije 10 jaar is de groep ouderen zelfs met 20% toegenomen. Op dit moment is 1 op 5 burgers ouder dan 65, in 2033 is dat al 1 op 4 burgers. Vergroenen doen vooral de steden, vergrijzen doen vooral de gemeenten. Bij de gemeenten spreken we niet alleen van **vergrijzing** (+65), maar ook van **verzilvering** (+80).

De twee grafieken hieronder voorspellen een **stijgende grijze druk**. Dat wil zeggen dat het aandeel 65-plussers steeds groter wordt ten aanzien van het aandeel 20-64-jarigen. Tegelijk zien we ook dat deze trend zich iets minder sterk doorzet in Wetteren in vergelijking met Vlaanderen, de Belfius-cluster en onze buurgemeenten. Hier speelt het kleinstedelijk profiel van Wetteren dus duidelijk in het voordeel.

Figuur 9: Grijze druk (Bron: GSM)

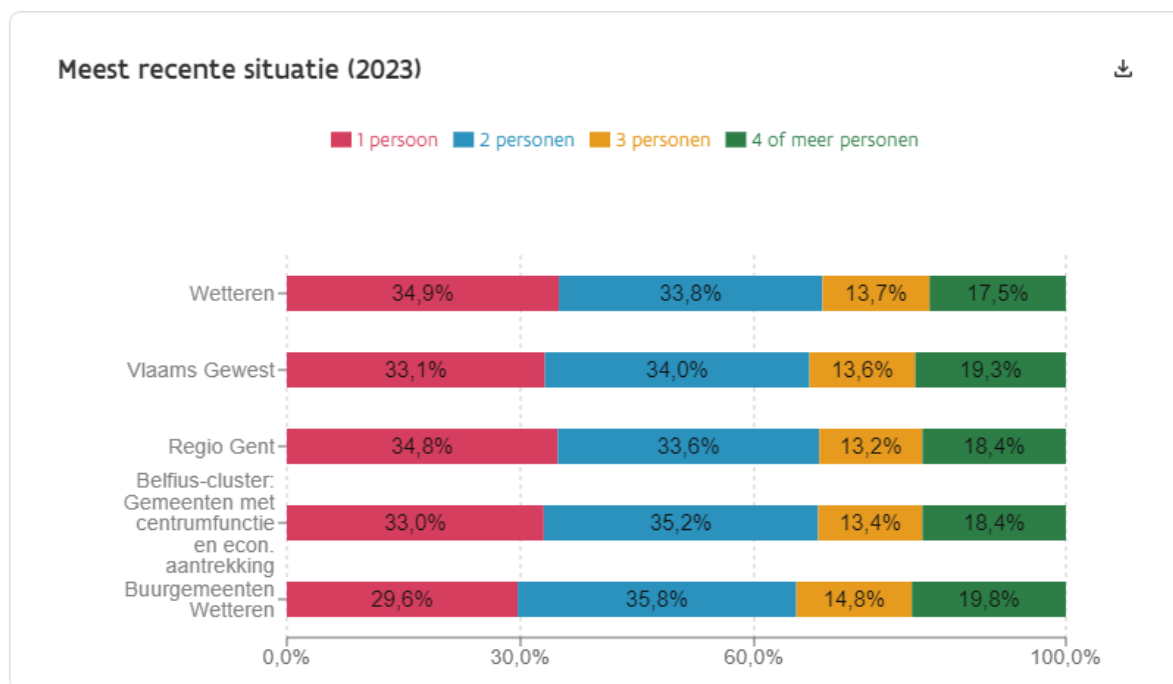
Figuur 10: Prognose grijze druk (Bron: GSM)

De grotere groep ouderen zorgt voor diverse uitdagingen die we binnen een uitgewerkt en **integraal ouderenbeleid** willen aangaan (zie verder). Tegelijk is het gezond om ook op vergroening van leeftijd in te zetten. Wetteren heeft er daarom alle baat bij om zich beter te profileren als een **kindvriendelijke gemeente**. Daarnaast willen we van Wetteren ook een gemeente maken **waar jonge gezinnen zich welkom voelen**. Als gemeente in het hinterland van Gent, Dendermonde en Aalst willen we ons sterker profileren naar gezinnen. Het scholenaanbod en de ligging (tussen E40 en E17 en langs de spoorweg) zijn alvast sterke troeven.

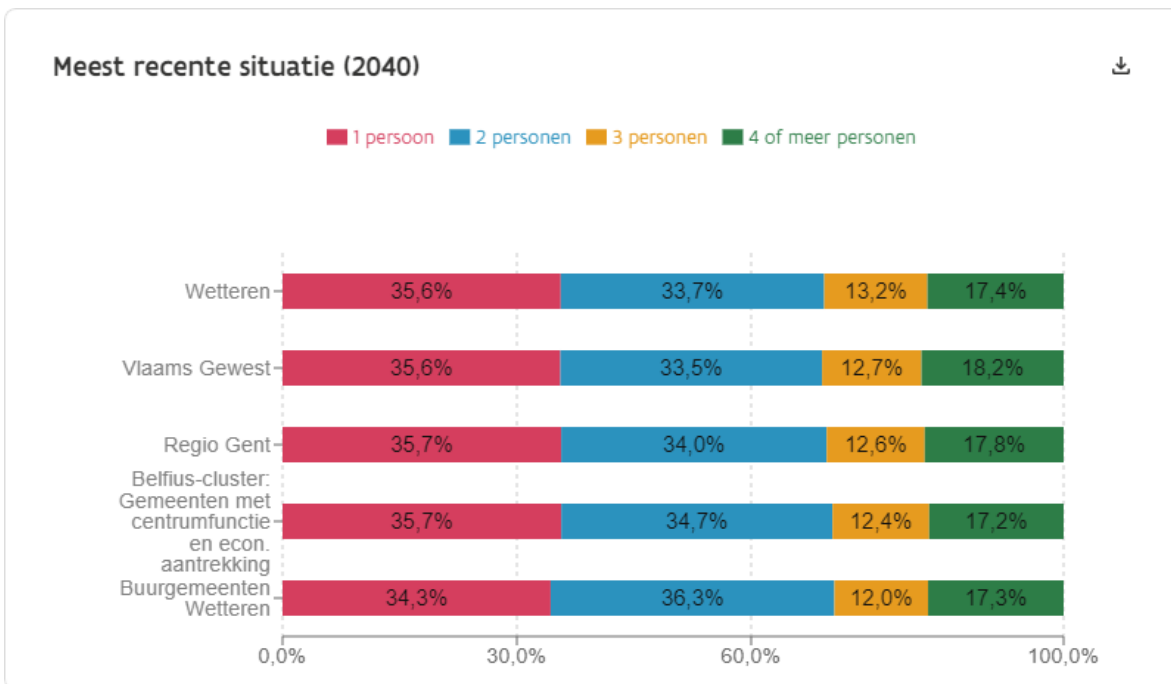
Gezinssamenstelling

Gezinnen in Vlaanderen worden kleiner: het aantal alleenstaanden, zowel met als zonder kinderen, neemt toe. Daarnaast worden de gezinnen steeds meer divers, denk maar aan de nieuw-samengestelde gezinnen, ouders van hetzelfde geslacht, interracial gezinnen enzovoort. Deze tendensen van gezinsverdunding en gezinsdiversiteit brengen verschillende specifieke uitdagingen met zich mee:

- Vereenzaming
- Specifieke noden van éénooudergezinnen
- Complexiteit van samengestelde gezinnen
- Een stijgende behoefte aan kleinere woningen en een dalende behoefte aan grote woningen

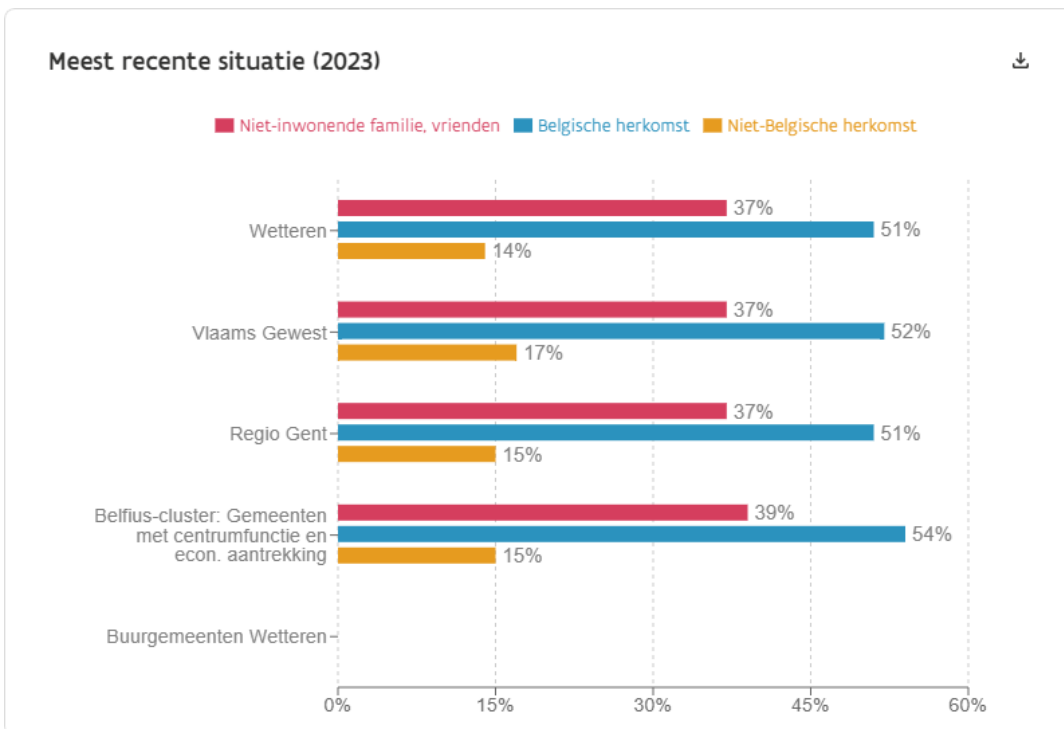

Figuur 11: Huishoudens naar grootte (Bron: GSM)

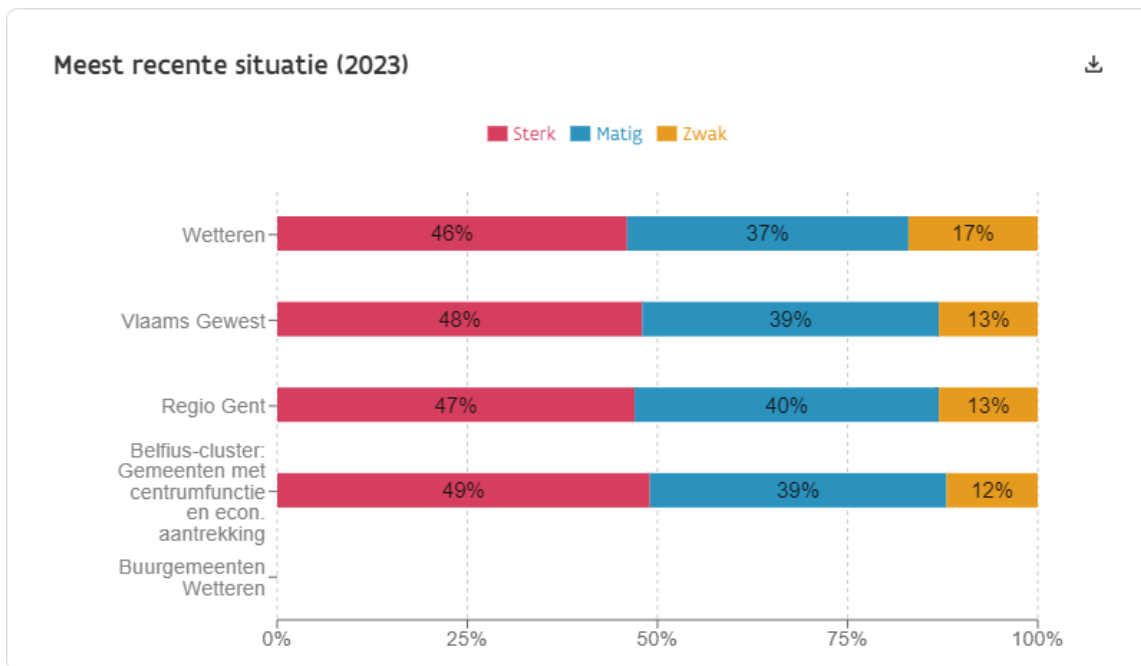

Figuur 12: Prognose huishoudens naar grootte (Bron: GSM)

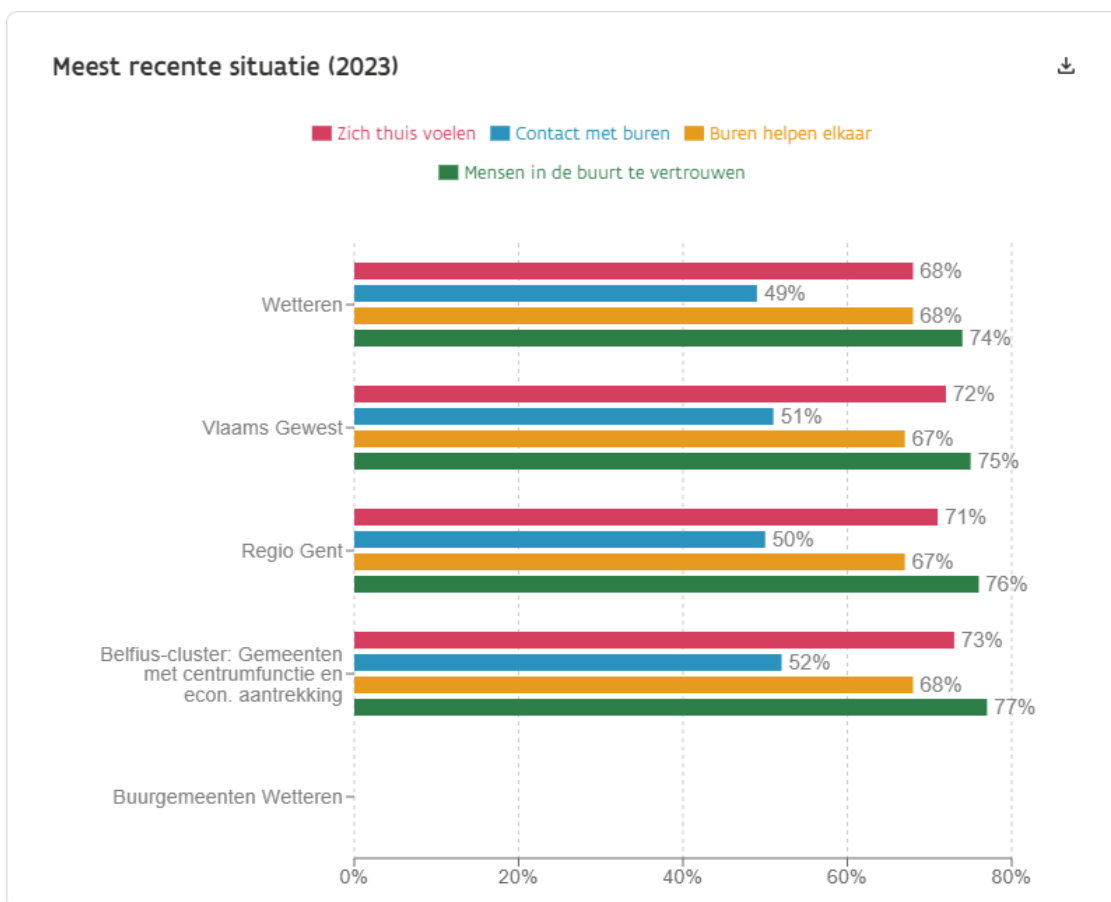
Uit de grafieken hierboven blijkt dat Wetteren op dit moment al een iets meer dan gemiddeld aantal eenpersoonsgezinnen telt. Doordat de vergrijzing zich minder hard doortrekt in Wetteren, zien we deze groep niet veel sterker aangroeien in de toekomst. Met een relatief groot aanbod aan appartementen en kleine woningen heeft Wetteren alvast wel een woningaanbod dat aangepast is aan alleenstaanden. Toch blijft het van belang om deze groep zoveel mogelijk te laten participeren in de buurt en de gemeente. Zoals blijkt uit de cijfers hieronder heeft Wetteren een iets grotere groep van inwoners die over een zwak sociaal weefsel beschikt.

Figuur 13: Intensiteit contacten: wekelijks contact (Bron: GSM)

Figuur 14: Sociaal weefsel in de buurt (Bron: GSM)

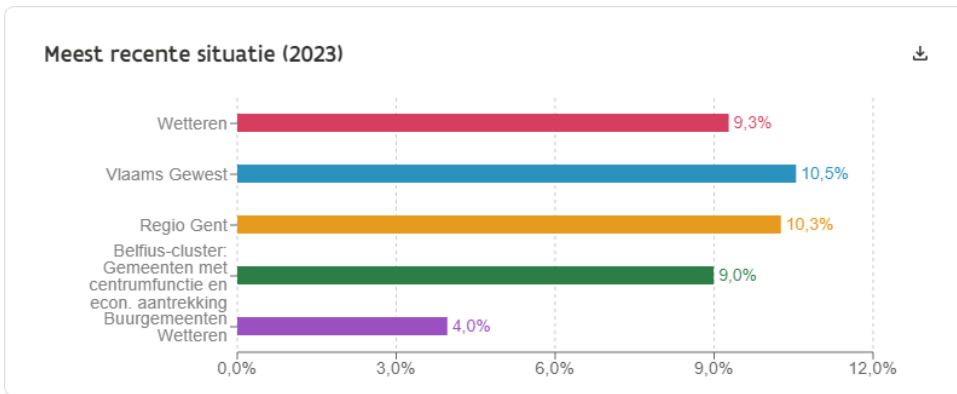
Figuur 15: Sociaal weefsel in de buurt - Detail (Bron: GSM)

Diversiteit

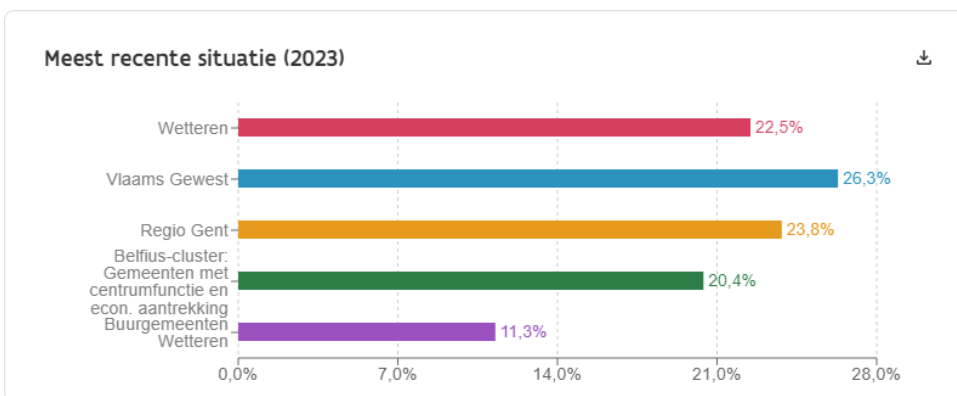
De samenleving wordt steeds meer divers. Een kwart van de bevolking in Vlaanderen is van andere herkomst. De diversiteit stijgt, terwijl we tegelijkertijd ook steeds meer diversiteit binnen de diversiteit zien. Binnen die **superdiversiteit** zien we dat dé allochtone gemeenschap niet bestaat: het is geen homogene groep. Deze heterogene samenstelling uit zich op verschillende vlakken: inkomen, opleidingsniveau, taalniveau, leeftijd,

herkomst enz. Samenleven in diversiteit en omgaan met maatschappelijke verschillen is en blijft een belangrijke uitdaging bij het streven naar een Wetteren waar iedereen zich thuis voelt.

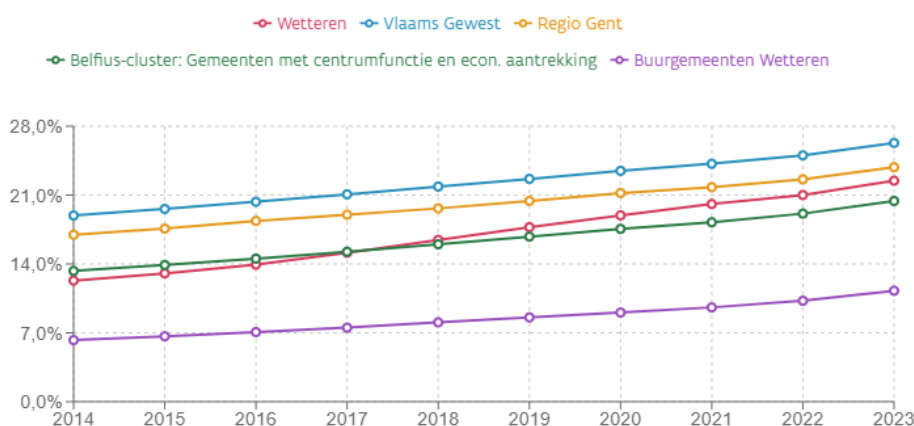
Een kleine 10% van de Wetteraar is niet-Belg, terwijl 22,5% een andere herkomst heeft. We zien ook dat Wetteren, net zoals heel Vlaanderen, steeds meer divers wordt. Die trend heeft zich de voorbije tien jaar wel iets meer gemanifesteerd in Wetteren. Het is ook opvallend dat Wetteren omringd wordt door buurgemeenten met een minder diverse bevolkingssamenstelling, hoewel ook zij die trend steeds meer volgen.

Figuur 16: Aantal vreemdelingen (Bron: GSM)

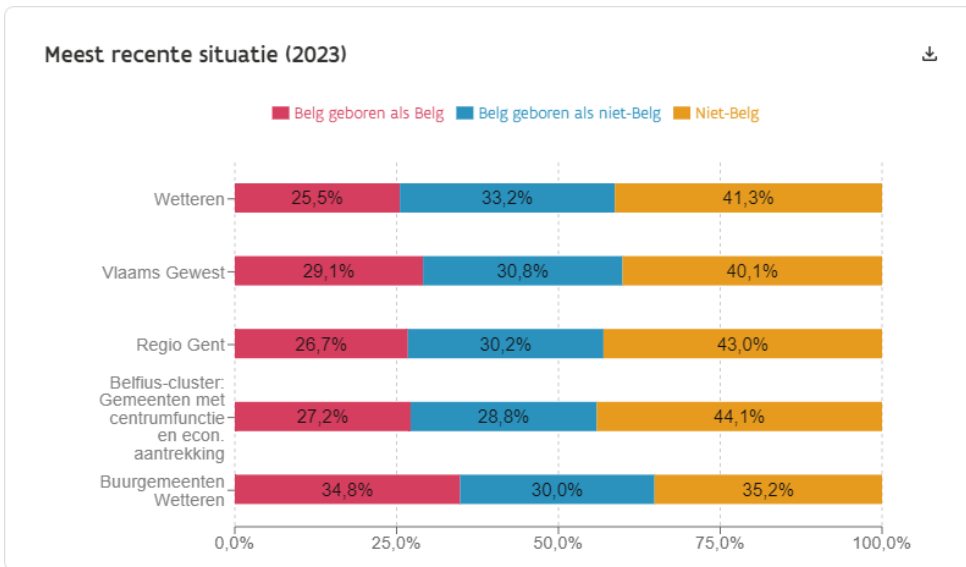
Figuur 17: Aantal personen van buitenlandse herkomst

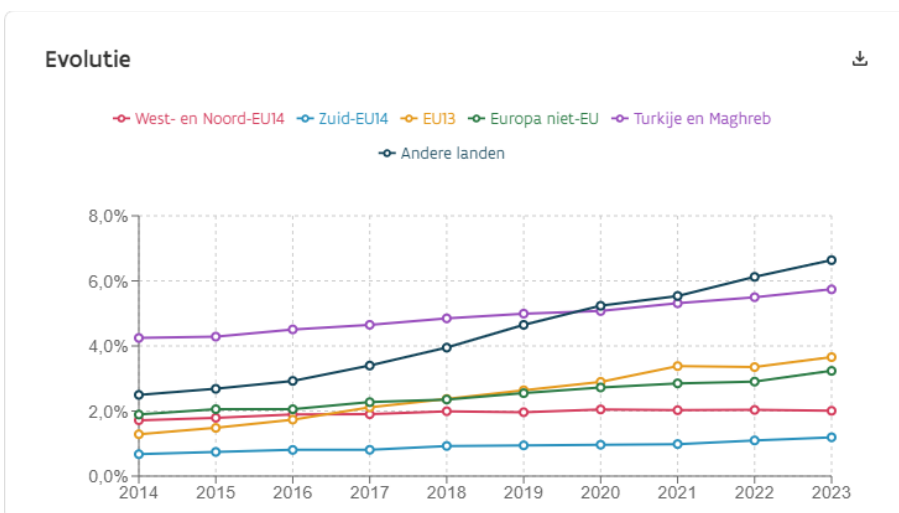
Figuur 18: Evolutie aandeel personen van buitenlandse herkomst (Bron: GSM)

Een kwart van de inwoners van buitenlandse herkomst zijn Belgen die geboren zijn als Belg. Een derde is geboren als niet-Belg, maar werd ondertussen ook Belg. Een goede 40% van de mensen van buitenlandse herkomst is niet-Belg. Traditioneel zijn de inwoners van Turkse en Maghrebijnse oorsprong het sterkst vertegenwoordigd,

maar sinds enkele jaren is die groep ingehaald door niet-EU-inwoners die ook niet van Turkse en Maghrebijnse herkomst zijn. Dit gaat dan over nieuwkomers uit het Midden-Oosten en Azië.

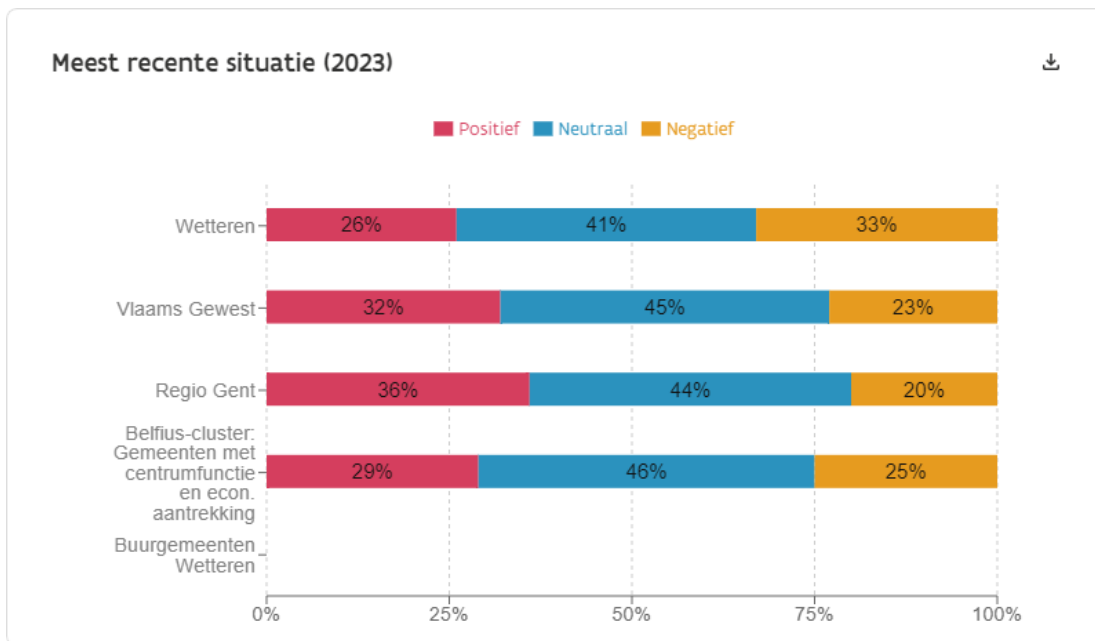

Figuur 19: Personen van buitenlandse herkomst – Nationaliteitshistorie (Bron: GSM)

Figuur 20: Personen van buitenlandse herkomst naar herkomstgroep (Bron: GSM)

Als lokaal bestuur zijn we trekker van een **lokaal diversiteitsbeleid**, zowel naar de eigen inwoners (extern) als naar de organisatievoering (intern). Voor de eigen inwoners werken we verder aan een onthaal- en oriëntatiebeleid en creëren we een aanbod van participatie- en netwerktrajecten (vb. buddy-project ...). Binnen de organisatie gaan we voor een inclusieve werking met daarbij een divers personeelsbeleid, een toegankelijke dienstverlening en een heldere communicatie. Om het samenleven zoveel mogelijk te bevorderen, streven we naar een positieve verhouding tussen de verschillende bevolkingsgroepen. Met één op drie inwoners die negatief staan tegenover diversiteit, moeten we hier duidelijk werk van maken.

Figuur 21: Houding tegenover diversiteit (Bron: GSM)

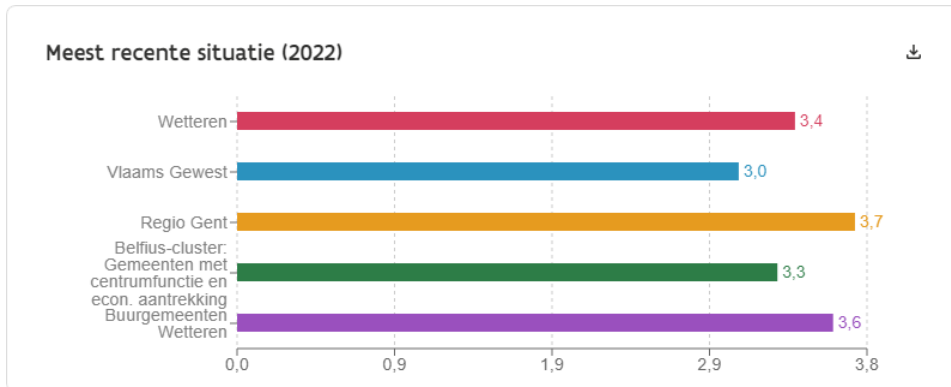
Werken aan diversiteit is een extern niveau-overschrijdend en een intern domeinoverschrijdend verhaal. Dat wil zeggen dat we dit best samen met lokale en bovenlokale partners aanpakken en met teams die op verschillende domeinen actief zijn: communicatie, welzijn, sociaal beleid, jeugd, cultuur, (flankerend) onderwijs, dienstverlening, personeelsbeleid ... Om de uitdagingen die de superdiverse samenleving ons stelt het hoofd te bieden, volgen we het [Plan Samenleven](#) van de Vlaamse Overheid. Onderstaande 7 doelstellingen worden daarin vertaald naar 24 acties die we zelf nog invulling kunnen geven.

1. Veiligheid en leefbaarheid
2. Kennis van het Nederlands
3. Ontwikkelen van competenties
4. Actief zijn op de arbeidsmarkt
5. Sociale netwerken uitbouwen
6. Geen plaats voor discriminatie
7. Elkaar ontmoeten in één gemeenschap

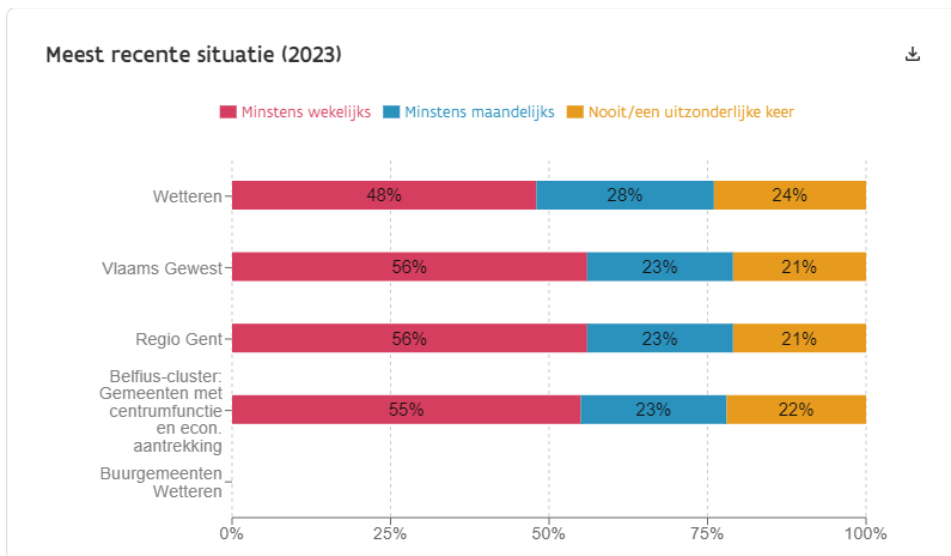
SPORT EN VRIJE TIJD

Lokale besturen worden op vlak van sport en cultuur gezien als ‘humuslaag’, ‘anjager’ en ‘broeikas’ voor lokaal talent, het welbevinden van inwoners, het verenigingsleven in al zijn facetten, de liefde voor cultuur en erfgoed, deelname aan sport en bewegen ... Wetteren moet de ambitie hebben om speelkansen te bieden aan iedereen binnen de sport-, kunst-, en vrijetijdssector, terwijl het tegelijkertijd de ontwikkeling van talent zoveel mogelijk moet stimuleren.

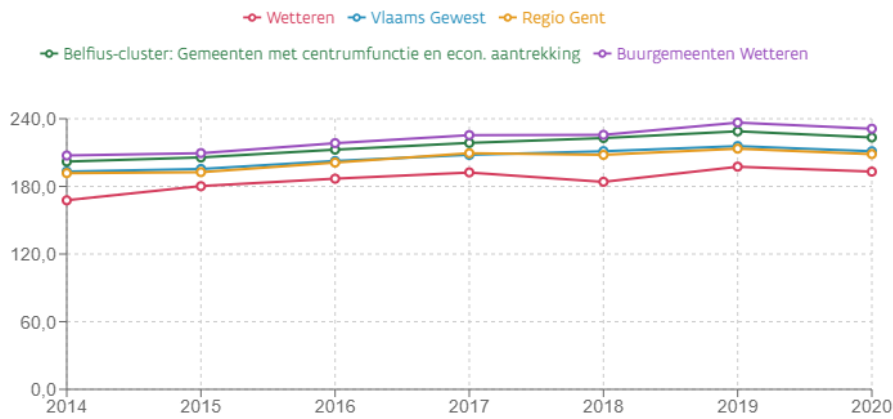
Op vlak van **sport** heeft Wetteren een gemiddeld aantal sportclubs, maar die clubs tellen minder leden dan gemiddeld. Tegelijk zien we ook dat de sportparticipatie in Wetteren wat lager ligt.

Figuur 22: Aantal sportclubs per 1.000 inwoners (Bron: GSM)

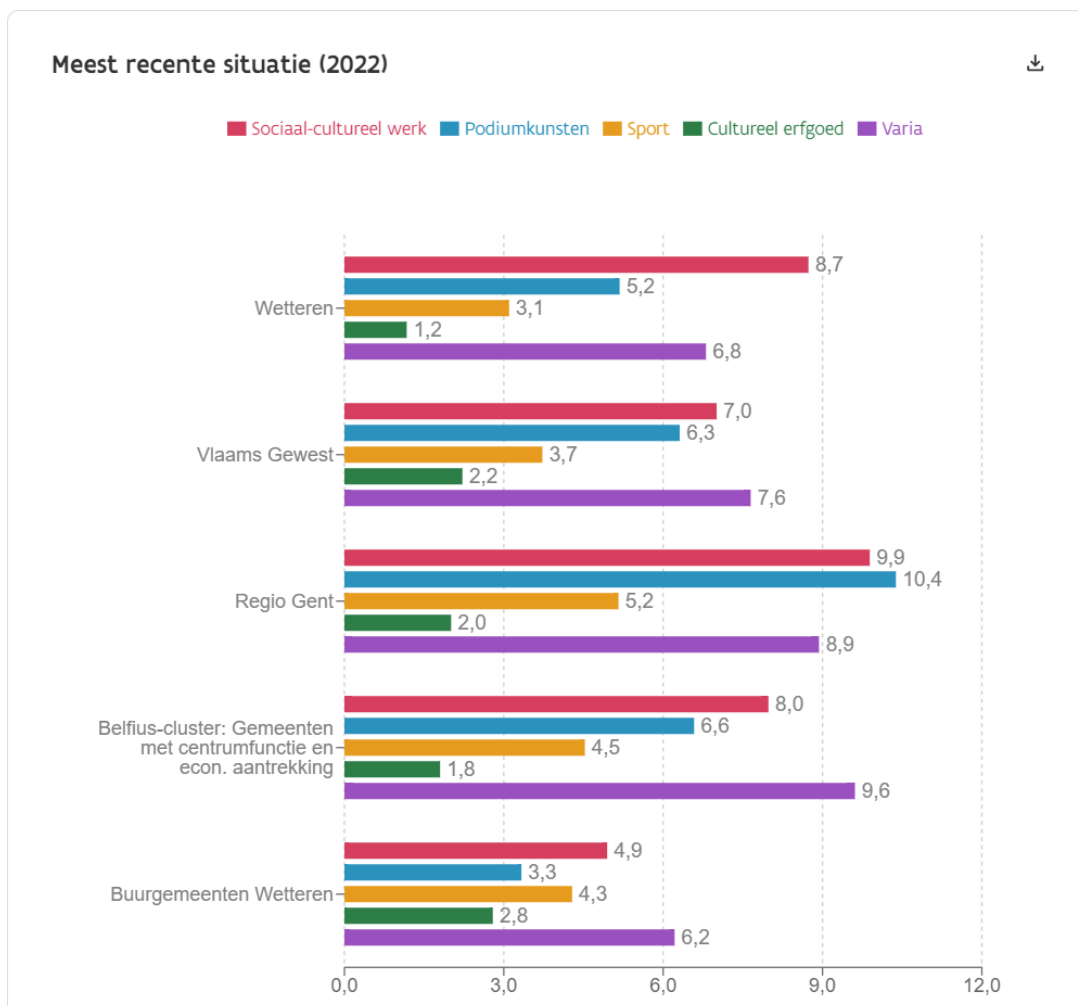

Figuur 23: Sportparticipatie: aandeel inwoners dat regelmatig actief aan sport doet (Bron: GSM)

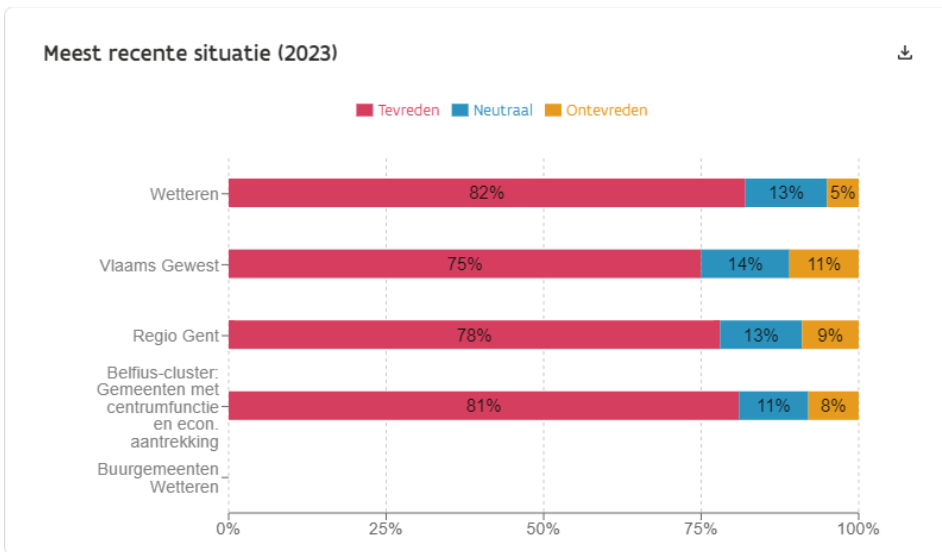
Figuur 24: Aantal leden van sportclubs per 1.000 inwoners (Bron: GSM)

Als we naar het aantal vrijetijdsactiviteiten kijken, dan heeft een Wetteren een vergelijkbaar aanbod met andere gemeenten uit de Belfius-cluster. We zien hier ook de rol als centrumgemeente, met een breder aanbod dan de buurgemeenten.

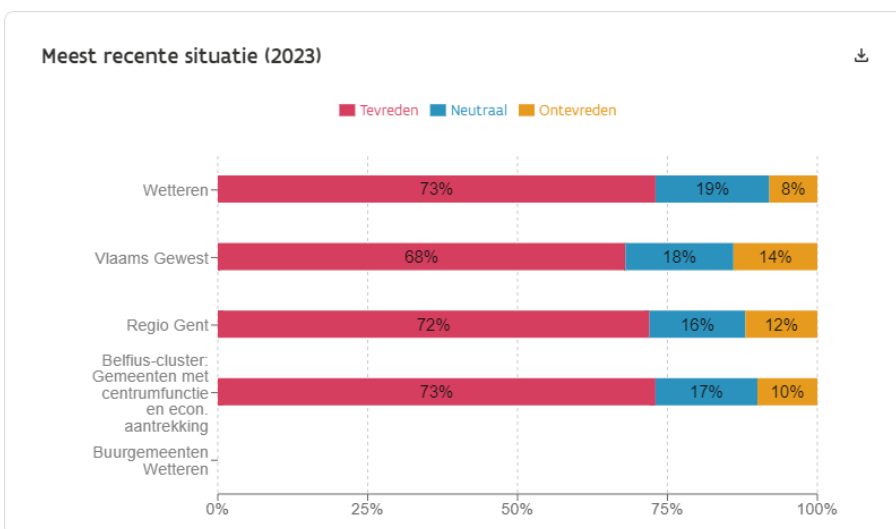

Figuur 25: Aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners (Bron: GSM)

Wetteren kan zijn ambities op vlak van vrije tijd waarmaken als regisseur, maar ook als actor. In een goed uitgeruste infrastructuur willen we een kwaliteitsvol en divers aanbod voorzien met een toegankelijke, klantgerichte dienstverlening. De Wetteraar is behoorlijk tevreden over de sportvoorzieningen en de culturele voorzieningen, een standaard die we willen blijven bewaren.

Figuur 26: Tevredenheid over sportvoorzieningen (Bron: GSM)

Figuur 27: Tevredenheid over culturele voorzieningen (Bron: GSM)

Een integraal vrijetijdsbeleid wil zeggen dat we jeugd, sport, cultuur, erfgoed en evenementen niet als onafhankelijk opererende domeinen en doelgroepen zien, maar wel dat ze continu met elkaar en met andere domeinen in verbinding staan. Denk daarbij aan onderwijs, buitenschoolse opvang, zorg ...

De opdracht is om een zo kwalitatief en toegankelijk mogelijk vrijetijdsbeleid uit te bouwen. Dat doen we door ons bewust te zijn van onderstaande maatschappelijke uitdagingen, die ook werden beschreven in de [inspiratienota voor een lokaal vrijetijdsbeleid](#) van VVSG.

1. Verenigingen en vrijwilligers

De werking van verenigingen en het engagement van vrijwilligers verandert, waardoor ook de ondersteuning van de lokale besturen een andere invulling moet krijgen. In de toekomst willen we een nog meer ondersteunende rol opnemen in het verenigingsleven en willen we het vrijwilligerswerk meer faciliteren.

2. Participatie aan beleid

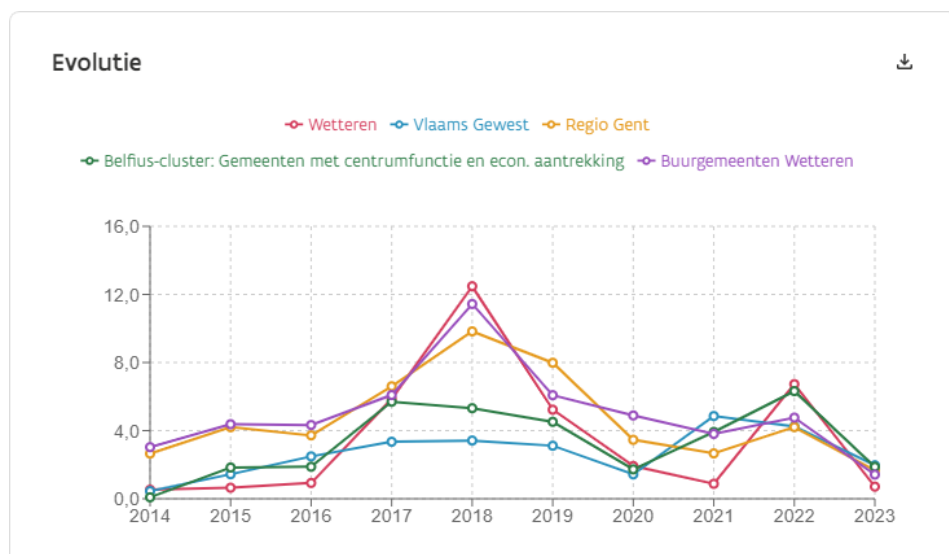
Participeren kan in de vorm van 'deelnemen', maar ook in de vorm van 'deelhebben'. Om 'deel te hebben' aan het cultuur- en erfgoedbeleid werden de adviesraden in het leven geroepen. De verdere uitrol van de **Wetteraad** is daarom ook van belang om een gedragen cultuur- en erfgoedbeleid te voeren. We willen deelname aan de Wetteraad voor iedereen toegankelijk maken en gaan daarom ook bewust op zoek naar drempels om die dan ook zo goed mogelijk weg te werken.

3. Toegankelijkheid van het aanbod

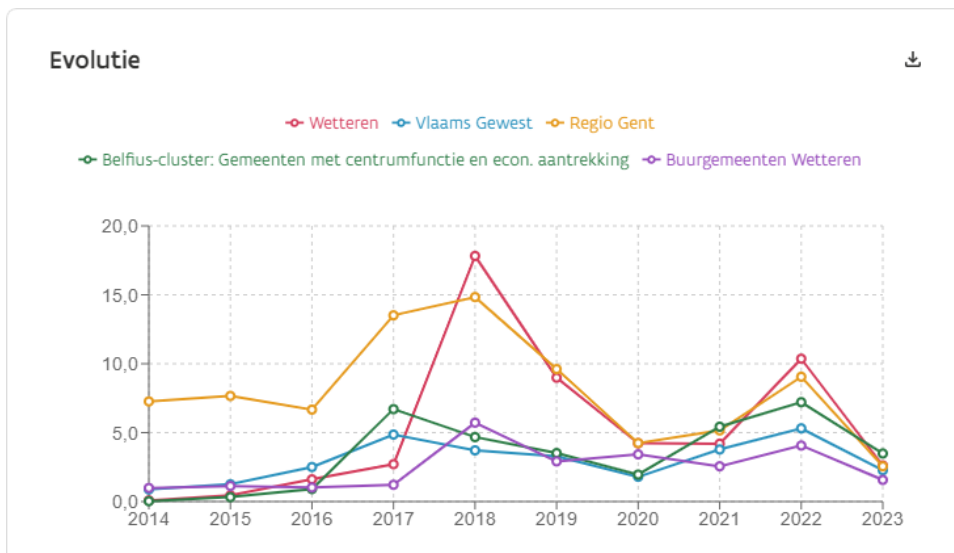
Sociale ongelijkheden blijven bestaan op vlak van vrijetijdsparticipatie in de vorm van deelname: laaggeschoolden en anderstaligen participeren het minst. Drempelverlagend werken impliceert een divers beleid, aangezien we aan verschillende drempels moeten denken:

- **Fysieke drempels** (vb. mensen met een beperking)
- **Financiële drempels** (vb. mensen in armoede)
- **Informatiedrempels** (vb. vertrouwdheid met het aanbod)
- **Praktische drempels** (vb. mobiliteitskwesaties)
- **Sociale drempels** (vb. mensen zonder netwerk)
- **Psychologische drempels** (vb. schaamte over afkomst, thuissituatie of handicap)
- **Culturele drempels** (vb. onvoldoende sociale vaardigheden)

Open sportclubs en open cultuurhuizen laten iedereen welkom voelen. **UiTPAS** (zie grafieken hieronder) maakt het vrijetijdsleven op financieel vlak toegankelijker en blijft hierin een belangrijke tool, ook nu we de overstap naar Regio Gent zullen maken als gevolg van de regiovorming. Ook het ontwikkelen van **zorgzame buurten** kan helpen om mensen actief toe te leiden naar het cultuur- en erfgoedaanbod of het sportaanbod. De uitwerking van een **sociaal-sportief sportaanbod** is een ander initiatief dat moeilijker bereikbare doelgroepen kan laten participeren. Binnen de sportsector blijft het van belang om in te zetten op een G-sportaanbod binnen de gemeente. Om culturele drempels te verlagen is het goed om een sport- en culturaanbod te ontwikkelen waar minderheden zich ook terug kunnen vinden. Een **inclusief aanbod** moet dan ook de doelstelling zijn, zowel op vlak van erfgoed, cultuur als sport.

Figuur 28: Aantal UiTPASsen zonder kansentarieef (Bron: GSM)

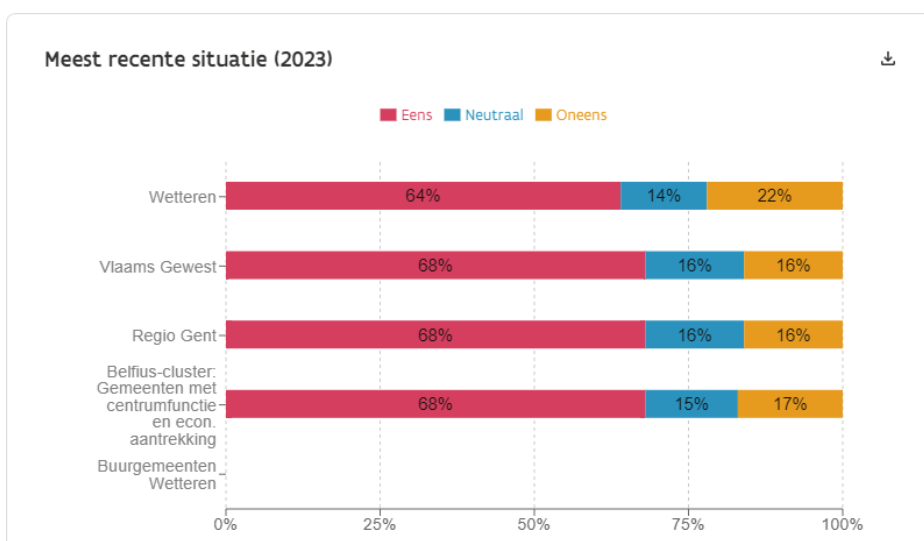
Figuur 29: Aantal UTPASsen met kansentarief (Bron: GSM)

4. Infrastructuur

Vrijtijdsinfrastructuur kan voor heel wat inwoners de functie van een **'derde plek'** invullen, naast de woonplaats en de plaats waar iemand werkt of studeert. Vooral met de bibliotheek willen we verder hierop inzetten. Zoals we in het verleden een **herbestemming** gaven aan de kerk van Overbeke moeten we alert blijven voor dergelijke opportuniteiten die een rol kunnen spelen voor buurtwerking en het verenigingsleven. De toekomst van **De Warande** is hier ook een pertinent vraagstuk dat we verder toelichten bij de grote speerpunten. Verder zien we ook een trend naar **gedeeld gebruik**, waarbij het lokaal bestuur kan optreden als actor en als regisseur. Een voorbeeld hiervan is het delen van schoollokalen in het kader van BOA (het geïntegreerd aanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten) of voor sportactiviteiten. Tot slot willen we ook **de staat van het huidige patrimonium** beter in kaart brengen en de bestaande infrastructuur zo toegankelijk en zo duurzaam mogelijk maken.

5. Samenleven in de publieke ruimte

Sinds de coronapandemie wordt het belang van **publieke ruimte** weer meer gewaardeerd. Straten, pleinen, parken en bossen zijn toegankelijk voor iedereen en bieden mogelijkheden voor mensen die klein behuisd zijn en voor wie publieke buitenruimte cruciaal is. Wetteren heeft op dit vlak nog een inhaalbeweging te maken, zoals de bevolking ook aangeeft.

Figuur 30: Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende ontmoetingsplaatsen in de buurt zijn (Bron: GSM)

Het is aan het lokaal bestuur om de drempels voor het gebruik van de publieke ruimte weg te halen. Dit wil zeggen dat **fysieke drempels** moeten geminimaliseerd worden, maar dat ook drempels als onveiligheid in de publieke ruimte moeten aangepakt worden. Dit kan door een **integraal veiligheidsbeleid** waarbij verschillende diensten hun werking op elkaar afstemmen. Het [buitenspeelonderzoek](#) toont aan dat meisjes minder buiten spelen, dus ook op dat vlak moeten we een evenwaardig aanbod creëren. Een doordachte publieke ruimte biedt ook een plek aan de vele **scholieren** in Wetteren die tijdens de middagpauze en na sluitingstijd in het centrum vaak minder hun plek vinden. Het geeft ook extra mogelijkheden aan jeugdbewegingen en sportorganisaties of recreatieve sporters.

6. Lokaal beleid

Steeds meer lokale besturen laten hun jeugd-, sport- en cultuurbeleid naar elkaar toegroeien. Dit biedt mogelijkheden om medewerkers met gelijkaardige taken nauwer te laten samenwerken, maar ook om meer klantgericht te werken.

7. Extern samenwerken

Dankzij het Cultureelerfgoeddecreet krijgen erfgoedcellen werkingsubsidies om het cultureel erfgoed binnen een regio te identificeren, te bewaren en door te geven. Gezien de overstap naar Regio Gent binnen de contouren van de **regiovorming** zal Wetteren de uitstap uit Land van Dendermonde moeten regelen en de overstap maken naar een nieuw intergemeentelijk samenwerkingsverband. Viersprong lijkt hier de meest evidente keuze. Ook binnen het culturele werkveld lijkt Viersprong de meest voor de hand liggende optie bij uitstap uit DIJK92. Voor sport zal de Burensportdienst Schelde-Durme zich moeten opsplitsen in een samenwerkingsverband met de gemeenten van Regio Gent en de gemeenten van de Denderregio.

Op regionaal en intergemeentelijk vlak wordt samenwerking ook steeds meer realiteit. Gezien de centrumfunctie van Wetteren kunnen de mogelijkheden van **regionale en intergemeentelijke samenwerkingen** nog beter onderzocht worden. Dit geeft niet alleen kansen om het aanbod op elkaar af te stemmen of activiteiten gedeeld te organiseren, maar kan ook verrijkend zijn voor medewerkers die vaak met dezelfde vragen en uitdagingen zitten.

8. Digitalisering

De **digitalisering zet zich ook door in de vrijetijdssector**. Er worden online tickets gekocht, geleende boeken worden online verlengd, theater kent een online en offline aanbod, collecties van musea worden digitaal beschikbaar, klassieke media zijn steeds meer online aanwezig etc. Wetteren mag die digitale boot niet missen, maar moet tegelijkertijd ook een **laagdrempelig alternatief** voorzien voor personen die digitaal minder vaardig zijn. Een offline aanbod en een onthaalbalie blijven daarbij cruciaal. Het is van groot belang om vanuit de verschillende diensten actie in te zetten op het dichten van de digitale kloof. De vrijetijdssector biedt op dat vlak veel oefenkansen.

9. Mentaal welbevinden in en door vrije tijd

Vrijetijdsbeleving kan een positieve bijdrage leveren aan het **mentaal welbevinden**. De vrijetijdssector kan een belangrijke partner zijn binnen **gezondheidspreventie** en biedt voor heel wat mensen een **uitlaatklep** en een **sociaal vangnet**. Het effect van het inzetten op een geïntegreerd vrijetijdsaanbod gaat dus veel verder dan de vrijetijdsbeleving an sich. Aangezien vrijetijdsbesteding het welbevinden verhoogt, zijn cultuur, sport, jeugd en erfgoed belangrijke domeinen om de algemene tevredenheid bij de Wetterse burgers te vergroten.

Een integraal vrijetijdsbeleid levert een bijdrage aan alle SDG's en vooral aan deze:

4 KWALITEITS-
ONDERWIJS

3 GOEDE
GEZONDHEID
EN WELZIJN

10 ONGELIJKHEID
VERMINDEREN

11 DUURZAME
STEDEN EN
GEMEENSCHAPPEN

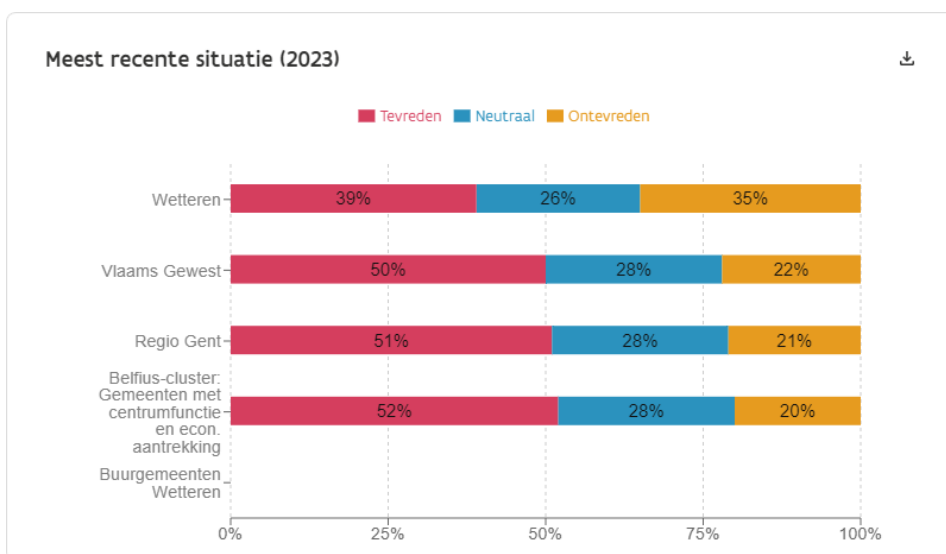

JEUGD

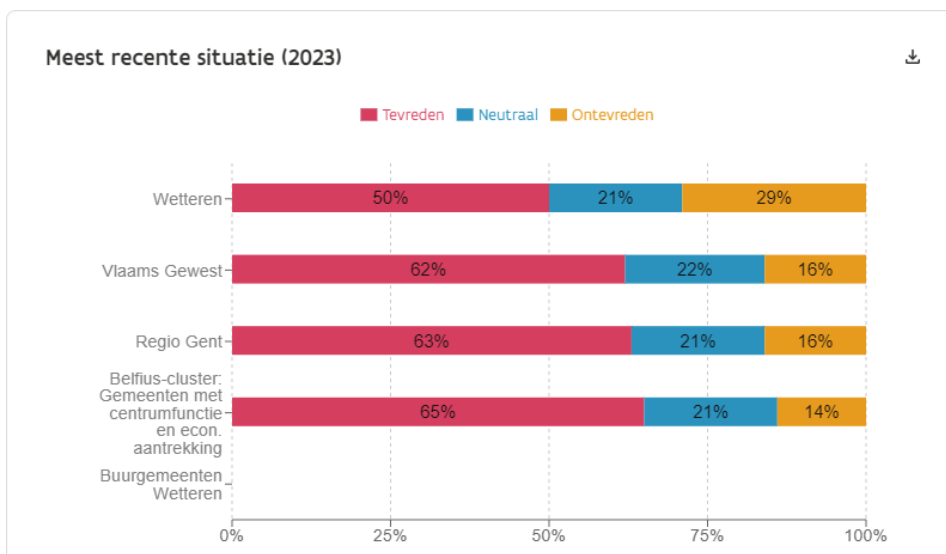
Vrije tijd van kinderen en jongeren is meer dan jeugdwerk en jeugdwerk is meer dan vrije tijd. Daarom geven we deze groep ook extra aandacht binnen deze inspiratienota en streven we naar een **integraal jeugd- en kinderrechtenbeleid**. De uitdaging is om onze interne werking te verbeteren door samenwerking tussen verschillende domeinen en medewerkers van het lokaal bestuur te bevorderen.

Ons doel is om de principes van het **Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)** te realiseren, ondanks dat deze rechten steeds meer onder druk staan, ook in Vlaanderen. Een sterk jeugdbeleid is essentieel in de strijd tegen kansarmoede en levert waardevolle voordelen op voor de gehele gemeenschap.

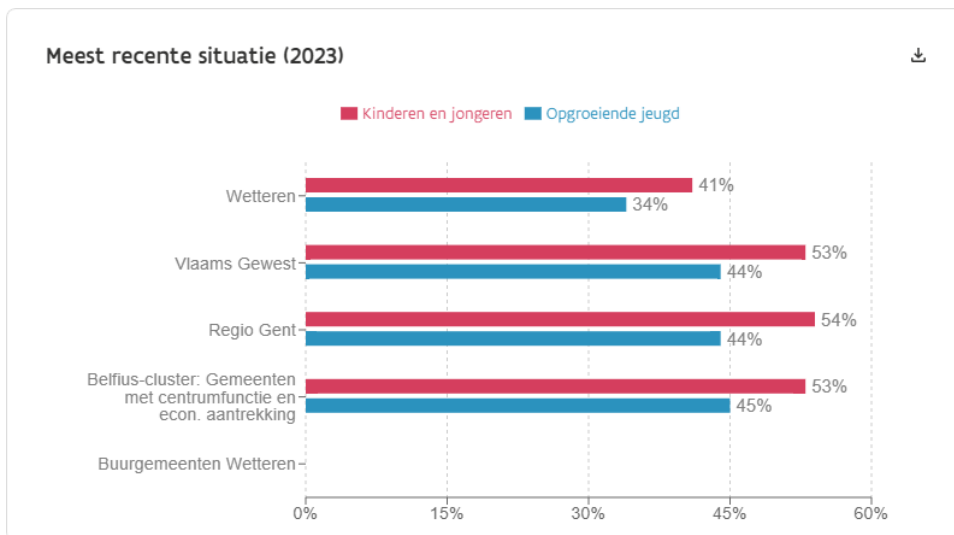
De bevolking van Wetteren is minder tevreden over het jeugdaanbod, zowel qua voorzieningen, activiteiten als ontmoetingsplaatsen. Ook cijfers over fietsveiligheid en nabijheid van groen wijzen op de noodzaak om onze inspanningen te verhogen om Wetteren een betere plek te maken voor jongeren.

Figuur 31: Tevredenheid over jongerenvoorzieningen (Bron: GSM)

Figuur 32: Tevredenheid over speelplekken voor kinderen (Bron: GSM)

Figuur 33: Voldoende activiteiten voor kinderen en jongeren (Bron: GSM)

Het inspiratiekader van de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen en HOGENT, samen met het memorandum van Bataljong, bieden richtlijnen om een beter jeugdbeleid op poten te zetten:

- **Ruimte voor diversiteit:** We erkennen en bieden ruimte aan de diversiteit onder kinderen en jongeren, met actief pluralisme als uitgangspunt. We stimuleren wederkerigheid en kruispuntdenken, waarbij we de meerlagige identiteit van jongeren erkennen.
- **Gedeelde visie en participatie:** We werken vanuit een gedeelde visie op kinderen en jongeren en betrekken hen actief bij het beleid (#zeghetnekeer, #luisternekeer, #doehetnekeer).
- **Permanente dialoog:** We voeren een voortdurende dialoog met kinderen en jongeren en informeren hen op maat, met speciale aandacht voor minder mondige groepen.
- **Regierol en samenwerking:** We blijven de regierol vervullen, bewaken de kwaliteit, en bevorderen samenwerking met burgers en maatschappelijke organisaties. We hanteren een integrale strategie en versterken zowel bovenlokale als intergemeentelijke samenwerking.
- **Kwaliteitsvolle basisvoorzieningen:** We zorgen voor laagdrempelige basisvoorzieningen zoals scholen, veilige mobiliteitsinfrastructuur, openbaar vervoer, sport- en spelinfrastructuur, die toegankelijk zijn voor iedereen. Deze voorzieningen bevorderen gemeenschapszin en ontmoeting.
- **Solidariteit en duurzaamheid:** We stimuleren solidariteit en wederzijdse betrokkenheid om duurzaam samenleven mogelijk te maken, met blijvende aandacht voor kinderrechten, diversiteit en gelijke kansen.

De jongeren in Wetteren konden via de bevraging #zeghetnekeer ook hun mening duidelijk maken en gaven de volgende prioriteiten mee:

- Meer activiteiten op maat van jongeren
- Ondersteuning voor financieel minder draagkrachtigen (bijv. via sociale tarieven of UitPas)
- Groei van jeugdhuis SOCK
- Publieke ruimte beter afstemmen op de noden van jongeren (meer groen, bankjes, openbare sportinfrastructuur)
- Verhoogde fietsveiligheid en betere fietsvoorzieningen
- Aandacht voor mentaal welzijn, met toegankelijke ondersteuning
- Investeren in het eigen aanbod (cc Nova, bibliotheek, Kunstacademie, sportinfrastructuur)

Specifieke aandacht gaat uit naar een **infrastructuur** voor de jeugd, waaronder een duurzame en kwaliteitsvolle locatie voor de gemeentelijke speelpleinwerking en het aanpakken van verouderde verenigingslokalen. Ook willen we de publieke ruimte beter benutten door meer speel- en ontmoetingsplaatsen te creëren. Daarnaast zijn ook **mobiliteit en verkeersveiligheid** ook belangrijke thema's voor jongeren.

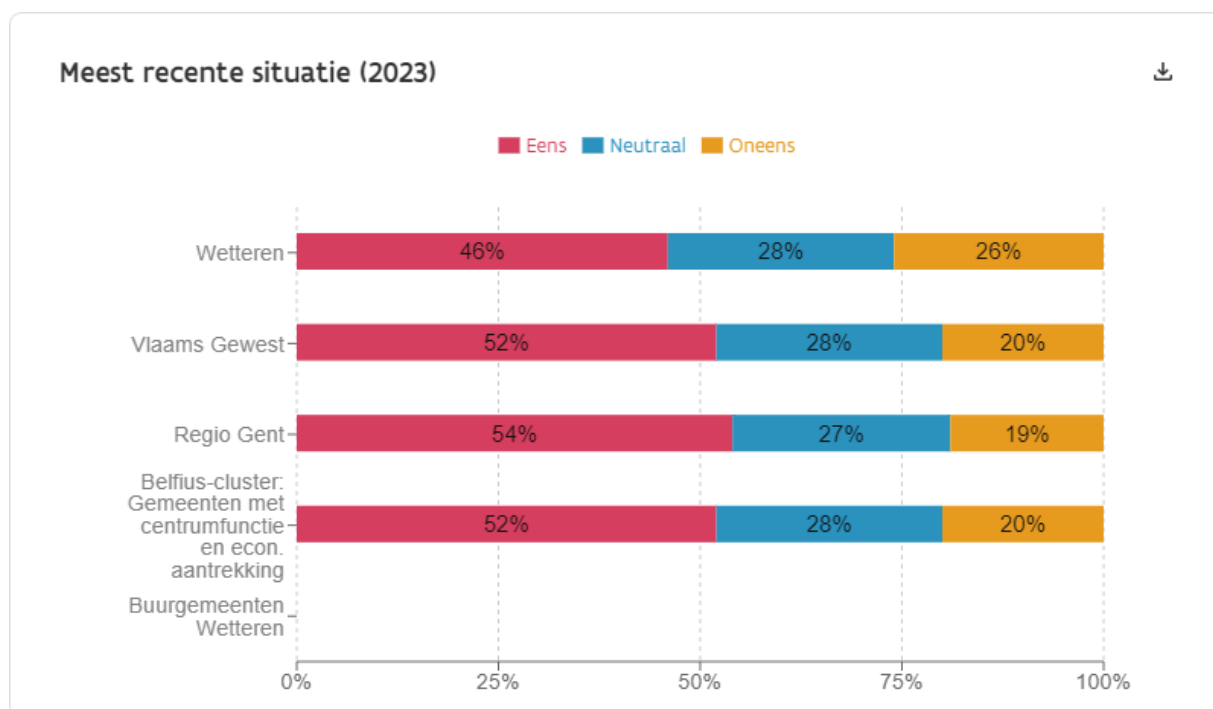
Jeugdbeleid doorkruist alle sectoren en daardoor ook de meeste SDG's, maar vooral deze:

OUDERENBELEID

De demografische trends geven het duidelijk aan: **de bevolking vergrijsst en verzilvert**. In 2033 is een kwart van de bevolking ouder dan 65 jaar. Dit zet niet alleen druk op de sociale zekerheid, maar creëert ook krapte op de arbeidsmarkt. Door de vooruitgang op vlak van hygiëne en gezondheidszorg zijn veel ouderen zijn ook steeds langer actief en in goede gezondheid. Daarnaast wordt deze groep met het ouder worden ook steeds kwetsbaarder, zowel fysiek als mentaal (vb. vereenzaming). En net zoals de samenleving meer divers wordt, wordt ook de groep ouderen steeds meer divers. 'Dé oudere' bestaat niet. De vele uitdagingen die deze groeiende groep met zich meebrengt, verdienen daarom ook extra aandacht binnen deze inspiratienota.

Binnen het thema 'demografie' zagen we al hoe de groep 65-plussers ook in Wetteren steeds groter zal worden. Zowel vanuit de actorrol als vanuit de regisseursrol willen we een **gediversifieerd aanbod** op maat van de senioren uitbouwen. Zoals we uit de grafiek hieronder kunnen aflezen, is de onvrede over dit aanbod in Wetteren hoger dan gemiddeld.

Figuur 34: Voldoende activiteiten voor ouderen (Bron: GSM)

Net zoals een jeugdbeleid meer is dan louter jeugdwerk of een vrijetijdsbeleid, is een ouderenbeleid **meer dan een zorgbeleid**. Een uitgewerkt ouderenbeleid houdt zich niet alleen bezig met zorg, maar ook met het vrijwilligersbeleid binnen de gemeente, met ruimtelijke ordening en de inrichting van publieke ruimtes en met ouderenparticipatie. Net zoals het jeugdbeleid is het ouderenbeleid zowel **beleidsdomeinoverschrijdend** als **beleidsniveauoverschrijdend**. En zo vallen er nog meer gelijkenissen te trekken tussen een integraal jeugdbeleid en een integraal ouderenbeleid. Meer zelfs: **wat goed is voor kinderen is vaak ook goed voor ouderen**. Een kindvriendelijke gemeente en een leeftijdsvriendelijke gemeente gaan dan ook vaak hand in hand. Een **inclusief beleid** hanteert vaak dezelfde denkkaders en instrumenten, of het nu gaat om ouderen, jongeren, personen met een handicap, anderstaligen of andere specifieke doelgroepen.

Als het om ouderen gaat, wil Wetteren een **dementievriendelijke en leeftijdsvriendelijke gemeente** (age-friendly city) worden. Het OCMW signaleert een stijgend aantal inwoners dat kampt met dementie. Een dementievriendelijke gemeente zorgt ervoor dat ook mensen met dementie zo lang mogelijk thuis en in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Als leeftijdsvriendelijke gemeente willen we inzetten op acht domeinen om het welzijn van de ouderen in Wetteren zo groot mogelijk te maken. We focussen ons op:

1. Welzijn- en gezondheidszorg
2. Mobiliteit
3. Huisvesting
4. Sociale participatie
5. Publieke ruimtes
6. Respect en inclusie
7. Burgerparticipatie
8. Communicatie en informatie

Uiteraard leidt een ouder wordende bevolking ertoe dat de zorggraad toeneemt. Die toename staat haaks op de moeilijke zoektocht naar personeel in de zorgsector. Als antwoord daarop, maar ook onder invloed van andere maatschappelijke tendensen, creëren steeds meer gemeenten **Zorgzame Buurten**. Ook in Weteren willen we daar harder op inzetten. Het kernprincipe van een Zorgzame Buurt draait om 'ageing in place'. In een Zorgzame Buurt wonen mensen comfortabel in hun woning of vertrouwde buurt. Het is een buurt waar jong en oud elkaar kennen en helpen. In een zorgzame Buurt staat levenskwaliteit centraal, voorzieningen en diensten zijn er voor iedereen toegankelijk. Iedereen voelt zich er goed en wordt geholpen, ongeacht de ondersteuningsbehoeften. Een zorgzame buurt bestaat uit drie luiken:

1. Participatie en inclusie
2. Het verbinden van formele en informele zorg
3. Intersectorale samenwerking

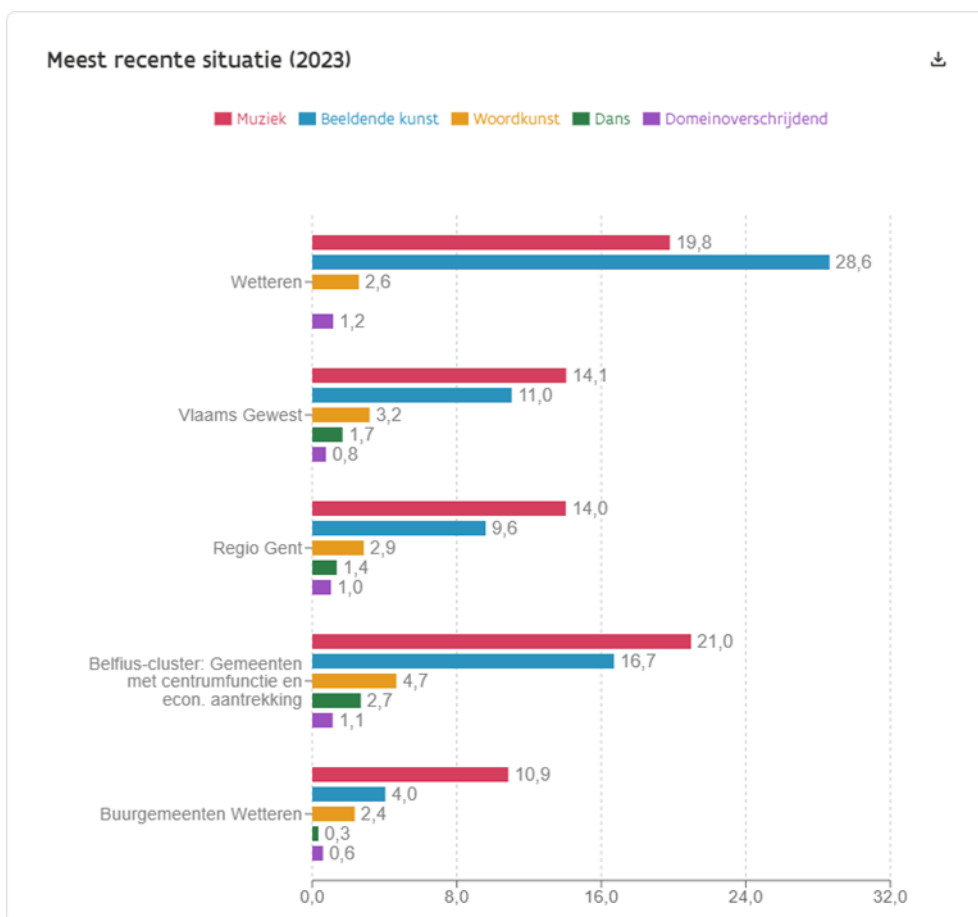
Ouderenbeleid is ook een duurzaam beleid, en reflecteert zich in de SDG's, die wijzen op een inclusief beleid: goede gezondheid en welzijn voor alle leeftijden, sociale, economische en politieke inclusie, maar ook veilige, toegankelijke en groene openbare ruimtes voor ouderen. Dit zijn de belangrijkste:

ONDERWIJS

Investeren in onderwijs is investeren in de toekomst. Daarom is het van groot belang dat het onderwijs een 'level playing field' garandeert: een ruimte waar elke leerling, ongeacht de achtergrond, evenveel kansen heeft op slagen. Lokale besturen kunnen optreden als actor en als regisseur binnen het onderwijsveld. Wetteren is een traditonale onderwijsgemeente en neemt beide rollen op zich. Het Lokaal Bestuur treedt als **actor** op in de organisatie van kleuterschool 't Kleuterboompje en de KUNSTacademie. Binnen het **flankerend onderwijs** willen we verder onze rol spelen en luisteren naar de behoeften en verwachtingen van het onderwijsveld.

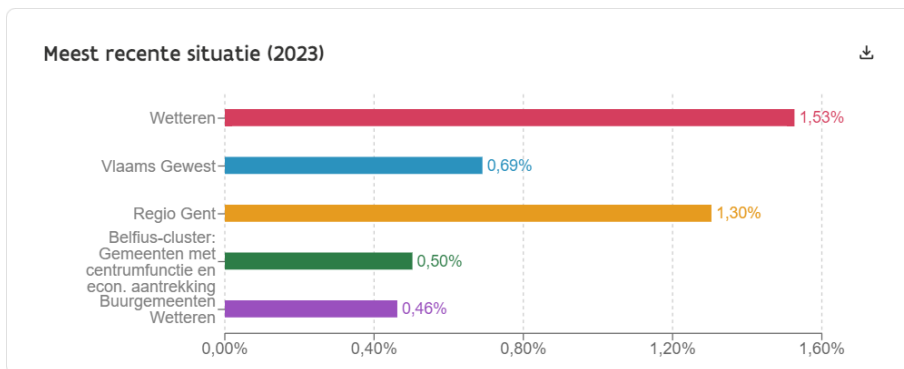
80% van de Vlaamse besturen, waaronder Wetteren, is organisator van onderwijs. Zelf onderwijs organiseren geeft ons de mogelijkheid om infrastructuur te delen en om een geïntegreerd aanbod te voorzien voor kinderen en jongeren in de gemeente. De site Cordonnier waar de KUNSTacademie gevestigd is, geeft ons daarbij tal van mogelijkheden. Ook het gebouw van de kleuterschool kan dienen om in het kader van BOA (Buitenschoolse Opvang en Activiteiten) een rol te spelen. De verdere rol en toekomstplannen voor kleuterschool 't **Kleuterboompje** worden toegelicht bij de speerpunten. Met de **KUNSTacademie** blijven we inzetten op een kwalitatief aanbod binnen de domeinen Beeld, Muziek en Woord, en dit zowel in Wetteren als in de andere vestigingsplaatsen. Het aanbod aan opleidingen binnen de domeinen 'beeldende kunst' en 'muziek' staan in Wetteren bijzonder sterk en trekken ook heel wat leerlingen aan van buiten Wetteren.

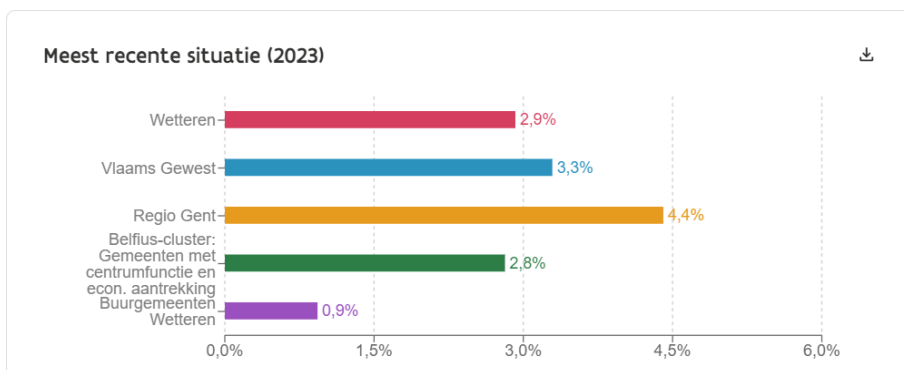
Figuur 35: DKO - Aantal leerlingen per domein in Wetteren, per 1.000 inwoners (Bron: GSM)

Met het flankerend onderwijsbeleid willen we een antwoord bieden aan de noden van alle betrokkenen bij het onderwijs: leerlingen, cursisten, ouders, scholen etc. Maatschappelijke uitdagingen worden gereflecteerd binnen het onderwijs en worden er vaak nog versterkt. Vanuit **Vlaanderen** hebben we de expliciete opdracht om (1) sociale voordelen toe te kennen voor wie dat nodig heeft, (2) aanwezigheid op school te bevorderen en spijbelgedrag te ontmoedigen en (3) kleuterparticipatie zo hoog mogelijk te krijgen.

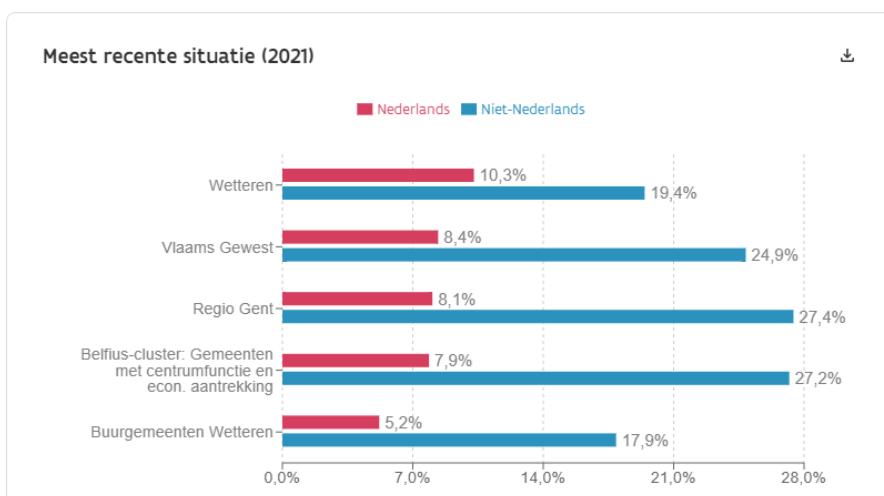
Wetteren kampt meer dan gemiddeld met **spijbelgedrag**. Als voorspellende indicator voor vroegtijdig schoolverlaten, zien we hieronder dat Wetteren ook meer **vroegtijdige schoolverlaters** kent dan gemiddeld. Zoals we uit de grafieken hierboven kunnen aflezen, staat de thuistaal in verband met het vroegtijdig schoolverlaten. Hoewel dat verband in Wetteren ook duidelijk is, is het toch opvallend dat in Wetteren een bovengemiddeld grote groep vroegtijdige schoolverlaters thuis Nederlands spreekt. Op vlak van **kleuterparticipatie**, dat de basis moet vormen voor de schoolgaande jaren, is er werk aan de winkel in de derde kleuterklas. Hoewel we hier spreken over leerplichtonderwijs haalt meer dan 20% van de leerlingen niet de vereiste 290 halve dagen aanwezigheid.

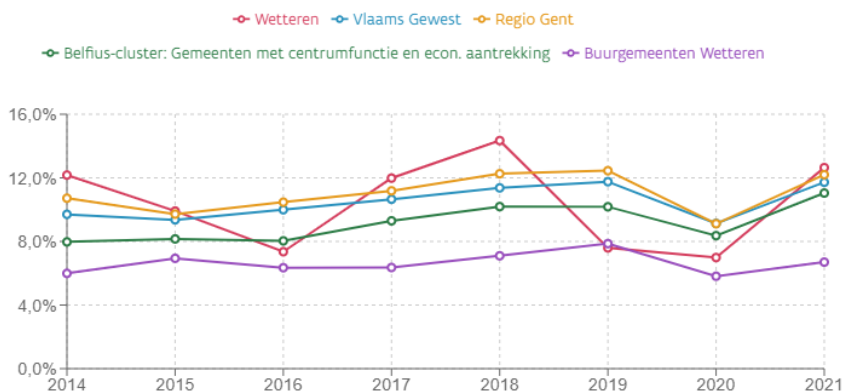
Figuur 36: Spijbelgedrag lager onderwijs (minstens 30 halve dagen onwettig afwezig) (Bron: GSM)

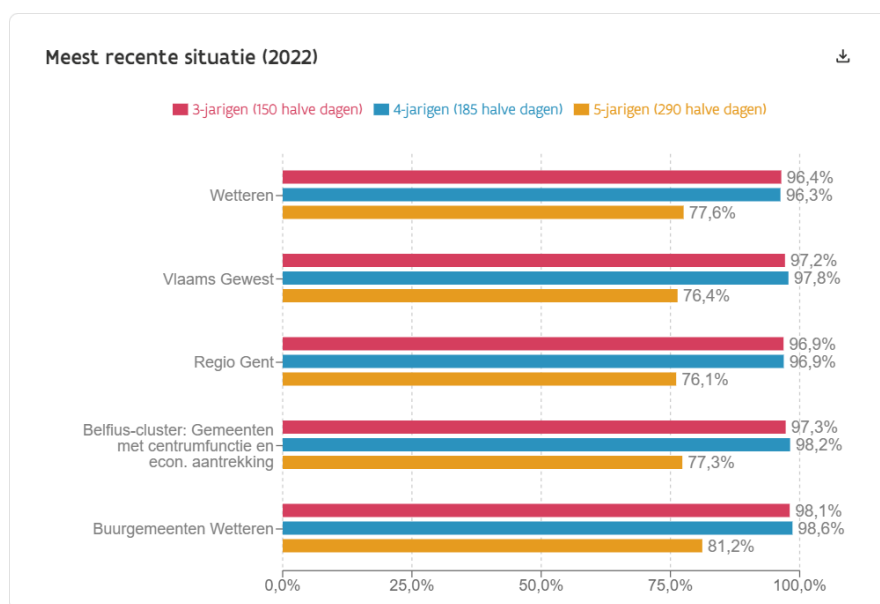
Figuur 37: Spijbelgedrag secundair onderwijs (minstens 30 halve dagen onwettig afwezig) (Bron: GSM)

Figuur 33: Vroegtijdige schoolverlaters volgens thuistaal (Bron: GSM)

Figuur 34: Vroegtijdige schoolverlaters (Bron: GSM)

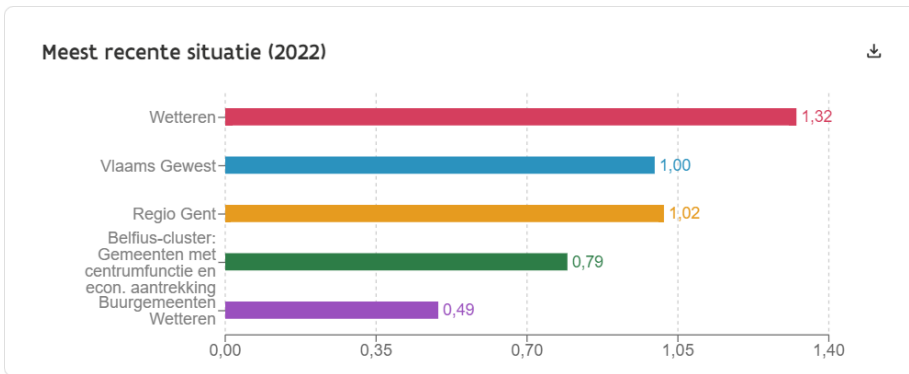

Figuur 38: Minimale aanwezigheid kleuteronderwijs (Bron: GSM)

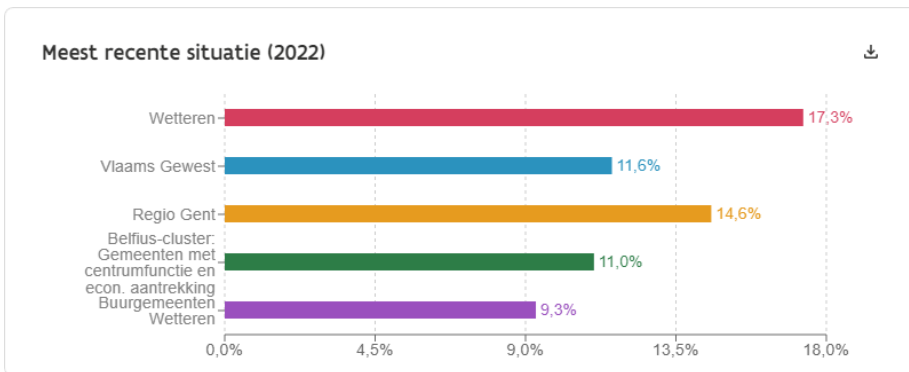
Binnen het flankerend onderwijsbeleid is het mogelijk om tal van **eigen accenten** te leggen. Dat kan gaan over thema's als armoedebestrijding, digitalisering, taalstimulering, pesten, cultuureducatie, vrijetijdsbeleving, brede leeromgeving, onderwijscapaciteit, veilig naar school, gelijke gezondheidskansen, participatie, levenslang leren, de weg naar de arbeidsmarkt, toegankelijkheid, etc. Een flankerend onderwijsprogramma opstellen doen we niet alleen, maar **samen met de scholen**. Het structureel overleg met de basisscholen en de secundaire scholen is daarvoor het platform bij uitstek. We willen dit overleg nog meer gaan verdiepen en verbreden in de toekomst.

Onderstaande grafieken tonen aan dat de kansarmoede bij de Wetterse leerlingen stijgt. Gemiddeld tikken de Wetterse leerlingen in het lager onderwijs aan op 1,32 van de 4 onderwijskansarmoedeindicatoren (OKI). We zien ook de schoolse vertraging oplopen. Deze evolutie is bijzonder zorgwekkend omdat de Wetterse scholen veel meer leerlingen tellen met schoolse vertraging dan gemiddeld. Er is daarbij ook een duidelijk link met de thuistaal. Dit legt een hypotheek op de toekomst van zowel deze kinderen als van Wetteren. Samen met de scholen willen we daarom werk maken van een **kansenbeleid**: een inclusief beleid met aandacht voor de kwetsbare kinderen, zoals we ook bij het jeugdbeleid al aanhaalden. Het **centraal aanmeldsysteem** voor kleuter- en lagere scholen, georganiseerd door het Huis van het Kind, is zo'n voorbeeld van het creëren van gelijke kansen bij de keuze van de school. Een ander voorbeeld van dit kansenbeleid is **De Katrol**, ook een initiatief van het Huis Van Het Kind. De Katrol biedt gratis studie- en gezinsondersteuning aan voor kinderen tussen 5 en 12 jaar en hun ouders in hun thuisomgeving.

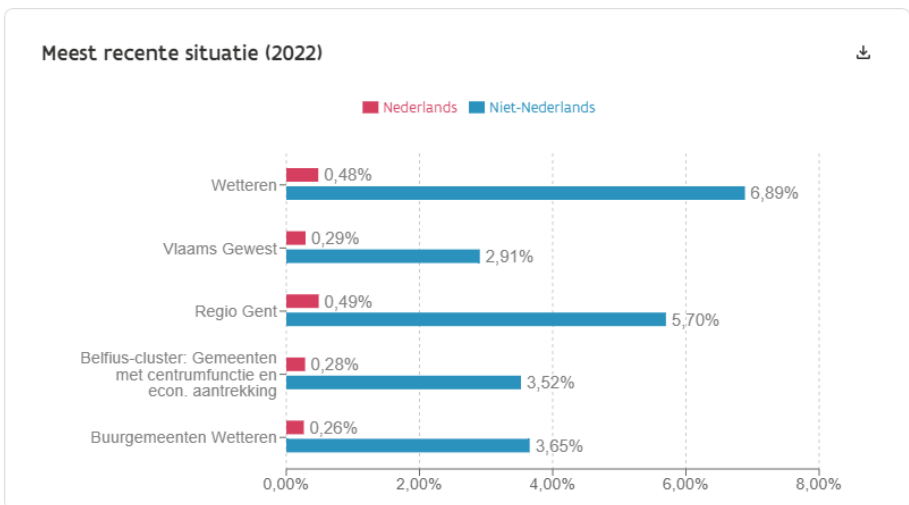

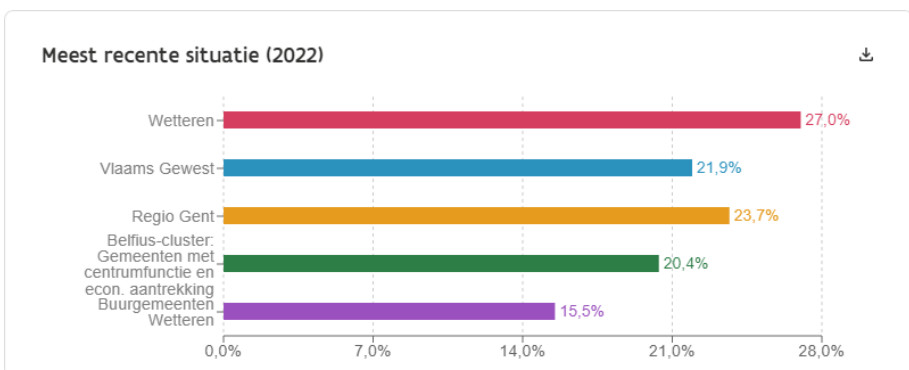
Figuur 39: Onderwijskansarmoedeindicator (OKI-score) lager onderwijs - Thuistaal, Laagopgeleide moeder, Schooltoeslag, Buurt met hoge mate van schoolse vertraging (Bron: GSM)

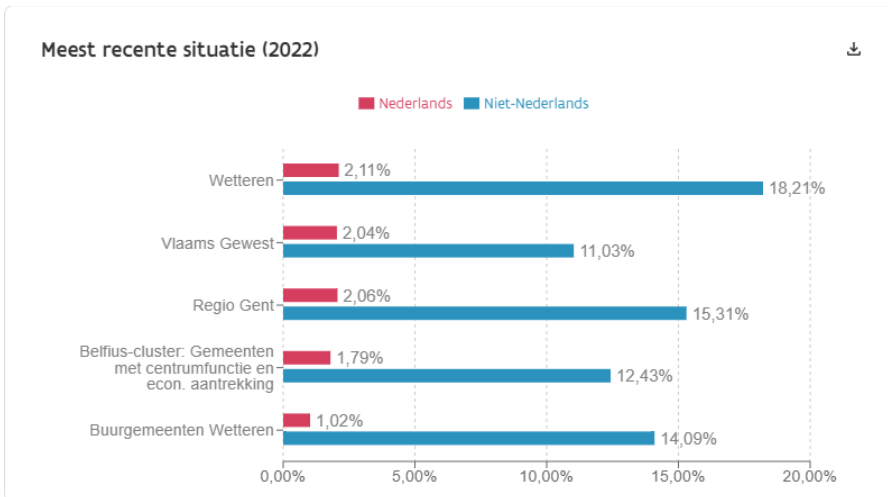
Figuur 40: Schoolse vertraging lager onderwijs (Bron: GSM)

Figuur 41: Schoolse vertraging lager onderwijs volgens thuistaal (Bron: GSM)

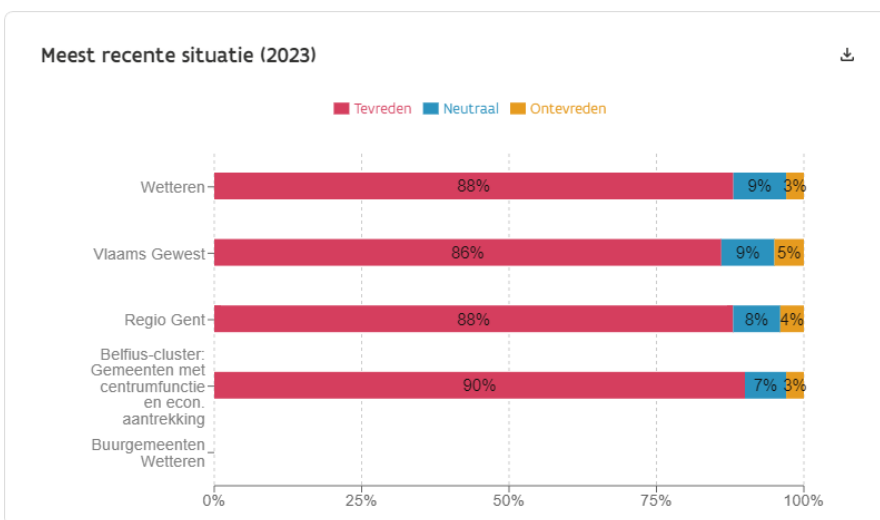
Figuur 42: Schoolse vertraging secundair onderwijs (Bron: GSM)

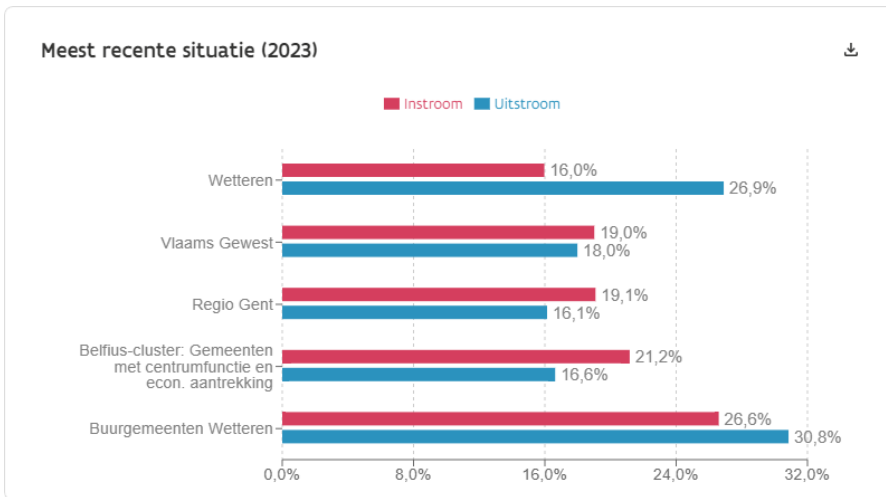
Figuur 43: Schoolse vertraging secundair onderwijs volgens thuistaal (Bron: GSM)

Ook de **verkeersveiligheid** voor kinderen is een belangrijk issue volgens de Wetteraar. De problemen met die verkeersveiligheid vertalen zich in groot aantal kinderen dat met de auto wordt afgezet. De verkeersveiligheid verhogen zou tot een toename van fietsers moeten leiden, wat niet alleen gezond is voor de fietsers zelf, maar ook meteen een klimaatvriendelijke oplossing is en minder autoverkeer zal opleveren tijdens de drukke spitsuren. In het hoofdstuk over mobiliteit gaan we hier nog dieper op in.

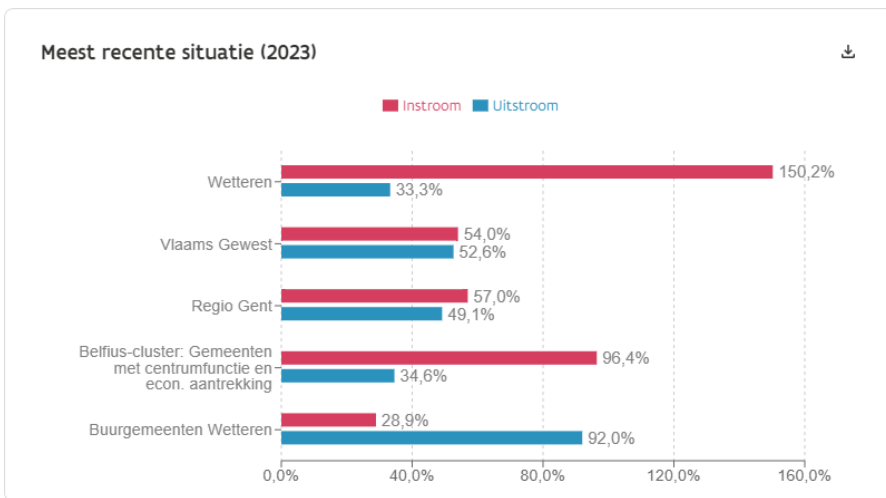
Wetteren is een echte **onderwijsgemeente**. De tevredenheid over de onderwijsvoorzieningen is ook erg groot. Toch zien we dat de aantrekkingskracht van ons secundair onderwijs, hoewel nog erg groot, de voorbije jaren gedaald is. De instroom vermindert terwijl een derde van de Wetterse jongeren een andere gemeente opzoekt om naar school te gaan. Ook in het basisonderwijs kunnen we onze **aantrekkingskracht vergroten**. De uitstroom aan leerlingen is in het basisonderwijs groter dan de instroom (zie grafieken hieronder). Door samen met alle stakeholders het flankerend onderwijsbeleid te versterken, willen we dat Wetteren zich opnieuw met recht en rede een onderwijsgemeente kan noemen.

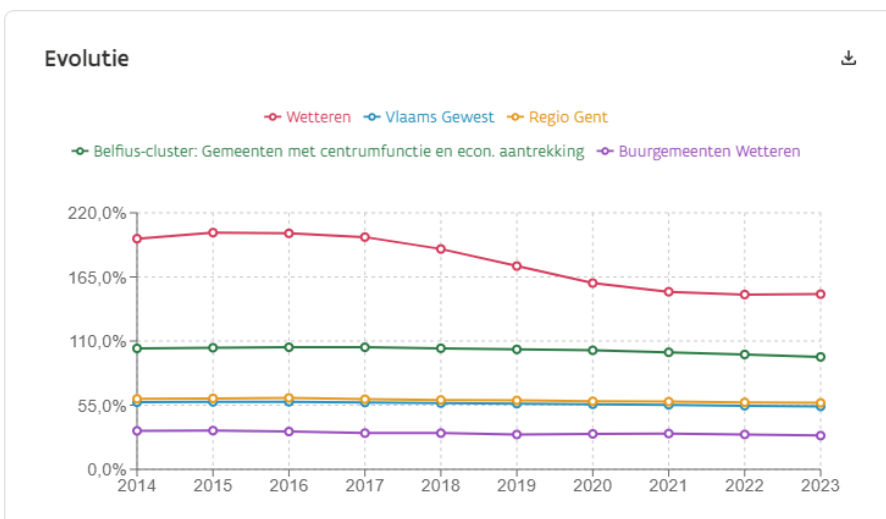
Figuur 44: Tevredenheid onderwijsvoorzieningen (Bron: GSM)

Figuur 45: Instroom en uitstroom lager onderwijs (Bron: GSM)

Figuur 46: Instroom en uitstroom secundair onderwijs (Bron: GSM)

Figuur 47: Evolutie instroom secundair onderwijs (Bron: GSM)

Inzetten op onderwijs valt samen met SDG 4 over Kwaliteitsonderwijs. Het is tegelijk ook inzetten op heel wat andere SDG's.

1 GEEN ARMOEDE

4 KWALITEITS-ONDERWIJS

10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN

11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

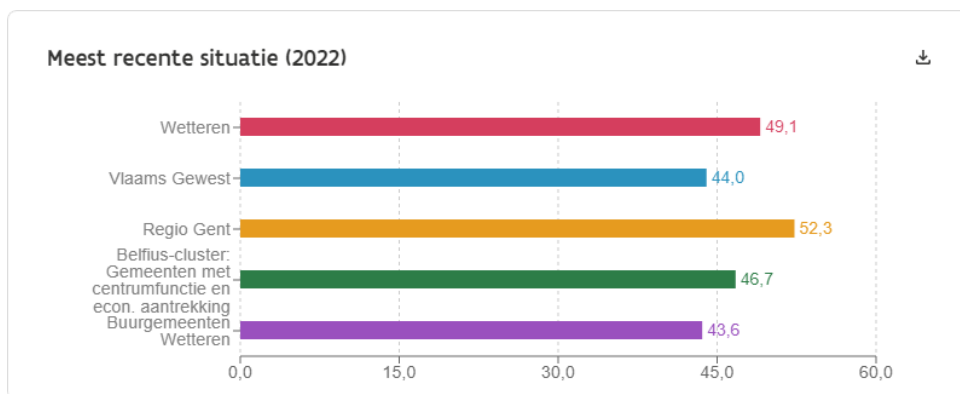

KINDEROPVANG EN GEZINSBELEID

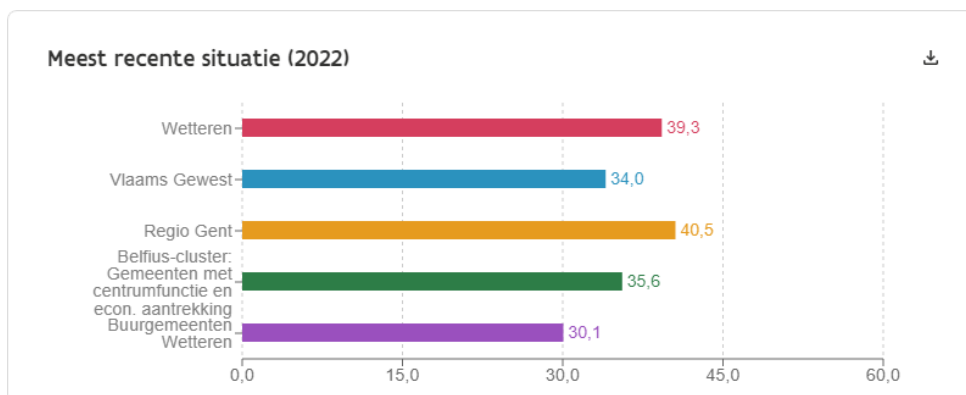
Gezinnen komen voor **steeds meer uitdagingen** te staan. De energiecrisis heeft de financiële zorgen vergroot bij veel gezinnen. De gezinssamenstelling verandert ook, met een toenemend aantal eenoudergezinnen en nieuw samengestelde gezinnen. Ook de balans vinden tussen werk en vrije tijd is voor veel ouders een uitdaging. Omdat families steeds verder van elkaar wonen en grootouders vaak zelf nog heel actief zijn, worden de netwerken voor opvang steeds kleiner. Kwalitatieve kinderopvang en een integraal gezinsbeleid helpen om gezinnen te ontlasten. Tegelijk zien we dat er in Vlaanderen steeds minder plaatsen in kinderopvang zijn. Dit gaat gepaard met de moeilijke zoektocht naar personeel binnen kinderopvang en bij uitbreiding de hele zorgsector. Kinderbegeleiders en verantwoordelijken vormen stilaan een knelpuntberoep. Het is aan het Lokaal Bestuur om het relatief grote aanbod aan opvangplaatsen in Wetteren te vrijwaren en ervoor te zorgen dat we voldoende gekwalificeerd personeel kunnen blijven aantrekken.

Binnen kinderopvang en gezinsbeleid treedt het Lokaal Bestuur Wetteren op als actor en als regisseur. Als **actor** zijn we op verschillende fronten actief. Voor de opvang van kinderen jonger dan 3 jaar houden we **KDV De Kleine Prins** open. Voor de buitenschoolse opvang zijn we actief binnen drie IBO's, nl. **Iboompje**, **Massemientje** en **'t Kriebelke**. Zo dragen we als lokaal bestuur ons steentje bij aan een voldoende groot aanbod van kwaliteitsvolle kinderopvang binnen de gemeente. Het helpt ons ook om kennis en expertise op te bouwen die we kunnen meenemen binnen onze regio.

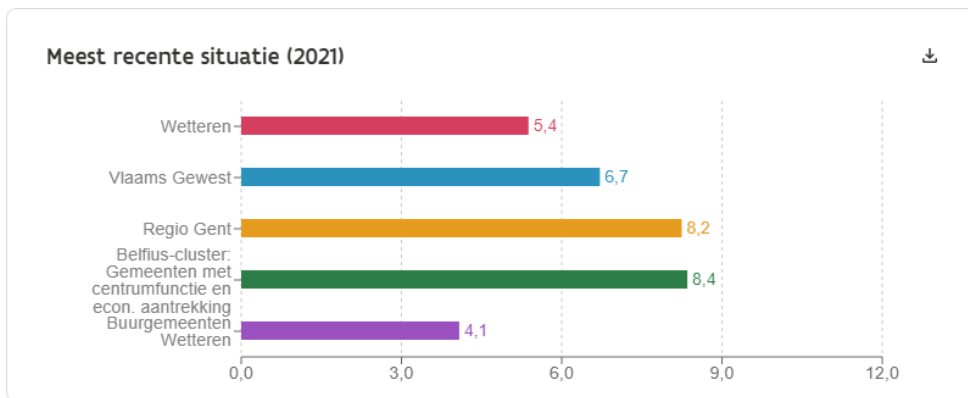
Het aantal opvangplaatsen voor baby's en peuters en de opvangplaatsen voor buitenschoolse opvang liggen in Wetteren hoger dan gemiddeld. Dit aanbod wordt ook duidelijk gewaardeerd door de Wetterse burger die meer dan gemiddeld tevreden is over het aanbod aan kinderopvang.

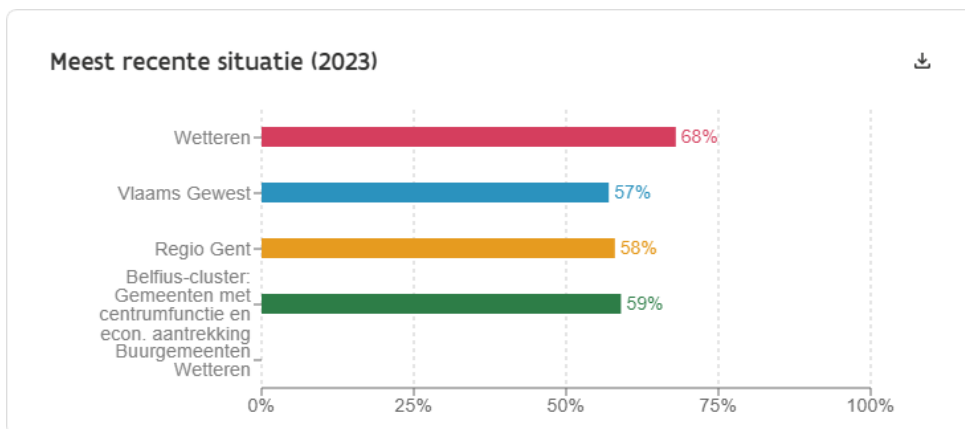
Figuur 48: Opvangplaatsen baby's en peuters per 100 baby's en peuters (Bron: GSM)

Figuur 49: Opvangplaatsen baby's en peuters met inkomenstarief per 100 baby's en peuters (Bron: GSM)

Figuur 50: Opvangplaatsen buitenschoolse opvang per 100 kinderen (Bron: GSM)

Figuur 51: Tevredenheid over kinderopvang (Bron: GSM)

Als regisseur komen heel wat bijkomende uitdagingen op ons af. Een plaats zoeken bij een opvanglocatie doen Wetterse ouders via het **Loket Kinderopvang** dat georganiseerd wordt door het Huis van het Kind. Het **Huis van het Kind** is het speerpunt van het lokaal geïntegreerd gezinsbeleid dat ondersteuning aanbiedt aan kinderen en jongeren en bij uitbreiding alle opvoedingsverantwoordelijken.

Als partner nemen we als lokaal bestuur ook deel aan het **OverKopHuis**. Samen met Arktos, Homaar, het JAC, het CAW, Samen!plan Scheldekracht, het vrij CLB en GO!CLB, Drugpunt, KARUS, CGG De Drie Stromen, Habbekrats en het Huis van het Kind creëren we met het OverKopHuis een plaats waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten en waar ze terecht kunnen met hun kleine of grote zorgen. Vanuit de regisseursrol zijn we ook betrokken bij het **Lokaal Overleg Kinderopvang**, adviseren we het agentschap Opgroeien en garanderen we een **individueel verminderd tarief** waar nodig. Dit betaalbare aanbod realiseren we zowel binnen de kinderopvang als binnen de buitenschoolse opvang.

Het is ook vanuit de lokale regiefunctie dat **BOA (Buitenschoolse Opvang en Activiteiten)** werd gelanceerd. Het doel van BOA is om de buitenschoolse opvang en de buitenschoolse activiteiten beter op elkaar af te stemmen. Vanaf 1 januari 2026 zullen de organisatoren van buitenschoolse opvang geen subsidies meer ontvangen van het agentschap Opgroeien, maar wel van het Lokaal Bestuur binnen de klijtlijnen van het lokaal BOA-beleid. Het ontwikkelen van een BOA-aanbod doen we aan de hand van deze zes pijlers:

- Samenwerken helpt om het opvang- en vrijetijdsaanbod te verrijken en kwalitatiever te maken
- Een BOA-structuur zetten we op poten met inspraak van kinderen en gezinnen
- Een kwalitatief geïntegreerd aanbod is op maat van de kinderen en geeft hen voldoende keuze
- Een inclusief aanbod is een toegankelijk aanbod waar drempels worden weggewerkt
- Communicatie is van belang: BOA moet herkenbaar, aantrekkelijk en prikkelend zijn
- Voortdurende monitoring en evaluatie is de rode draad in een kwalitatief BOA-verhaal

Inzetten op kwalitatieve kinderopvang helpt mee om de sociale ongelijkheid te verminderen en creëert een maatschappelijke meerwaarde. Vanuit kinderopvang kan een bijdrage worden geleverd aan heel wat andere beleidsvraagstukken zoals het lokaal sociaal beleid, welzijn en zorg, onderwijs, tewerkstelling, inburgering, enz. De **pedagogische, economische en sociale functie** van kinderopvang maakt deze werking onmisbaar binnen de gemeente. Op **pedagogisch vlak** stimuleert het de kinderen op een spelende manier, leren kinderen sociale vaardigheden aan en ontlast het de ouders in hun opvoeding. Op **economisch vlak** stelt het ouders in staat om actief deel te nemen aan de samenleving (werken, studeren, mantelzorg opnemen,...) omdat de opvang van de kinderen in goede handen is. Daarnaast stelt het zelf ook heel wat mensen te werk. Op korte termijn levert het een economische return door de hogere tewerkstellingsgraad van de ouders, een daling van de kinderarmoede, een daling van de sociale uitkeringen of hogere inkomsten uit de belastingen. Op langere termijn kan het leiden tot minder schooluitval, een hogere tewerkstellingsgraad later bij de kinderen of een kleinere nood aan jeugdzorg of hulpverlening. Op **sociaal vlak** tenslotte levert kinderopvang een meerwaarde omdat het kansen biedt aan kinderen in armoede. De kinderen kunnen er zich in alle veiligheid ontwikkelen binnen een diverse omgeving.

Kinderopvang en gezinsbeleid helpen op veel vlakken mee de SDG's te realiseren.

LOKAAL SOCIAAL BELEID EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

Binnen de maatschappelijke dienstverlening van de gemeente is een grote plaats weggelegd voor de zorg. Dit behandelen we in een volgend hoofdstuk. Het armoedebeleid zien we dan weer als een speerpunt en behandelen we op een andere plaats in deze inspiratienota diepgaander. Binnen dit onderdeel geven we de brede scope mee van de sociale aspecten van de maatschappelijke dienstverlening.

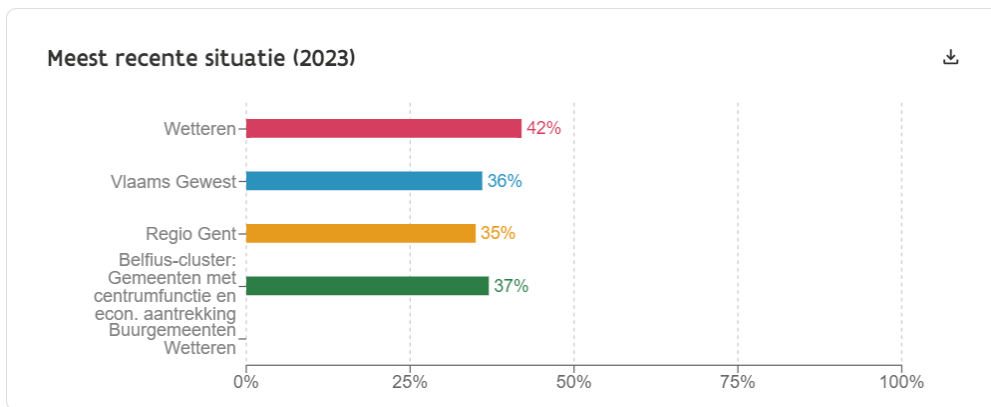
De basisopdracht van het OCMW blijft nog steeds om iedereen de mogelijkheid te geven op een menswaardig bestaan. Het **Sociaal Huis** is dé trekker binnen het lokaal sociaal beleid en de maatschappelijke dienstverlening en blijft zo ook een herkenbaar en toegankelijk aanspreekpunt. Maar net zoals bij andere domeinen is het voeren van een integraal lokaal sociaal beleid geen werk van één team, maar overschrijdt het telkens verschillende andere domeinen. **Interne en externe samenwerking** zijn hier ook een duidelijke verrijking van de werking.

Een integraal sociaal beleid staat voor een **inclusief beleid** waarbij inspraak van burgers, en dan vooral de meest kwetsbaren, van tel is. Het aanbod en de communicatie daarover moet ook diverse groepen bereiken. Deze **bereikbaarheid is wederkerig**: alle burgers moeten bereikt worden en tegelijk moeten alle burgers ook de weg kunnen vinden naar het lokaal bestuur en het Sociaal Huis hier in het bijzonder. Toegankelijkheid van de administratie is ook hier het codewoord: zowel fysieke toegankelijkheid van de gebouwen, toegankelijkheid van de dienstverlening (volgens het **click-call-connect-principe**) als andere vormen van toegankelijkheid die drempelverlagend werken.

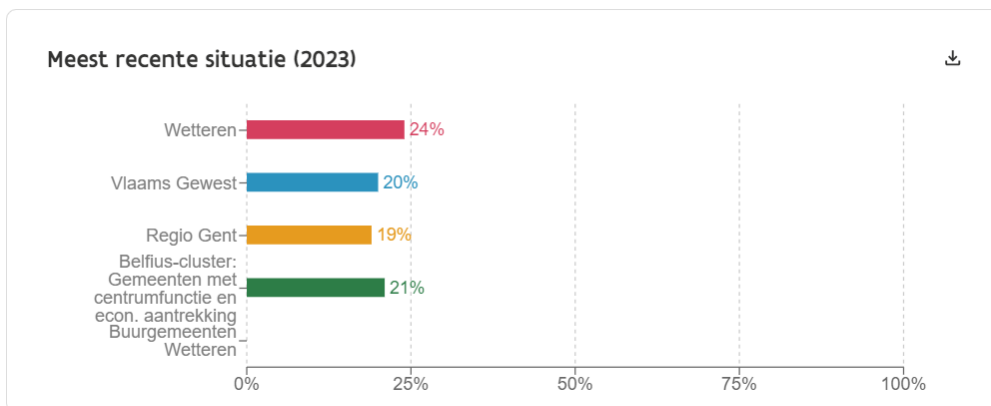
We zetten verder in op het **Geïntegreerd Breed Onthaal Scheldekracht**, waar we samen met de OCMW's van Destelbergen, Laarne, Lochristi, Melle, Merelbeke, Wachtebeke en Wichelen, het CAW en de Diensten Maatschappelijk Werk van de ziekenfondsen inzetten op de toegankelijkheid van de **eerstelijns hulp- en dienstverlening**. Binnen dit kader binden we samen met een breed gamma aan toeleiders ook de strijd aan tegen **onderbescherming**. Dit wil zeggen dat we mensen helpen om alle sociale rechten te gebruiken die hen toekomen en zo dus uitsluiten dat sommige mensen 'onderbeschermd' zijn. Deze rechtenverkenning behandelt zes grote levensdomeinen:

- Financieel, administratief en juridisch
- Welzijn, gezondheid en zelfredzaamheid
- Wonen
- Relatie, gezin, opvoeding en onderwijs
- Sociaal netwerk, vrije tijd en levensbeschouwing
- Werken en dagbesteding

De trend naar **vermaatschappelijking** is uiteraard ook binnen het lokaal sociaal beleid een belangrijke evolutie. Zorg en andere hulp wordt zo lang mogelijk uitgevoerd binnen de normale leefwereld van de zorg- en hulpbehoevenden. **Outreaching werken** brengt sociale professionals naar de leefwereld van de mensen en werkt zo ook drempelverlagend. Binnen het concept van **Zorgzame Buurten** zetten we niet alleen in op professionele hulp, maar gaan we ook voor een netwerk aan informele ondersteuning. Burgers kunnen we hierover sensibiliseren terwijl we de informele en vrijwillige zorg extra kunnen ondersteunen. Ongeveer een kwart van de Wetteraars krijgt mantelzorg, wat meer is dan gemiddeld. Ongeveer vier op tien inwoners geven mantelzorg, wat ook meer is dan gemiddeld.

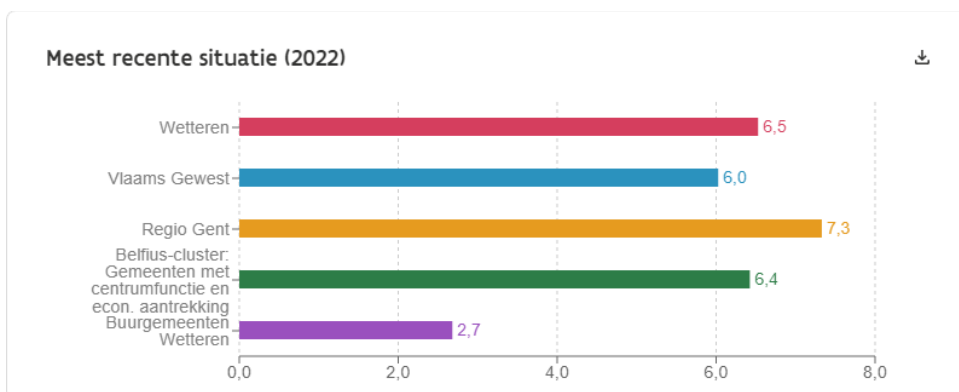

Figuur 52: Mantelzorg krijgen (Bron: GSM)

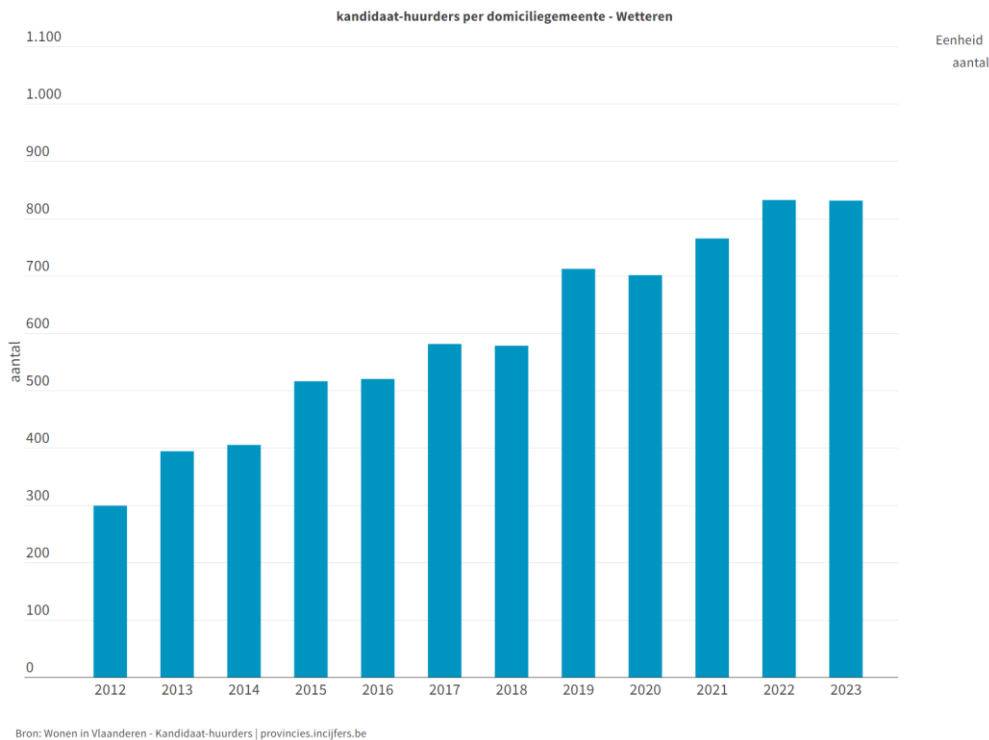

Figuur 53: Mantelzorg krijgen (Bron: GSM)

Het aanbod aan **sociale woningen** is uiteraard ook een belangrijke pijler binnen het lokaal sociaal beleid en de maatschappelijke dienstverlening. De realisatie en het aanbod verloopt via de woonmaatschappij. Elk lokaal bestuur in Vlaanderen heeft een **Bindend Sociaal Objectief (BSO)** voor het minimum aantal sociale woningen dat het moet realiseren binnen het grondgebied. Wetteren volgde het groeipad sociale huur perfect op en zit in categorie 1, met 6,5 sociale woningen per 100 huishoudens. Dit wil zeggen dat we op dit moment niet meer onderhevig zijn aan de voortgangstoets van de Vlaamse Overheid. Het is nog koffiedik kijken welke verwachting worden gesteld wanneer het BSO verlengd en vernieuwd zou worden voor de periode 2025-2036. Ondanks het voldoende groot aanbod volgens het BSO zien we de wachtlijsten meer en meer aangroeien. Een uitgewerkt proactief beleid kan op langere termijn deze wachtlijsten doen dalen. Ook de spreiding van de sociale woningen en de sociale mix is een aandachtspunt.

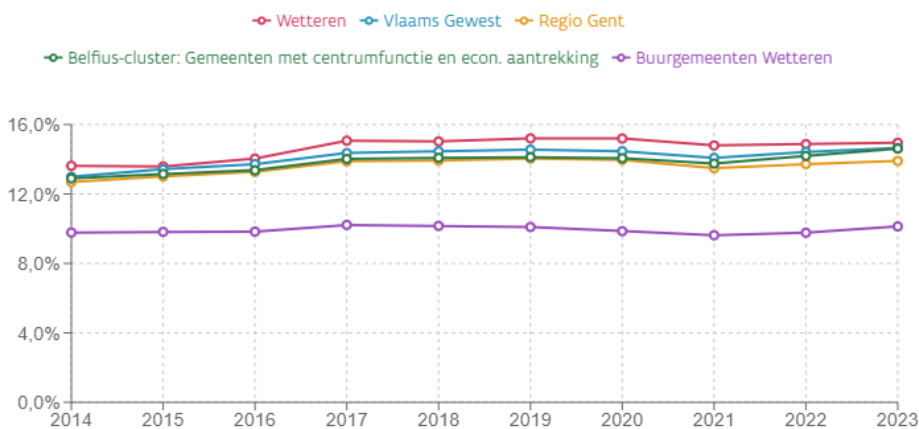
Figuur 54: Aantal sociale huurwoningen per 100 huishoudens (Bron: GSM)

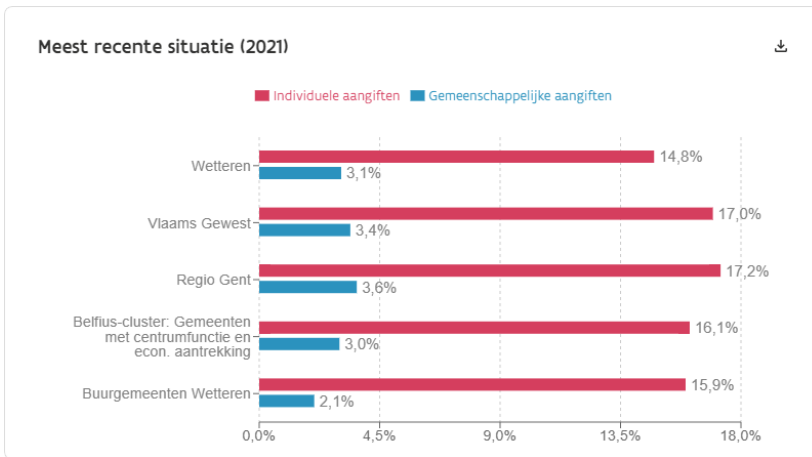
Figuur 55: Wachtlijst sociale woningen (Bron: PIC)

Het **activeringsbeleid** heeft als doel de OCMW-cliënten een nuttige dagbesteding te geven. Via het **Geïndividualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie** werken we activeringstrajecten uit op maat van de cliënt. Nu er krapte komt op de arbeidsmarkt is het meer dan ooit van belang om iedereen binnen de samenleving te activeren. **Aanklampend werken** blijft daarbij het sleutelwoord.

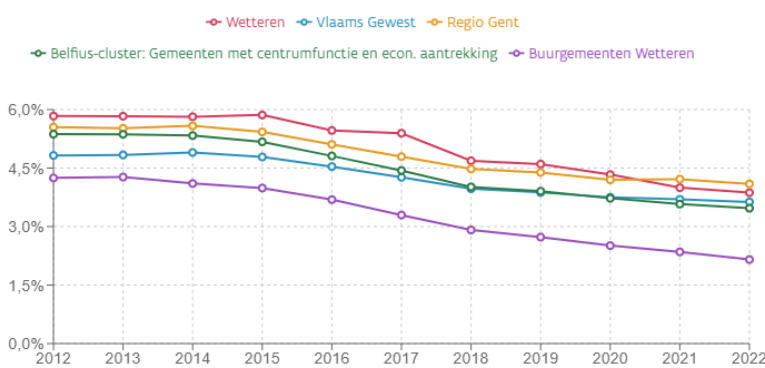
Voor de **aanvullende financiële ondersteuning** blijven we inzetten op een divers beleid, waarbij we naast het leefloon, het voorschot op sociale uitkeringen, de tussenkomst voor medische zorgen en de inkomensgarantie voor ouderen (IGO) ook via andere financiële tussenkomsten werk maken van de maatschappelijke integratie van kwetsbare groepen. Dit kan gaan over het inzetten op schuldhulpverlening, reductietarieven (vb. UiTPas, tegemoetkoming kinderopvang, sportreductie, een bijdrage aan het internetabonnement, tegemoetkoming afvalzakken...), voedselhulp (vb. voedselbank, sociaal restaurant, sociale kruidenier,...) of spullenhulp (vb. geefwinkel).

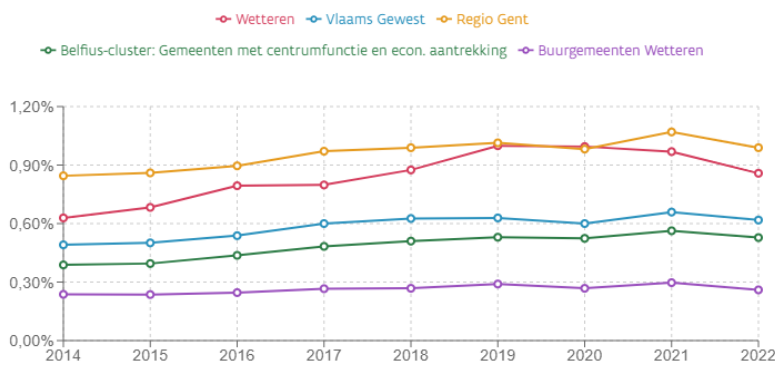
Figuur 56: Aandeel personen met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering (Bron: GSM)

Figuur 57: Inkomen - Belastbaar inkomen beneden kritische grens (10.000 voor alleenstaanden, 20.000 voor gezinnen) (Bron: GSM)

Figuur 58: Aandeel personen met een Inkomensgarantie voor ouderen (IGO) (Bron: GSM)

Figuur 59: Personen met een (equivalent) leefloon (Bron: GSM)

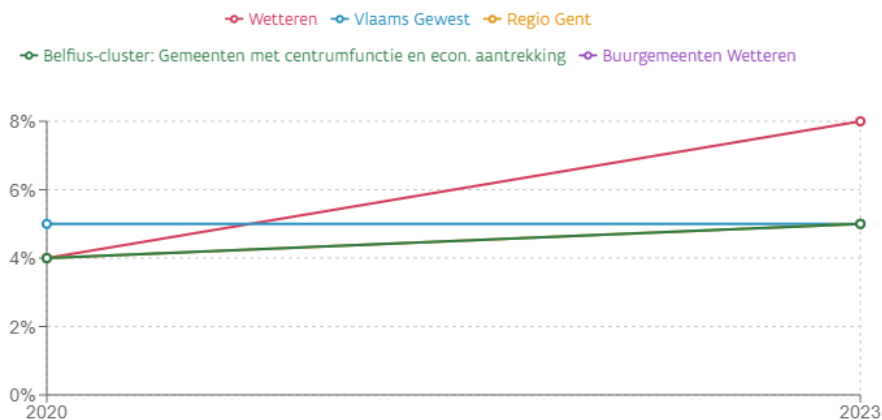
Werken aan een lokaal sociaal beleid en maatschappelijke dienstverlening is werken rond heel wat SDG's. Leave no one behind is de gemeenschappelijke doelstelling

ZORG EN GEZONDHEID

Sinds de uitbraak van de coronapandemie is nog duidelijker geworden welke rol steden en gemeenten kunnen opnemen op vlak van zorg en gezondheid. Een zorg- en gezondheidsbeleid draait niet alleen om een curatief beleid, maar zet ook in op ziektepreventie, gezondheidsbevordering, een toegankelijke gezondheidszorg of noodplanning bij gezondheids crisissen. Binnen zorg en gezondheid zetten we in op zowel fysiek als mentaal welbevinden.

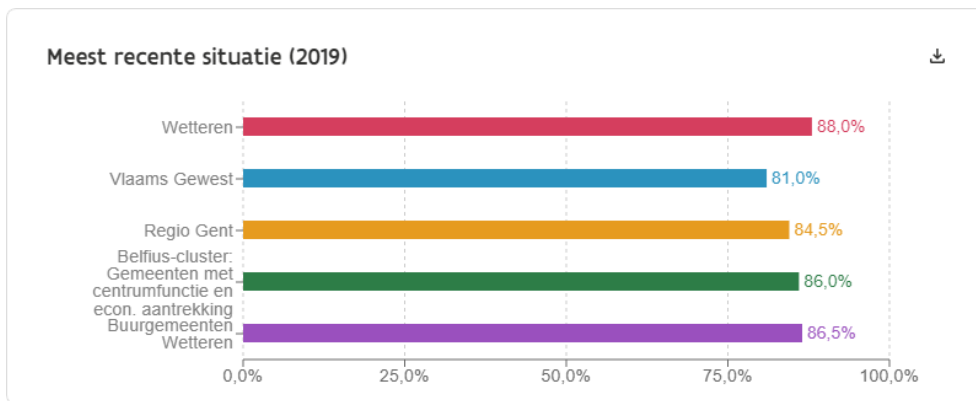
De zorg- en gezondheidssector heeft wel heel wat uitdagingen op haar bord. De vergrijzing maakt de nood aan zorg groter waardoor de gezondheidssector met **wachlijsten** geconfronteerd wordt. Haaks op deze grotere zorgvraag is het steeds moeilijker om gekwalificeerd zorgpersoneel aan te werven. Deze twee tegengestelde tendensen verhogen de druk op de zorgsector. Ook de druk op de mantelzorgers neemt toe, aangezien ouders en kinderen steeds verder van elkaar wonen.

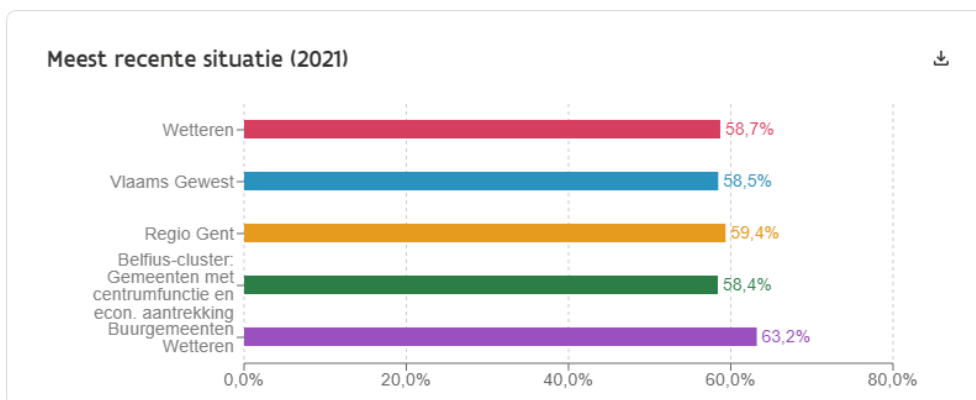
Figuur 60: Betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg (Bron: GSM)

De meest kwetsbare mensen hebben niet alleen meer moeilijkheden om hun gezondheidszorg te betalen, maar lopen ook meer gezondheidsrisico's terwijl hun zorggeletterd en gezondheidsvaardigheden meestal lager liggen. Een inclusief zorg- en gezondheidsbeleid houdt daar rekening mee en werkt proactief en preventief. Een **preventief gezondheidsbeleid** voeren, wil zeggen dat we inzetten op een divers arsenaal aan gezondheidsthema's om te voorkomen dat mensen vroegtijdig in zorgnood verkeren op vlak van gezondheid. Het kan dan gaan over preventie en sensibilisering over voeding, beweging en lang stilzitten, roken en vaperen, alcohol, illegale drugs, psychoactieve medicatie, gamen, gokken, gezondheid en milieu, mentaal welbevinden, seksuele gezondheid, valpreventie, vaccinaties, bevolkingsonderzoeken, mondgezondheid, suïcidepreventie,...

Bijna negen op tien Wetteraars consulteert jaarlijks de huisarts. Op vlak van tandhygiëne doet de Wetteraar het iets minder goed, met zes op tien Wetteraars die minstens twee keer in drie jaar een bezoek brengt aan de tandarts.

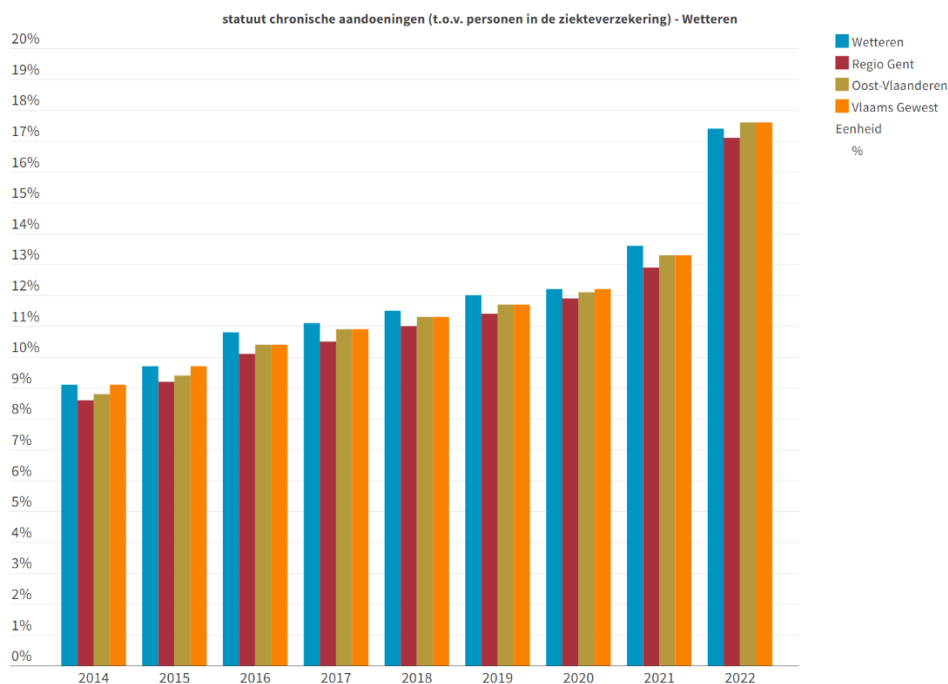

Figuur 61: Bezoek huisarts (Bron: GSM)

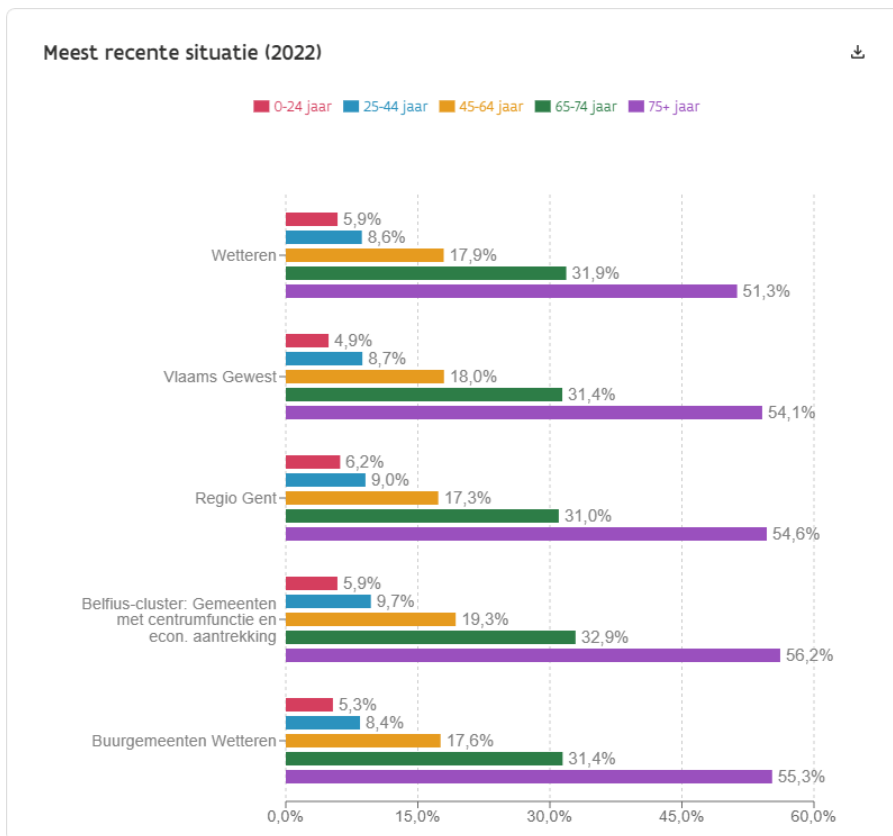
Figuur 62: Bezoek tandarts – minstens twee contacten voorbij drie jaar (Bron: GSM)

Mede door de vergrijzing zien we het aantal mensen met chronische aandoeningen jaar na jaar stijgen. De grafieken hieronder geven deze evolutie weer en leggen duidelijk het logische verband met de leeftijd.

Bron: InterMutualistisch Agentschap - Statuut chronische aandoening | provincies.incijfers.be

Figuur 63: Chronische aandoeningen (Bron: PiC)

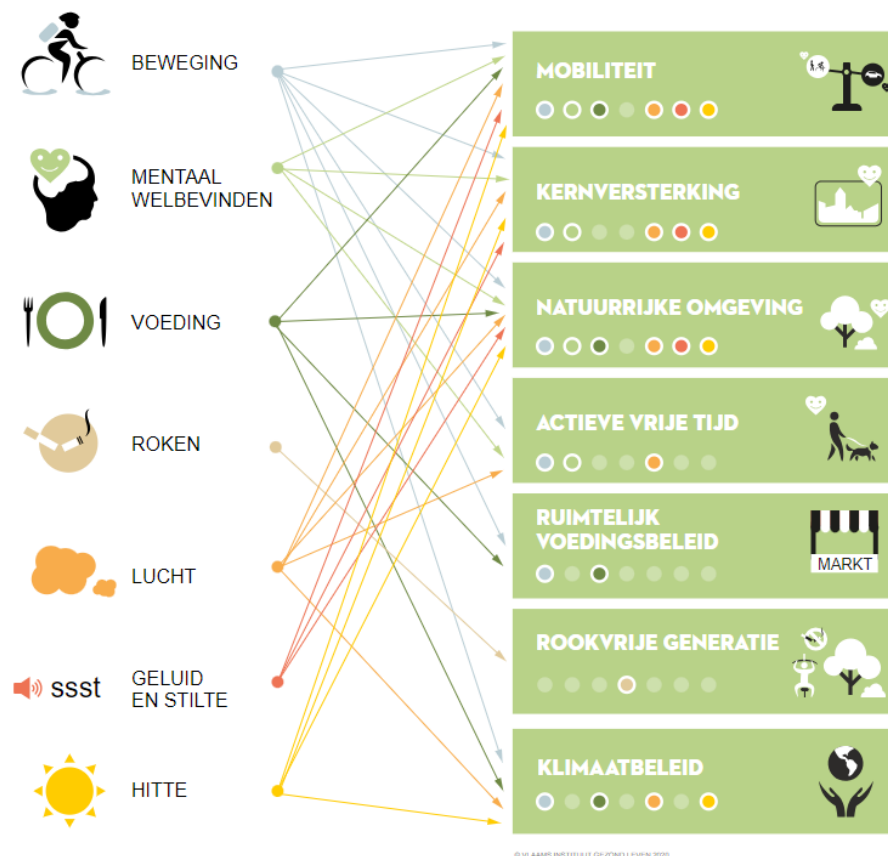
Figuur 64: Chronische aandoeningen naar leeftijd (Bron: GSM)

Om een integraal beleid rond zorg en gezondheid uit te bouwen, gaan we voor **'health in all policies'**: samenwerkingen tussen verschillende beleidsniveaus en over verschillende beleidsdomeinen heen. De complexiteit van de zorg groeit en de uitdagingen kunnen maar aangepakt worden als we samenwerken. Sinds 2020 spelen de eerstelijnszones een belangrijke rol in de brede aanpak van geïntegreerde zorg. Ook andere spelers binnen het zorg- en gezondheidsnetwerk (vb. Vlaams Instituut Gezond Leven, VAD, Lokaal Gezondheidsoverleg (Logo), mutualiteiten, apothekers, CAW's, Samenlevingsopbouw, Central Geestelijke Gezondheidszorg (CGG), Netwerk Tegen Armoede ...) zijn partners in de uitbouw van een integraal zorg- en gezondheidsbeleid.

Wetteren ondertekende het charter voor een **Gezonde Gemeente** en wil hierop verder inzetten. Een Gezonde Gemeente streeft ernaar om een omgeving te creëren die iedere inwoner, bezoeker en werknemer optimaal stimuleert om gezond te leven. Een gezonde woon-, speel-, werk- en zorgomgeving dus, waarin gezondheidsverschillen vrijwel onbestaande zijn. Het 'health in all policies' principe komt ook hier weer terug: jeugd, mobiliteit, ouderen, sport ... We zetten niet alleen in op een gezonde gemeente, maar ook op **Zorgzame Buurten**, waar voor mensen wordt gezorgd in hun woning of vertrouwde buurt. Levenskwaliteit staat er centraal. Mantelzorg speelt er een grote rol en willen we voldoende stimuleren, net zoals vrijwilligerswerk en burenhulp. Het opzetten van **wijkgerichte werkingen** is daarbij een uitdaging.

Gezondheid is meer dan de som van persoonlijke keuzes en genetische factoren. Steeds meer wordt de link gelegd tussen gezondheid en de omgeving, het milieu en een veranderend klimaat. Een **gezonde publieke ruimte** moet daarom ook vanzelfsprekend zijn. Gezondheidsthema's en ruimtelijk beleid gaan dan ook hand in hand. Een ruimtelijk beleid dat gezondheid in rekenschap brengt (vb. groen in de buurt, opmaak van een hitteplan, beweging stimuleren, rookvrije zones,...), creëert meervoudige gezondheidswinsten zoals hieronder blijkt.

Figuur 65: Link tussen gezondheid en omgeving, milieu en klimaat (Bron: Vlaams Instituut Gezond Leven)

Als actor is het Lokaal Bestuur actief betrokken in de ouderenzorg, met binnen het aanbod het **woonzorgcentrum Schelderust** (en het daarbij horende centrum voor kortverblijf) en de **assistentiewoningen Scheldezicht**. De toekomst van beide bespreken we bij de speerpunten voor de beleidsperiode 2026-2031 als één van de vier grote werven van de huidige beleidsperiode.

Wie beginnende zorgnoden heeft, kan bij ons terecht in het Lokaal Dienstencentrum De Koffiebranderij. Dit open huis helpt om sociale contacten te leggen en bindt zo de strijd aan tegen opkomende eenzaamheid. Het wil daarbij ook de zelfredzaamheid bevorderen van mensen met zorgnoden en maakt het zo mogelijk dat mensen langer thuis wonen (zie ook Zorgzame Buurten). De Koffiebranderij biedt warme maaltijden aan, stelt een inloopdouche ter beschikking, levert kraamhulp, biedt medische pedicure aan en huisvest andere diensten zoals gezinszorg, het dienstenchequebedrijf en de mindermobielen centrale.

Het spreekt vanzelf dat we de infrastructuur van ons patrimonium en al zeker in de zorgsector zo toegankelijk mogelijk willen houden. **Toegankelijkheid** blijft ook centraal in onze dienstverlening die we open stellen voor iedereen die zorg nodig heeft of zoekt (voor zichzelf of anderen). Hierbij focussen we niet louter op fysieke drempels, maar ook bijvoorbeeld digitale drempels, talige drempels, culturele drempels enz. Ook de groep van mensen met zorgvragen en zorgnoden wordt steeds meer divers, terwijl het aanbod en de dienstverlening voor iedereen even toegankelijk moet zijn.

SDG 3 focust expliciet op dit domein. Het kan gaan om verbetering van de fysieke en mentale gezondheid, betaalbare en kwalitatieve gezondheidszorg, minder verkeersslachtoffers, betere lucht-, water-, en bodemkwaliteit ... Vanuit het principe 'health in all policies' raakt dit thema ook aan andere SDG's.

We zitten in **economisch turbulente tijden**. De **coronapandemie** bracht heel wat ondernemingen in financiële moeilijkheden en leidde zelfs tot verschillende faillissementen. De oorlog in Oekraïne leidde tot een schaarste aan grondstoffen en zette een **energiecrisis** in gang. De **inflatie** die daarvan het gevolg en de automatische loonindexering zorgde voor een zwaardere loonlast. Kleine en grote ondernemingen zien af, sommige sectoren hebben het moeilijk en ook lokale besturen hebben moeilijkheden om de stijgende kosten het hoofd te bieden.

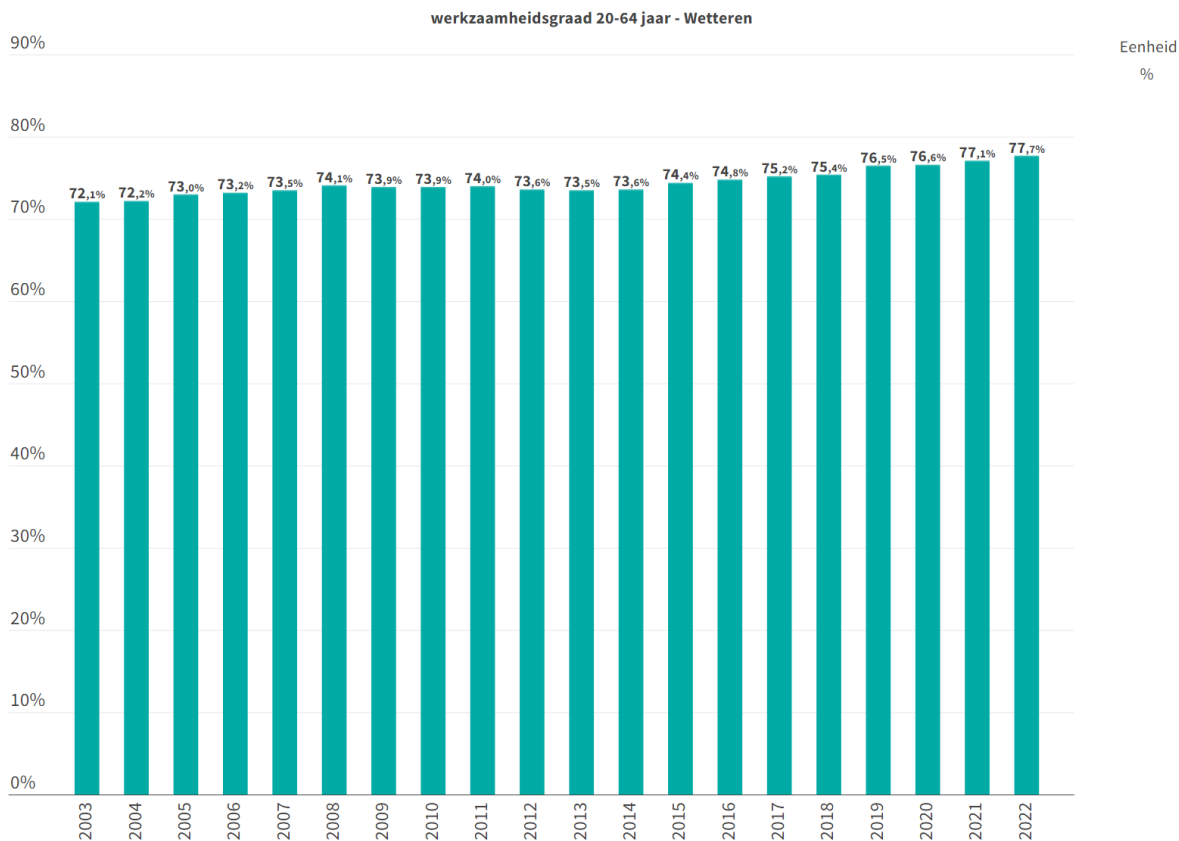
WERK

Tegelijk zien we ook een overaanbod aan jobs dat niet afgesteld is op het profiel van de werkzoekenden. Dit onevenwicht zorgt mee voor een **krachte op de arbeidsmarkt** en maakt de zoektocht naar gekwalificeerd personeel in sommige sectoren een heuse uitputtingslag. De zorgsector en de onderwijssector kampen al geruime tijd met personeelsproblemen, maar ook de lokale besturen ondervinden steeds meer problemen om het juiste personeel aan te werven. De rol van het lokaal bestuur als werkgever bespreken we verder binnen het hoofdstuk over personeelsmanagement.

Een andere oorzaak van de krachte op de arbeidsmarkt is de **vergrijzing** van de samenleving. Een grotere uitstroom uit de arbeidsmarkt en een kleinere instroom in de arbeidsmarkt zorgt voor steeds meer vacante jobs die niet ingevuld raken. De vergrijzing maakt dat er steeds minder actieve schouders de groter wordende groep ouderen kan ondersteunen via de sociale zekerheidsbijdrage. Ook de fiscale inkomsten worden zo relatief kleiner. Een **integraal activeringsbeleid** is daarom ook van groot belang. Niet alleen om financieel-economische redenen, maar ook omwille van tal van sociale redenen die we in de pijler 'People' hebben besproken.

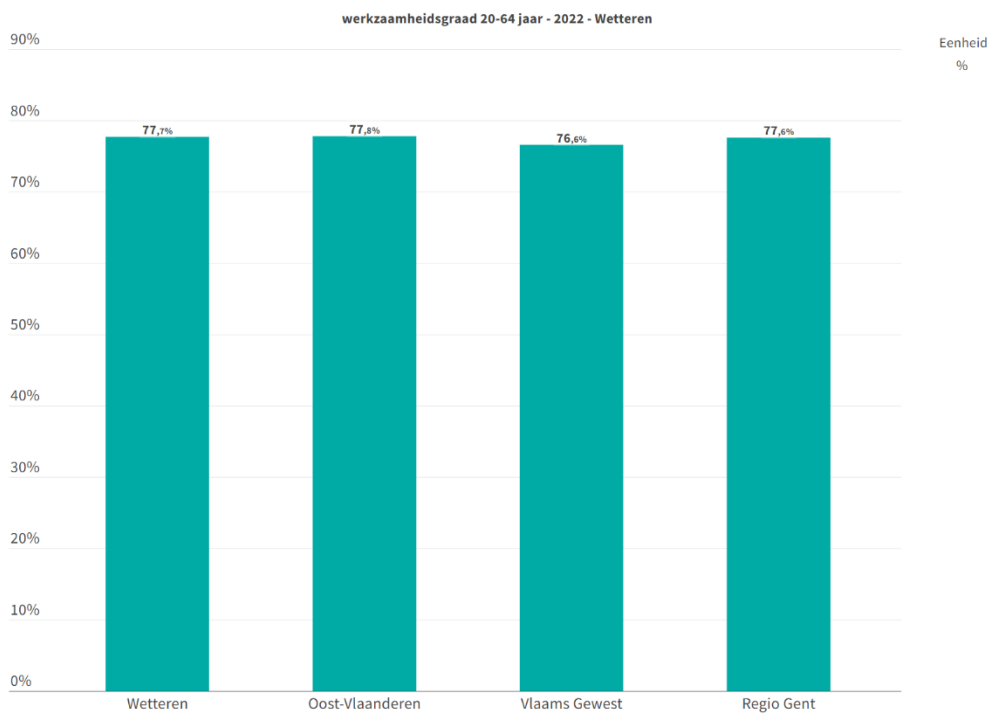
Zowel de Vlaamse als de federale overheid hebben tegen 2030 de 80%-doelstelling vooropgesteld. Dat wil zeggen dat er naar **80% werkzaamheid** gestreefd wordt tegen 2030 en dat de lokale besturen daarvoor aan het stuur zitten. Wetteren zit op dit moment aan een werkzaamheidsgraad van 77,7%. Om die werkzaamheid nog een aantal procenten de hoogte in te duwen, is er een **veelsporig beleid** nodig. Eén spoor richt zich op **duurzaam werk** zodat mensen aan de slag blijven. Een tweede spoor richt zich op het **activeren van mensen beroepsactieve leeftijd** die niet aan het werk zijn. Een derde spoor richt zich op de **begeleiding van jongeren naar de arbeidsmarkt**. Een vierde spoor richt zich op het **stimuleren van levenslang leren**. Een vijfde spoor richt zich op de werkgevers in het ontwikkelen van een **aanwervingsbeleid waarin plaats is voor gelijke kansen**.

In de grafieken hieronder zien we dat Wetteren de voorbije twintig jaar een groeiende werkzaamheidsgraad kent. De werkzaamheid is gestegen van 72,1% in 2003 naar 77,7% in 2022. In de grafiek daaronder zien we dat Wetteren daarmee een perfect gemiddelde score haalt.

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening | provincies.incijfers.be

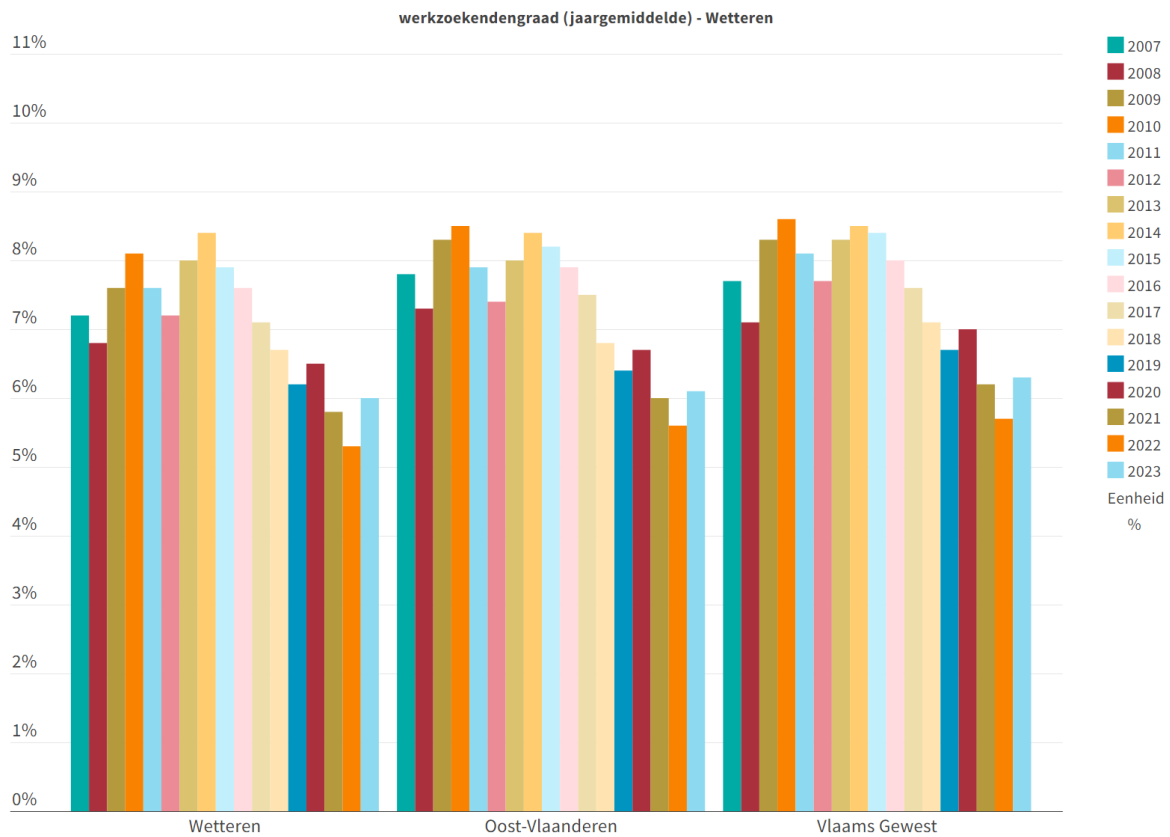
Figuur 66: Evolutie werkzaamheidsgraad 20-64-jarigen (Bron: PiC)

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening | provincies.incijfers.be

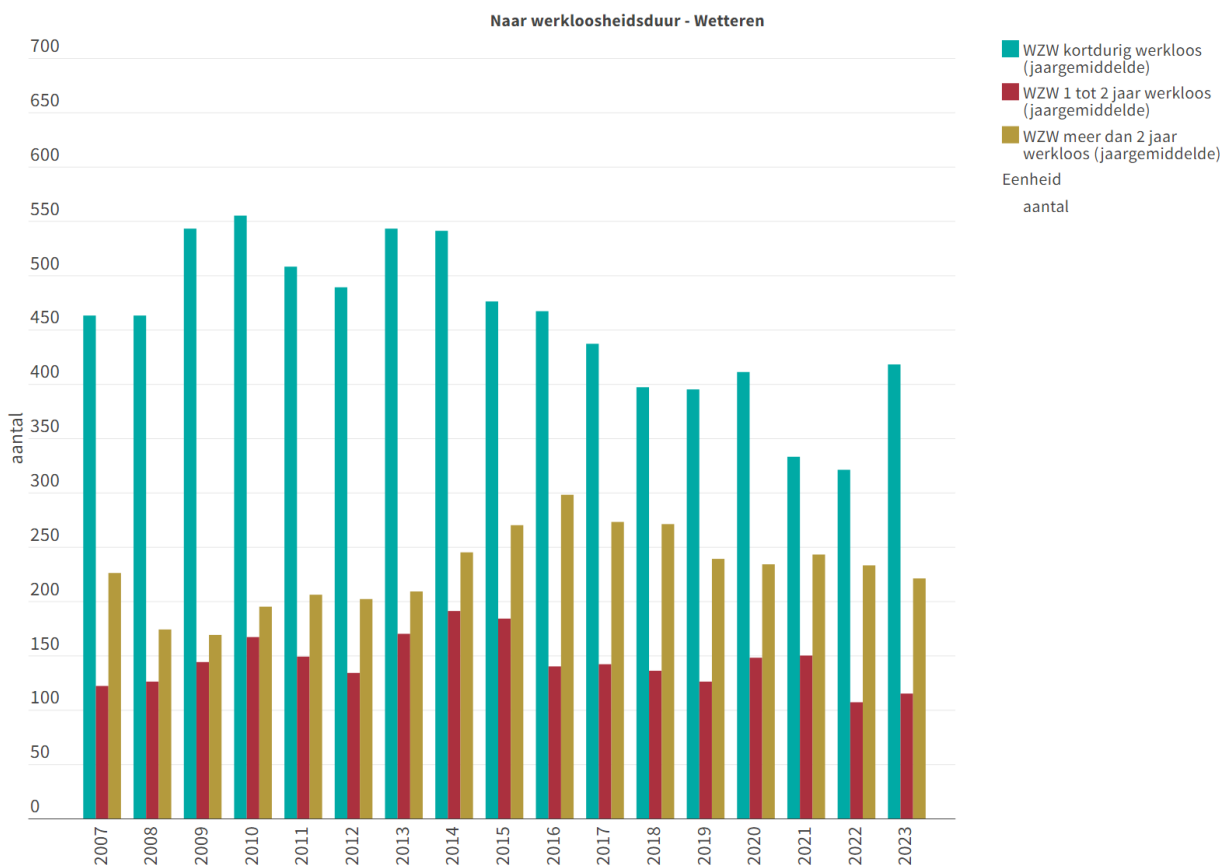
Figuur 67: Werkzaamheidsgraad 20-64-jarigen (Bron: PiC)

Als we naar het percentage werkzoekenden kijken, zien we dat Wetteren de laatste jaren een historisch laag aandeel werkzoekenden heeft (6% in 2023). Deze trend zien we overal in (Oost-)Vlaanderen terug. In de tabel daaronder zien we dat ook het aantal langdurig werklozen zonder werk (meer dan twee jaar werkloos) aan het dalen is sinds 2016. Deze dalende lijn willen we verder zien doorzetten in de volgende beleidsperiode.

Bron: VDAB | provincies.incijfers.be

Figuur 68: Werkzoekendengraad (Bron: PiC)

Bron: VDAB | provincies.incijfers.be

Figuur 69: Werkzoekenden zonder werk naar werkloosheidsduur (Bron: PiC)

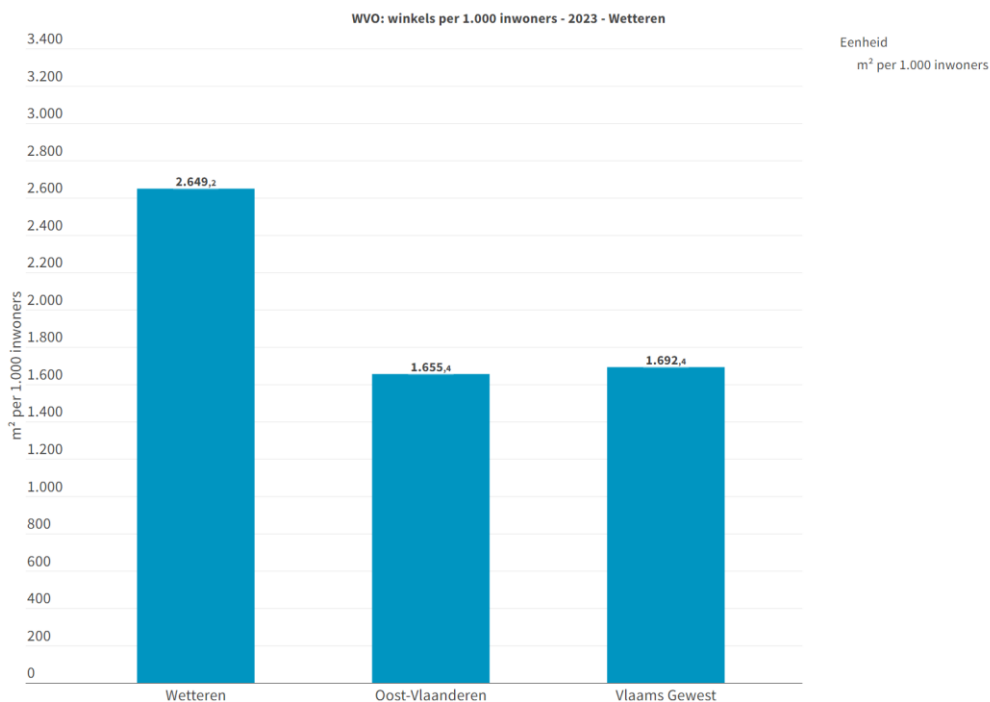
Lokale besturen zijn de voelsprietten van het Vlaams beleid en zullen zo ook worden ingezet bij het **detecteren van niet-beroepsactieven** die niet afhankelijk zijn van een uitkering. Deze groep van meer dan 600.000 Vlamingen in kaart brengen en proberen activeren is een grote Vlaamse uitdaging en wordt zo evengoed een lokale Wetterse uitdaging.

Een duurzame arbeidsmarkt creëren is werken aan SDG's. Dit zijn de belangrijkste:

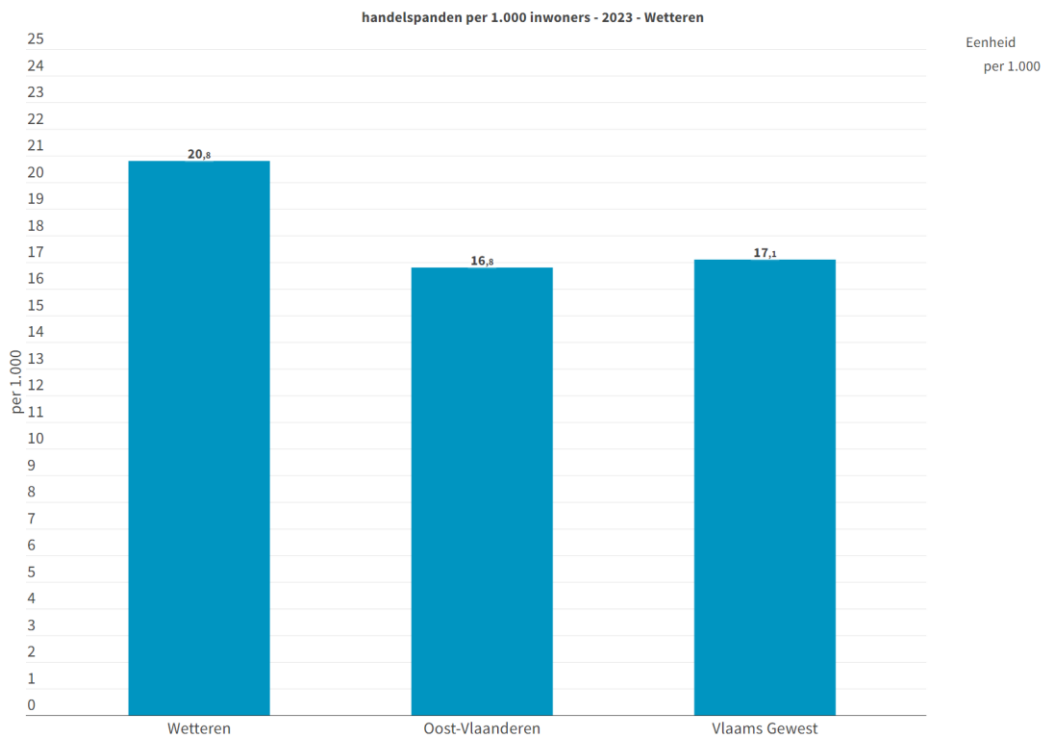

ECONOMIE

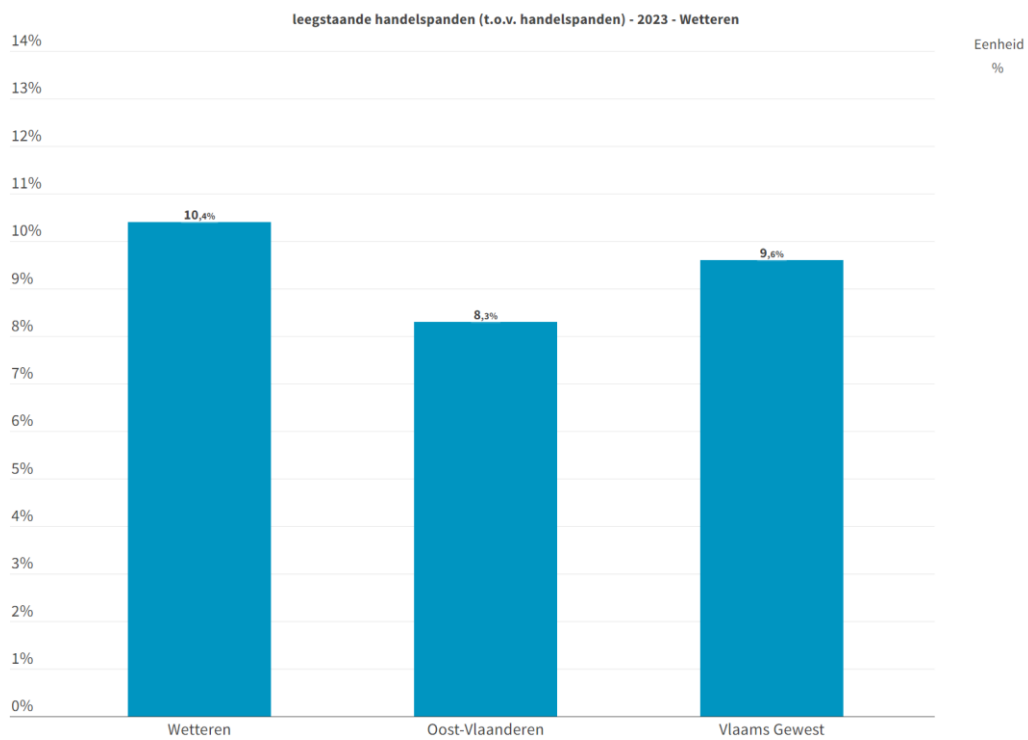
Net zoals de samenleving constant evolueert, wijzigt ook het consumentengedrag. Digitale evoluties veranderen niet alleen de dienstverlening maar ook het shopgedrag van consumenten. Steeds meer verloopt winkelen online waardoor heel wat fysieke winkels hun 'sense of purpose' in vraag beginnen stellen. Online shoppen gaat ook 24 uur op 24 door en dat gedurende 7 dagen op 7. Die concurrentiestrijd valt moeilijk te winnen voor winkels met traditionele openingsuren. Jonge gezinnen zijn overdag aan het werk en vullen hun vrije tijd actief in. Shoppen gebeurt daarom ook steeds vaker thuis, vanuit de luie zetel. De digitaliseringsgolf zorgt ervoor dat steeds meer winkels evolueren naar **belevingsruimtes**. Die dienen als ontmoetingsplaatsen waar op alle zintuigen wordt ingespeeld en waar de consument ervaringen kan opdoen die hij thuis niet kan vinden. Ook de winkelstraten en de buitenruimte moeten steeds meer hierop ingericht zijn en zichzelf kunnen heruitvinden. Wetteren is van oudsher een **winkelgemeente** en moet de transitie naar beleving ook durven aangaan. De grafiek hieronder toont duidelijk aan dat Wetteren een bovengemiddeld winkelaanbod heeft, met een winkelvloeroppervlakte van 2.649m² per 1.000 inwoners. De grafiek daaronder toont aan dat Wetteren meer handelspanden telt (20,8 per 1.000 inwoners), wat kenmerkend is voor de centrumfunctie die Wetteren vervult. Toch zien we ook in de grafiek daaronder dat Wetteren net iets meer leegstaande handelspanden heeft (10,4%). We moeten erover waken dat dit niet oploopt, maar creatief kan ingevuld worden.

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

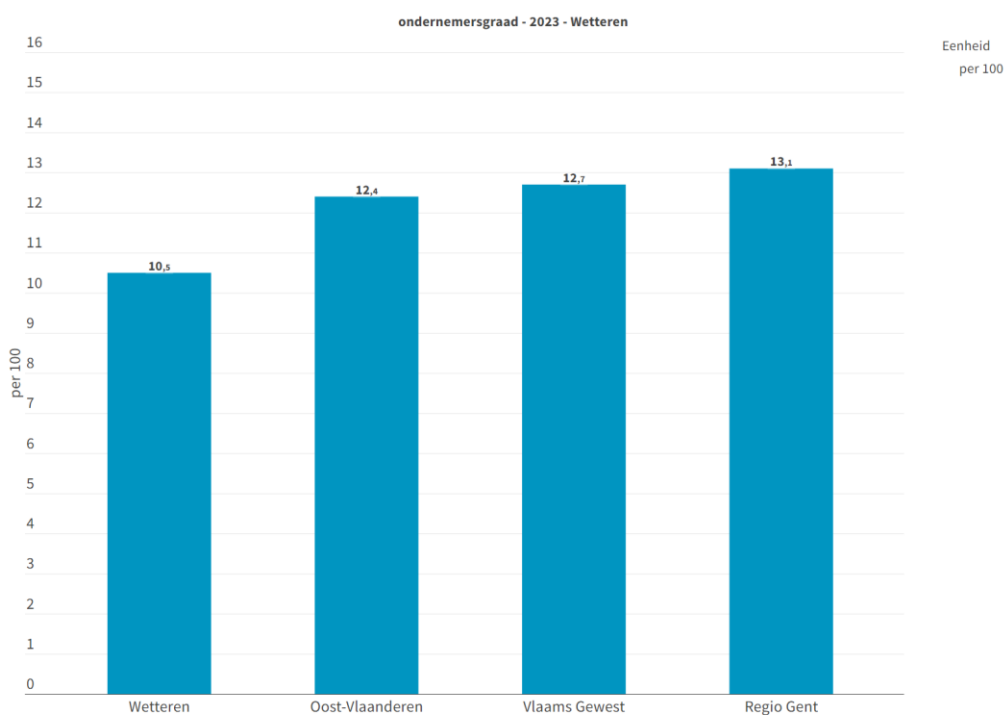

Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

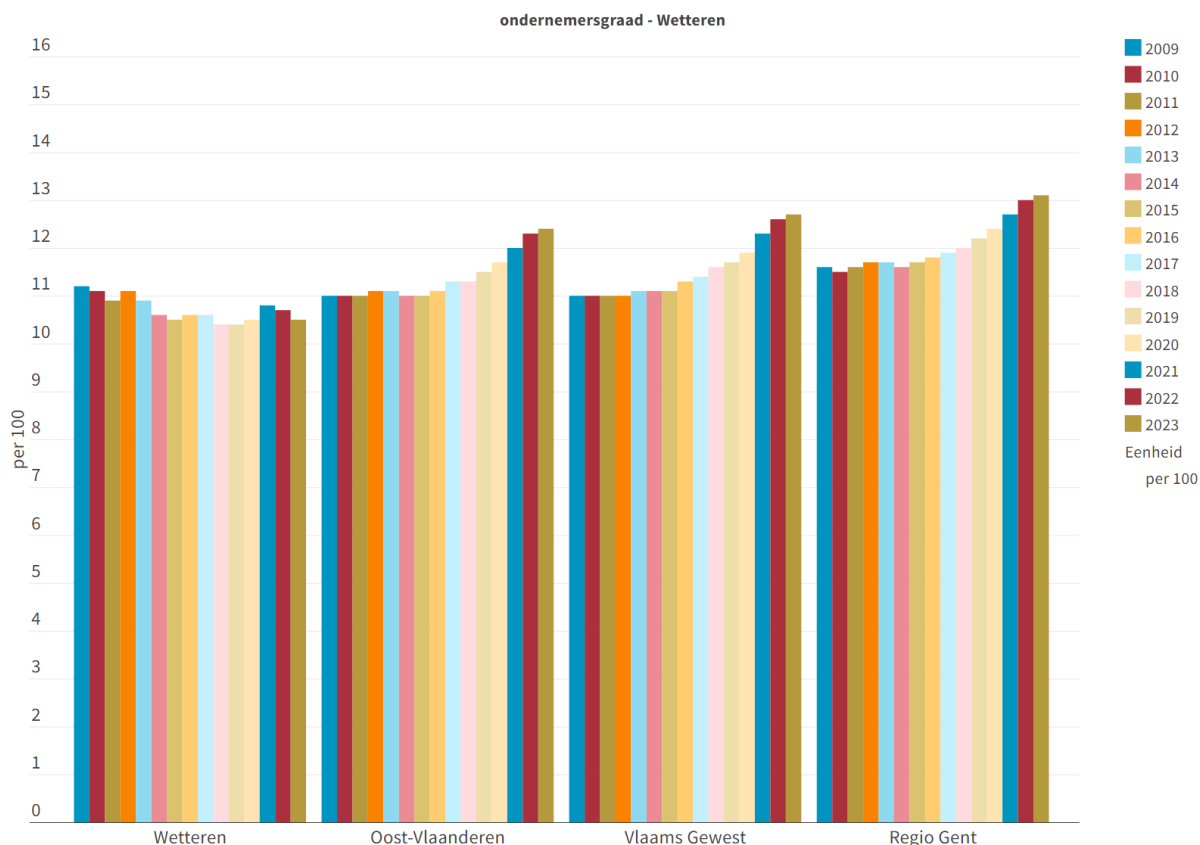
Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

Om leegstand te voorkomen, experimenteren winkels, horecazaken en andere ondernemingen steeds vaker met **pop-ups**. Deze zijn ideaal voor seizoensgebonden activiteiten (vb. zomerbars), om nieuwe winkelconcepten uit te proberen of om nieuwe producten in de kijker te zetten. Ze zorgen ervoor dat de leegstand zoveel mogelijk beperkt blijft. Inzetten op pop-ups doet de lokale economie bloeien en maakt het vrijetijdsaanbod bruisend. Eenzelfde trend zien we bij ondernemingen uit de dienstensector waar **start-ups** een extra dynamiek kunnen geven aan de lokale economie. Inzetten op starters is inzetten op de toekomst. Pop-ups en start-ups maken de lokale economie jonger en dynamischer en kunnen de aantrekkelijkheid van Wetteren doen toenemen, zowel bij ondernemers als bij klanten. Het maakt Wetteren als gemeente ook aantrekkelijk op de arbeidsmarkt. De ondernemersgraad ligt met 10% in Wetteren lager dan gemiddeld. Voor een gemeente met een centrumfunctie zouden deze cijfers hoger mogen liggen. We zien zowel binnen de Regio Gent, Oost-Vlaanderen en Vlaanderen een nieuwe dynamiek ontstaan op vlak van ondernemerschap de voorbije jaren. Deze positieve trend zien we vandaag niet in Wetteren. Willen we effectief aan de slag met de opwaardering van het centrum dan dient een adequate aanpak van de handelsstraten ingebed te zitten in de ambities van het volgende beleidsplan.

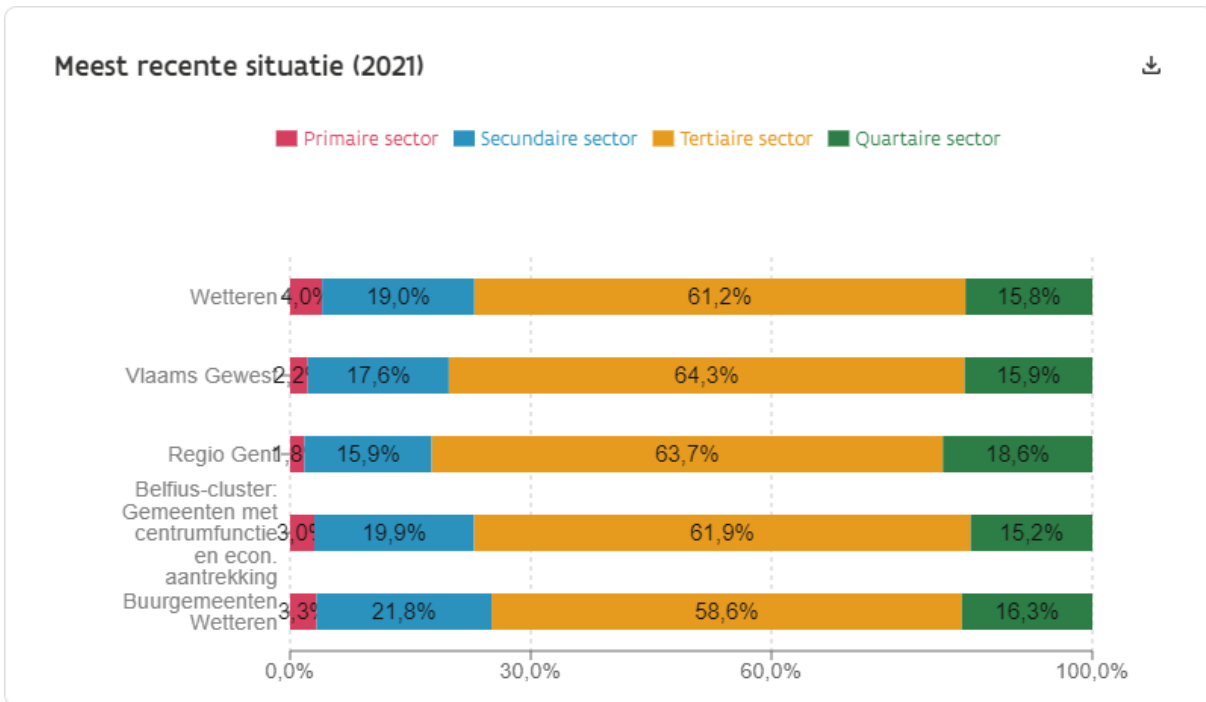
Bron: Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen | provincies.incijfers.be

Figuur 70: Ondernemersgraad 2023 (Bron: PiC)

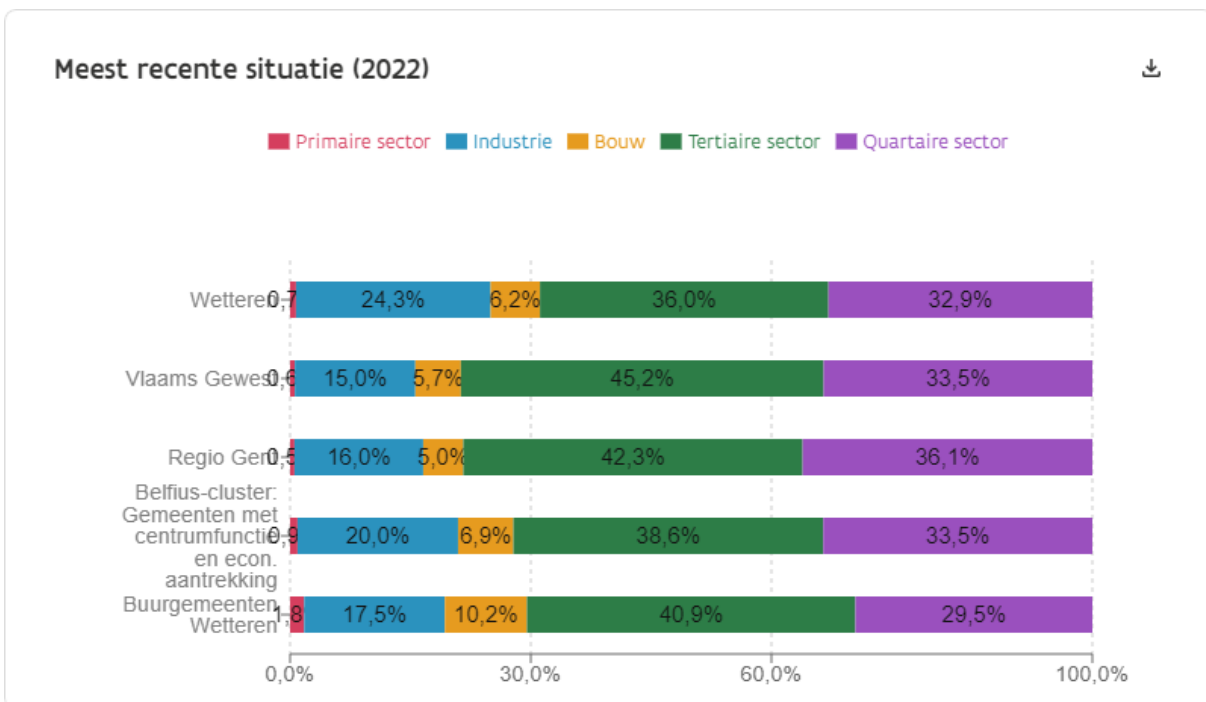

Figuur 71: Evolutie ondernemersgraad (Bron: PiC)

Wetteren beschikt ook over heel wat **industriegebied (secundaire sector)**. Deze bedrijven creëren heel wat werkgelegenheid en zijn een belangrijke economische motor (zie beide grafieken hieronder) Tegelijk leveren deze grote werkgevers ook heel wat extra verkeer op, zowel op vlak van personeelsmobiliteit als op vlak van goederentransport. Een goede ontsluiting van deze industriegebieden is dan ook van cruciaal belang, maar moet steeds gekoppeld worden aan de leefbaarheid voor de inwoners. Het toekomstig tracé van de nieuwe spoorweg- en Scheldebrug zijn hiervoor een belangrijke katalysator. Het nieuwe tracé garandeert een vlotte doorstroming voor het doorgaand verkeer en weert tegelijk zwaar vervoer in het huidige centrum waardoor de leefbaarheid van het centrum verbetert.

Figuur 72: Aantal vestigingen per sector (Bron: GSM)

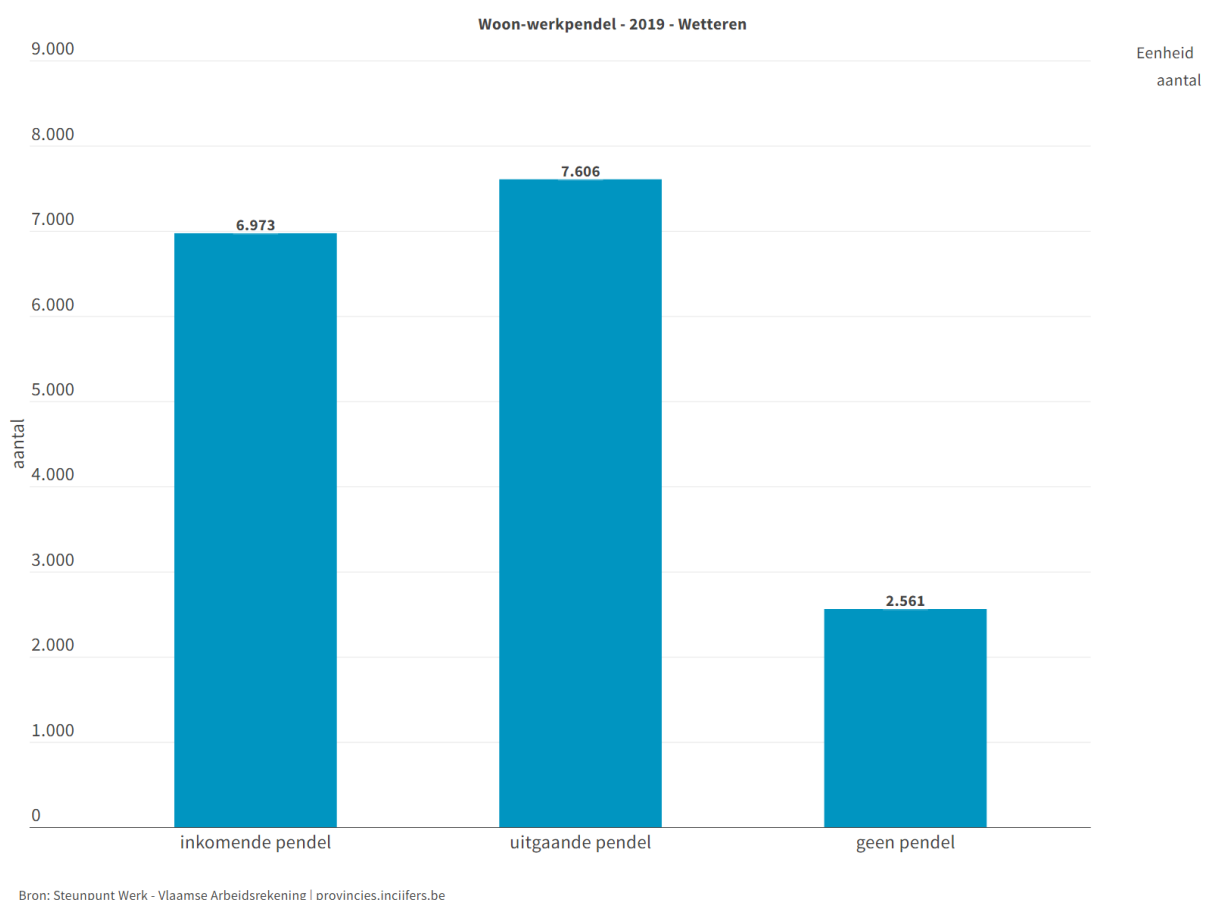

Figuur 73: Bezoldigde tewerkstelling per sector (Bron: GSM)

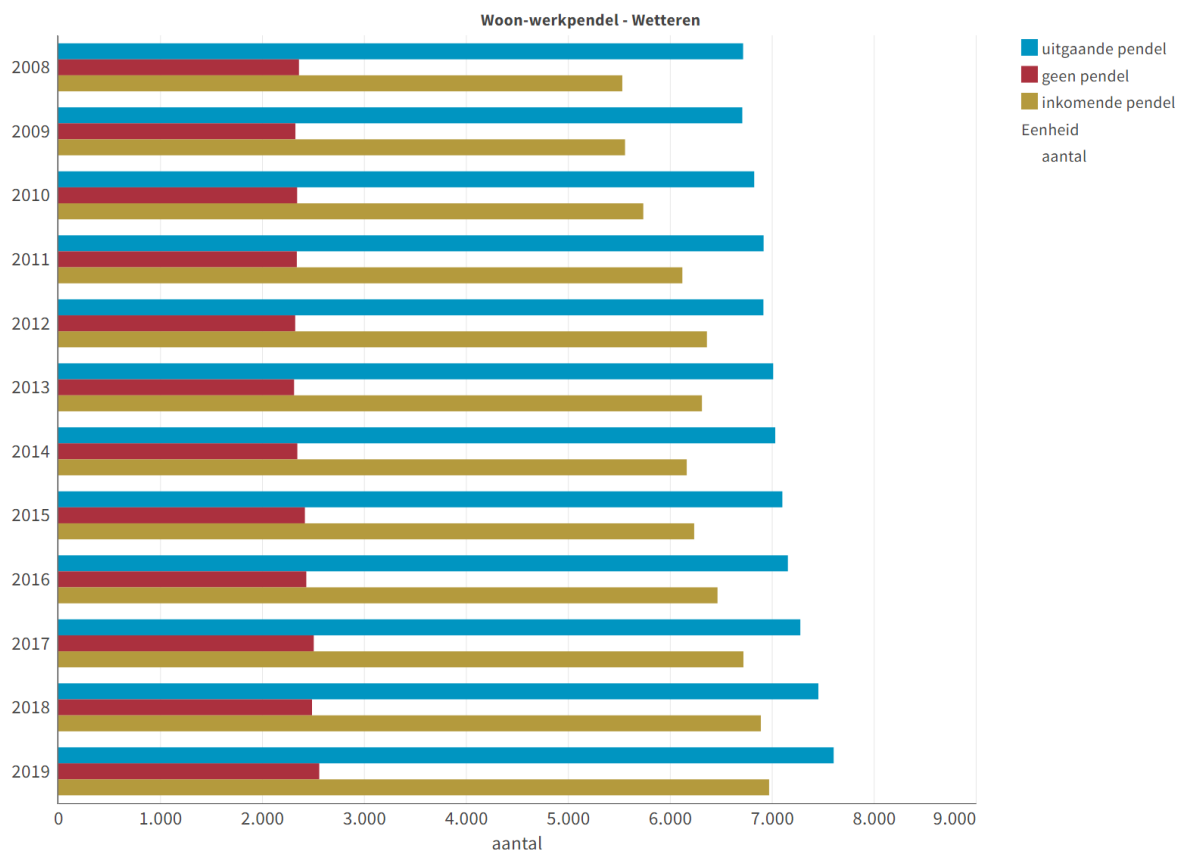
Woon-werkverkeer moedigen we dan best zoveel mogelijk aan via het **STOP-principe**. Dit zorgt er niet alleen voor dat de wegen tijdens het spitsuur minder belast worden, maar het staat ook voor een duurzame oplossing. Een klimaatvriendelijke lokale economie zet niet alleen in op duurzame mobiliteit, maar op duurzaam ondernemen in het algemeen. Vanuit het lokaal bestuur kunnen we nog harder inzetten op dit **duurzaam ondernemerschap** door in te zetten op faciliterende maatregelen.

Om een vruchtbaar ondernemersklimaat te stimuleren kunnen we ons arsenaal aan **fiscale sturingselementen** nog beter uitbouwen. Heffingen, belastingen en retributies moeten duidelijk binnen een ruimtelijk-economische visie worden gekaderd en duurzame economische groei vooropstellen. Het moet jonge ondernemers ondersteunen, innovatie stimuleren en duurzame transformaties mogelijk maken. Wetteren heeft een centrumfunctie maar moet erover waken dat het die rol in de toekomst kan bestendigen.

Dankzij de **ligging** hebben we in Wetteren wel enkele grote troeven in handen die een belangrijk fundament blijven om een bruisende economie te garanderen. Tussen twee autosnelwegen, langs de spoorweg en aan de Schelde is Wetteren vlot te bereiken met zowel de auto, het openbaar vervoer als de fiets. Dit faciliteert inkomende en uitgaande pendel voor zowel school, werk als vrijetijdsbeleving. Het is een 'go to spot' voor niet-Wetteraars en een ideale uitvalsbasis voor inwoners die in een andere gemeente of stad werken. De pendelcijfers hieronder tonen aan dat de werkpendel, zowel inkomend als uitgaand, alleen maar is toegenomen. De onvermijdelijke extra verkeerslast die dit met zich meebrengt, bespreken we bij het thema mobiliteit.

Figuur 74: Woon-werkpendel

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening | provincies.incijfers.be

Figuur 75: Evolutie woon-werkpendel

Een **integraal economisch beleid** raakt aan veel verschillende domeinen waarbinnen het lokaal bestuur een invloed heeft, denk maar aan ruimtelijke ontwikkeling, mobiliteit en wegenwerken, klimaatuitdagingen, fiscaliteit, vrijetijdsbeleving etc. Een kwalitatief lokaal beleid is dus een intern domeinoverschrijdend verhaal. Daarnaast is het ook van belang om in **partnerschap** het lokale economische beleid mee vorm te geven. Dat wil zeggen dat we een netwerk van lokale actoren uitbouwen en hen ook aan het woord laten. Samenwerking met andere lokale besturen en met partners uit het middenveld (VOKA, Unizo,...) kan ons helpen om het lokaal beleid te ondersteunen en zien we graag verankerd in de volgende beleidsperiode.

De evolutie **van een reactief naar een proactief beleid** kan maar gevoerd worden met een blik naar de toekomst. Enkel op die manier kan Wetteren in de toekomst zijn rol blijven spelen als gemeente met een centrumfunctie. De verschillende uitdagingen die daarbij op ons af komen, zijn maar bedreigend als we de switch naar de toekomst niet maken. Een kwalitatief integraal economisch beleid zal daarom enkel maar werken als het innovatief, duurzaam en dynamisch is.

Werken aan een bloeiende lokale economie is ook werken aan duurzame doelstellingen. Hierbij de belangrijkste SDG's:

KLIMAAT

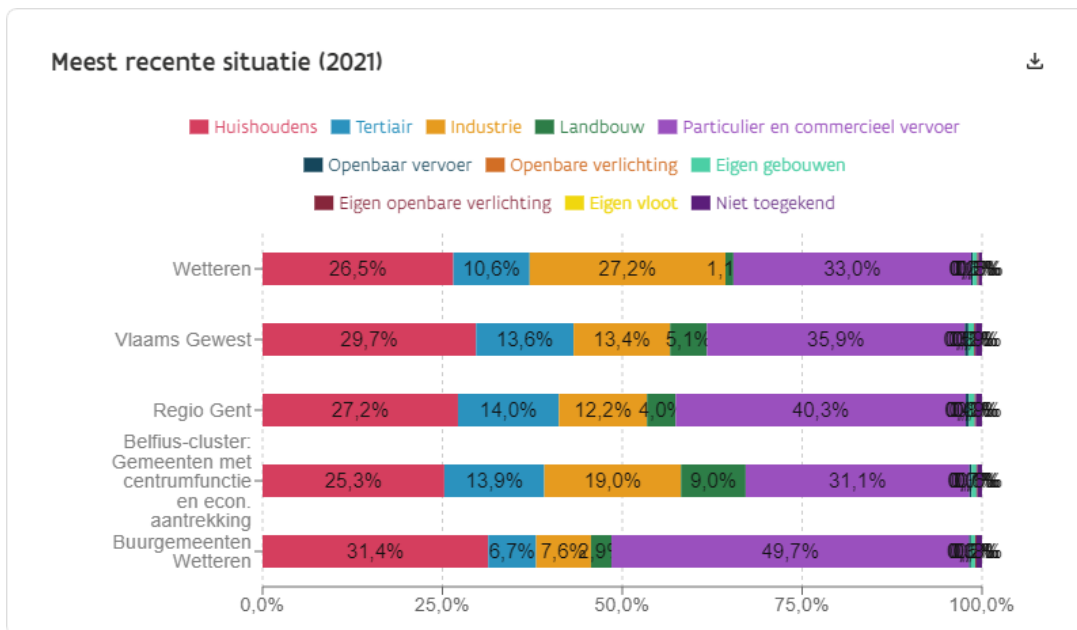
De energie- en klimaattransitie is wellicht dé grootste uitdaging van de toekomst met directe repercussies op het lokaal beleid. De gevolgen van de **klimaatverandering** laten zich wereldwijd steeds meer voelen en zijn ook in België steeds duidelijker merkbaar. We breken warmterecords en neerslagrecords en hebben te maken met langdurige droge en natte periodes. Dat deze trends zich nog sterker zullen doorzetten in de toekomst maakt dat we met z'n allen voor een gigantisch grote uitdaging komen te staan. We zitten in Vlaanderen nog ver verwijderd van internationale doelstellingen inzake hernieuwbare energie, de verharding blijft zich doorzetten en in 87% van de Vlaamse gemeenten is er een vermindering van de groene ruimte. De gevolgen van het wijzigende klimaat en de klimaatkosten die dat met zich meebrengt, vertaalt zich naar veel domeinen: migratie, armoede, wonen, ruimtelijke ordening, economie, mobiliteit etc. Een lokaal klimaatbeleid is daarom ook altijd een **integraal klimaatbeleid**.

Vanuit bovenlokale overheden wordt naar de lokale besturen gekeken als essentiële partner in de strijd tegen en het omgaan met de klimaatverandering. De focus is daarbij ondertussen verbreed **van een mitigatiebeleid naar een adaptatie- en herstelbeleid**. We zetten dus niet alleen meer in op het aanpakken van de oorzaken van de klimaatverandering (verminderen van de uitstoot van broeikasgassen zoals koolstofdioxide, methaan, stikstof of gefluoreerde koolwaterstoffen), maar we moeten ons ook leren aanpassen aan het veranderende klimaat en waar mogelijk zal ons beleid er op gericht moeten zijn om de klimaatschade te herstellen. Doordat we steeds grotere inspanningen zullen moeten leveren op vlak van mitigatie, adaptatie en herstel, dreigen de klimaatkosten een steeds groter deel van het budget in te nemen.

Om deze klimaatuitdagingen het hoofd te bieden ondertekende Wetteren samen met zowat alle andere Vlaamse gemeenten zowel het Burgemeestersconvenant (BC) als het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP). Het **Burgemeestersconvenant** is een initiatief van de Europese Commissie dat sinds 2008 door bijna 6.000 Europese steden en gemeenten werd ondertekend (goed voor 40% van de EU). Met het ondertekenen van dit Burgemeestersconvenant in 2017 stelde Wetteren zich een aantal doelen op het vlak van CO₂-reductie tegen 2030.

Aansluitend op dit Burgemeestersconvenant lanceerde Europa ook de **'Fit for 55'-doelstellingen**, om tegen 2030 een reductie van 55% uitstoot te behalen. Het gaat onder meer over acties voor meer hernieuwbare energie, minder emissie van transport, gebouwen, landbouw en afval, meer bebossing, duurzaam vervoer, hogere energiebelastingen, een groener vliegtuig- en bootverkeer, energetische gebouwen etc. De agenda voor 2030 is daarbij slechts een tussenstap. Tegen 2050 wil Europa volledig klimaatneutraal zijn. In Wetteren zien we dat de uitstoot van CO₂ voor één derde wordt veroorzaakt door particulier en commercieel vervoer. Opvallend is dat Wetteren ook relatief meer industriële uitstoot heeft, ook in vergelijking met Belfius-cluster.

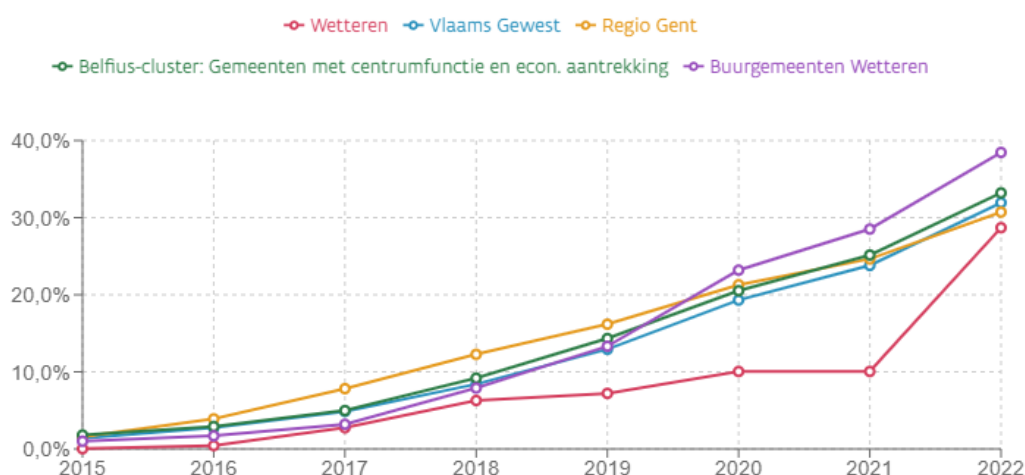

Figuur 76: Aandeel CO2-uitstoot per sector (Bron: GSM)

Sinds 2021 komt daar ook het **Lokaal Energie- en Klimaatpact** bij, waarbij we inzetten op vier specifieke werven gekoppeld aan algemene doelstellingen:

1. 'Laten we een boom opzetten': inzetten op vergroening
2. 'Verrijk je wijk': duurzame renovaties en hernieuwbare energie stimuleren
3. 'Elke buurt deelt en is duurzaam bereikbaar': inzetten op (fossielvrije) deelmobiliteit
4. 'Water, het nieuwe goud': ontharding en hemelwateropvang

LEKP wil inwoners en andere doelgroepen enthousiasmeren en activeren rond deze werven en stelt specifieke doelen omtrent het aanplanten van bomen, de aanleg van natuurgroenperken, energiebesparende acties (renovaties, eigen patrimonium, participatie in hernieuwbare energieprojecten, energiegemeenschappen,...), deelwagens, fietspaden, fiscaliteit, hagen en geveltuinbeplanting, hemelwateropvang, laadpunten, ontharding, verLEDding (zie grafiek hieronder) en reductie van de CO2-uitstoot. Het LEKP willen we de komende beleidsperiode nog steviger verankeren binnen de organisatie. Ook voor het LEKP ligt de horizon op 2030.

Figuur 77: VerLEDding openbare verlichting (Bron: GSM)

Dat 2030 een belangrijk streefjaar wordt op vlak van klimaat zien we ook bij **Agenda 2030** binnen de **SDG-werking** van de VN. De SDG's zijn ondertussen ingeburgerd binnen alle bovenlokale overheden en krijgen meer en meer voet aan de grond bij de lokale besturen. Een meerderheid van de lokale besturen is er al mee aan de slag en dit aantal stijgt alleen maar. Voor subsidiërende overheden is de bijdrage aan de SDG's steeds meer een basisvoorwaarde om fondsen toe te kennen. Binnen de bedrijfswereld werden SDG's ondertussen vertaald naar ESG's, wat staat voor Environmental, Social en Corporate Governance. VOKA ontwikkelde bijvoorbeeld een Charter Duurzaam Ondernemen om ondernemingen te helpen om duurzaamheid en de SDG's in hun bedrijfs-DNA te integreren. Winstgevendheid wordt zo gekoppeld aan sociale en milieubewuste bedrijfsvoering. Ook binnen het Lokaal Bestuur Wetteren duwen we de SDG's op het voorplan als structurerend principe (zie ook de opbouw van deze inspiratienota) en als duurzaamheidstoets voor onze werking. Tijdens de volgende beleidsperiode willen we deze expliciet naar de voorgrond brengen en de volledige gemeente hierin mee betrekken.

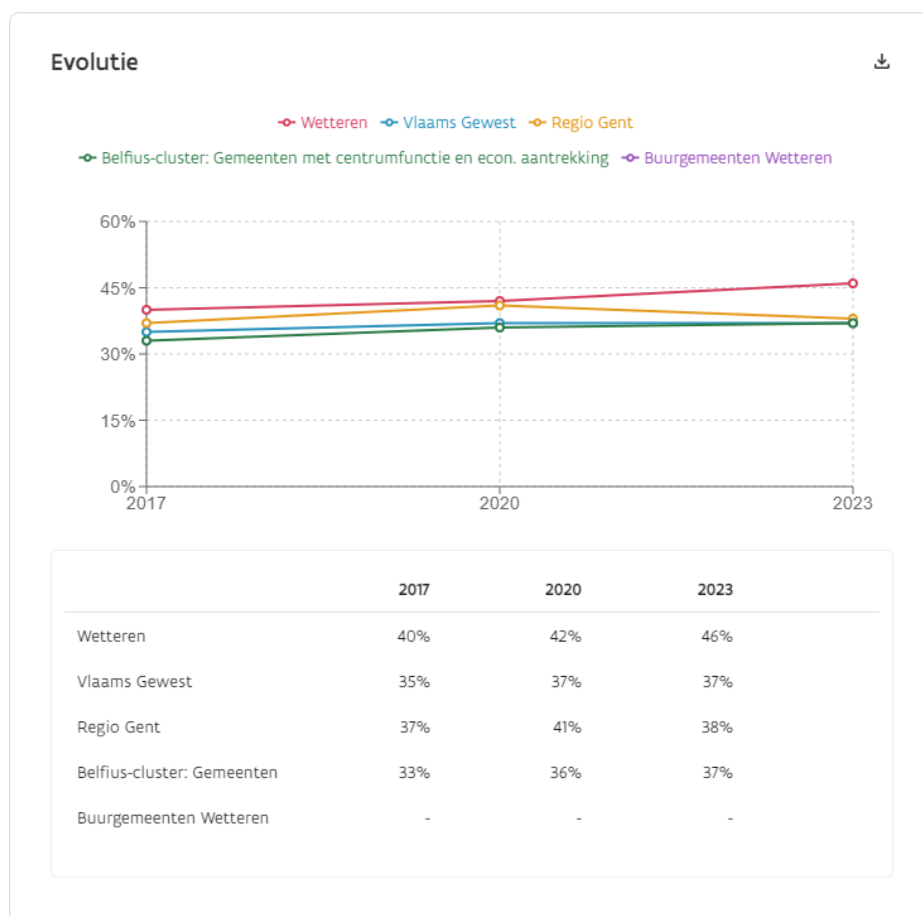
De klimaatdoelstellingen nastreven is uiteraard bijdragen aan de SDG's. Vooral deze:

AFVAL- EN MILIEUBELEID

De Wetteraar ligt wakker van de **netheid** van de gemeente. We scoren op dat vlak bijzonder zwak. We zien dit ook gereflecteerd in het aantal burgermeldingen over zwerfvuil. Een propere publieke ruimte maakt inwoners positiever over de gemeente, en ze gaan zich er tegelijk ook veiliger gaan voelen. Een nette gemeente heeft uitstraling naar de buitenwereld en maakt van de gemeente een aantrekkelijke gemeente. De centrale doelstelling van het Lokaal Materialenplan 2023–2030 van de Vlaamse Overheid is om tegen 2030 de totale hoeveelheid opgeruimd zwerfvuil op de grond te laten dalen met minstens 20% t.o.v. 2023. Het is aan de lokale besturen om deze doelstelling waar te maken, met ondersteuning van Mooimakers. Een professioneel en **integraal zwerfvuil- en slukstortbeleid** werkt datagericht (registreren en monitoren, eventueel via een netheidsbarometer), is proactief (vb. een vuilnisbakkenplan), heeft een haalbaar reinigingsbeleid, is sensibiliserend naar de brede bevolking, werkt samen met lokale partners, geeft financiële steun waar nodig en werkt bestraffend richting overtreders. Mooimakers deelt dit op in zes pijlers: infrastructuur, omgeving, sensibilisering, participatie, handhaving en preventie. Een nette gemeente is hoe dan ook een gedeelde verantwoordelijkheid, waarbij zowel verwachting liggen bij het lokaal bestuur, maar ook bij de burger, handelaars, scholen enz.

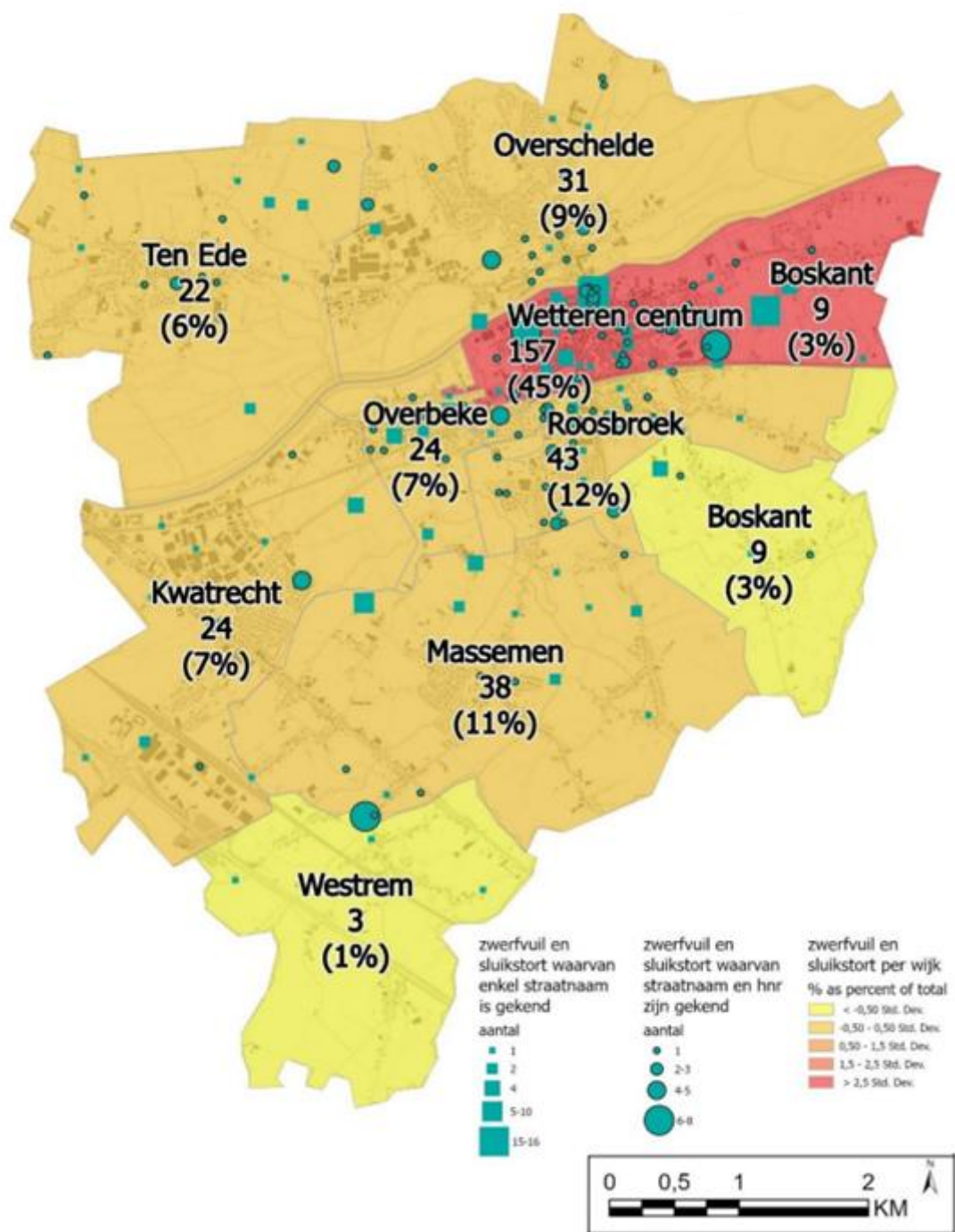
De grafieken hieronder tonen aan dat het zwerfvuil en de netheid van de straten steeds meer een **doorn in het oog** zijn van de Wetteraar. Waar door de band genomen bij andere gemeenten de tevredenheid over de netheid in het centrum groter is dan de algemene tevredenheid over de netheid, zien we dat dit in Wetteren niet het geval is. Als we naar de spreiding van de meldingen over zwerfvuil en slukstort kijken, zien we dat het probleem zich zelfs vooral in het centrum stelt.

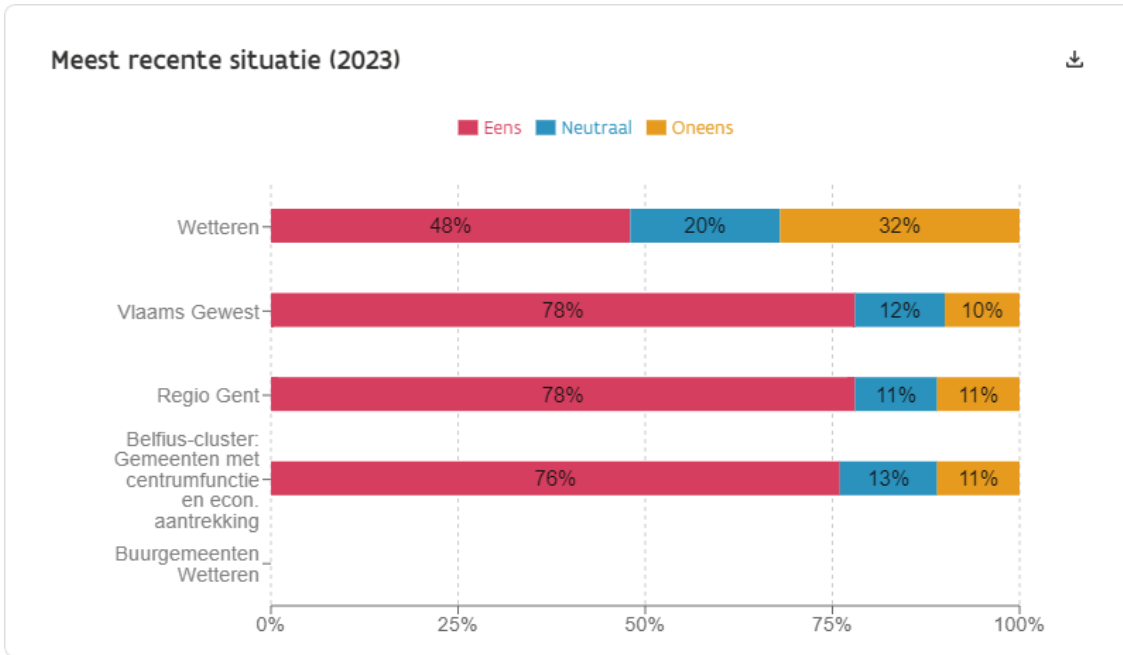
Figuur 78: Aandeel inwoners dat de afgelopen maand overlast heeft gehad van zwerfvuil (Bron: GSM)

Overlast	2022	2023
Zwerfvuil en sluikestort	192	373
Geluidshinder	28	46
Stof- en geurhinder	4	8
Wateroverlast	4	17
Vandalisme	3	3
Afval niet opgehaald	2	/
Andere melding	10	35
Totaal	243	482

Figuur 79: Aantal meldingen rond overlast (Bron: Bemiddelingsboek Burgermeldingen 2023)

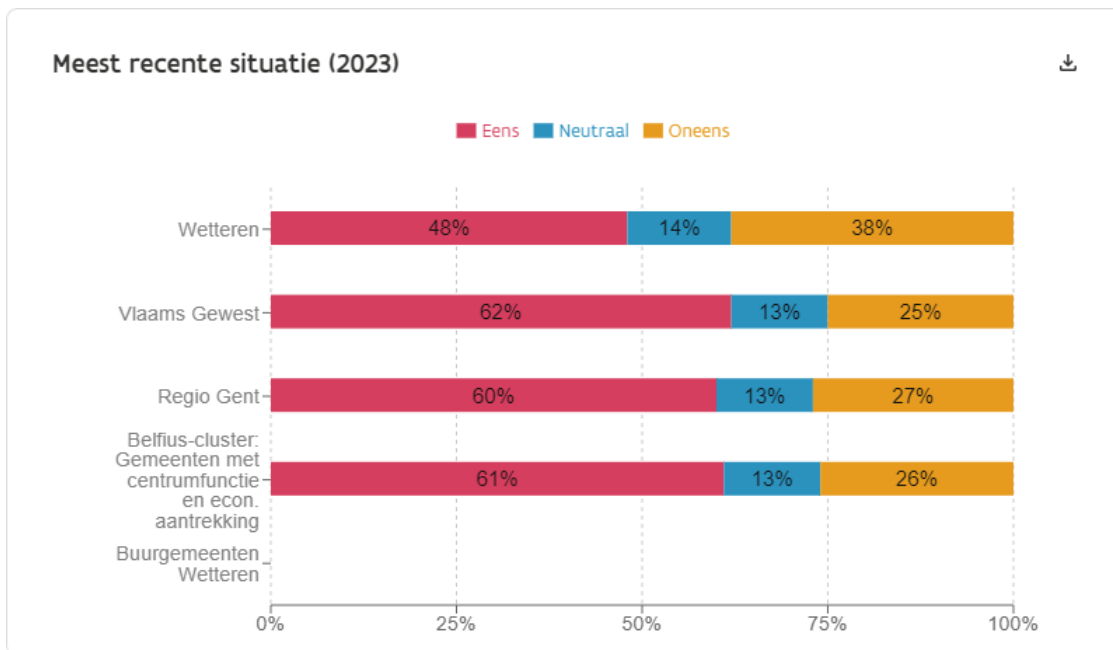
Figuur 80: Spreiding meldingen over zwerfvuil en sluikestort (Bron: Bemiddelingsboek Burgermeldingen 2023)

Figuur 81: Aandeel inwoners dat vindt dat het centrum netjes is (Bron: GSM)

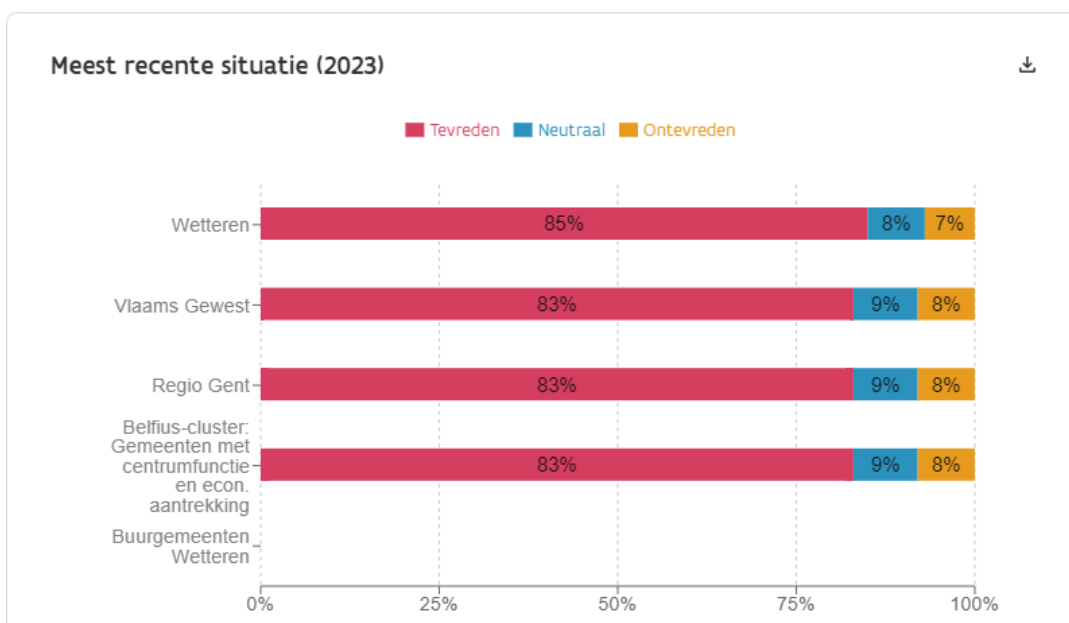

Figuur 82: Aandeel inwoners dat vindt dat het centrum netjes is – Spreiding Vlaamse gemeenten (Bron: GSM)

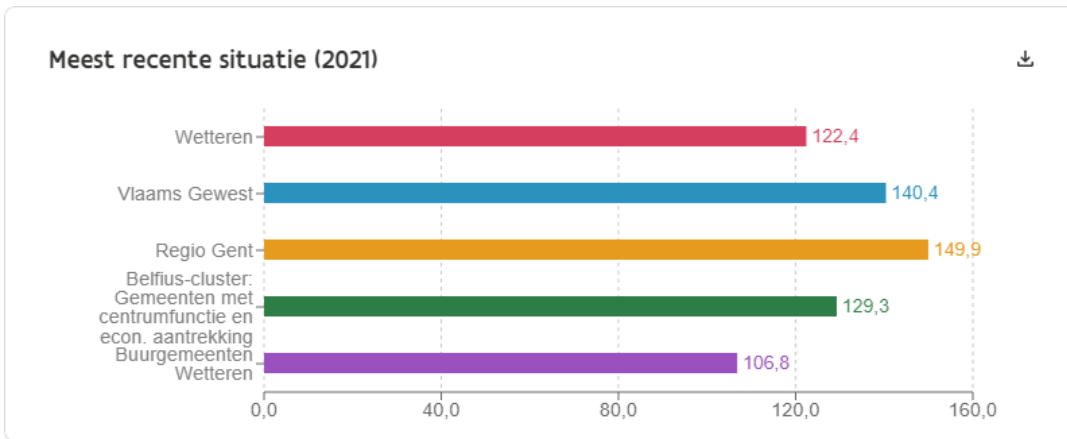

Figuur 83: Aandeel inwoners dat vindt dat de straten en voetpaden in de buurt netjes zijn (Bron: GSM)

Het lokaal bestuur is niet alleen verantwoordelijk voor een nette publieke ruimte, maar staat ook in voor de **afvalophaling** aan huis vanuit een regirol. Sinds lange tijd is de bevoegdheid daarvoor gedelegeerd naar de afvalintercommunale Verko, dat daarnaast ook bevoegd is voor het recyclagepark en een kringloopwinkel. Door de overstap naar Regio Gent is deze samenwerking gedoemd om te verdwijnen en dienen we op zoek te gaan naar een alternatief. Tegen 2036 moeten de Vlaamse afvalintercommunales regioconform zijn, wat wil zeggen dat we twee legislaturen de tijd hebben om een alternatief te voorzien. Gezien de complexiteit van een dergelijke overstap moet dit tijdens de volgende legislatuur goed worden voorbereid. Deze transitie wordt mee begeleid door Interafval, de koepel van afvalintercommunales in Vlaanderen. Het is bij die overstap van belang om de hoge tevredenheidsscore voor de huisvuilvoorzieningen te handhaven.

Figuur 84: Tevredenheid huisvuilvoorzieningen (Bron: GSM)

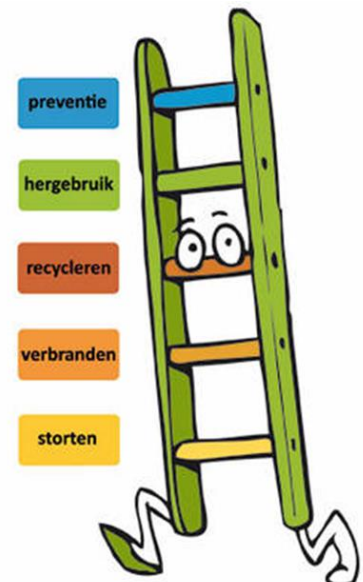

Figuur 85: Aantal kilogram afval per inwoner (Bron: GSM)

Een andere belangrijke en duurzame doelstelling binnen dit kader is het beperken van de afvalberg en de hoeveelheid huishoudelijk afval (zie grafiek hierboven). Zo willen we de mogelijkheden exploreren van **circulaire economie** en **deeleconomie**. Dit zowel binnen de eigen organisatie als sensibiliserend en ondersteunend naar de Wetterse inwoners.

Het **milieubeleid** ligt voor een groot deel op Vlaams en Europees niveau. Lokale besturen staan in voor het beschermen van de bevolking tegen verontreiniging op het eigen grondgebied. Het beoordelen van de omgevingsvergunningen voor de exploitatie van gedeelde inrichtingen of activiteiten (de vroegere milieuvergunning voor een VLAREM-inrichting) is samen met de handhaving het instrument bij uitstek om een duurzaam beleid voor natuur en milieu uit te bouwen. We streven op vlak van milieubeleid en -handhaving naar een sterkere samenwerking met de politie.

We willen de grenzen waarbinnen ontwikkelingen mogelijk zijn duidelijk bepalen, zodat onze leefomgeving gezond en kwalitatief kan blijven. We ontwikkelen daartoe een transparant en kwalitatief vergunningenbeleid.

Toezien op het milieu en de afvalberg verminderen is inzetten op de SDG's.

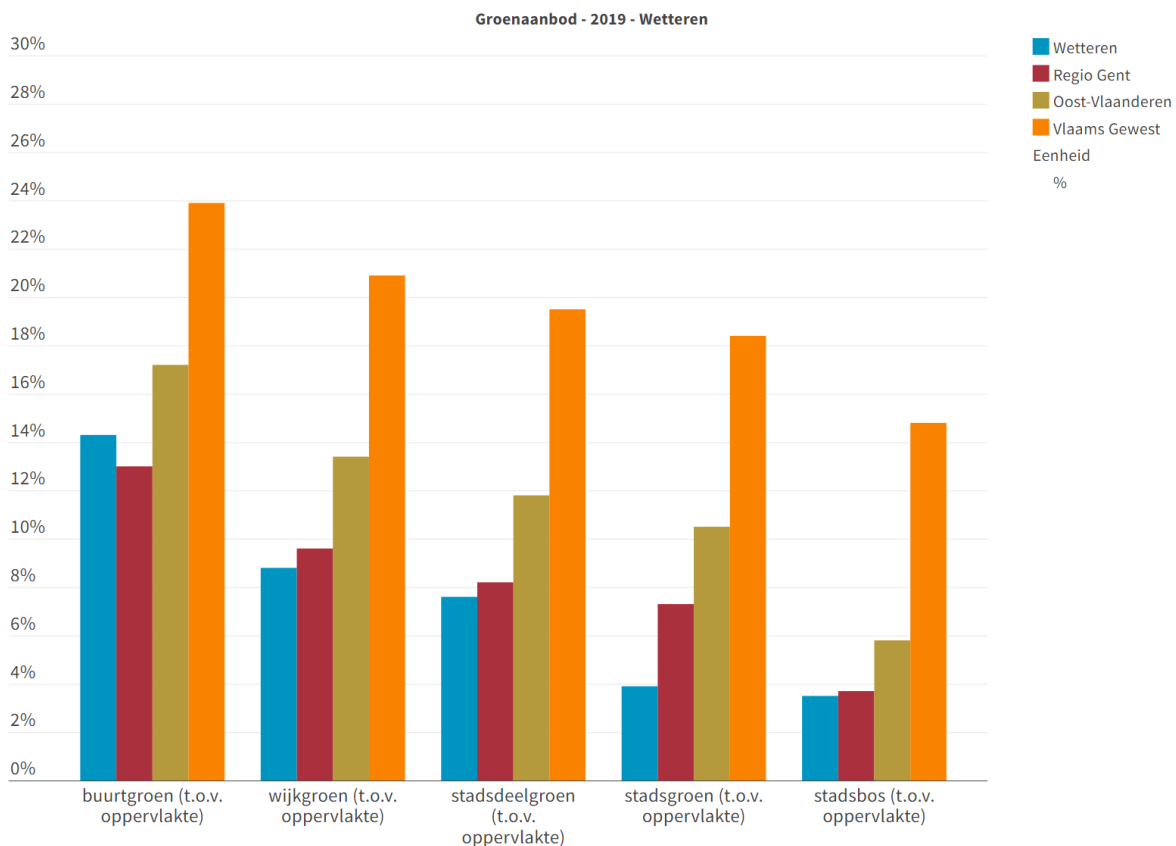

RUIMTELIJKE ORDENING

Ruimtelijke ordening bestaat uit planning, vergunningsverlening en handhaving. De **vergunningverlening** willen we efficiënter maken en de doorlooptijd zo laag mogelijk houden zodat we binnen vooropgestelde termijnen gemotiveerde beslissingen nemen. Daarnaast is het ook aan de administratie om iedereen met bouwvragen zo goed mogelijk vooruit te helpen. Geïnformeerde burgers verminderen de druk op de **handhaving** omdat er minder bouwovertradingen zullen zijn. Het moet dan ook het doel zijn om het aantal bouwovertradingen naar beneden te krijgen.

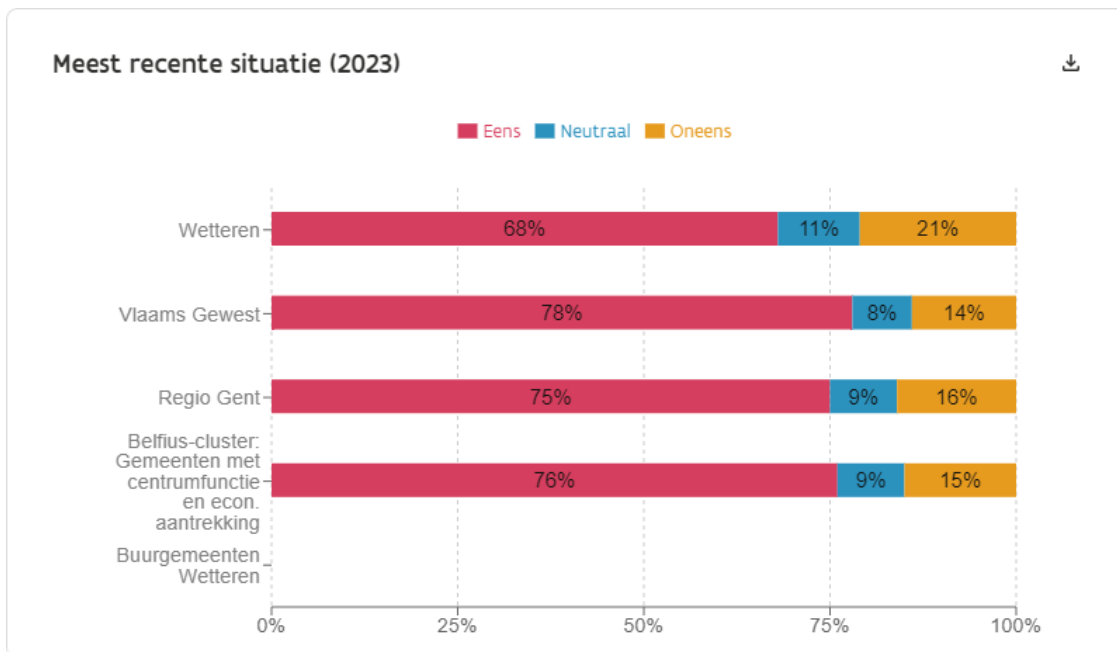
Een sterk ruimtelijk beleid; waarin transversaal en holistisch over de ontwikkeling van ons leefgebied wordt nagedacht, is een grote uitdaging. We ontwikkelen via het instrument van het **beleidsplan ruimte** een visie op de ontwikkeling enerzijds en vrijwaring anderzijds van ons grondgebied. Verschillende thema's kunnen daarbij aan bod komen die als kapstok kunnen dienen voor het beleid. Klimaatadaptatie en natuurontwikkeling, woonbeleid, economische ontwikkeling en mobiliteit zijn daarin enkele belangrijke thema's.

Wetteren scoort op vlak van groen en ontharding niet goed. **Wetteren is meer dan gemiddeld verhard, telt minder groen en is sterk bebouwd.** Een groter dan gemiddeld aantal Wetteraars is het niet eens met het aanbod aan groen in de gemeente. Enkele van de onderstaande statistieken zijn een logisch gevolg van de centrale ligging. Toch willen we naar een gedifferentieerd ruimtelijk beleid waarbij we het centrum van Wetteren uitbouwen als kleinstedelijke omgeving; en de deelkernen als landelijk gebied.

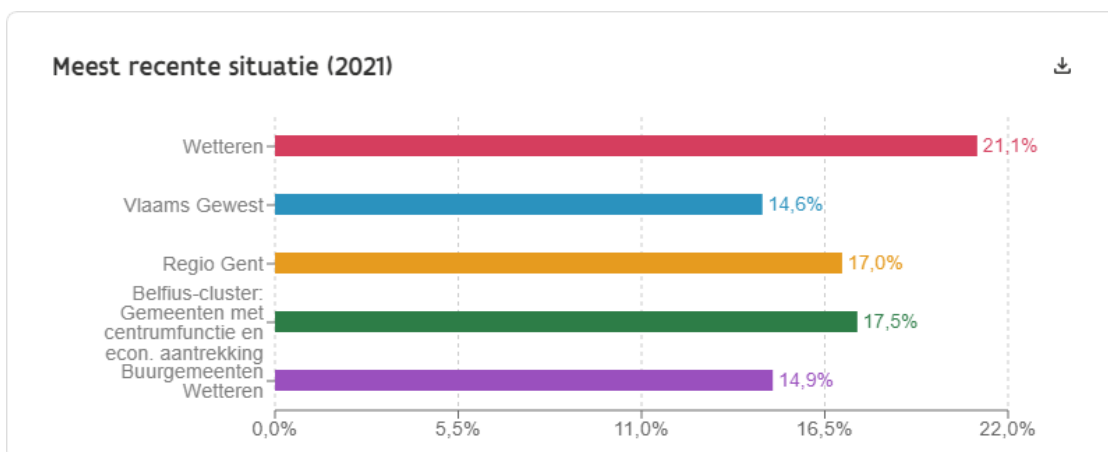

Bron: Agentschap Binnenlands Bestuur - Gemeente- en Stadsmonitor - buurtgroen | provincies.incijfers.be

Figuur 86: Aandeel oppervlakte ingenomen door buurtgroen, wijkgroen, stadsdeelgroen, stadsgroen en stadsbos (Bron: PiC)

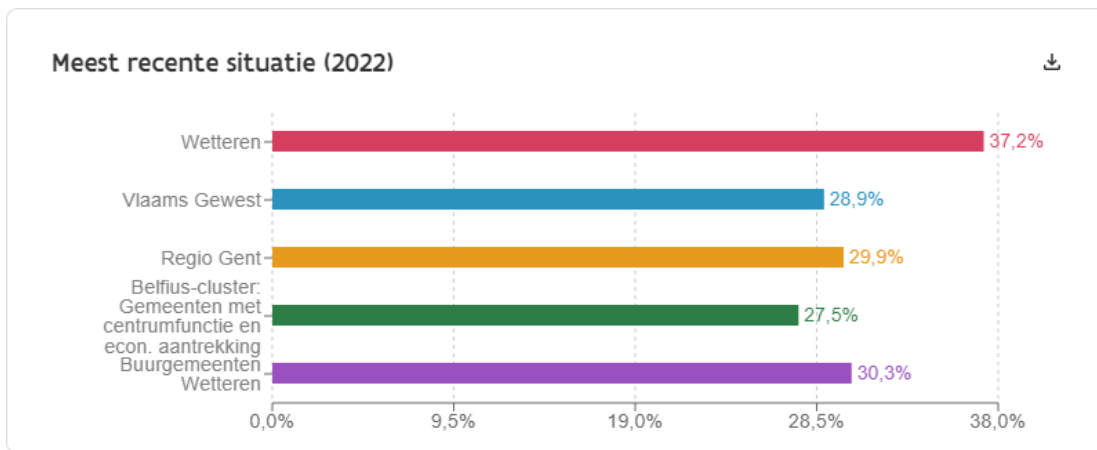
Figuur 87: Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende groen in de buurt is (Bron: GSM)

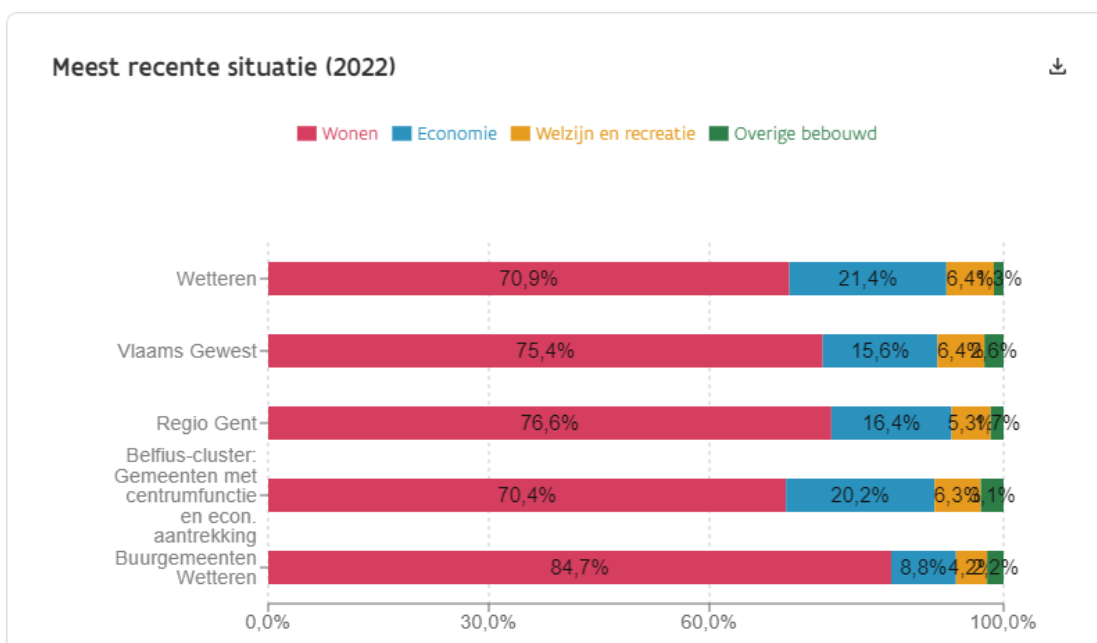
Figuur 88: Aandeel oppervlakte waarvan de aard of toestand gewijzigd is door artificiële, (semi-)doorlaatbare materialen (Bron: GSM)

Met de **bouwshift** beoogt Vlaanderen dat er vanaf 2040 netto geen enkele bijkomende ruimte-inname meer mag bijkomen voor wonen, werken, ontspanning of andere infrastructuur (vb. wegen). Niet alleen mag er geen bijkomende ruimte meer worden ingenomen, er wordt naar de lokale besturen gekeken om bouwgrond of industriegrond eventueel te herbestemmen in functie van vergroening. De recent goedgekeurde Natuurherstelwet is een bijkomend signaal van Europa dat groene corridors opnieuw hun plaats opeisen in de publieke ruimte.

Zoals de cijfers hieronder aantonen is Wetteren op dit moment veel meer dan gemiddeld bebouwd. Wetteren heeft ook een kleiner aandeel aan groenoppervlakte. De bebouwde oppervlakte wordt voor een goede 70% gereserveerd voor wonen en een dikke 20% voor economie. Dit is een gemiddelde score, maar wijkt wel af van de omliggende gemeenten. Ze tonen aan dat we omringd worden door residentiële gemeenten, terwijl Wetteren een grotere economische functie uitoefent.

Figuur 89: Aandeel bebouwde oppervlakte (Bron: GSM)

Figuur 90: Bebouwde oppervlakte naar functie (Bron: GSM)

Ook de **sociale meerwaarde** van een doordacht uitgebouwde ruimtelijke ordening is niet gering. We ijveren daarom niet alleen voor een klimaatbestendige open ruimte, maar ook voor een toegankelijke open ruimte waar plaats is voor ontmoeting en zo het sociaal weefsel in Wetteren kan versterken. Hoe we dit kunnen doen, bespreken we eerder al bij de pijler People. Mobiliteit speelt natuurlijk ook een grote rol in het ontwikkelen van een ruimtelijke visie. Dat punt komt later nog aan bod.

Door de grotere bedrijvigheid, de grotere bevolkingsdichtheid, de grotere diversiteit, de kleinere behuizing etc. heeft het **centrum van Wetteren** een heel ander profiel dan de buitenwijken of de deelgemeenten. Dat het centrum op vele vlakken, maar zeker ook op vlak van ruimtelijke ordening een andere aanpak vergt, is kristalhelder. Het is een speerpunt voor de volgende beleidsperiode om werk te maken van het centrum en de leefbaarheid daar te vergroten. Dit komt niet alleen de inwoners van het centrum ten goede, maar zal ook het imago van Wetteren bevorderen.

Want het zijn vooral de centra van de steden en gemeenten die onder ruimtelijke druk staan. Tegen 2040 telt Weteren zo'n 30.000 inwoners, dat is 3.000 inwoners extra. Deze nieuwe groep inwoners onderdak bieden binnen de grenzen van de bouwshift (waarbij dus geen extra bouwgrond kan gecreëerd worden) is een ruimtelijke uitdaging. **Kwalitatieve verdichting** op weloverwogen locaties binnen het centrum zal maar slagen als het planmatig en met overleg wordt aangepakt. We kunnen deze verdichting op verschillende manieren aanpakken: stapelen, delen, hergebruiken, tijdelijk gebruiken, stedelijk verkavelen en kleiner wonen. Inzetten op functiemenging en gedeeld gebruik van gebouwen sluit perfect aan bij deze visie en moeten we meer in overweging nemen.

Ook voor ruimtelijke ordening is inspraak een evidentie. Ruimtelijke ingrepen hebben vaak een grote impact op de inwoners en iedereen die op één of andere manier bedrijvig is in een buurt. **Participatie** van de inwoners en andere belanghebbenden is noodzakelijk. We willen daarom nog meer investeren in buurt- en doelgroepgebonden overleg bij de ontwikkeling van de publieke ruimte. Een **integraal ruimtelijk beleid** werkt intern domeinoverschrijdend en extern beleidsoverschrijdend. We kunnen er een succes van maken als we intern meer samenwerking creëren tussen de teams en extern samenwerken met andere lokale besturen, bovenlokale besturen en andere stakeholders.

Een onderbouwde ruimtelijke visie ontwikkelen en implementeren is bijdragen aan de SDG's.

WONEN

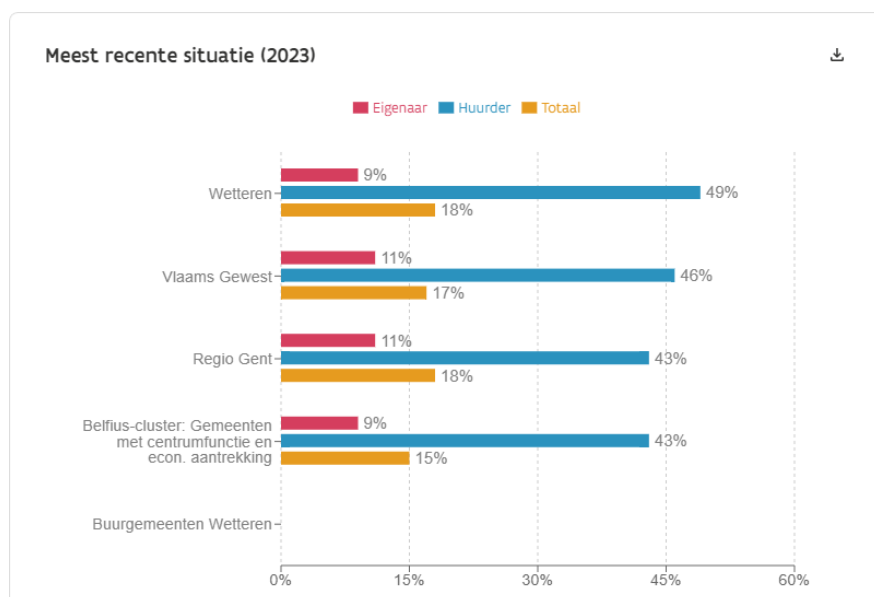
Als lokaal bestuur zijn we de regisseurs van het lokaal woonbeleid. Daarbij streven we naar een divers en betaalbaar woonaanbod, een upgrade van de kwaliteit van het woonpatrimonium en een optimale begeleiding van inwoners met vragen over wonen in Wetteren.

	huizen met 2 of 3 gevels - mediaanprijs	huizen met 4 of meer gevels - mediaanprijs	appartementen - mediaanprijs
2014	175.000	310.000	177.250
2015	160.000	300.000	166.500
2016	185.000	300.000	161.250
2017	189.000	330.150	180.000
2018	200.000	360.000	168.000
2019	201.000	325.000	187.500
2020	211.056	395.000	199.000
2021	225.000	392.000	206.000
2022	245.000	414.500	215.000
2023	265.000	450.000	240.000

Figuur 91: Mediaanprijs rijwoningen, alleenstaande woningen en appartementen (Bron: PIC)

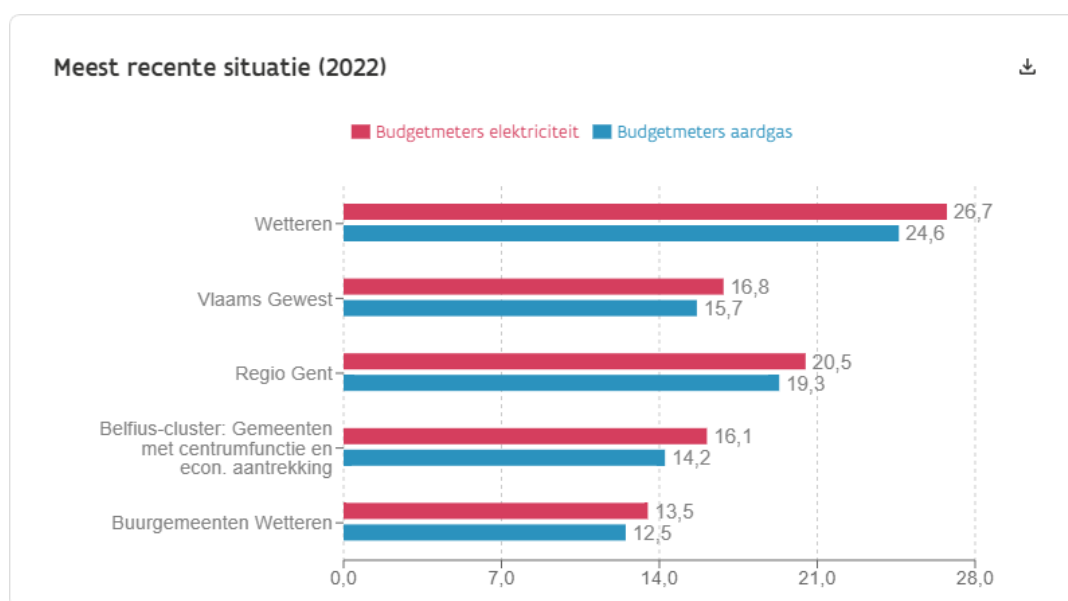
Een eerste pijler is het streven naar een **divers en betaalbaar woningaanbod**. De betaalbaarheid van de woningen is een issue dat niet enkel de armste laag van de bevolking treft, maar wordt steeds meer een middenklasseprobleem. De prijzen op de woningmarkt zijn razendsnel gestegen en dat zowel voor het kopen als het huren van een woning. Sinds 2014 zien we dat zowel alleenstaande woningen, rijwoningen als appartementen duurder zijn geworden: alleenstaande woningen +45,16%, rijwoningen +51,42% en appartementen +35,40%.

Twintigers en dertigers zonder startbudget hebben het steeds moeilijker om een woning te vinden. Het verschil tussen de haves (eigenaars) en have-nots (huurders) wordt op vlak van wonen heel duidelijk: ongeveer de helft van de huurders in Wetteren spendeert 30% van zijn loon aan het huren van de woning. Bij de eigenaars ligt dat aantal een pak lager. Niet alleen neemt het huren van een huis een grotere hap uit het budget, aan het einde van de rit hebben eigenaars een pand in eigen bezit dat via erfenis in het bezit van de familie kan blijven.

Figuur 92: Woonquote – Aandeel inwoners waarvan de totale gezinsuitgaven voor wonen minstens 30% bedragen van het gezinsinkomen (Bron: GSM)

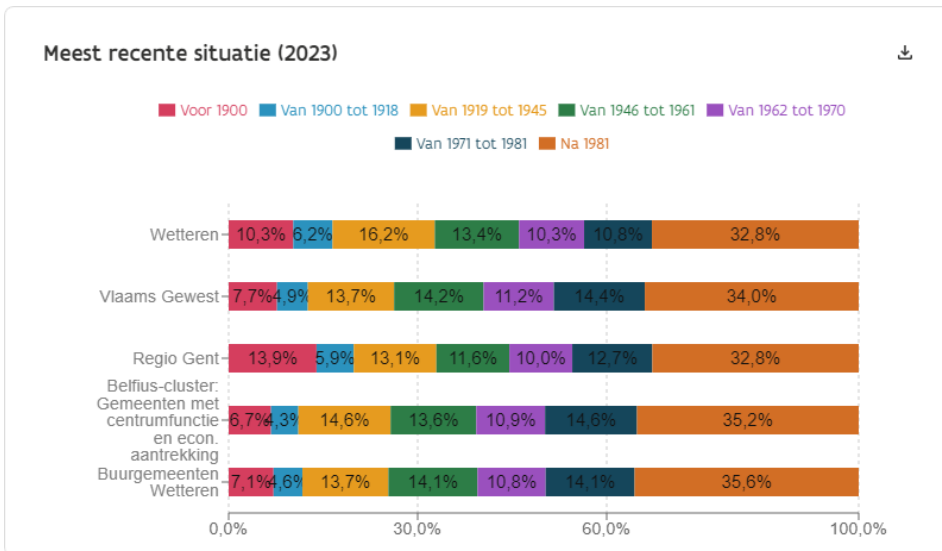
Het lokaal bestuur heeft als taak **de meest kwetsbaren** te beschermen op vlak van wonen en van onderdak te voorzien. Op de woonmarkt moet er daarom een aanbod bestaan dat ook voor financieel minder krachtige inwoners mogelijkheden biedt. De tabel hierboven toont aan dat vooral voor huurders het betalen van een woning een grote hap uit het budget blijkt. Tegelijk heeft de gemeente ook een **Bindend Sociaal Objectief** om voldoende sociale woningen te voorzien. Binnen de pijler People gingen we hier al dieper op in. Bij grote bouwprojecten willen we inzetten op een **goede sociale mix** zodat alle doelgroepen aangesproken worden. We ijveren ook voor gelijke toegang tot huurwoningen. Leeftijd, gezinssamenstelling of herkomst mogen geen hinderpalen zijn. Inzetten op de meest kwetsbaren is ook enkele **financiële drempels** verlagen. Steeds meer Wetteraars hebben moeilijkheden om hun gas en elektriciteit te betalen of kunnen hun waterfactuur niet betalen. En hoewel de meeste woningen internettoegang hebben, kunnen nog heel wat inwoners de internetfactuur niet betalen. Water, energie en internet zijn basisvoorzieningen die we willen garanderen voor iedereen. Zoals hieronder blijkt, telt Wetteren meer inwoners dan gemiddeld met budgetmeters voor elektriciteit en aardgas.

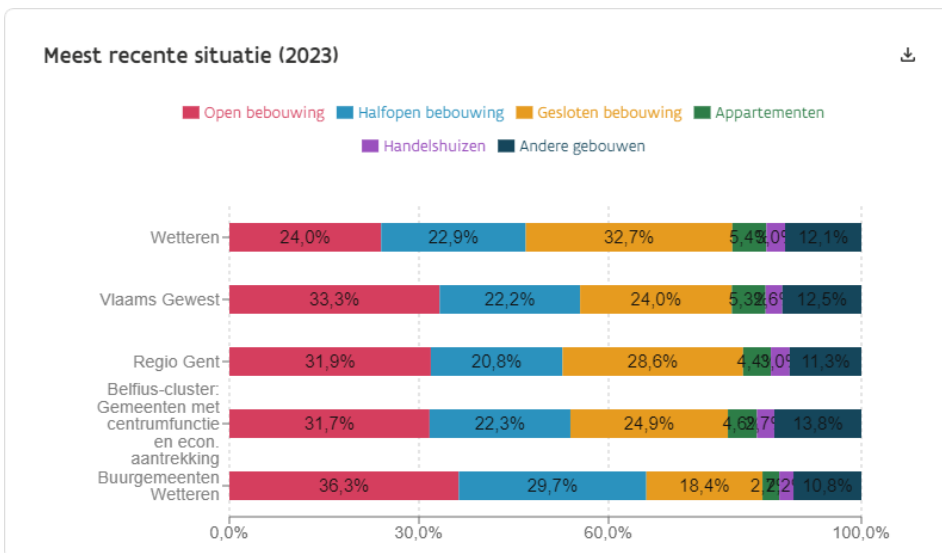
Figuur 93: Aantal budgetmeters elektriciteit en gas, per 1.000 toegangspunten (Bron: GSM)

Een tweede pijler focust zich op het vergroten van de **woonkwaliteit** in Wetteren. Via het conformiteitsattest hebben we een instrument in handen om proactief de kwaliteit van de woningen op te volgen en te verhogen. Vooral huurwoningen voldoen niet aan de minimale kwaliteitsvereisten, wat het meteen ook een focuspunt maakt.

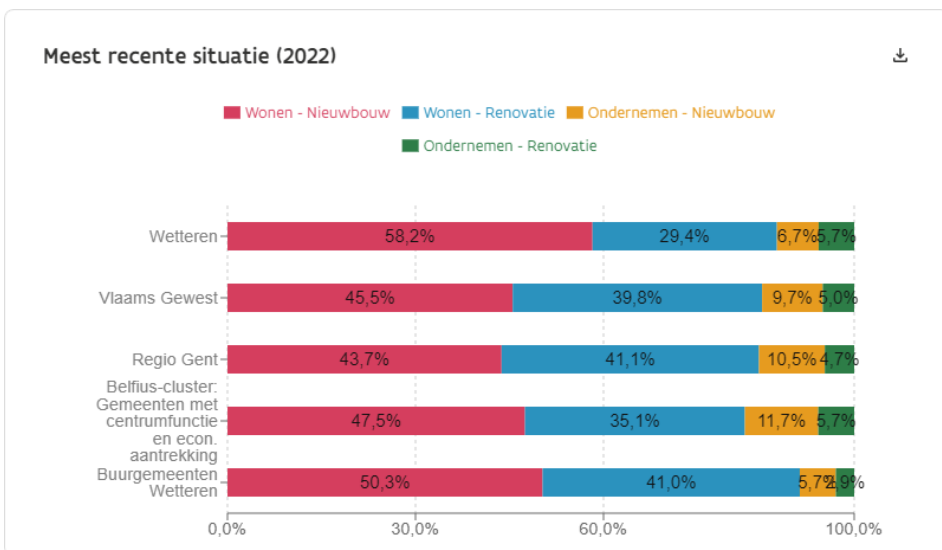
In Wetteren hebben we een licht verouderd patrimonium met vooral het in **centrum** een bijzonder groot aanbod aan (kleine) rijwoningen. Veel van deze woningen zijn aan renovatie of hernieuwbouw toe, maar de motivatie om te renoveren is minder groot in Wetteren dan gemiddeld. Deze trend willen we ombuigen en inwoners of nieuwkomers stimuleren om op een duurzame manier te renoveren.

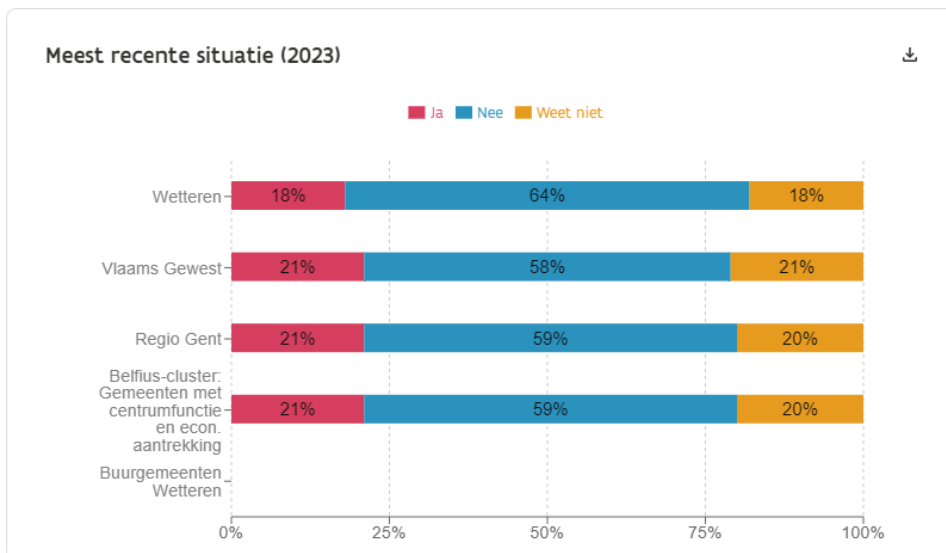
Figuur 94: Bouwjaar gebouwen (Bron: GSM)

Figuur 95: Type gebouwen volgens bouwwijze (Bron: GSM)

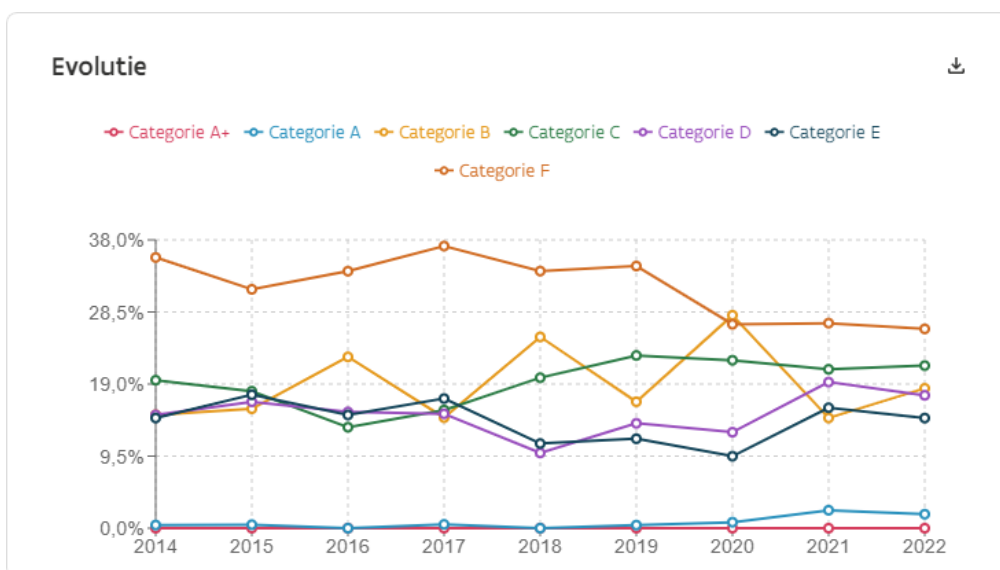
Figuur 96: Aantal bouwvergunningen naar type (Bron: GSM)

Figuur 97: Renovatie-intentie: aandeel eigenaars dat van plan is om in de komende vijf jaar te verbouwen (Bron: GSM)

De Wetteraar warm waken om duurzaam te renoveren wordt een heuse uitdaging. De **verduurzaming van het woonpatrimonium** is wel een noodzaak geworden als we de klimaatveranderingen goed willen aanpakken. 60% van de totale energievraag in Vlaanderen gaat naar warmte. Bij Vlaamse gezinnen gaat het zelfs om 75% van hun energievraag, terwijl 85% van de warmtevraag wordt ingevuld door fossiele brandstoffen (voornamelijk aardgas en stookolie). Een duurzaam woonpatrimonium uitbouwen draagt bij aan zowel het mitigerend beleid (minder uitstoot, minder energieverbruik) als aan het adaptief beleid (isolatie en groendaken houden de woningen koel in de zomer, warm in de winter).

De Wetterse bevolking aanzetten om energetisch te renoveren zal via verschillende sporen moeten lopen. We willen de inwoners hierover beter informeren, sensibiliseren en tot actie aanzetten. Dit kan via nudging of door financiële stimulansen te ontwikkelen in de vorm van premies of het aanspreken van het noodkoopfonds. Tegen 2050 moeten alle woningen een **EPC A-label** hebben. Hoewel dat nog verre toekomst lijkt, begint deze transitie best vandaag al. Op dit moment hebben nog maar 5% van de woningen in Vlaanderen een A-label. De helft van de woningeigenaars kan een diepgaande renovatie niet betalen. Om de doelstelling 2050 te halen zal de energietransitie inclusief moeten zijn, gebruik makend van verschillende rechtvaardigheidsmechanismen. Ook in Wetteren zien we dat maar een kleine minderheid over een woning met een EPC A-label beschikt. Hoewel in dalende lijn, telt Wetteren wel nog heel veel woningen met een EPC F-label.

Figuur 98: Energiescore bestaande woningen (Bron: GSM)

Binnen de derde pijler van het woonbeleid maken we werk van het **informer**, **advise**ren en **sensibiliser**en van de Wetterse bevolking. Dit gaat zowel over het aanbod aan premies, het aanmoedigen tot duurzame renovatie als het antwoorden op alle specifieke vragen waarmee eigenaars, huurders en potentiële kopers/huurders zitten.

Intern zetten we in op een nauwere samenwerking tussen de verschillende spelers die actief zijn op de woningmarkt. Meer kruisbestuiving tussen deze partners moet resulteren in een beter onderbouwde woonvisie en betere ondersteuning voor de Wetterse bevolking. Een samenhangend **integraal woon- en huisvestingsbeleid** bouwen we niet uit op onszelf, maar wel in samenwerking met lokale en bovenlokale partners. **Woonplus** ondersteunt het woonbeleid voor de gemeenten Wetteren, Laarne, Lochristi en Wichelen. Ook zij zetten in op een divers en betaalbaar woningaanbod, het verbeteren van de kwaliteit van de woonomgeving en het informeren, adviseren en begeleiden van inwoners met vragen. **Woonpijler** verbindt sinds 2023 het Sociaal Verhuurkantoor met Eigen Dak en zet in op het sociaal woonbeleid.

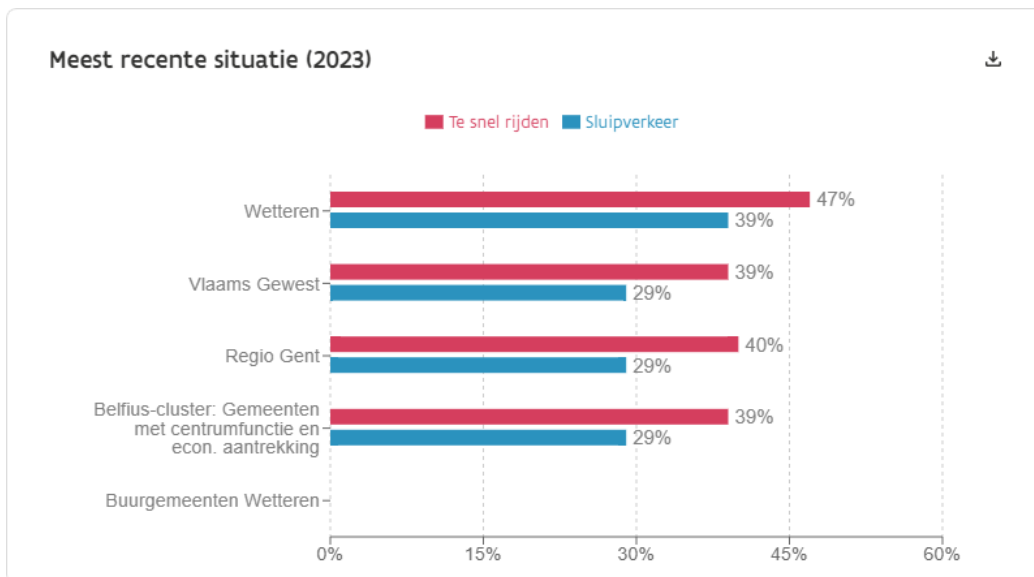
Toe zien op het milieu en de afvalberg verminderen is inzetten op de SDG's.

MOBILITEIT

Een uitgewerkt mobiliteitsbeleid vertrekt vanuit vier principes: **Verkeersveiligheid, Verkeersdoorstroming, parkeerbeleid en het STOP-principe**. Het wegennet in Wetteren maakt dat de gemeente niet alleen met **bestemmingsverkeer** (wonen, school, werk, vrije tijd...) heeft te maken, maar ook heel wat **doorgaand verkeer** op haar grondgebied ziet passeren. De unieke ligging van Wetteren, tussen enkele parallelle structuren en drukke transportassen zoals E40, N9, N42, Schelde, spoorweglijn en andere zorgt voor heel wat troeven in bereikbaarheid, maar creëert tegelijkertijd ook heel wat overlast bij de inwoners. Om de mobiliteit in Wetteren onder controle te krijgen willen we een **robuust netwerkconcept** uitwerken waar leefbaarheid centraal staat. Die leefbaarheid kunnen we verhogen volgens het **fix-the-mix-principe**: doorgaand verkeer gebruikt het hoger wegennet, lokaal bestemmingsverkeer gebruikt het lokale wegennet. Ook het bredere plan rond de nieuwe Noord-Zuidverbinding volgt deze logica.

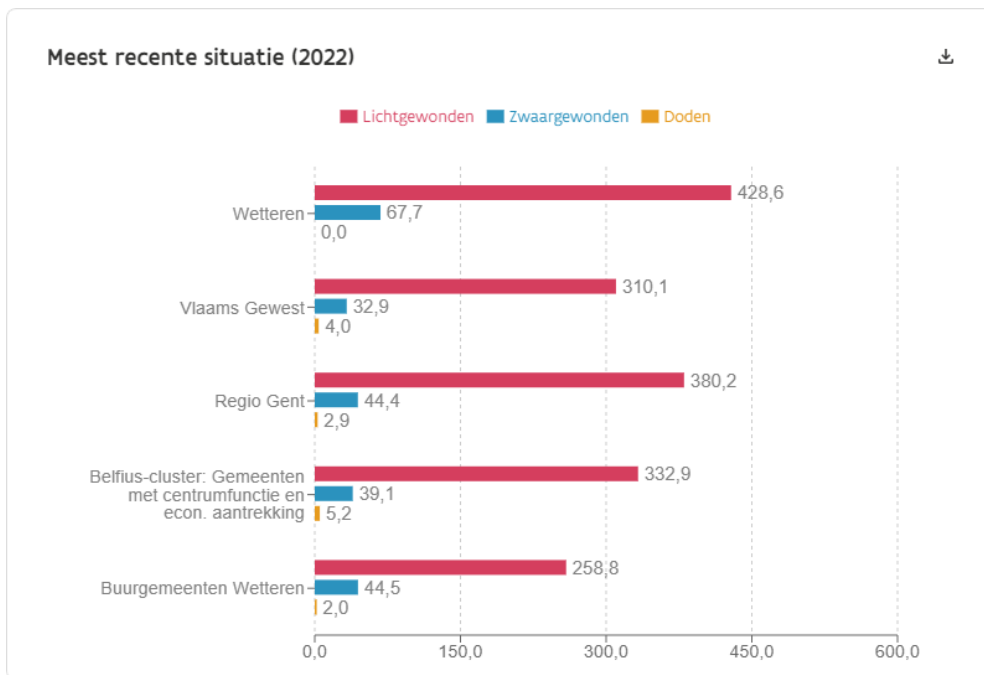
De Wetteraar is niet tevreden over verschillende mobiliteitskwesties. **Sluihverkeer** en **overdreven snelheid** zijn een dagelijkse frustratie van heel wat inwoners, wat ook gereflecteerd wordt in het aantal meldingen die we hierover jaarlijks binnenkrijgen. Uit de burgerbevraging blijkt dat de helft van de inwoners minstens één keer per maand overlast ondervindt van overdreven snelheid. Een kleine 40% heeft last van sluipverkeer.

Figuur 99: Verkeershinder: Aandeel inwoners dat de afgelopen maand verkeershinder heeft ondervonden in de buurt (Bron: GSM)

Mobiliteit	2022	2023
Verkeersoverlast	48	67
Parkeren	45	53
Verkeerssignalisatie	30	47
Verkeersonveilige situaties	17	102
Wegenwerken en omleidingen	/	2
Andere melding	12	38
Totaal	152	309

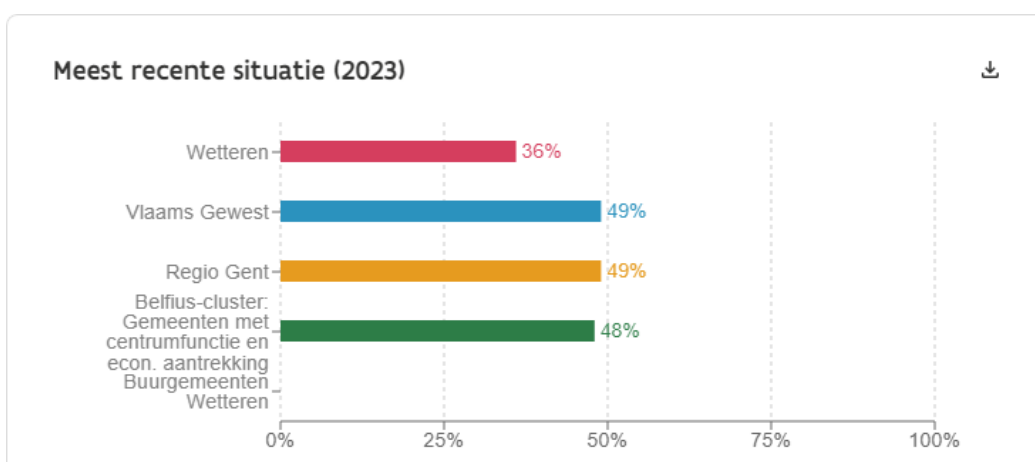
Figuur 100: Aantal meldingen rond verkeershinder (Bron: Bemiddelingsboek Burgermeldingen 2023)

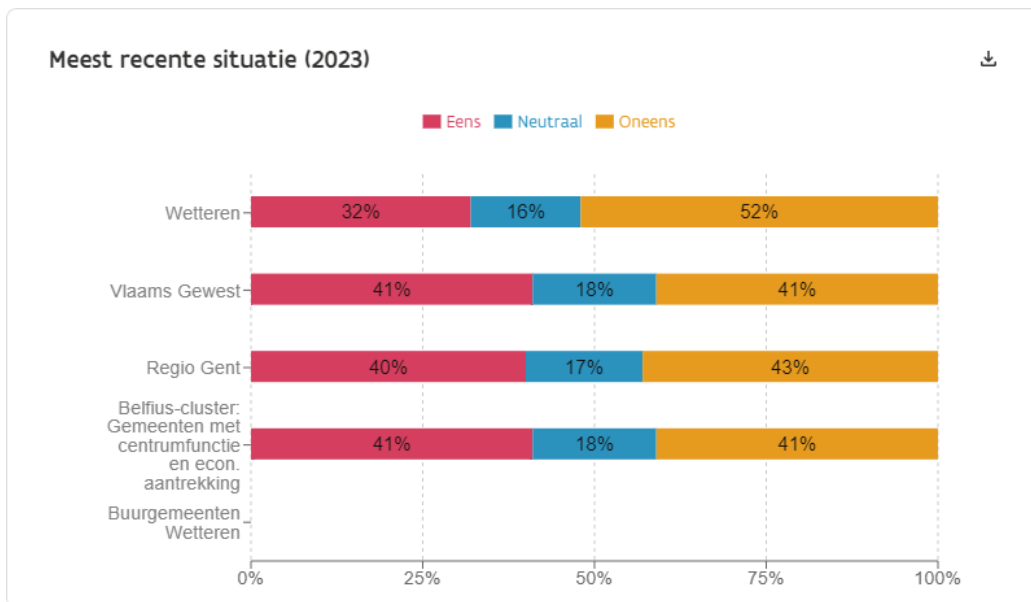
Figuur 101: Verkeersongevallen met doden of gewonden, per 100.000 inwoners (Bron: GSM)

De laatste grafiek hierboven geeft aan dat Wetteren meer verkeersslachtoffers telt dan gemiddeld. Dit gaat dan zowel om zwaargewonden als lichtgewonden. De aanwezigheid van grote gewestwegen en autosnelwegen is daar uiteraard niet vreemd aan, maar is niet de enige oorzaak.

De Wetteraar ligt duidelijk wakker van de **verkeersveiligheid** en dan vooral die van de zwakke weggebruiker. De grafieken hieronder tonen aan dat de fietsveiligheid in Wetteren significant lager wordt ingeschat. Veiligere fietswegen stimuleren het fietsverkeer en verminderen de file tijdens de spitsuren. Gemotoriseerd verkeer hoort zoveel mogelijk op de hogere wegennetten. Gemeentelijke wegen willen we gebruiken voor lokaal verkeer, met aandacht voor de actieve weggebruikers. Aangepaste snelheid afdwingen op lokale wegen is voor de verkeersveiligheid van cruciaal belang. Dit verhoogt ook de leefbaarheid en maakt van Wetteren een meer kindvriendelijke gemeente. De Wetteraar geeft wel duidelijk aan dat het op dit moment niet veilig is voor kinderen in het verkeer. Schoolstraten, fietsstraten, eenrichtingsverkeer en zones 30 dragen bij tot meer verkeersveiligheid, maar ook de inrichting van de straten heeft een grote invloed op de verkeersveiligheid. Het herzien van de **straat**inrichting kan niet alleen de veiligheid verhogen, maar ook bijdragen aan een mooiere en groenere omgeving waar het fijn is om te wonen of te passeren.

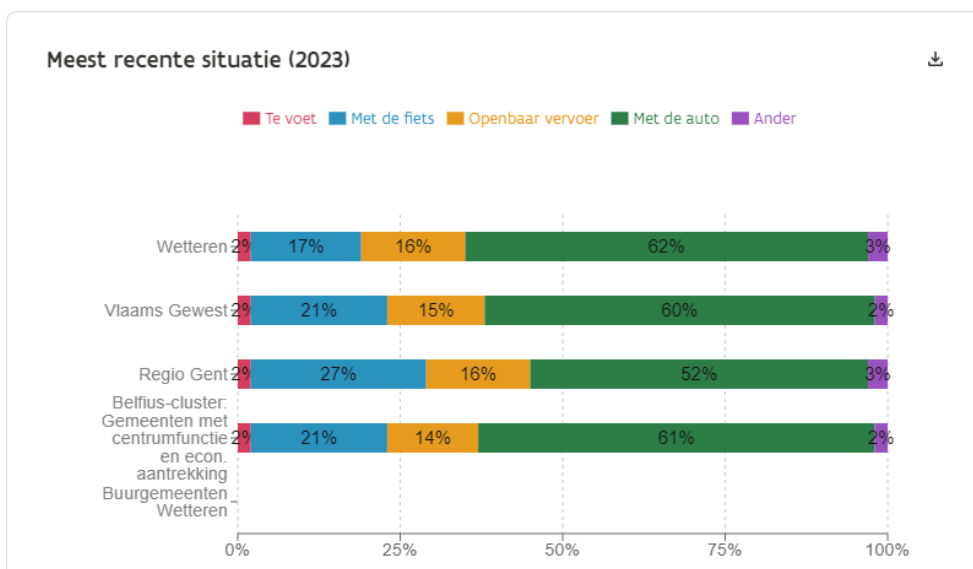

Figuur 102: Veilig fietsen - Aantal inwoners dat het veilig vindt om te fietsen in de gemeente (Bron: GSM)

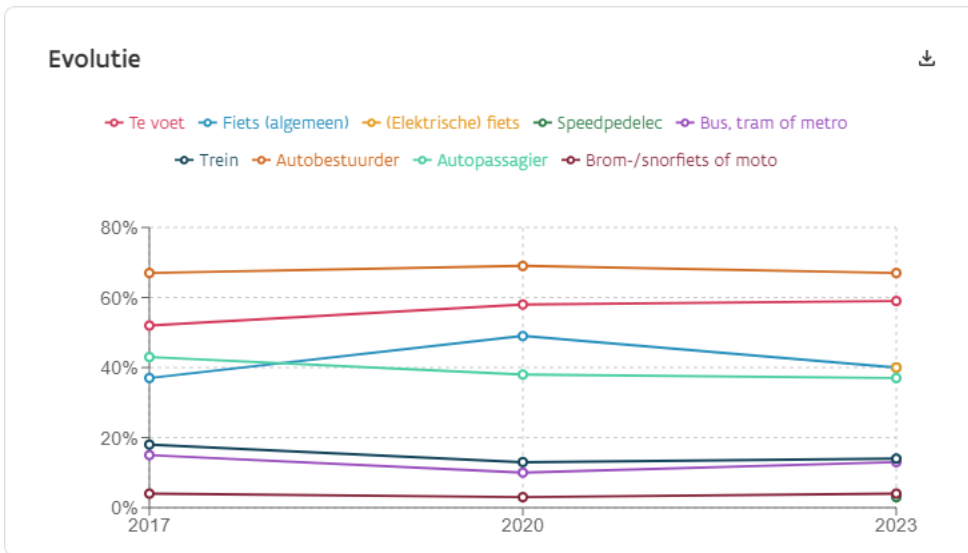

Figuur 103: Veilig naar school – Aandeel inwoners dat het voor kinderen in de gemeente veilig vindt om zich te verplaatsen (Bron: GSM)

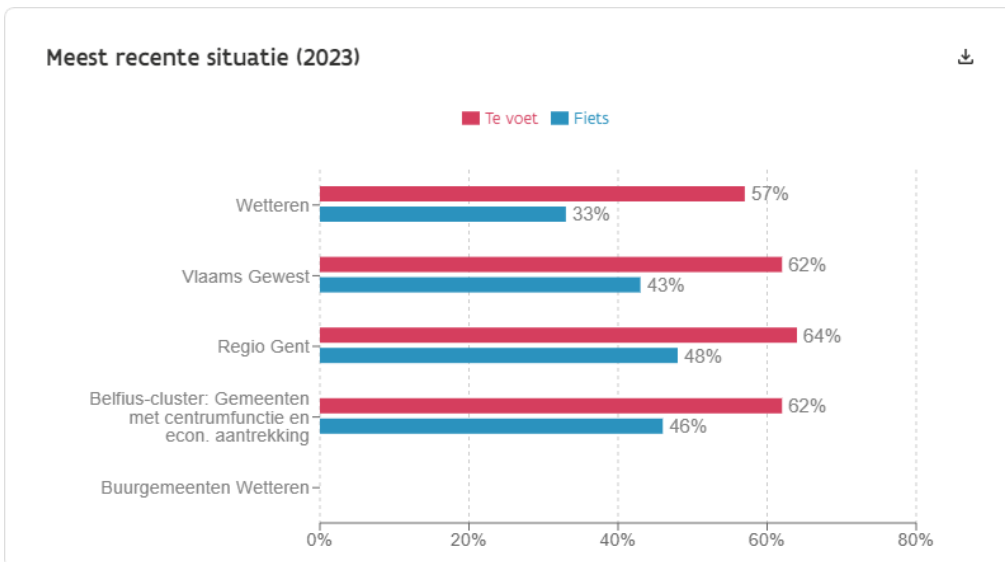
Mobiliteit richt zich in grote mate ook op het klimaatvraagstuk. Zoveel mogelijk mensen ertoe aanzetten om zich duurzaam te verplaatsen, moet het doel zijn van elk mobiliteitsbeleid. We blijven daarom ook vasthouden aan de ambities van de **modal split**: 40% van de verplaatsingen zouden op een duurzame manier moeten gebeuren. Voorwaarden om die ambitie waar te maken zijn een uitgebreud netwerk van openbaar vervoer en opnieuw een degelijke fietsinfrastructuur. Over het aanbod aan openbaar vervoer is de Wetteraar tevreden, over het fietsaanbod en de staat van de fietsinfrastructuur is de Wetteraar duidelijk veel minder tevreden. Toch heeft ook het openbaar vervoer nog een screening nodig, aangezien tegen 2030 50% van de haltes toegankelijk moet zijn voor ouderen of personen met een mobiele handicap.

Figuur 104: Verplaatsingen woon-werk of woon-school (Bron: GSM)

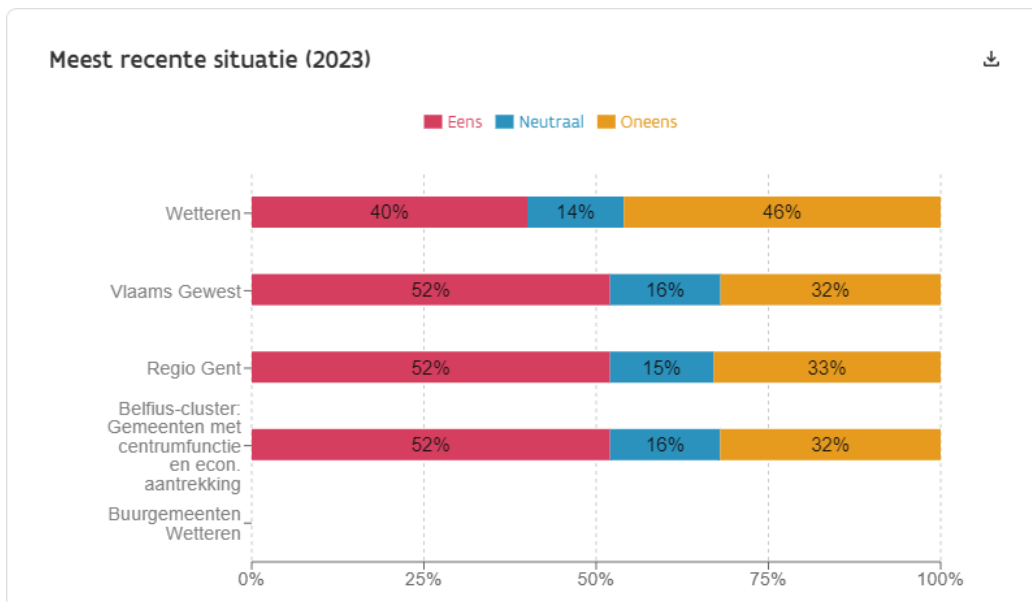

Figuur 105: Verplaatsingen vrije tijd (Bron: GSM)

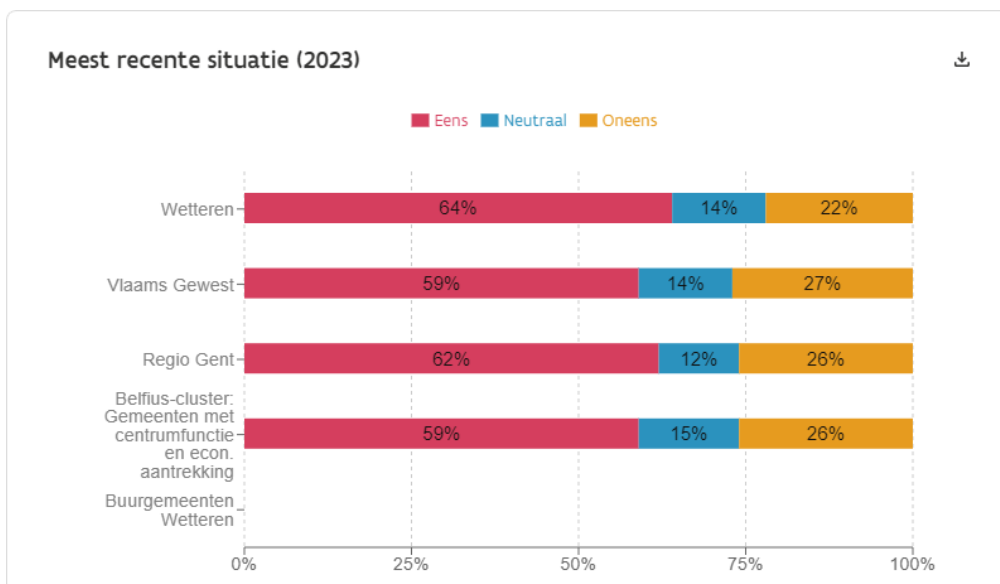

Figuur 106: Duurzaam verplaatsen te voet of per fiets voor korte afstanden (Bron: GSM)

Uit de grafieken hieronder blijkt dat vooral het woon-werkverkeer en het woon-schoolverkeer nog meer kan gestimuleerd worden tot verduurzaming. Veilige infrastructuur is nodig, maar een voldoende groot aanbod is dat uiteraard ook. Zoals uit de grafieken hieronder blijkt, is de Wetteraar tevreden over het aanbod aan openbaar vervoer, maar is hij dat veel minder op vlak van fietsinfrastructuur. We willen dus inzetten op zowel de kwaliteit als het aanbod van veilige fietswegen.

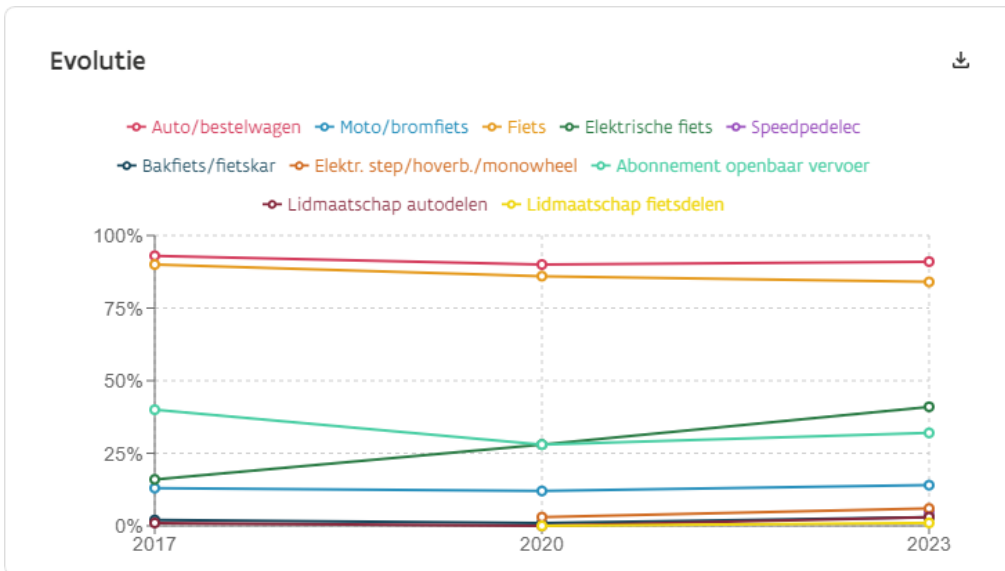

Figuur 107: Voldoende fietsinfrastructuur (Bron: GSM)

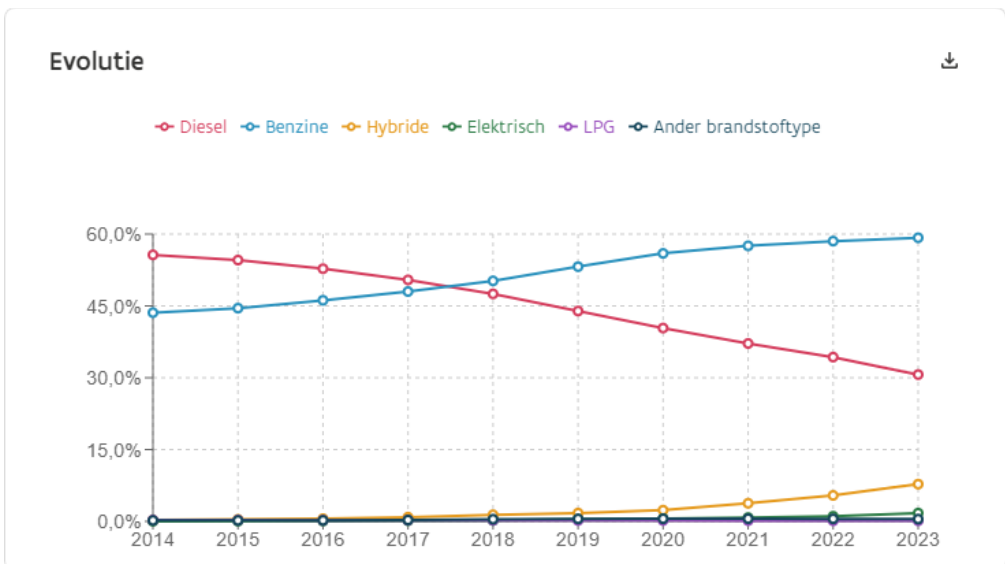

Figuur 108: Voldoende openbaar vervoer (Bron: GSM)

Inzetten op duurzaam vervoer doen we verder aan de hand van het **STOP-principe**. In volgorde van positieve effecten op de gezondheid: Stappen, Trappen, Openbaar vervoer en Persoonlijke wagen (eerst deelwagens, dan elektrische wagens, als laatste benzine- en dieselwagens).

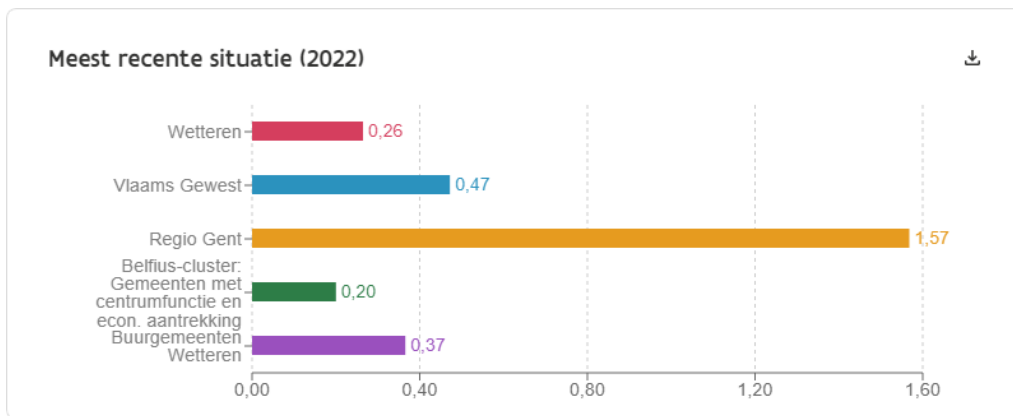

Figuur 109: Vervoersmiddelenbezit

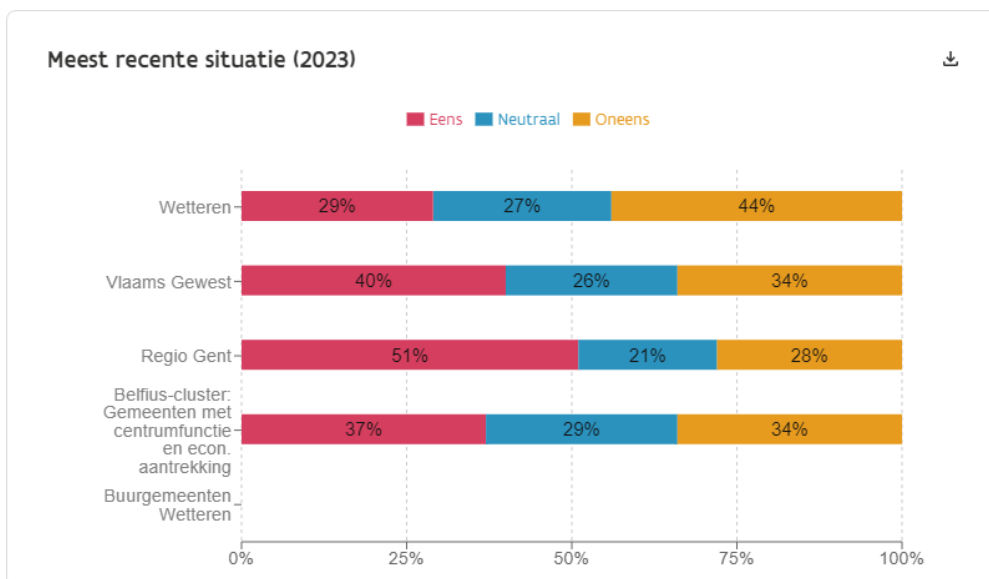

Figuur 110: Personenwagens naar brandstoftype (Bron: GSM)

Om het wagenpark te verduurzamen kan de gemeente vanuit een faciliterende rol helpen om de transitie te maken (vb. publieke laadpalen, autodeelsystemen garanderen etc.). Uit de burgerbevraging blijkt dat bijna de helft van de Wetteraars vindt dat er een groter aanbod aan deelsystemen mag ontwikkeld worden. Deze mogelijkheden kunnen we verder exploreren.

Figuur 111: Aantal deelwagens per 1.000 inwoners (Bron: GSM)

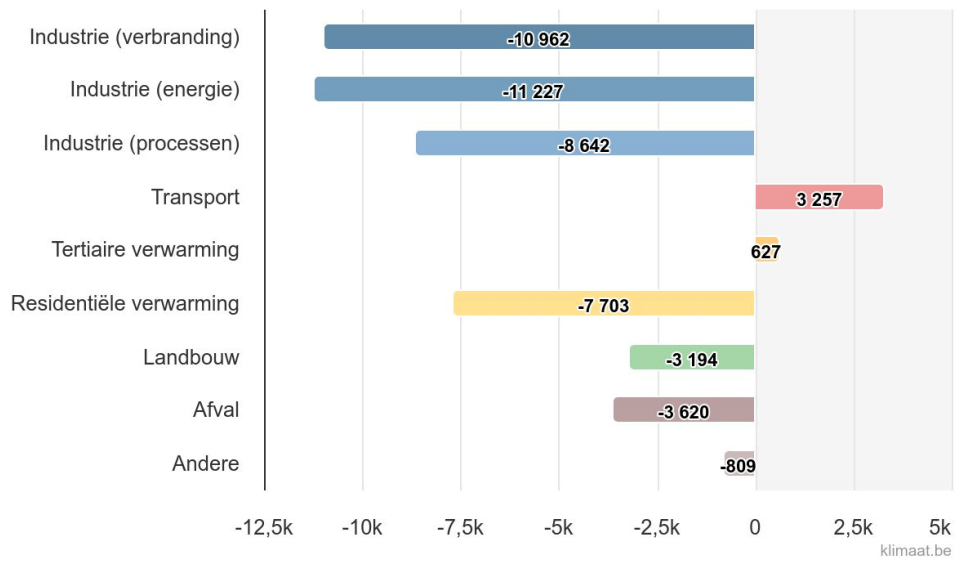

Figuur 112: Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende deelsystemen aanwezig zijn (Bron: GSM)

Hoewel de duurzame transitie in alle sectoren van belang is, toont de grafiek hieronder heel goed aan dat dit voor mobiliteit nog veel meer het geval is. Het is met uitzondering van de tertiaire verwarming (verwarming van gebouwen) de enige sector waar de uitstoot sinds 1990 is vergroot. Duurzame mobiliteit in al zijn aspecten is dan ook een aandachtspunt.

De evolutie van de verschillende sectoren

in België (1990-2022) in kt CO₂-eq (k = 1000)

Figuur 113: Evolutie uitstoot per sector (Bron: Klimaat.be)

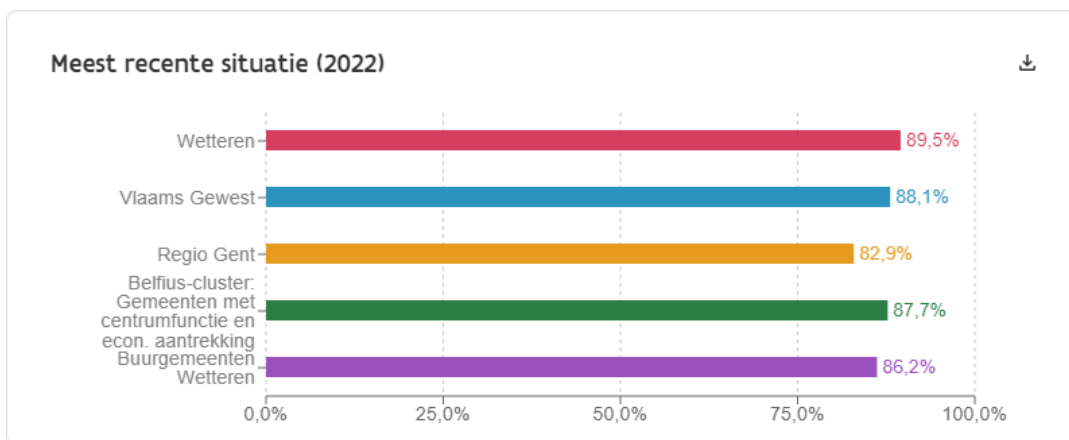
Een lokaal mobiliteitsbeleid zet in op verschillende duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, met in het bijzonder SDG 11 die draait rond mobiliteit.

OPENBARE WERKEN EN LOKAAL WATERBELEID

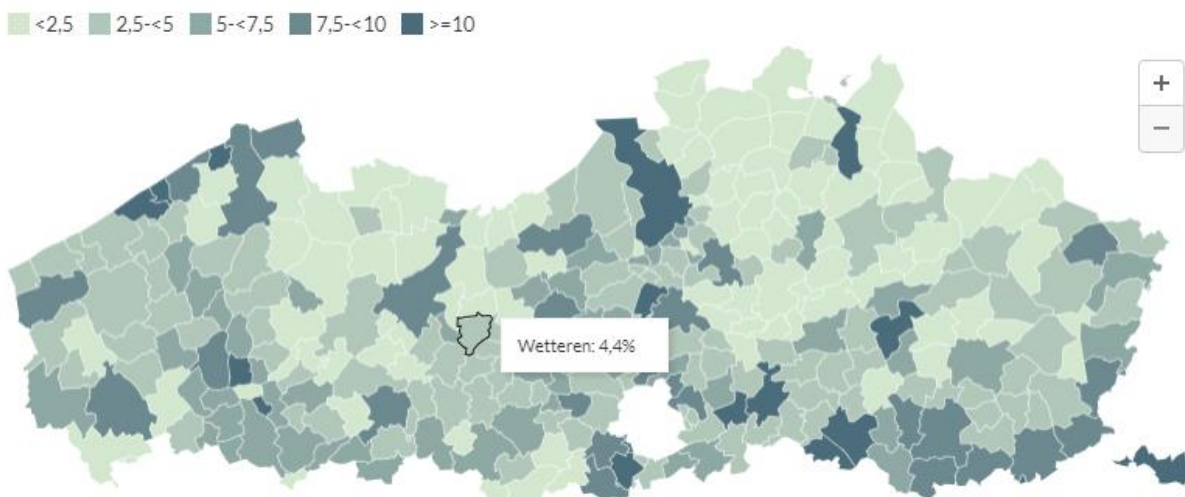
Het lokaal bestuur is beheerder van het gemeentelijk rioolstelsel (samen met Aquafin) en van het publieke lokale watersysteem (grachten). We zijn eveneens beheerder van het lokaal wegnnet en staan in voor het onderhoud. Ook het beheer en onderhoud van het openbaar groen valt daaronder. Daarnaast treden we ook op als regisseur voor werken door derden in het openbaar domein.

Zoals uit de grafiek hieronder blijkt, heeft Wetteren een hoge rioleringsgraad. Onder impuls van diverse Europese richtlijnen werken de rioolbeheerders samen met de Vlaamse Milieumaatschappij tegen 2027 een **maatregelenprogramma** uit om de impact van overstorten (bij hevige regenval) van het rioolstelsel op kwetsbare waterlopen onder controle te houden. Ondertussen is de **rioolinventaris** opgemaakt en zijn 25% van de kritische riolen geïnspecteerd. Tegen 2025 gaat het om 50% van de kritische riolen die zijn geïnspecteerd om tegen 2027 de volledige inspectie te hebben uitgevoerd. Dit alles zou moeten resulteren in een toestandkaart en risicokaart een hele rist aan maatregelen.

Figuur 114: Rioleringsgraad (Bron: GSM)

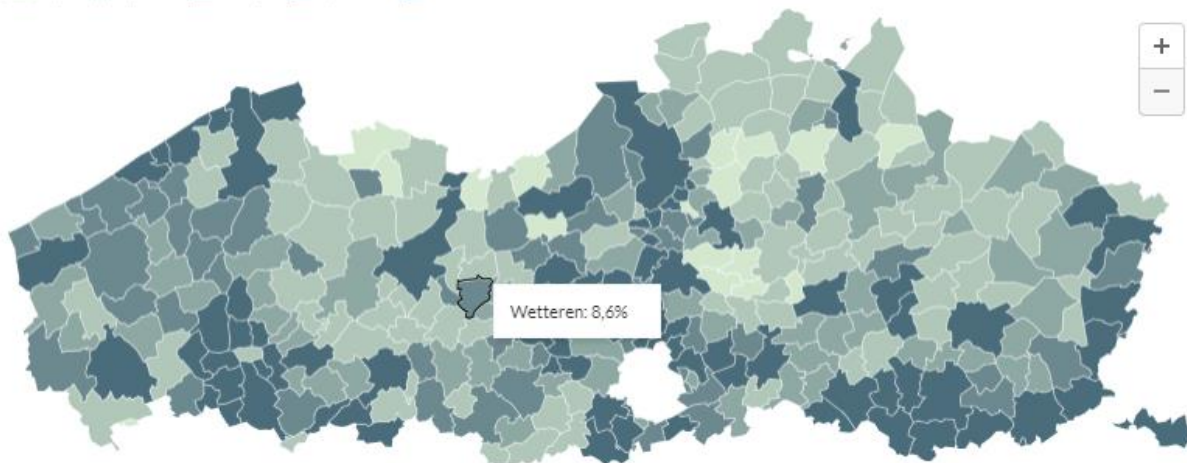
Wetteren telt op dit moment binnen haar patrimonium 4,4% gebouwen met risico op wateroverlast bij hevige regenval. De prognose is dat dit tegen 2050 zo goed als verdubbelt naar 8,6% van de gebouwen dat te kampen krijgt met wateroverlast.

Bron: Klimaatportaal Vlaanderen

Figuur 115: Gebouwen met kans op wateroverlast in het huidige klimaat (Bron: Klimaatportaal Vlaanderen)

<2,5 2,5-<5 5-<7,5 7,5-<10 >=10

Bron: Klimaatportaal Vlaanderen

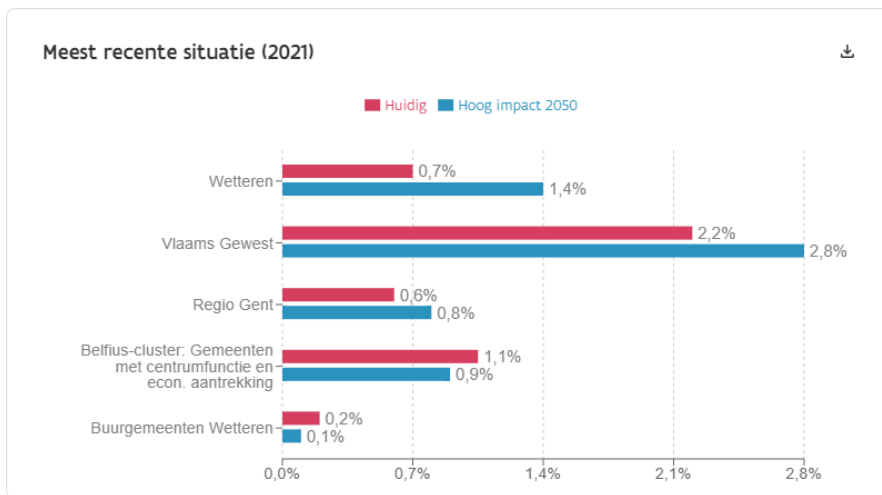
Figuur 116: Prognose gebouwen met wateroverlast in 2050 (Bron: Klimaatportaal Vlaanderen)

Om de druk op het rioolstelsel bij **pluviale overstromingen** (als gevolg van hevige regenval) te verminderen moeten we inzetten op een mix van adaptieve maatregelen. Groenblauwe dooradering van de gemeentelijke kernen is daarbij cruciaal. Ook het Lokaal Energie- en Klimaatpact dwingt ons om werk te maken van ons klimaatadaptatiebeleid. Om langdurige droogtes en waterschaarste aan te pakken, dwingt de Blue Deal ons om eind 2024 een voldoende ambitieus hemelwater- en droogteplan uit te werken willen we nog in aanmerking komen voor watergerelateerde subsidies. In dat hemelwater- en droogteplan zijn we verplicht een integrale, gedragen en gebiedsdekkende visie op het hele watersysteem in de gemeente ontwikkelen. De **ladder van Lansink** is daarbij de leidraad.

Figuur: Ladder van Lansink (*Afstroom vermijden kan door verharding te beperken, drainage te verminderen , ...)

In essentie komt het er op neer dat we de waterkringloop maximaal ter plaatse sluiten (circulariteit creëren) en zo weinig mogelijk de grachten en riolen extra belasten. Opnieuw is ontharding hierbij een sleutelwoord. We worden niet alleen geconfronteerd met pluviale overstromingen, maar ook steeds meer met **fluviale overstromingen**, waarbij rivieren uit hun oevers treden ten gevolge van langdurige regenval. Om dit op te vangen zetten we verder in op de ontwikkeling van overstromings- en buffergebieden. Dat valt ook samen met het Sigmaplan waar De Vlaamse Waterweg en het Agentschap Natuur en Bos de gemeenten langs de Schelde wil beschermen tegen overstromingen. Ook hier zien we in de prognose een verdubbeling van gebouwen die een hoog risico zullen lopen tegen 2050.

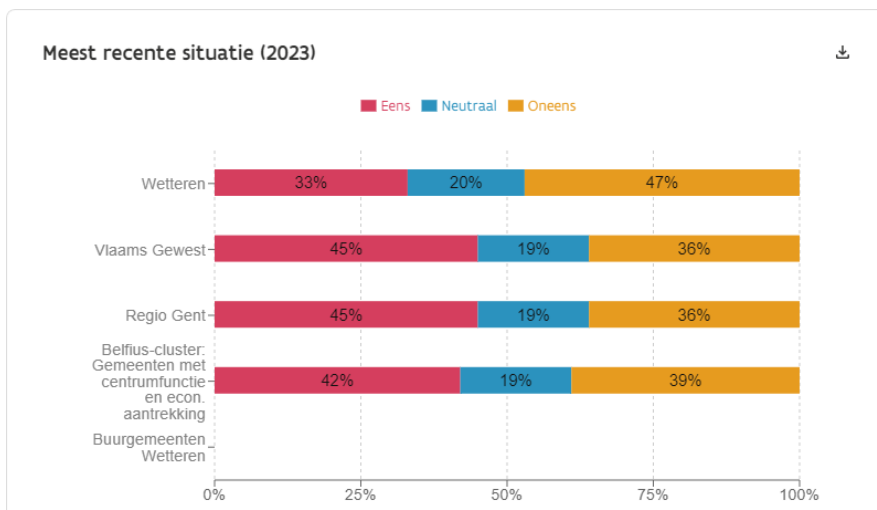

Figuur 117: Gebouwen met kans op overstroming (Bron: GSM)

Beheer van de waterhuishouding kan leiden tot grote openbare werken, net als de **inrichting en het onderhoud van ons lokaal wegennet**. Als we afgaan op de binnengelopen meldingen en klachten in het Meldpunt, dan is de staat van onze wegen, gekoppeld aan het onderhoud van de riolering en de hinder bij wegenwerken de grootste ergernis van de Wetteraar. De ontevredenheid over de staat van de fietsinfrastructuur blijkt ook uit de burgerbevraging van de Gemeente-Stadsmonitor. Door de toestand van ons lokaal wegennet te verbeteren dragen we niet alleen bij aan de verkeersveiligheid, maar ook aan de leefkwaliteit van elke inwoner.

Wegen	2022	2023
Riolering en kolken ruimen	79	129
Beschadigde rijweg	66	146
Fiberklaar	37	61
Beschadigd voetpad	33	83
Signalisatie	22	40
Beschadigd fietspad	14	13
Andere melding	11	61
Straten vegen	12	35
Trage wegen: herstelling	4	4
Verlichting	2	3
Tragen wegen: andere	1	1
Gewestwegen (AWV)	/	1
Totaal	281	577

Figuur 118: Aantal meldingen over wegen binnen het intern Meldpunt (Bron: Bemiddelingsboek Burgermeldingen 2023)

Figuur 119: Tevredenheid over de fietsinfrastructuur

De staat van de wegen is een bezorgdheid, maar de overlast die de wegenwerken veroorzaken is dat zeker ook. Het zal een grote uitdaging worden om die twee met elkaar te verzoenen. **Wegenwerken zorgen onvermijdelijk voor overlast:** geluidsoverlast en parkeerhinder voor wie in de buurt woont of werkt en doorstromingsproblemen (wegens omleidingen of ingebruikname van een deel van de weg) voor iedereen die in de buurt moet passeren. Als we de ambitie hebben om het lokale wegennet kwalitatief aan te pakken, dan is het van cruciaal belang om de overlast zoveel mogelijk te beperken. Communicatie en afstemming zijn daarbij de belangrijkste ingrediënten.

Heldere en tijdige communicatie naar de geïmpacteerden van wegenwerken is een minimumvereiste. Bij elk wegenisproject hoort een communicatieplan: wie wordt geïmpacteerd, hoe bereiken we de geïmpacteerden, met welke kanalen bereiken we hen, wat is de boodschap en wanneer moeten we communiceren? Dit moet helpen om het begrip voor de wegenwerken te vergroten en anderzijds de inwoners te helpen hun mobiliteitsgedrag (tijdelijk) aan te passen.

Er zijn wat frustraties over de vele wegenwerken langs de gewestwegen, waardoor de bereikbaarheid soms in het gedrang komt en de reistijd toeneemt. Het is aan ons om daarover in overleg te gaan met het Agentschap Wegen en Verkeer. Zowel wat betreft communicatie naar de burger, planning van de werken als de uitvoering ervan willen we als lokaal bestuur meer impact genereren. Naast het AWV zijn nog veel **derde actoren** aan het werk die de verkeerssituatie kunnen beïnvloeden (vb. nutsmaatschappijen of innames openbaar domein). Het overzicht bewaren over de eigen investeringen en de geplande investeringen door derden en die logisch op elkaar afstellen is cruciaal. Werk maken van een **meer planmatige en communicatieve aanpak** is daarom ook noodzakelijk. Ook de politie zien we daarbij als een belangrijke partner en moet mee op de hoogte blijven.

Samengevat willen we als regisseur voor werken door derden op openbaar domein garant staan voor: (1) de veiligheid van de werken, (2) het afstemmen van de werken op elkaar, (3) het aansporen tot 'minder-hindermaatregelen' en (4) het aansporen tot kwalitatief herstel van het openbaar domein.

Efficiënt waterbeheer en openbare werken betekent inzetten op de SDG's. Dit zijn de belangrijkste:

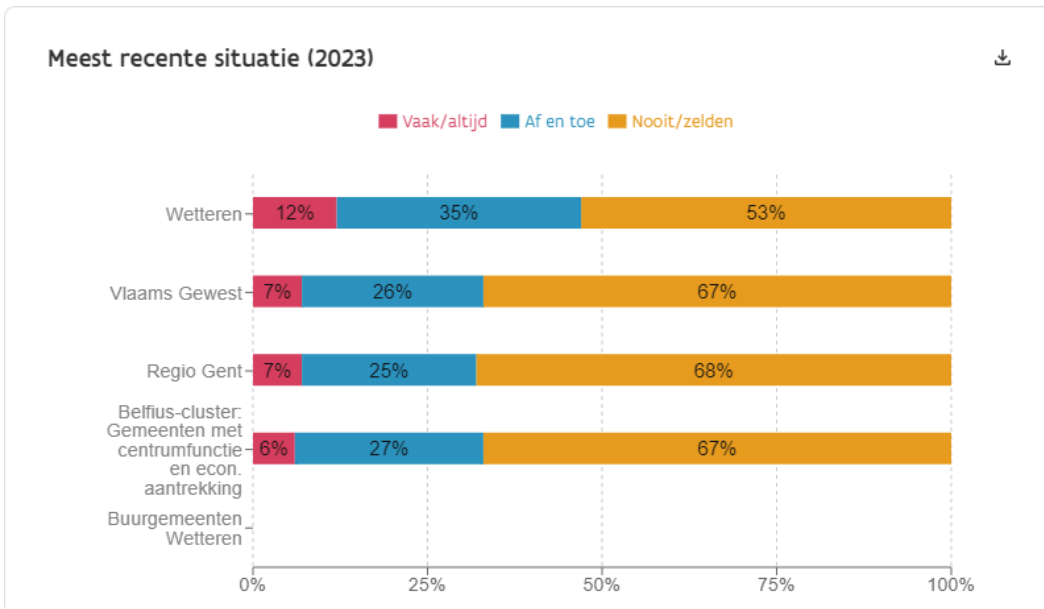
STERK LOKAAL BESTUUR

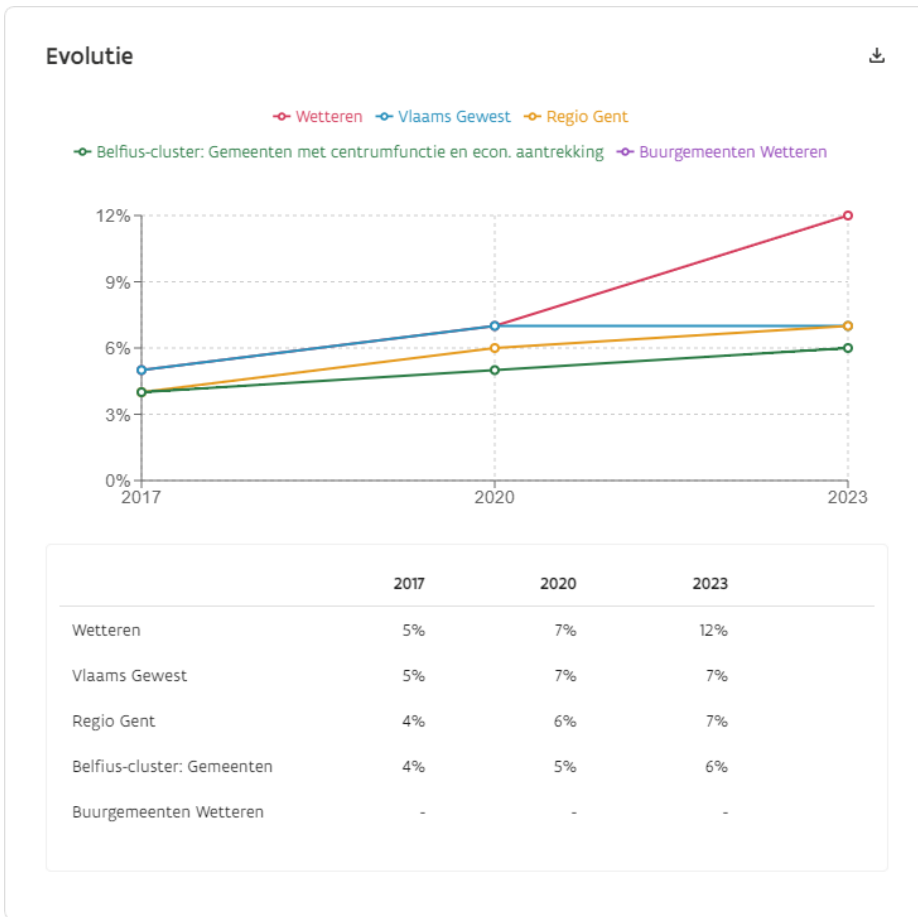
VEILIGHEID

Het veiligheidsbeleid speelt zich af op **drie domeinen**. Het eerste domein bundelt alle bevoegdheden van de politie en justitie. Een tweede domein bundelt de bevoegdheden van de hulpverleningszone, de civiele bescherming e.d.. Een derde domein gaat over crisisbeheersing. Hoewel lokale besturen de bevoegdheid hebben om een veilige leefomgeving te waarborgen voor hun inwoners, liggen veel veiligheidsaspecten niet direct in handen van de lokale overheden. Een **integraal veiligheidsbeleid** maakt de **samenwerking** met bovenstaande partners absoluut noodzakelijk. Inzetten op zowel preventie, repressie als nazorg vereist een multidisciplinaire samenwerking tussen verschillende beleidsniveaus en beleidsdomeinen. De gemeente is vanuit de regisseursstoel best geplaatst om de verschillende actoren rond de tafel brengen.

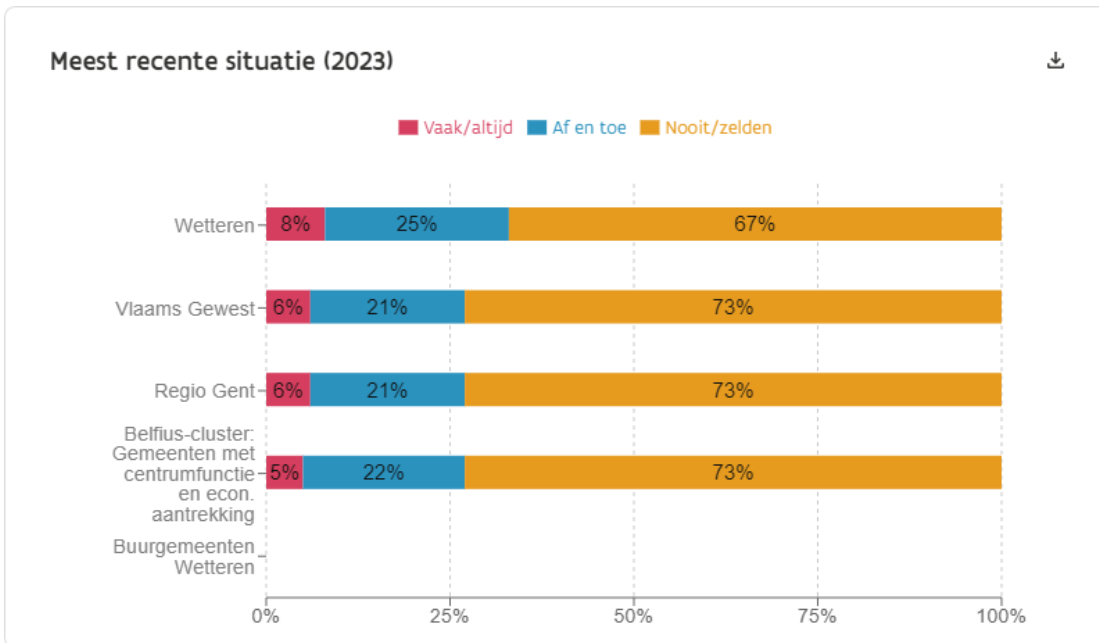
De Wetteraar voelt zich minder veilig dan de gemiddelde Vlaming, en dat onveiligheidsgevoel zit in stijgende lijn. Opvallend is wel dat het onveiligheidsgevoel in de buurt lager is dan het onveiligheidsgevoel in de gemeente. Enerzijds kan dit te maken hebben met de rol van het centrum, maar anderzijds geeft dit ook aan dat waar de mensen elkaar kennen en vertrouwen, het onveiligheidsgevoel daalt. Inzetten op een sterk sociaal weefsel is ook inzetten op veiligheid.

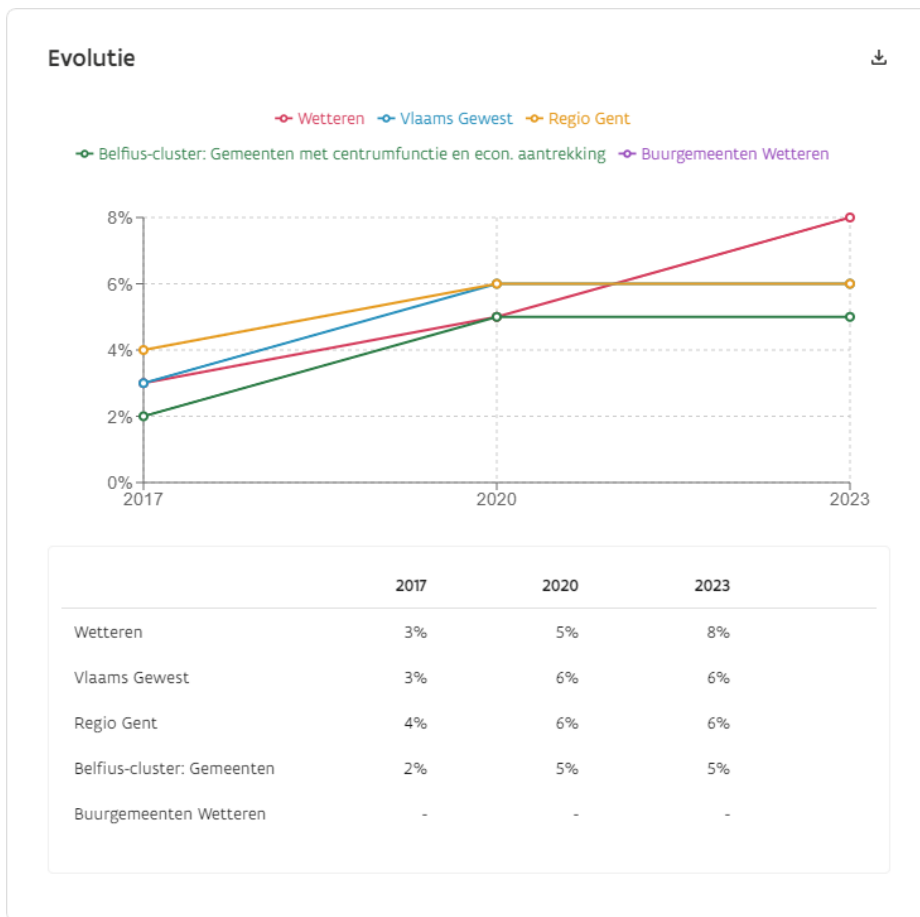
Figuur 120: Onveiligheidsgevoel in de gemeente (Bron: GSM)

Figuur 121: Onveiligheidsgevoel in de gemeente – Trend (Bron: GSM)

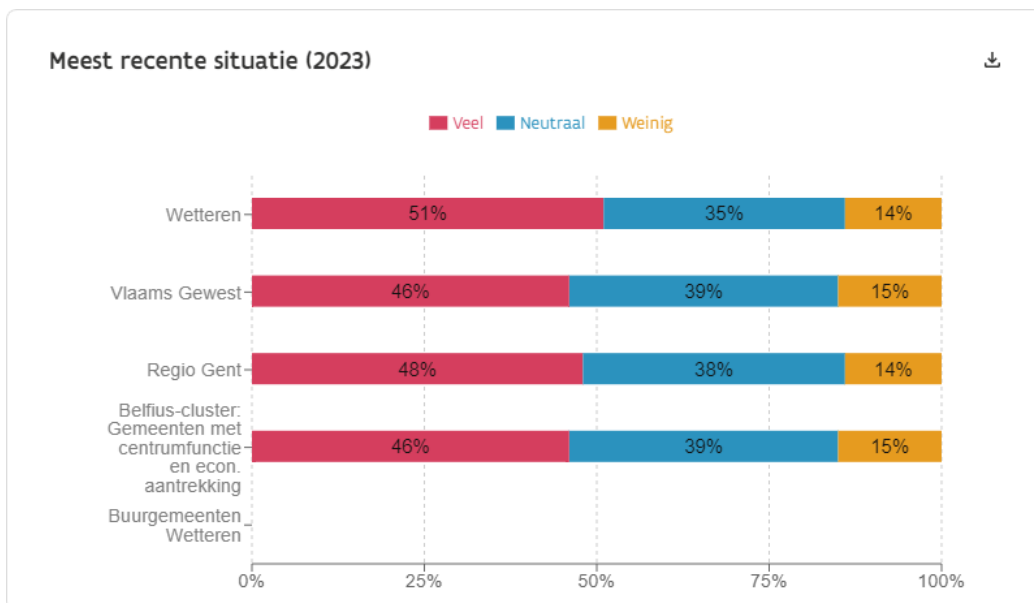

Figuur 122: Onveiligheidsgevoel in de buurt (Bron: GSM)

Figuur 123: Onveiligheidsgevoel in de gemeente – Trend (Bron: GSM)

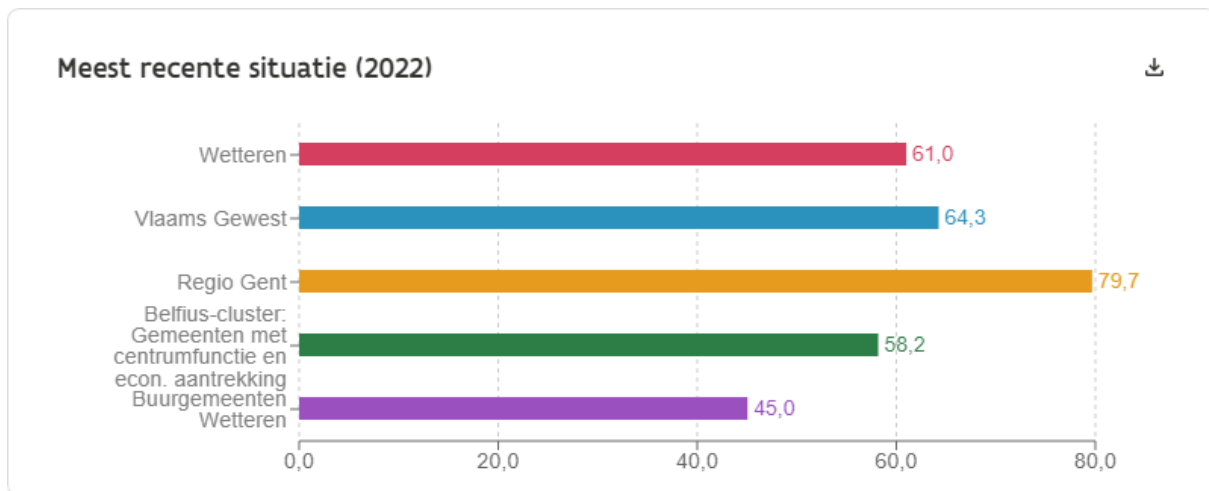
Ondanks het grotere onveiligheidsgevoel is het vertrouwen in de politie wel hoger dan gemiddeld.

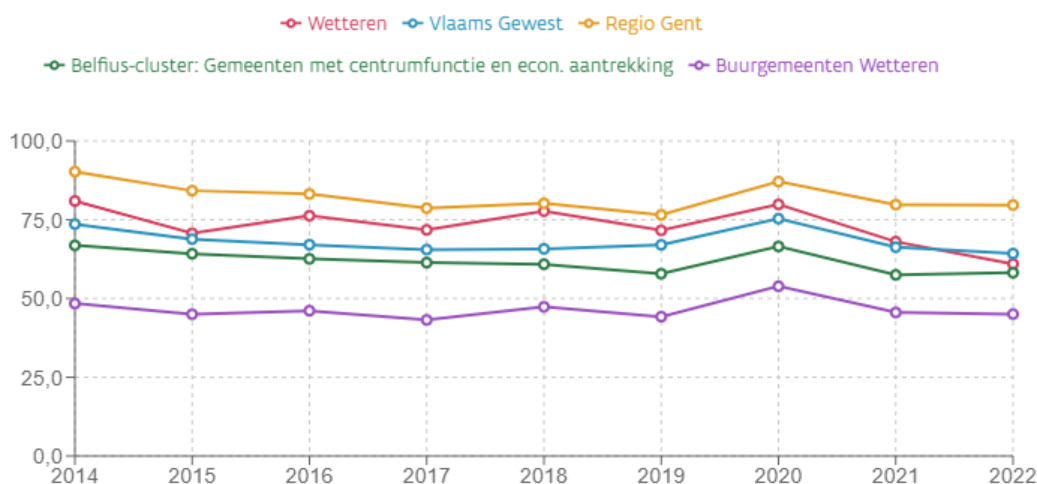
Figuur 124: Vertrouwen in de politie (Bron: GSM)

De uitdagingen waarmee we steeds meer geconfronteerd worden vereisen ook een integrale aanpak met samenwerking tussen verschillende actoren extern en verschillende diensten intern. De samenleving wordt steeds meer geconfronteerd met **'wicked problems'**: maatschappelijke problemen die weinig structuur vertonen en op het eerste zicht moeilijke oplosbaar lijken. Het gaat om uitdagingen zoals de klimaatcrisis, sociale ongelijkheid, radicalisering, terrorisme, betaalbare en kwalitatieve gezondheidszorg etc. Deze wicked problems kunnen maar aangepakt worden als we daar vanuit verschillende domeinen samen aan werken.

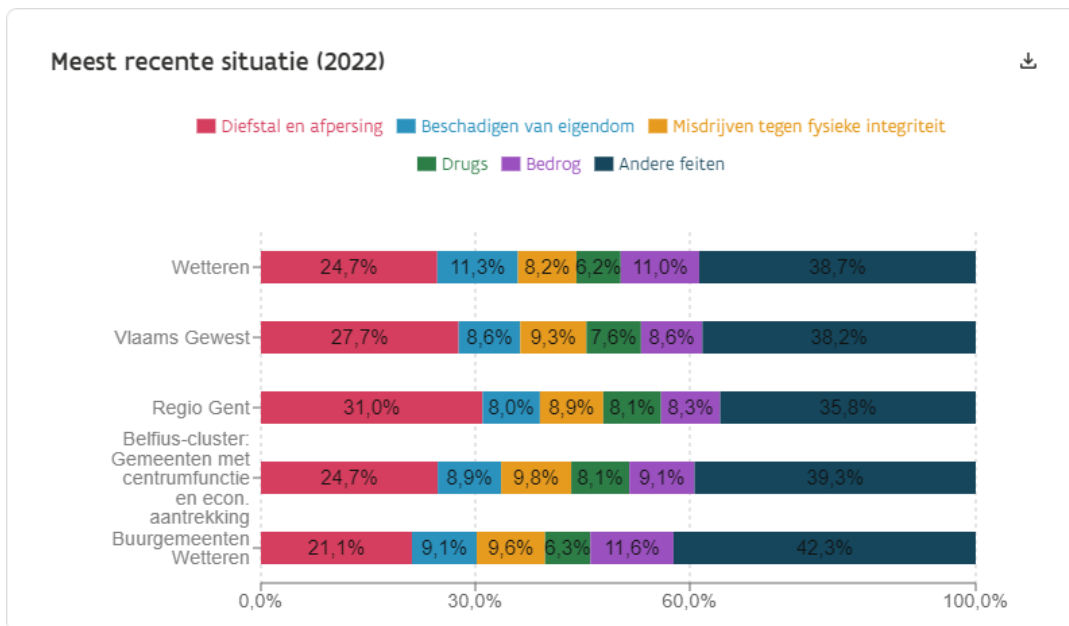
Het lokaal veiligheidsbeleid behandelt veel thema's: criminaliteit, intrafamiliaal geweld, verkeersveiligheid, overlast etc. Wanneer we het specifiek over criminaliteit hebben dan zien we een verschuiving van **'high impact crimes'** naar **'hidden impact crimes'**. Dit wil zeggen dat traditionele criminaliteit zoals woningbraak, straatroof of geweldsmisdrijven plaats beginnen te maken voor cybercrime, polarisatie en ondermijning. Achter deze nieuwe misdadervormen gaan heel vaak grotere netwerken schuil die moeilijker te vatten zijn. Informatie-uitwisseling tussen veiligheidsdiensten en de uitbouw van veiligheidsnetwerken zijn dan ook broodnodig.

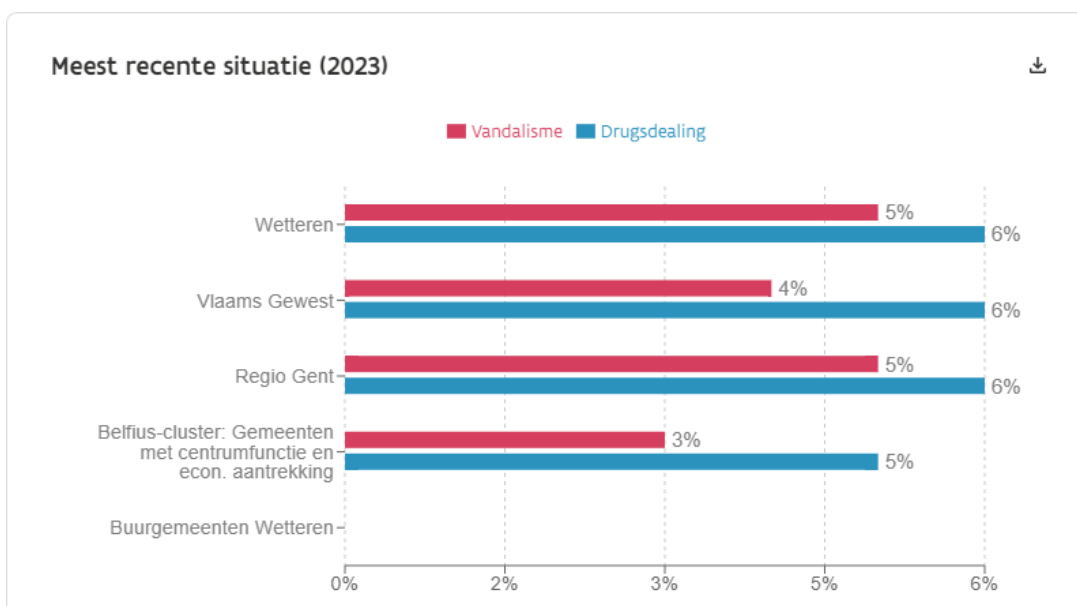
Figuur 125: Criminaliteitsgraad: aantal feiten per 1.000 inwoners (Bron: GSM)

Figuur 126: Criminaliteitsgraad: aantal feiten per 1.000 inwoners - Trend (Bron: GSM)

Figuur 127: Misdrijven naar type (Bron: GSM)

Figuur 128: Buurthinder- Hinder de afgelopen maand door vandalisme en drugdealing (Bron: GSM)

Een veilige gemeente zet samen met haar partners in op de vijf schakels van de **veiligheidsketen**. Dat wil zeggen dat we inzetten op:

- Proactie: oorzaken van onveiligheid wegnemen (vb. geen school aan verkeersonveilige wegen, straatverlichting...)
- Preventie: maatregelen nemen om onveiligheid te voorkomen (vb. blauw op straat, brandmelders, voorlichting,...)
- Preparatie: maatregelen nemen om naar behoren te reageren tijdens een crisis (vb. brandoefening,...)
- Repressie: bestrijding van incidenten (vb. blussen van een brand, arresteren van misdadigers,...)
- Nazorg: de situatie herstellen (vb. schade herstellen, psychologische hulp ...)

Vanuit een integraal veiligheidsbeleid willen we in samenwerking met onze partners inzetten op alle vijf schakels van de veiligheidsketen. De aanwerving van een **integrale veiligheidscoördinator** kan daartoe een grote bijdrage leveren. De veiligheidscoördinator is dan de verbindingspersoon tussen de interne diensten en de externe partners. Van daaruit kan een team gebouwd met daarin het preventieteam, een noodplanningscoördinator, een sanctionerend ambtenaar, gemeenschapswachten, burenbemiddelaars of eventueel nog andere toezichtsfuncties. De uitbouw van een intern en extern veiligheidsnetwerk moet de veiligheid in Wetteren versterken.

Werken aan veiligheid is werken aan de SDG's.
Daarbij staat één SDG centraal: SDG 16 – Vrede,
justitie en sterke publieke diensten.

LOKAAL MONDIAAL EN DUURZAAM BELEID

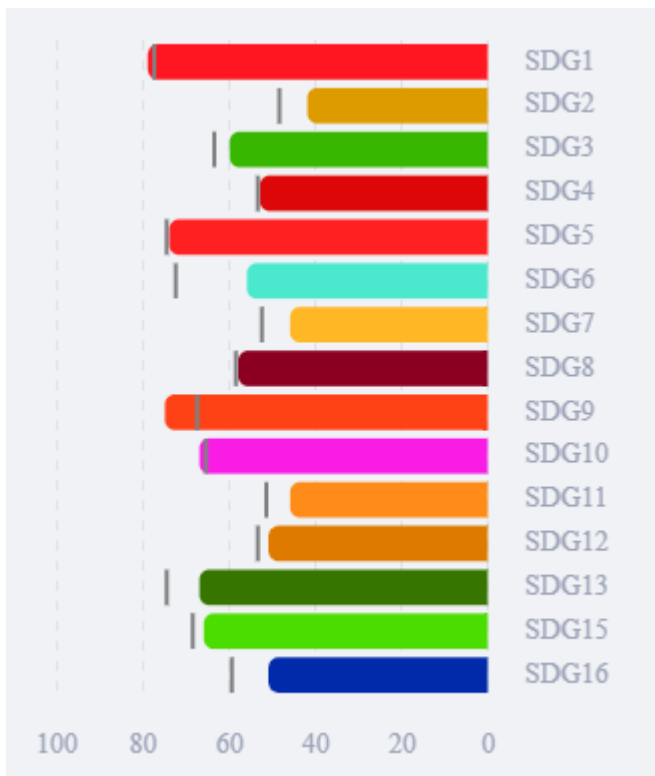
Zoals al meermaals aangetoond staat Wetteren niet los van diverse evoluties in Vlaanderen, Europa en zelfs wereldwijd. Klimaatveranderingen en migratiestromen hebben een wereldwijde impact en de gevolgen voelen we ook in Wetteren. Grondstofschaarste, wisselende grondstofprijzen of andere tendensen op de internationale financieel-economische markten zorgen voor schokgolven die we voelen op lokaal niveau. Internationale samenwerking is daarom ook een basiswaarde die we ter harte willen nemen.

De nadruk die we leggen op de SDG's zijn hier een toonbeeld van. Duurzame beleidskeuzes hebben een positief effect op de lokale bevolking, maar helpen ook mee aan een mondiale rechtvaardigheid. De Sustainable Development Goals werden door de VN ontwikkeld in 2015 en zijn een samensmelting van de millenniumdoelstellingen en de klimaatdoelstellingen. De focus ligt op economische groei met aandacht voor mens en milieu. De Europese commissie beschouwt duurzame ontwikkeling als een kernprincipe en hanteert daarvoor de SDG's als leidraad. Ook voor de federale en de Vlaamse overheid zijn de SDG's een belangrijke tool richting een meer duurzame samenleving. Bij subsidieaanvragen wordt duurzaamheid steeds vaker in rekening gebracht. De SDG's vinden steeds meer ingang bij de steden en

gemeenten wereldwijd en die trend zien we ook in Vlaanderen. Een groot deel van de Vlaamse gemeenten neemt de SDG's mee in de omgevingsanalyse en het meerjarenplan. De bedrijfswereld heeft het duurzaam en maatschappelijk ondernemen ondertussen vertaald naar de ESG's (Environmental, Social en Governance), die een variant zijn van de SDG's.

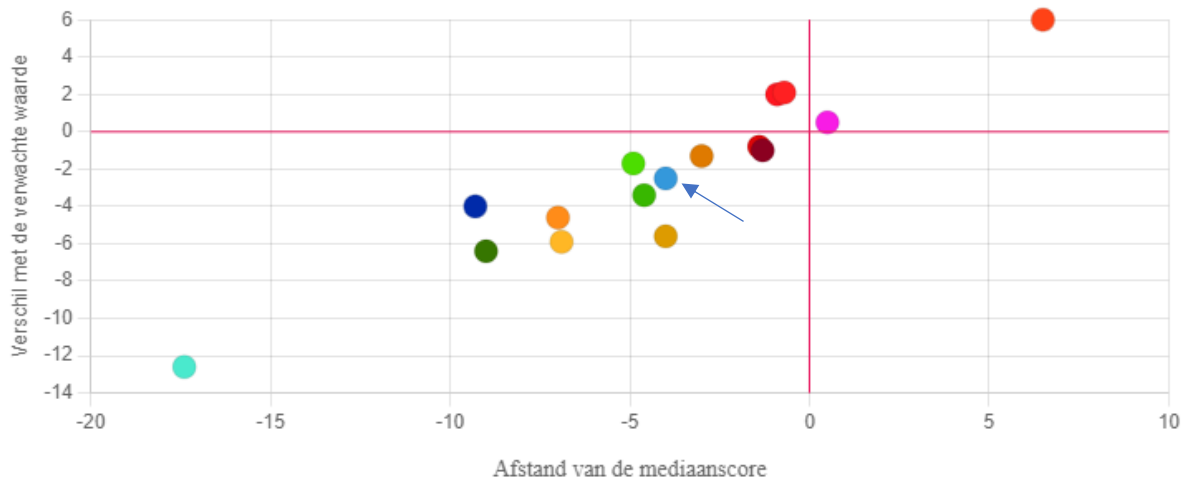
Minstens 65% van de SDG's kunnen niet gerealiseerd worden zonder de steun van de lokale besturen. We zijn dus samen met alle andere gemeenten een cruciale speler om de globale duurzaamheidsdoelstellingen waar te maken. Zoals we in deze omgevingsanalyse aantoonde raken alle pijlers en alle domeinen van onze werking aan de SDG's. Ze vertalen zich in een breed gamma aan acties zoals een duurzaam aankoopbeleid, vergroening van de publieke ruimte, toegankelijke dienstverlening voor iedereen etc. **De algemene indexscore van Wetteren op vlak van duurzaamheid is 59.** Het gemiddelde in Vlaanderen is 63. Dat wil zeggen dat we op vlak van duurzaamheid minder goed scoren in vergelijking met andere Vlaamse gemeenten.

Figuur 129: SDG-scores Wetteren (SDG-monitor)

SDG	Wetteren	Vlaanderen
1. Geen armoede	79	78
2. Geen honger	42	49
3. Goede gezondheid en welzijn	60	64
4. Kwaliteitsonderwijs	53	54
5. Gendergelijkheid	74	75
6. Schoon water en sanitair	56	73
7. Betaalbare en duurzame energie	46	53
8. Eerlijk werk en economische groei	58	59
9. Industrie, innovatie en infrastructuur	75	68
10. Ongelijkheid verminderen	67	66
11. Duurzame steden en gemeenschappen	46	52
12. Verantwoorde consumptie en productie	51	54
13. Klimaatactie	67	75
14. Leven in het water	Geen data	Geen data
15. Leven op het land	66	69
16. Vrede, justitie en sterke publieke diensten	51	60
17. Partnerschap om doelstellingen te bereiken	Geen data	Geen data

Bovenstaande grafiek toont aan hoe Wetteren zich verhoudt ten opzichte van andere Vlaamse gemeentes op vlak van SDG's. Het vergelijkt ons met andere gemeenten, dus die ranking is ook relatief. Een hoge score wil dus niet per sé zeggen dat we niet meer moeten investeren in die SDG. In vergelijking met die andere gemeenten zijn er **3 SDG's waarin we iets beter scoren** gemiddeld, nl. SDG 1 (Geen armoede), SDG 9 (Industrie, Innovatie en Infrastructuur) en SDG 10 (Ongelijkheid verminderen).

Het kwadrant hierboven geeft aan hoe Wetteren per SDG scoort in vergelijking met andere gemeenten en in vergelijking met de verwachte waarden.

- Kwadrant 1 (linksboven): Overtreffers → we scoren beter dan verwacht, maar minder goed dan de middelste score
- Kwadrant 2 (rechtsboven): Uitblinkers → we scoren beter dan verwacht en beter dan de middelste score
- Kwadrant 3 (linksonder): Uitdagingen → we scoren minder goed dan verwacht en lager dan de middelste score
- Kwadrant 4 (rechtsonder): Werkpunten → we scoren minder goed dan verwacht, maar beter dan de middelste score

Slechts op twee SDG's (SDG 9 en SDG 10) is Wetteren een uitblikker, terwijl we op twee andere SDG's (SDG 1 en SDG 5) een overtreffer zijn. Op alle andere SDG's (met uitzondering van SDG 14 en SDG 17 die hier niet zijn opgenomen) scoren we minder dan de middelste score en minder kan verwacht worden. **De gemiddelde score (het blauwe bolletje met het pijltje) geeft aan dat we op vlak van duurzaamheid met veel uitdagingen kampen in Wetteren.** Vooral SDG 6 (Schoon water en sanitair) scoort beduidend lager.

Inzetten op de SDG's betekent tot slot ook dat we internationale solidariteit structureel verankeren in ons beleid. Het lokaal mondiaal overleg in Wetteren zit voor een deel al verankerd in het **GROS**, de Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking. Het is onze ambitie om deze werking te versterken en een nieuwe dynamiek te geven.

LOKAAL PATRIMONIUM

Onderhoudskosten van ons patrimonium?

Als lokaal bestuur willen we ons lokaal patrimonium optimaliseren. Daarbij streven we naar een **maximale bezetting en minimale leegstand** van onze gebouwen, afgestemd op de dienstverlening. Gebouwen en terreinen die onderbenut zijn of niet meer nuttig gebruikt kunnen worden door het lokaal bestuur, zetten we ter beschikking van derden (vb. door eigendommen te vermarkten voor kortere of lange termijn). Herbestemming en nuttige invulling van historische panden zoals bijvoorbeeld het Stadhuis op de Markt hoort daarbij.

Waar mogelijk streven we naar een **gemengd gebruik** van de gebouwen, waarbij ook externe partners een deel van hun werking in onze gebouwen kunnen huisvesten. Goede voorbeelden zijn er al in het Sociaal Huis, het gemeentehuis aan de Rode Heuvel en de site Cordonnier.

Ons patrimonium is ook dienstig voor **buurtwerking en gemeenschapsvorming**. We willen ervoor zorgen dat er in iedere deekern ruimte is om verenigingen en gemeenschappen samen te brengen. Per deelgemeente gaan we na welke infrastructuur het best geplaatst is om hiertoe te dienen. Daarbij nemen we ook minder conventionele gebouwen in het vizier, zoals de ontwijde kerken.

In het verleden werd ons patrimonium te weinig structureel onderhouden. Daarnaast zitten we ook met een grote versnippering over verschillende locaties. We streven daarom ook naar een duidelijke **gebouweninventaris** en naar **uniformiteit in de onderhoudscontracten** (bijvoorbeeld naar energie en technieken, brandveiligheid en toegangsbeheer).

Daarnaast zetten we verder in op de ambities zoals die geformuleerd zijn in het burgemeestersconvenant en het lokaal klimaat en energiepact (zie hierboven). Door slimme investeringen zorgen we enerzijds voor een **verlaagd energieverbruik** in onze gebouwen, maar investeren we ook in **duurzame en hernieuwbare energie** op locaties waar het verbruik hoog ligt. Hiervoor proberen we eigen middelen in te zetten, maar zoeken we ook naar vormen van burgerparticipatie, zoals de realisatie op de sporthal van de Warande.

Het **gemeentelijk archief** is zeer uitgebreid, en bevat zowel openbare als private stukken. Er ontbreekt vandaag nog een visie over het beheer van het archief, en het beschikbaar stellen of publiek toegankelijk maken van het archief. We onderzoeken op welke manier we naar een meer werkbaar archief kunnen werken, zowel voor intern als extern gebruik. Daarbij zetten we ook in op digitalisering van archiefstukken waar mogelijk.

Het volledige lokaal bestuur beschikt over 84 gebouwen, verdeeld over de gemeente, het OCMW en het AGB. 64 van de gebouwen zitten in volle eigendom.

Rijlabels	Aantal van Eigendomsrecht	Aantal van EPC
AGB	10	8
<i>Bezwaard met Erfpacht</i>	1	1
<i>Volle eigendom</i>	9	7
GEMEENTE	44	8
<i>Bezwaard met Erfpacht</i>	2	
<i>Grond Bezw opstal</i>	3	
<i>Huurlocatie</i>	1	
<i>Volle eigendom</i>	33	8
<i>Volle eigendom_af te breken</i>	3	
<i>Volle eigendom_afgebroken</i>	2	
OCMW	28	7
<i>Huurlocatie</i>	6	
<i>Volle eigendom</i>	22	7
Eindtotaal	84	25

Een kwalitatief
patrimoniumbeheer zet in op
verschillende SDG's.

7 BETAALBARE EN
DUURZAME
ENERGIE

9 INDUSTRIE,
INNOVATIE EN
INFRASTRUCTUUR

11 DUURZAME
STEDEN EN
GEMEENSCHAPPEN

16 VREDE,
JUSTITIE EN
STERKE PUBLIEKE
DIENSTEN

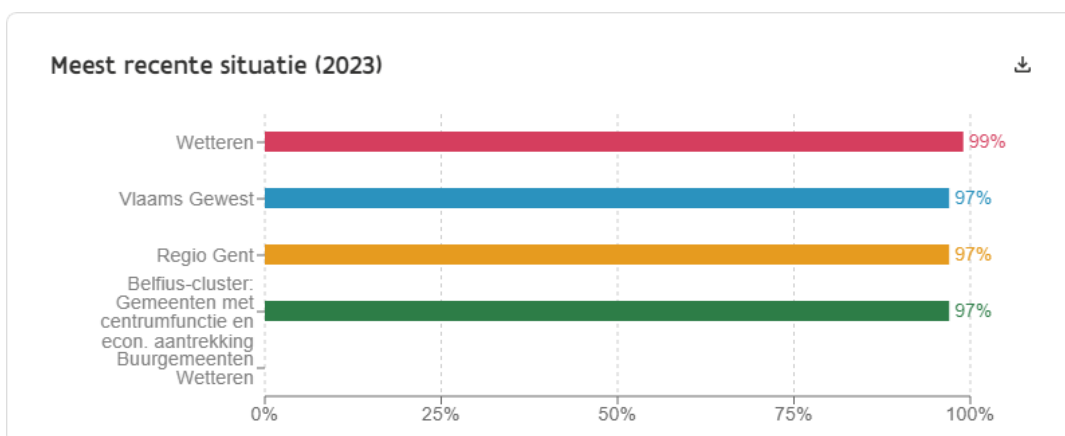
TECHNOLOGIE, ICT EN INFORMATIEVEILIGHEID

Samen met de klimaattransitie vormt de **digitale transformatie** één van de grootste mondiale uitdagingen die zich sterk doorvertalen naar het lokale niveau. De dienstverlening wordt gedigitaliseerd, de vrijetijdsbesteding verloopt steeds meer virtueel, het internet heeft van de wereld een dorp gemaakt, sociale media hebben onze persoonlijke relaties veranderd, de beeldcultuur is dominant geworden, cryptomunten dagen de financiële markten uit, de manier van werken verandert, Al dreigt veel jobs overbodig te maken, enz. Technologische evoluties gaan ontzettend hard en bieden ongelooflijk veel nieuwe mogelijkheden. Tegelijk wordt het een steeds moeilijker opdracht om enerzijds de digitale trein niet te missen en anderzijds ervoor te zorgen dat iedereen mee is op deze trein.

De digitale transformatie brengt dan ook heel wat **risico's en nieuwe uitdagingen** met zich mee. Op vlak van veiligheid zien we 'hidden impact crimes' opkomen zoals **cybercriminaliteit**. Cyberveiligheid zal de komende jaren een steeds belangrijker issue worden. Een andere 'hidden impact crime' zoals **radicalisering** wordt vaak ook gestimuleerd door digitale contacten. De invloed van het internet en sociale media op de **polarisering** in de wereld wordt steeds meer duidelijk. **Ethische kaders** worden dan ook steeds belangrijker bij de ontwikkeling en het gebruik van digitale technologieën. Belangrijke waarden als **veiligheid** en **privacy** staan op de helling en staan elkaar vaak in de weg bij het uitwerken van een regulerend kader. De rotvaart waarmee de samenleving digitaliseert, creëert ook **digitale uitsluiting**. Gebrek aan financiële middelen kan een rol spelen, maar ook een gebrek aan een sociaal opvangnet sluit mensen uit. Sommige mensen zijn veranderingsmoe en haken onderweg af.

De uitrol van een **integraal e-inclusiebeleid** is dan ook noodzakelijk en moet zowel **domeinoverschrijdend** als **beleidsoverschrijdend** worden uitgebouwd. Digitalisering is transversaal en raakt aan alle domeinen van onze werking: welzijn, sociaal beleid, jeugd, cultuur, onderwijs, dienstverlening, personeelsbeleid,...). Ook de samenwerking met lokale en bovenlokale partners kan helpen om dit beleid verder te ontwikkelen. Vanuit Vlaanderen krijgen we steun bij **Digipunt**, een project dat inzet op digitale competenties van de inwoners. Wie met vragen zit, wordt vooruit geholpen door een digicoach of kan een workshop volgen.

Digitale competenties kan je niet ontwikkelen als je geen toegang hebt. Om digitale inclusie te bevorderen moeten we de **toegang** tot het internet voor iedereen garanderen en als een basisrecht beschouwen. De meeste huizen hebben internettoegang, maar lang niet iedereen heeft een internetabonnement. Dit zet zich vooral door bij arme mensen en ouderen. Het Lokaal Bestuur Wetten stelt ook toestellen ter beschikking binnen de gemeente. Een systeem van langdurige bruikleen van toestellen (vb. van afgeschreven toestellen van het gemeentepersoneel) kan ook een stap voorwaarts betekenen.

Figuur 130: Aantal inwoners dat woont in een woning met internetaansluiting (Bron: GSM)

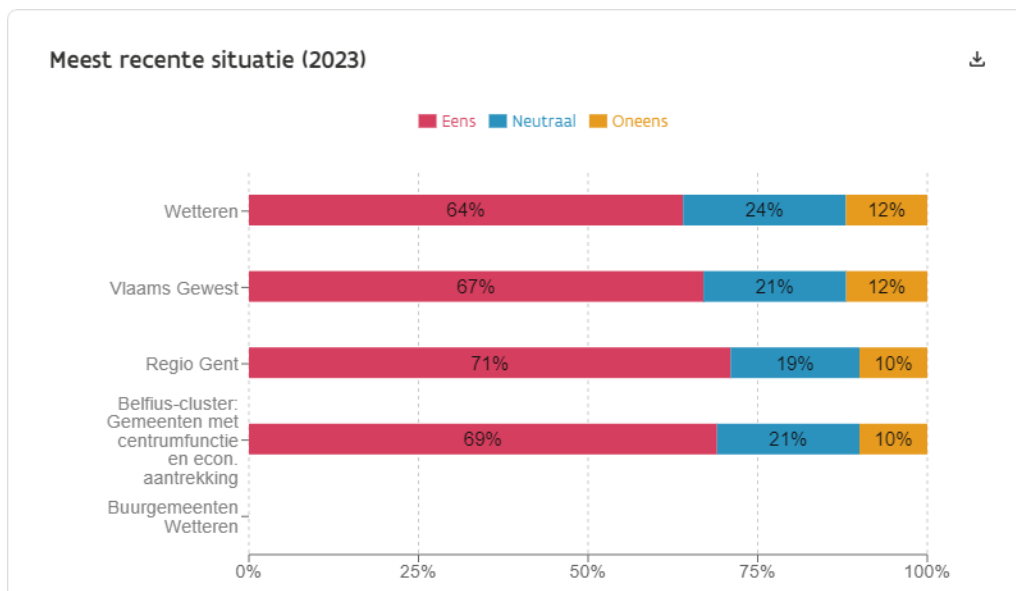
Binnen onze **dienstverlening** is het een uitdaging om de grote verschillen in digitale vaardigheid om te zetten in een beleid dat iedereen meeneemt. Anderzijds wordt ook verwacht van het lokaal bestuur dat we onze dienstverlening zoveel mogelijk digitaliseren. Vanuit een **click-call-connect-principe** zijn we al op goede weg. De uitbouw van een kwaliteitsvolle en toegankelijke website is daarbij van belang. Wie informatie gemakkelijk vindt op de website hoeft het lokaal bestuur niet meer te contacteren met vragen. Wie vragen heeft of een

afpraak wil maken, moet dat ook heel eenvoudig via de website kunnen doen. Lukt het de burger niet om de info te vinden die hij nodig heeft, kan hij nog altijd bellen of passeren aan het loket. Digital first is het credo voor de standaard dienstverlening, maar andere opties blijven nog steeds mogelijk. Menselijk contact schept een band en blijft centraal staan bij enkele van onze diensten (vb. ouderenzorg, sociale hulp, onderwijs, kinderopvang,...).

De toenemende digitalisering zorgt ook voor een hogere aandacht voor **informatieveiligheid**. Dit gaat dan zowel over het sensibiliseren van onze medewerkers over veilig werken met ICT-materiaal (eventueel afdwingbaar via een deontologische code of ICT-code) en anderzijds het beschermen van persoonsgevoelige gegevens aan burgerzijde. Binnen dit kader valt ook het respecteren van de minimale en maximale bewaartermijnen van gegevens.

Door de digitalisering hebben we steeds meer onze data binnen handbereik. Dit moet ons in de toekomst nog beter in staat stellen om een **datagedreven beleid** te voeren, waar op basis van kwantitatieve en kwalitatieve data beslissingen worden genomen. Vanuit de **PDCA-cyclus** (Plan-Do-Check-Act) blijven we onze indicatoren monitoren om bij te schakelen wanneer nodig. Meten is weten!

Digitalisering kan het werk vereenvoudigen, maar de sprong richting een meer digitale jobinvulling is niet voor alle **personeelsleden** evident. Door vorming en begeleiding op maat van de job en het profiel willen we iedereen uiteindelijk wel mee op de kar. Levenslang leren geldt zeker ook voor de digitale vaardigheden. Omgaan met AI en alle mogelijke nieuwe toepassingen die daaruit voortvloeien zijn op dat vlak de grootste uitdagingen voor de komende jaren.

Figuur 131: Tevredenheid over digitale dienstverlening (Bron: GSM)

Inzetten op digitale transformatie en e-inclusie is werk maken van de SDG's. Vooral van deze:

COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

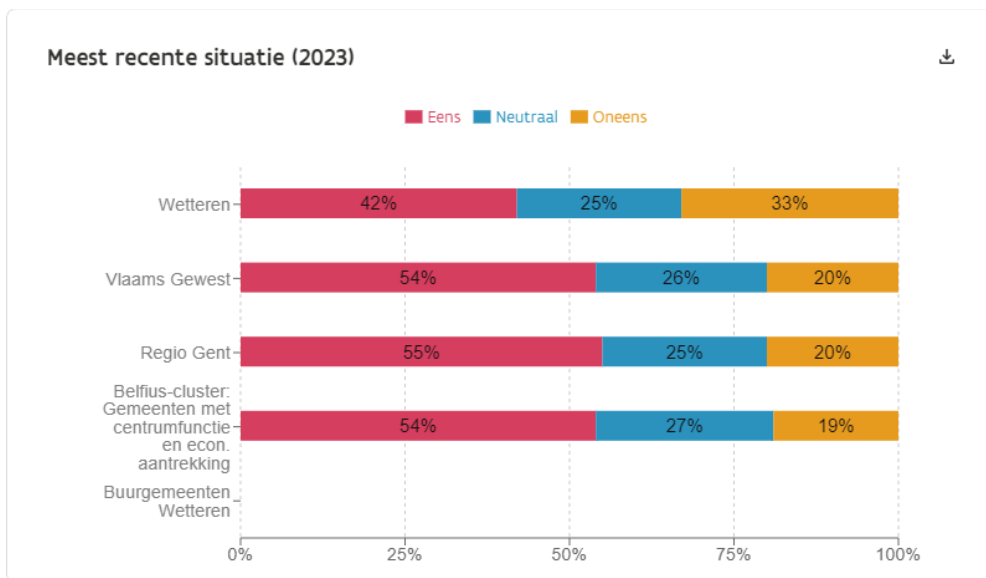
Als Lokaal Bestuur gaan we voor geïnformeerde, fiere en betrokken burgers. Communicatie en participatie zijn daarvoor de ingrediënten.

Onder invloed van de digitalisering is de job van communicatiemedewerker volledig veranderd. De tijd van 'one-to-many' communicatie is veranderd naar een 'many-to-many'-communicatie. De ivoren toren mentaliteit met een top-down communicatie pikt de burger niet langer. Die burger is ook steeds mondiger en hoger opgeleid en eist transparantie en inspraak. Onder invloed van de sociale media loopt de communicatie ook non-stop en houdt het dus niet op na de werkuren. Kortom: **communicatie wordt steeds meer conversatie**.

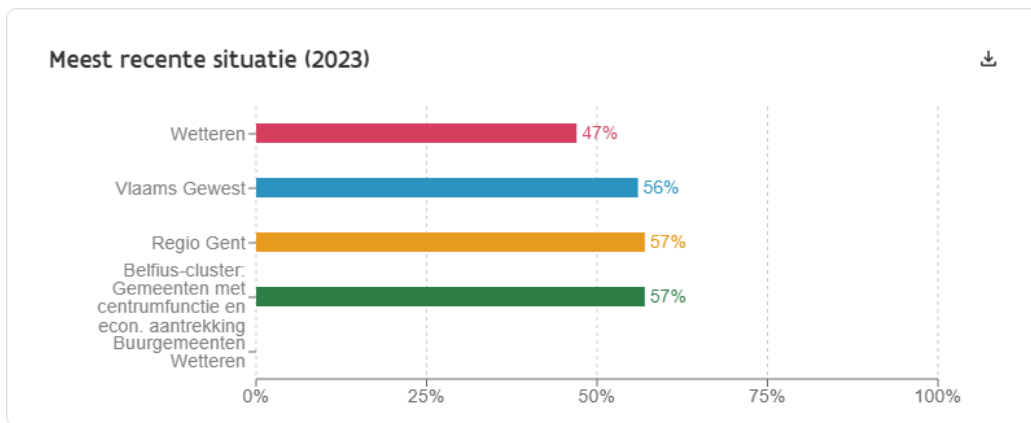
Waar er enerzijds steeds meer **specialisatie** binnen communicatie is gekropen (copywriters, digital content creators, vormgevers, communicatiestrategen, interne communicatiespecialisten, persmedewerkers, woordvoerders etc.) verwachten we tegelijkertijd dat iedereen binnen de overheid over een minimum aan basiscommunicatievaardigheden beschikt. Vanuit het idee van de **communicerende overheid** willen we de hele organisatie communicatiegevoelig maken en alle medewerkers aanmoedigen om klantvriendelijk, open en constructief te communiceren. Onze communicatie moet te allen tijde verbindend werken.

We willen burgers nog beter informeren over onze diensten, projecten en evenementen. Dit doen we helder, correct, tijdig en transparant met een strategische inzet van onze verschillende communicatiekanalen. We communiceren doelgroepgericht en proberen zoveel mogelijk burgers te bereiken. **Inclusieve communicatie** laat niemand achterwege en probeert elke burger in gelijke mate te informeren. Dé Wetteraar bestaat niet. Onze communicatie is daarom ook zoveel mogelijk op maat.

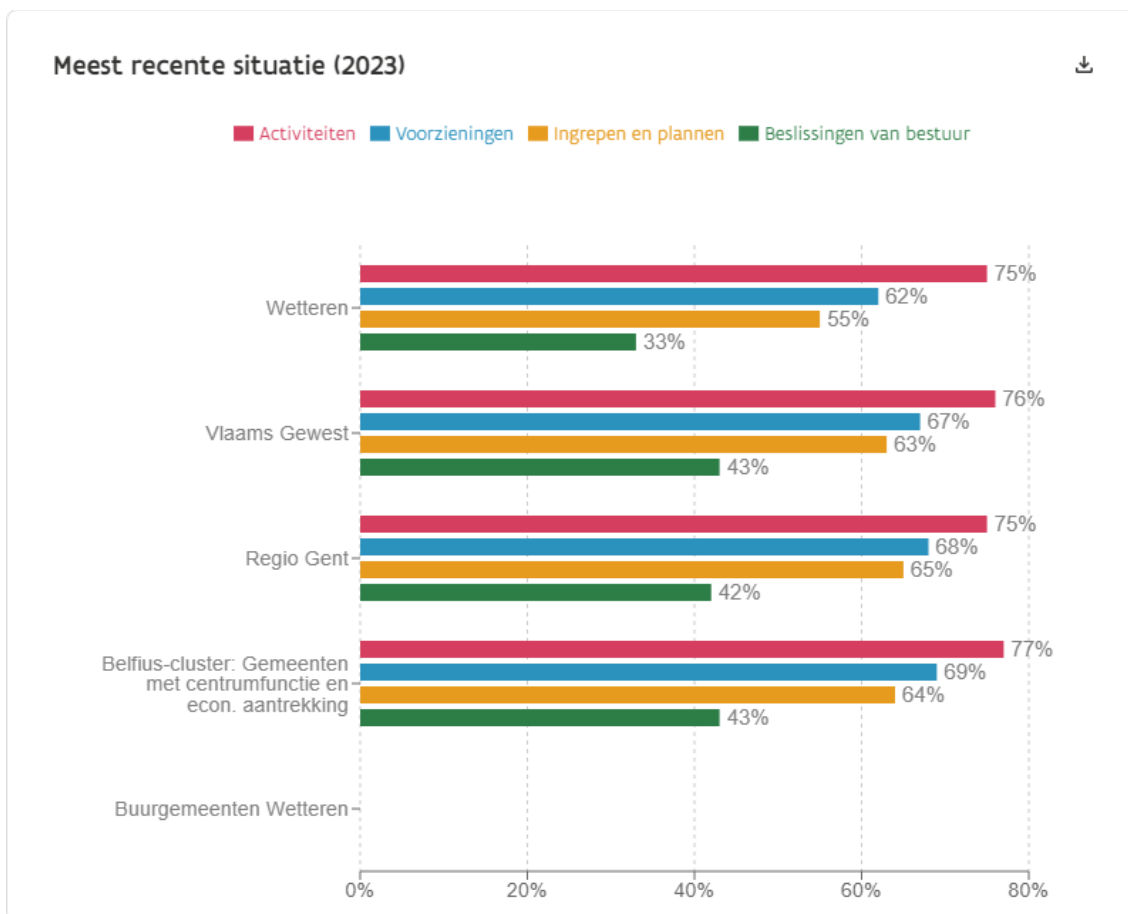
Zoals uit de grafieken hieronder blijkt, verwacht de Wetteraar dat we als lokaal bestuur nog beter communiceren. De Wetterse burger voelt zich te weinig geïnformeerd en is daardoor ook minder dan gemiddeld tevreden over de communicatie van het gemeentebestuur.

Figuur 132: Tevredenheid over de communicatie van het gemeentebestuur (Bron: GSM)

Figuur 133: Voldoende informatie door de gemeente (Bron: GSM)

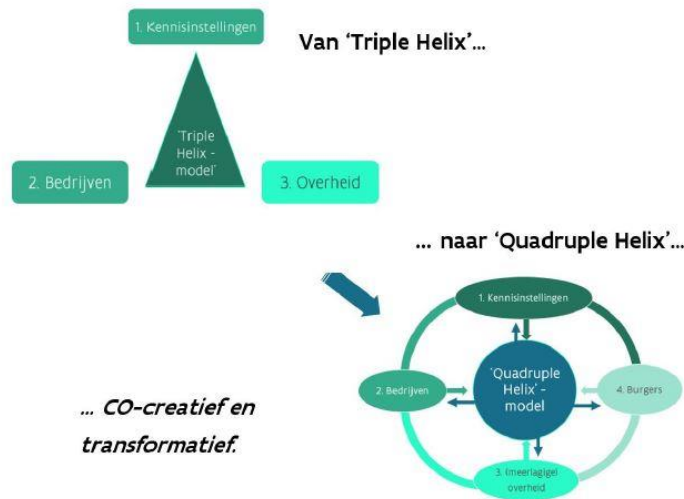

Figuur 134: Aandeel inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over activiteiten, voorzieningen, ingrepen en plannen en beslissingen binnen de gemeente

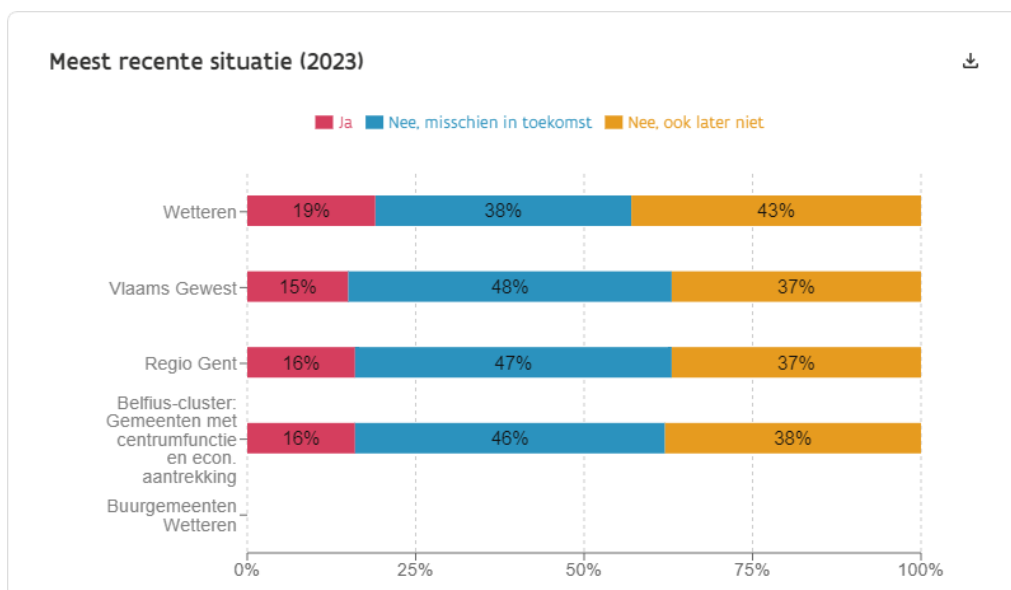
De figuur hierboven toont aan dat de onvrede over de communicatie van de gemeente vooral zit in het communiceren van **beslissingen van het bestuur**. Dit euvel zien we overal in Vlaanderen terugkeren, maar zet zich sterker door in Wetteren. Ook wat betreft communicatie over nieuwe ingrepen en plannen (vb. een nieuwe buurtinrichting, mobiliteitsplannen,...) en communicatie over onze voorzieningen (vb. zorg, opvang, onderwijs,...) voelt de Wetteraar zich minder dan gemiddeld geïnformeerd. De communicatie over de activiteiten binnen de gemeente wordt wel prima gewaardeerd. We willen in de volgende beleidsperiode dan ook werk maken van meer **beleidsgerichte communicatie** om zo de Wetteraar beter te duiden hoe bepaalde ingrepen passen binnen een groter kader.

De burger wil niet alleen geïnformeerd worden, maar wil ook mee participeren aan het beleid. Participatie kan op verschillende manieren, zoals de klassieke participatieladder aangeeft. Bij elk project willen we de **participatietoets** doen en bepalen welke vorm van participatie aan te raden is bij welke doelgroep. Dit kan gaan van informeren tot mee beslissen en allerlei varianten daar tussenin. Om de maatschappelijke uitdagingen het hoofd te bieden, spreken we niet langer van een triple helix, maar van een **quadruple helix**. Naast de traditionele spelers (kennisinstellingen, bedrijven en de overheid) komen daar nu ook de burgers bij.

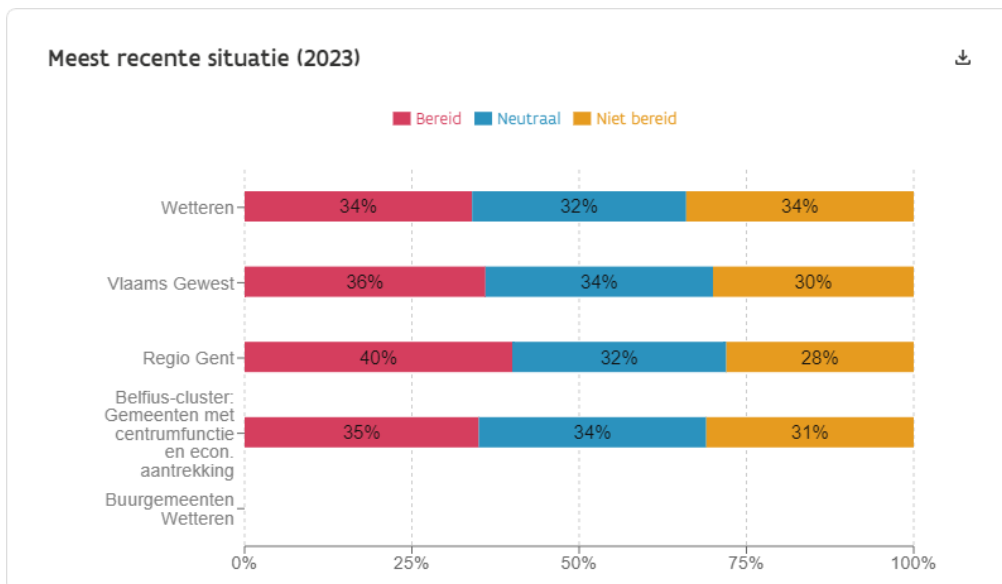
De **Wetteraad** begint meer en meer vorm te krijgen en wacht nu op concrete invulling vanuit de verschillende domeinen. Naast deze **domeinspecifieke participatie** willen we ook de mogelijkheden van **wijkgerichte participatie** verder onder de loep nemen. Een participatief beleid is **inclusief** en **representatief**. We proberen iedereen te betrekken, ook de doelgroepen die minder vaak aan het woord komen.

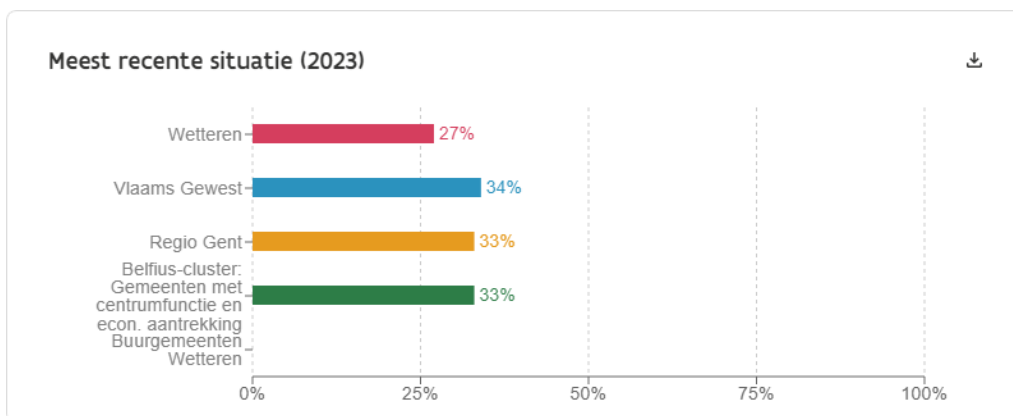
We zien in de grafieken hieronder dat de participatie in Wetteren de voorbije jaren hoger ligt dan gemiddeld in Vlaanderen. We hebben de voorbije periode dan ook hard gewerkt aan participatieve trajecten, vooral dan op vlak van ruimtelijke ordening. Toch zien we dat de Wetteraar ook vindt dat het gemeentebestuur nog **meer inspanningen** moet leveren om de inwoners te consulteren. Ongeveer een derde van de bevolking is bereid om mee te praten over de gemeente, maar nog een derde is daar helemaal niet toe bereid. Wanneer participatie zich vertaalt naar de bereidheid om actief iets te verbeteren in de gemeente, zien we dat de groep die hiertoe niet bereid is, aangroeit tot 43%. Deze mensen toch betrekken wordt een grote uitdaging.

Figuur 135: Actieve betrokkenheid burgers: aantal inwoners dat het afgelopen jaar actief is geweest om iets in de gemeente te verbeteren (Bron: GSM)

Figuur 136: Aandeel inwoners dat bereid is om mee te praten over wat er in de gemeente gebeurt (Bron: GSM)

Figuur 137: Aandeel inwoners dat vindt dat het gemeentebestuur voldoende inspanningen doet om de inwoners te consulteren (Bron: GSM)

De opmaak van het nieuwe meerjarenplan zien we als het ideale moment om niet alleen de Wetterse bevolking, maar ook per domein onze professionele stakeholders te betrekken. Zoals al meermaals werd aangegeven in deze inspiratienota staan we samen sterker. Het nieuwe meerjarenplan kan het startsein betekenen voor een betere samenwerking tussen het lokaal bestuur en haar lokale partners.

Om de Wetteraar zo goed en zo snel mogelijk te bereiken, willen we ons ook via **sociale media** blijven manifesteren. We blijven werken aan ons Wetters netwerk op zowel facebook, Instagram, LinkedIn als X. Hieronder een overzicht van het aantal volgers en bereik van deze verschillende kanalen.

2023

7.360 volgers (+11,13%) - 85.353 bereik (+52,4%)

2023

6.016 volgers (+2,3%) - 132.600 bereik (+228,6%)

MEI 2023 - MEI 2024

1.419 page views - 557 unieke bezoekers - 487 volgers

8 JULI 2024

1.527 volgers

We blijven ook werk maken van een **herkenbare huisstijl**. Dit helpt ons mee te bouwen aan een **sterk merk**. Sterke communicatie helpt om de Wetteraar weer fier te maken op de eigen gemeente. Het maakt ons ook sterker op de arbeidsmarkt en komt ons aanwervingsbeleid ten goede. **Employer branding en recruitment marketing** moet ons aantrekkelijker maken als werkgever in tijden van krapte op de arbeidsmarkt. Vanuit een arbeidsmarktcommunicatiestrategie (AMC-strategie) gaan we verder dan louter een aantrekkelijke vacature schrijven, maar houden we rekening met alle stappen richting rekrutering: van het creëren van bewustzijn over ons merk en het wekken van interesse tot het overtuigen om te solliciteren om uiteindelijk te kandideren.

Tot slot willen we hier ook duidelijk maken dat overheidscommunicatie niet draait om profilering, imago en reputatie van bestuurders, wel om het bespreekbaar maken van moeilijke en complexe thema's (vb. ruimtelijke ordening, klimaattransitie, superdiversiteit en het informeren van burgers over de dienstverlening van het lokaal bestuur). Een professioneel communicatiebeleid wordt **gedreven vanuit een contentstrategie en planning**, niet vanuit ad hoc vragen van medewerkers of mandatarissen. Het communicatieteam van het lokaal bestuur is evenmin het vehikel voor Wetterse stakeholders om promotie te maken.

Inzetten op inclusieve communicatie en participatie is inzetten op diverse SDG's.

10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN

11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

16 VREDE, JUSTITIE EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN

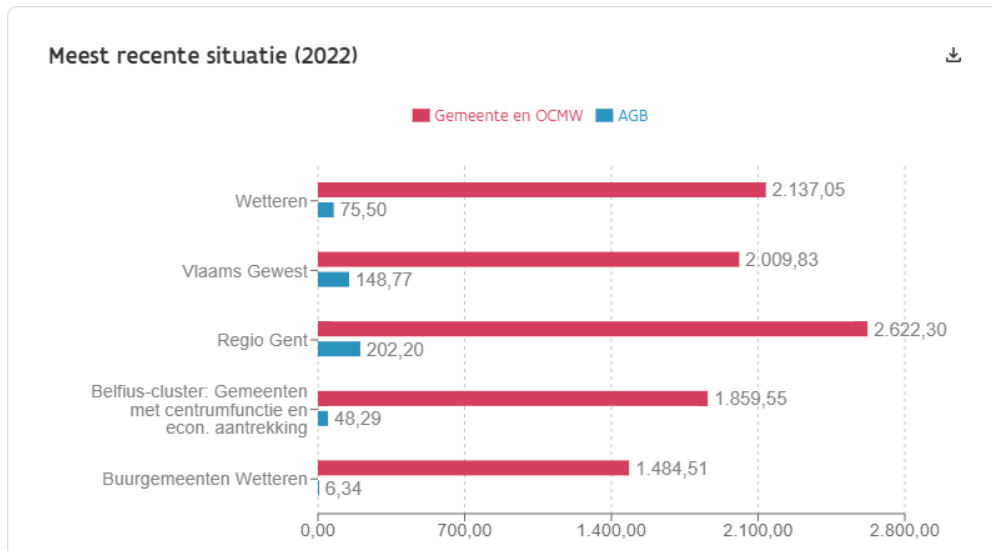

17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN

FINANCIËN

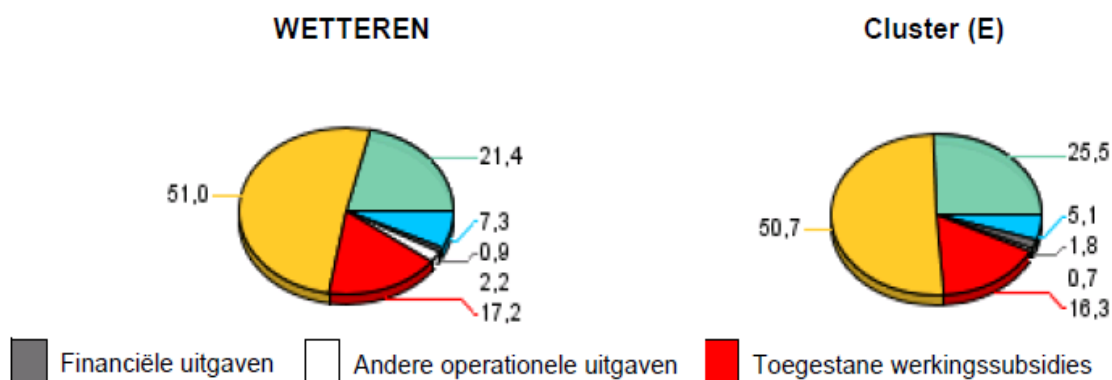
De financiën van Wetteren worden in sterke mate beïnvloed door het kleinstedelijk karakter van de gemeente, maar ook de uitgebreide waaier van diensten die het lokaal bestuur aanbiedt. Voor het individueel financieel profiel van Wetteren deelt Belfius ons jaarlijks in binnen de referentiecluster van 'gemeenten en kleine steden met een centrumfunctie en economische activiteit'. Deze karakteristieken vertalen zich in hogere exploitatie-uitgaven, zoals we in de grafiek hieronder kunnen aflezen.

Figuur 138: Exploitatieuitgaven per inwoner (Bron: GSM)

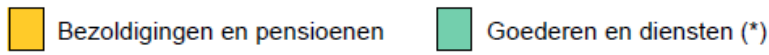
Wetteren spendeert **13% meer voor personeel** (€1.141 t.o.v. €1.007 in de Belfiuscluster), **70% meer voor individuele hulpverlening vanuit het OCMW** (€148 euro t.o.v. €87 in de Belfiuscluster) en **25% meer voor werkingssubsidies** (€350 t.o.v. €280 in de Belfiuscluster). We betalen een grotere werkingssubsidie aan de politiezone, maar ook de overige werkingssubsidies (o.m. Verko en AGB Wetteren) zijn hoger.

Maken we de verdeling van de exploitatie-uitgaven tussen gemeente en OCMW dan betekent dit dat **de gemeente 3,2% minder uitgeeft** (€1.264 t.o.v. €1.306 in de Belfiuscluster) en het **OCMW 59% meer uitgeeft** (€873 t.o.v. €548 in de Belfiuscluster).

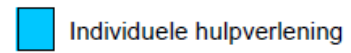
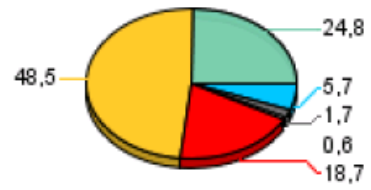

Economische verdeling van de uitgaven (in % van de gecorrigeerde uitgaven 2022, zonder loontoelagen onderwijzend personeel)

Provincie (E)

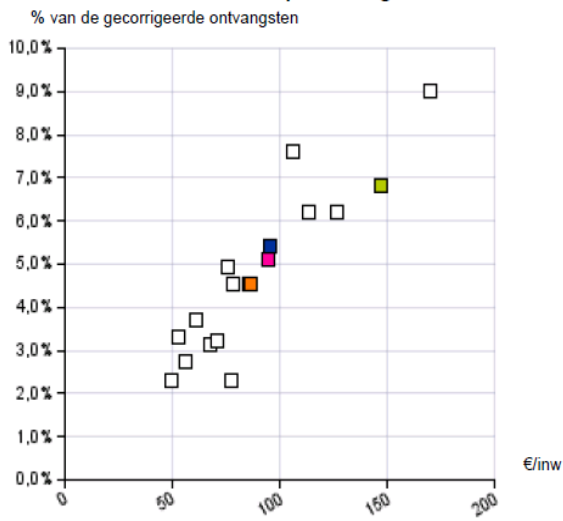

Gewest (E)

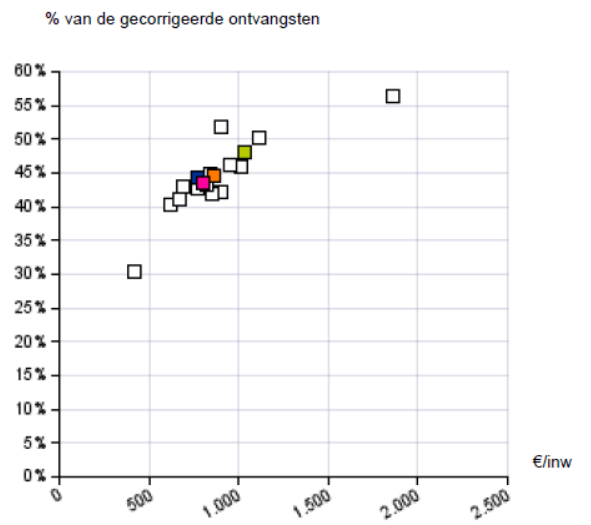

Figuur 139: Economische verdeling van de uitgaven (Bron: Belfius)

Individuele hulpverlening

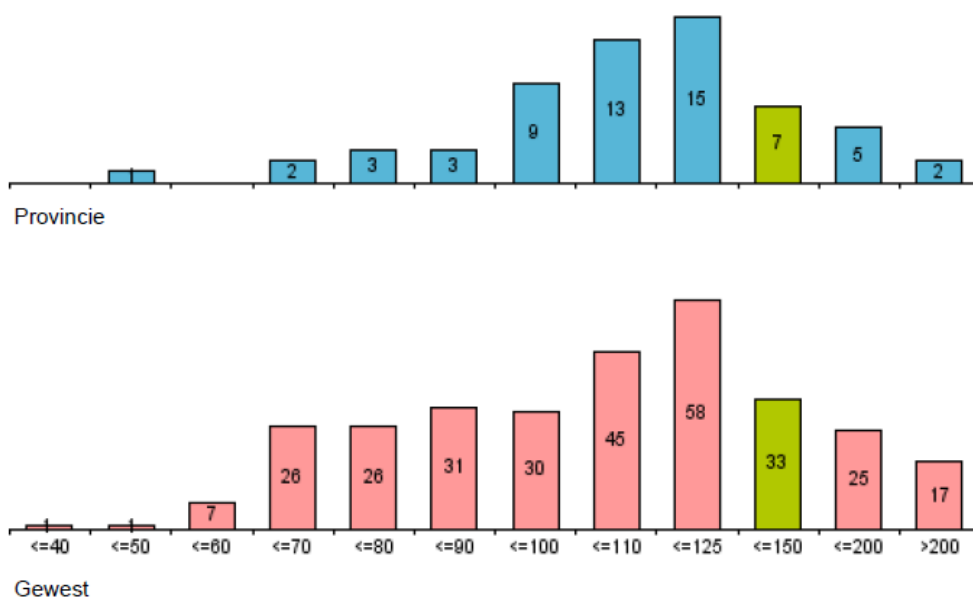
Bezoldigingen en pensioenen

Figuur 140: Clusterverdeling individuele hulpverlening (Bron: Belfius) Figuur 141: Clusterverdeling bezoldigingen en pensioenen (Bron: Belfius)

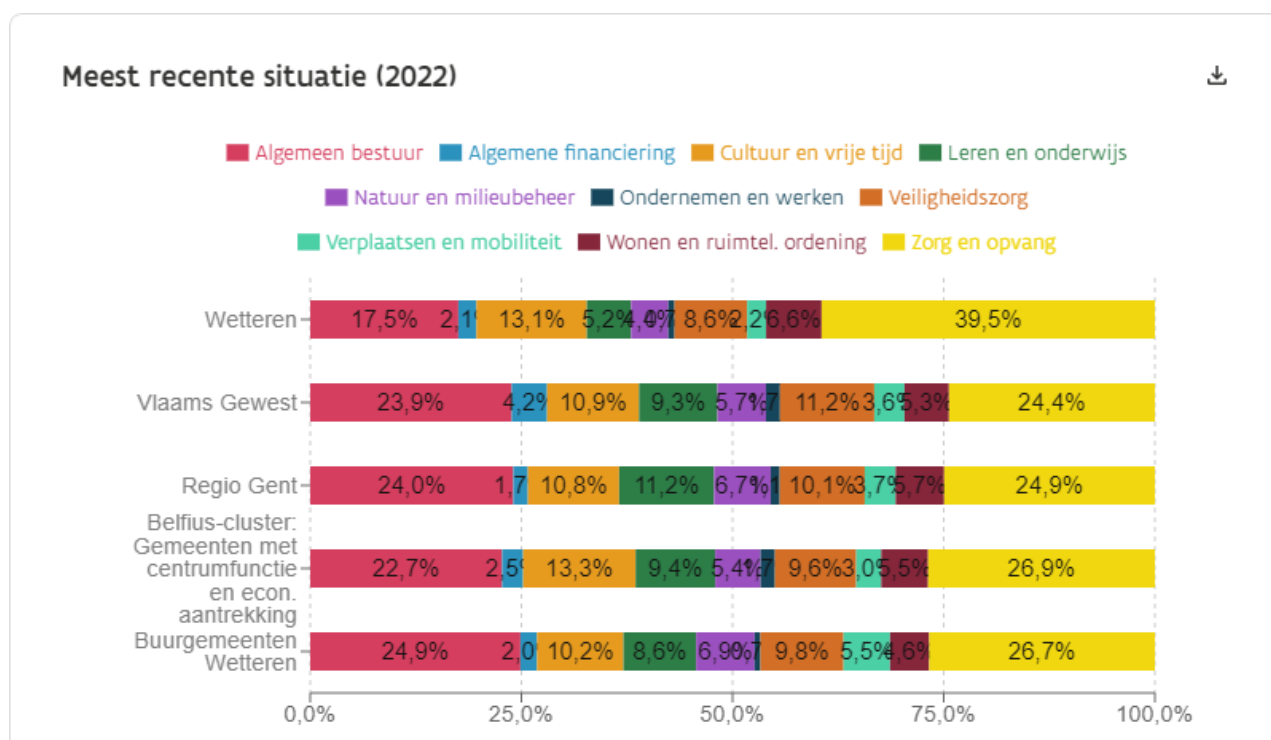

Verdeling van de toelage aan de politiezone (2022)

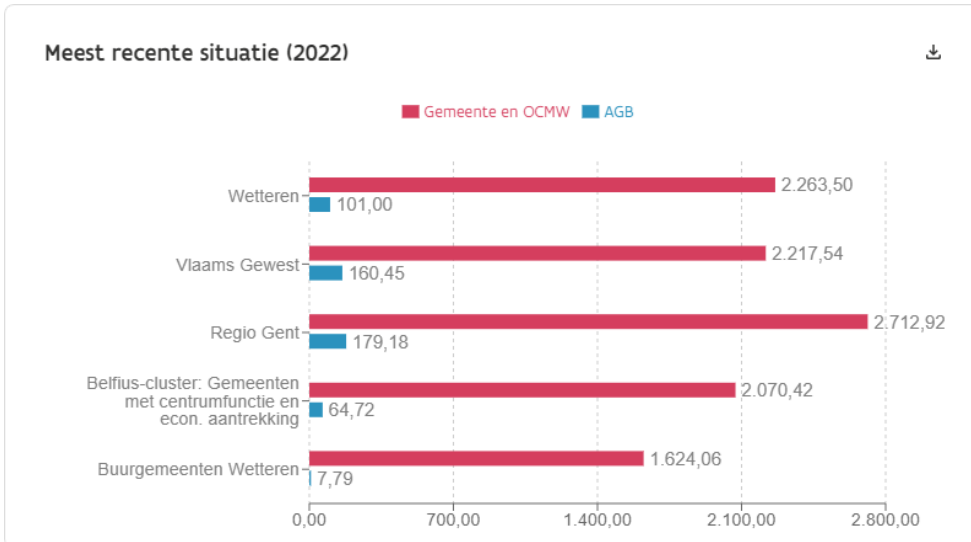
Figuur 142: Verdeling van de toelage aan de politiezone (Bron: Belfius)

Bekijken we onze uitgaven naar functionele indeling, dan zien we de bevestigen dat Wetteren veel meer middelen besteedt aan 'zorg en opvang' en minder middelen besteedt aan het 'algemeen bestuur', waaronder de ondersteunende diensten.

Figuur 143: Exploitatieuitgaven naar functionele indeling (Bron: GSM)

Onze exploitatieontvangsten liggen op €2.263,5 per inwoner, wat hoger is dan het gemiddelde in de Belfiuscluster en veel hoger ligt dan bij onze buurgemeenten. **De gemeente heeft 4,2% minder ontvangsten per inwoner (€1.580 t.o.v. €1.649 in de Belfiuscluster), met vooral minder inkomsten uit subsidies (€546 t.o.v. €621 in de Belfiuscluster). Het OCMW heeft 53,4% meer ontvangsten per inwoner (€684 t.o.v. €446 in de Belfiuscluster).**

Figuur 144: Exploitatieontvangsten per inwoner (Bron: GSM)

Zetten we de inkomsten af tegenover de uitgaven, dan bekomen we het volgende resultaat in de gemeente en het OCMW Wetteren

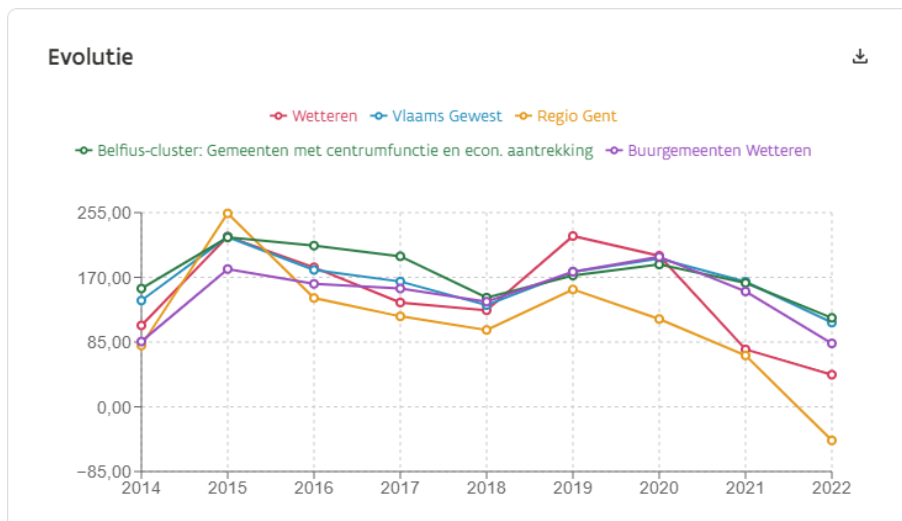
		W	cluster	prov	Vlaanderen
OC	O/inw	684,00	445,00	355,00	352,00
	U/inw	873,00	548,00	469,00	461,00
	saldo	-189,00	-103,00	-114,00	-109,00
		-0,28	-0,23	-0,32	-0,31
GE	O/inw	1 477,00	1 510,00	1 408,00	1 510,00
	U/inw	1 161,00	1 167,00	1 111,00	1 209,00
	saldo	316,00	343,00	297,00	301,00
		0,21	0,23	0,21	0,20
TOT	O/inw	2 161,00	1 955,00	1 763,00	1 862,00
	U/inw	2 034,00	1 715,00	1 580,00	1 670,00
	saldo	127,00	240,00	183,00	192,00
		0,06	0,12	0,10	0,10

Het lage exploitatieoverschot is de achilleshiel van Wetteren. In het onderstaand overzicht wordt het financiële resultaat van de gemeente over de huidige legislatuur weergegeven. Tot 2023 zijn dit rekeningcijfers, voor 2024 en 2025 zijn dit nog planningscijfers.

Gemeente en OCMW Wetteren							
M2 : Staat van het financieel evenwicht							
Budgettair resultaat		Rek 2020	Rek 2021	Rek 2022	Jaarrek. 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
I. Exploitatiesaldo	(a-b)	7.633.667	4.245.639	3.343.710	7.619.392	3.764.925	3.934.083
a. Ontvangsten		54.105.852	55.610.008	59.855.937	66.598.415	66.164.376	68.135.217
b. Uitgaven		46.472.185	51.364.369	56.512.228	58.979.022	62.399.452	64.201.134
II. Investeringsaldo	(a-b)	-172.419	-7.483.889	-9.811.728	-4.458.750	-13.903.634	-3.863.068
a. Ontvangsten		3.933.072	1.289.064	1.192.318	2.079.714	9.205.771	2.814.914
b. Uitgaven		4.105.491	8.772.954	11.004.047	6.538.464	23.109.405	6.677.982
III. Saldo exploitatie en investeringen	(I+II)	7.461.248	-3.238.251	-6.468.019	3.160.642	-10.138.710	71.015
IV. Financieringsaldo	(a-b)	-1.102.926	-1.994.689	2.830.786	5.649.252	-2.620.832	-725.683
a. Ontvangsten		1.971.783	816.728	5.563.543	7.704.997	878.810	887.786
b. Uitgaven (aflossingen en toegestane leningen AGB)		3.074.708	2.811.417	2.732.758	2.055.746	3.499.642	1.613.469
V. Budgettair resultaat van het boekjaar	(III+IV)	6.358.322	-5.232.940	-3.637.233	8.809.894	-12.759.541	-654.669
VI. Gecumuleerd budgettair resultaat vorig boekjaar		9.441.821	15.800.143	10.567.203	6.929.970	15.739.864	2.980.323
VII. Gecumuleerd budgettair resultaat	(V+VI)	15.800.143	10.567.203	6.929.970	15.739.864	2.980.323	2.325.654
VIII. Onbeschikbare gelden		0	0	8.115	8.164	0	0
IX. Beschikbaar budgettair resultaat	(VII-VIII)	15.800.143	10.567.203	6.921.855	15.731.700	2.980.323	2.325.654
Autofinancieringsmarge		Rek 2020	Rek 2021	Rek 2022	Jaarrek. 2023	Mjp 2024	Mjp 2025
I. Exploitatiesaldo		7.633.667	4.245.639	3.343.710	7.619.392	3.764.925	3.934.083
II. Netto periodieke aflossingen	(a-b)	2.472.887	2.272.403	2.229.112	1.300.013	1.127.210	1.107.525
a. Periodieke aflossingen conform de verbintenissen		2.869.316	2.661.907	2.600.123	1.669.530	1.498.446	1.493.469
b. Periodieke terugvordering leningen		396.429	389.504	371.011	369.517	371.236	385.944
III. Autofinancieringsmarge	(I-II)	5.160.780	1.973.236	1.114.598	6.319.380	2.637.715	2.826.558
Spaarquote		10%	4%	2%	9%	4%	4%

Figuur 145: Financieel resultaat Lokaal Bestuur Wetteren

Ook hier blijkt het belang van een voldoende groot exploitatieoverschot. Vanuit dit overschot betalen we immers de leningen af en kunnen we investeringen 'auto'-financieren. De autofinancieringsmarge is er dan ook direct afhankelijk van. De **autofinancieringsmarge** zit in dalende lijn, zoals uit de grafiek hieronder blijkt. In 2022 kwam dit neer op €42,25 per inwoner. Dit willen we in de volgende beleidsperiode weer versterken.

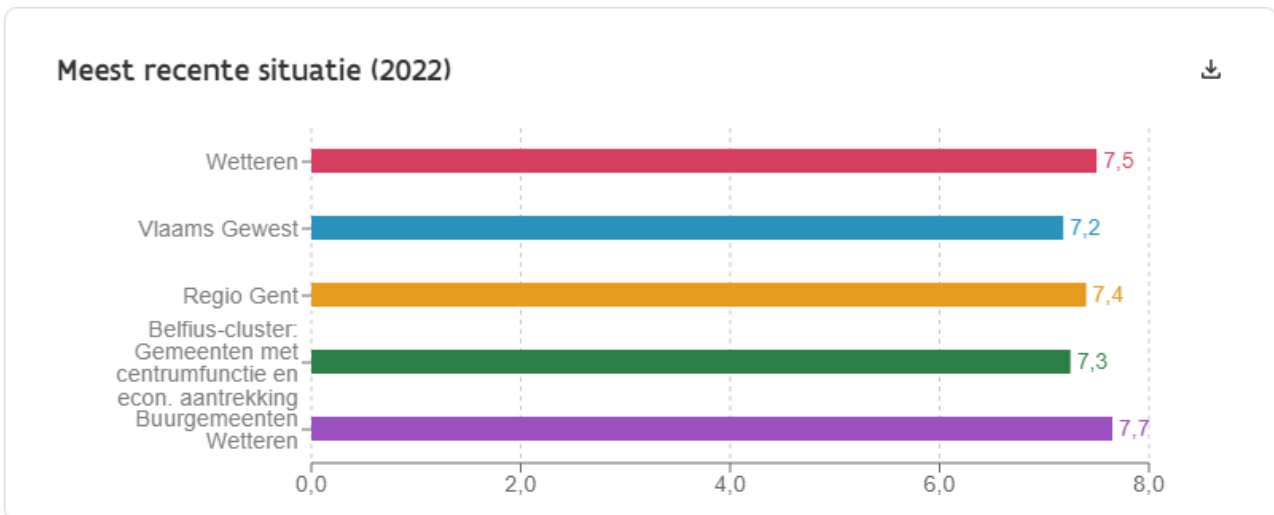

Figuur 146: Autofinancieringsmarge per inwoner

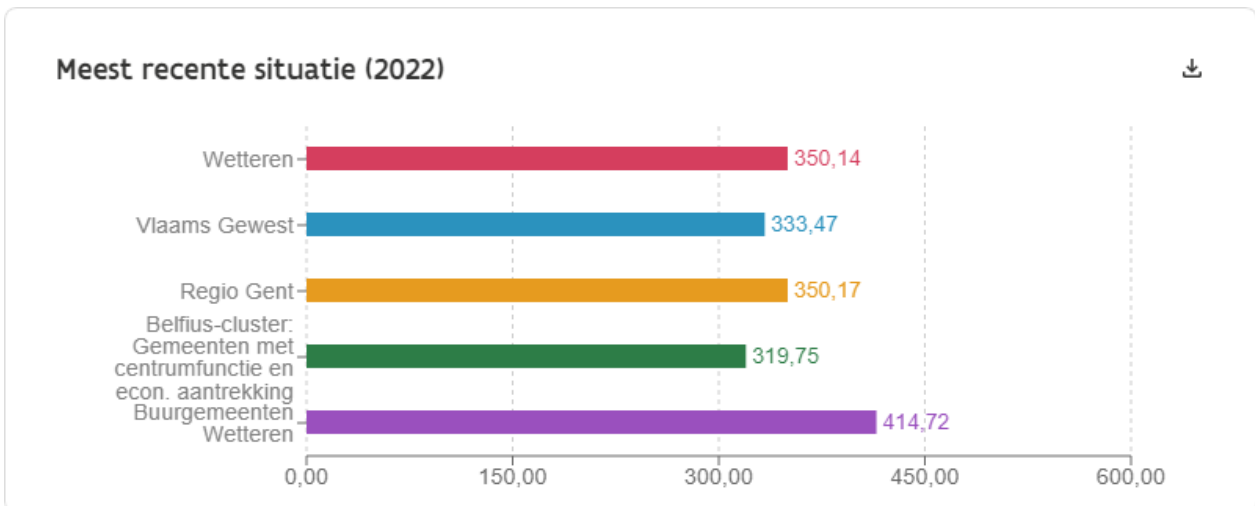
In de onderste lijn van het financieel resultaat wordt de **spaarquote** weergegeven die de verhouding weergeeft tussen de autofinancieringsmarge en de exploitatie-ontvangsten. Hoe hoger de spaarquote hoe meer investeringen we vanuit eigen middelen kunnen financieren, hoe lager de afhankelijkheid van externe leningen en hoe groter de buffer voor het opvangen van crisissituaties. Dat laatste hebben we aan den lijve ondervonden in 2022 toen de energiekosten culmineerden en de inflatie de hoogte inging met opeenvolgende loonindexeringen tot gevolg. Vandaar ook dat een positieve autofinancieringsmarge, minstens in het laatste jaar van de legislatuur, een evenwichts-voorwaarde is die de BBC oplegt.

Idealiter bedraagt de spaarquote 10%. We zien dat we dit niet halen in Wetteren, tenzij in het coronajaar 2020, waar de uitgaven stilvielen, maar de inkomsten wel bleven doorlopen en extra kosten n.a.v. de crisis (o.m. opzetten vaccinatiecentrum) ruimschoots werden gesubsidieerd. Ook 2023 was een uitzonderlijk jaar. We ontvingen extra en eenmalige inkomsten uit de aanvullende personenbelasting en we deden een herfinanciering van de schuldportfolio waardoor de leningslasten werden herverdeeld over een langere terugbetalingsperiode.

De belastingvoet voor personenbelastingen ligt in Wetteren aan de hogere kant. Onze inkomsten zijn ook iets hoger dan gemiddeld, afgezien van de rijkere buurgemeenten.

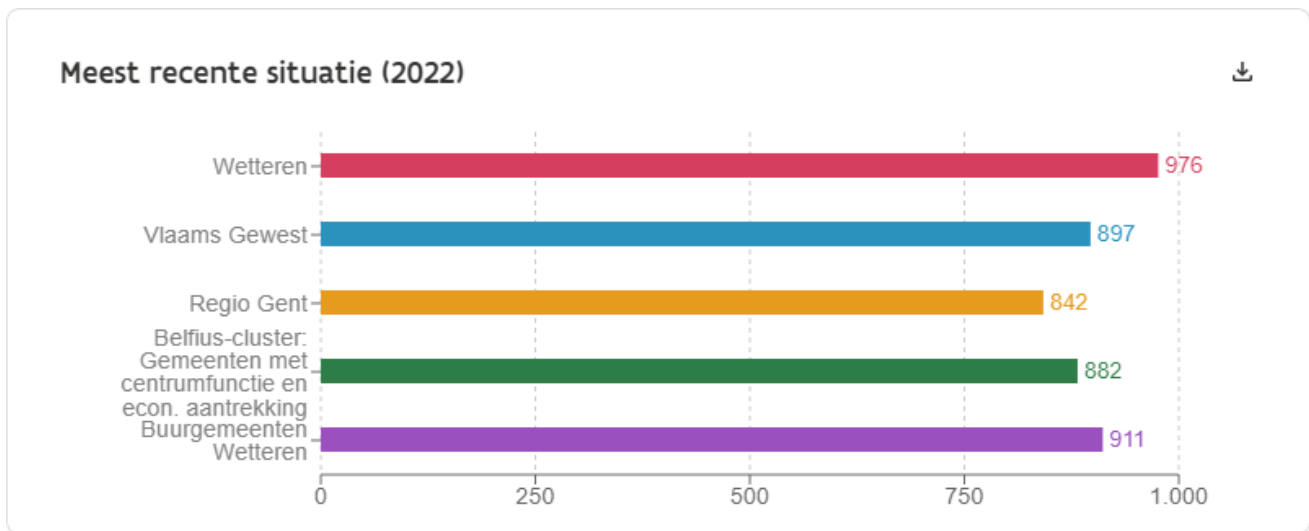

Figuur 147: APB - Belastingtarief aanvullende personenbelasting (Bron: GSM)

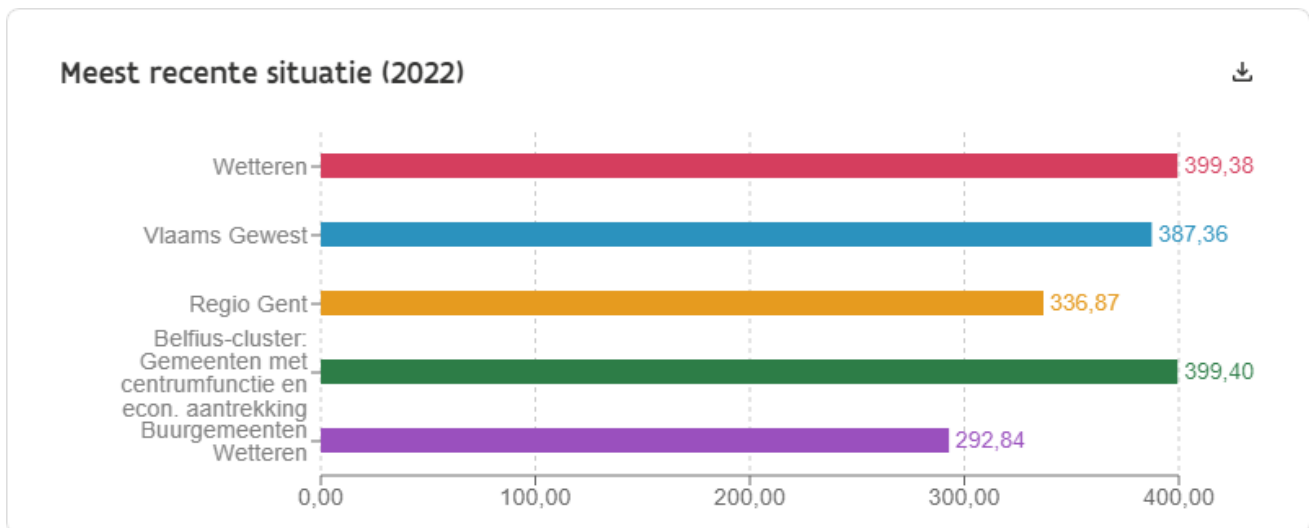

Figuur 148: APB - Ontvangsten uit aanvullende personenbelasting per inwoner (Bron: GSM)

Onze opcentiemen op de onroerende voorheffing zijn hoger dan het Vlaams gemiddelde of bij de gemeenten uit de Belfiuscluster, maar gezien de samenstelling van ons patrimonium en lager kadastraal inkomen liggen onze ontvangsten wel op gelijke hoogte.

Figuur 149: OOV – Opcentiemen op onroerende voorheffing (Bron: GSM)

Figuur 150: OOV – Ontvangsten uit de opcentiemen op onroerende voorheffing per inwoner (Bron: GSM)

Voor de toekomst zien we de volgende **opportunities** om de spaarquote op te trekken en veilig te stellen:

- **De inkomsten verhogen.** We hebben weinig marge op het vlak van tarieven, maar kunnen wel de onderliggende inkomens (persoonlijk en kadastraal) trachten te verhogen (vb. door het aantrekken van nieuwe gezinnen en ondernemingen, het verbeteren en uitbreiden van het woningen- en gebouwenareaal);
- **Het optimaal benutten van subsidies** (vb. noodkoopleningen en subsidies voor renovatiebegeleiding, klimaatsubsidies, subsidies voor de renovatie van handelspanden, subsidies in het kader van de reductiedoelstellingen voor afvalwater);
- **De uitgaven onder controle houden** (kerntakendebat, efficiënter inzetten van mensen en middelen, afbouwen van overhead, afstoten of herbestemmen van patrimonium, van actor naar regisseur, inzetten op vrijwilligers).
- **Differentiatie in belastingtarieven om te stimuleren of te ontraden.** Er zijn reeds enkele gemeenten die hun tarief OOV (opcentiemen onroerende voorheffing) diversifiëren. Daarmee streven ze verschillende doelstellingen na, meestal met het oog op het 'zwaarder' belasten van hogere kadastrale inkomens of industrie. We kunnen ook diversifiëren in functie van de lokale economie (vb. startende ondernemingen een aantal jaar vrijstellen van de OOV). Ook renovatie kunnen we slimmer stimuleren (vb. binnen het centrumgebied of bepaalde straten, waarbij we de voorwaarden nog nader moeten

bepalen). Dit kan nieuwe inwoners aantrekken, maar ook bestaande eigenaars stimuleren om tot renovatie over te gaan en zo tot een verbeterde woonkwaliteit.

- **De grote werkingsubsidies trachten mee te sturen via politiek zeggenschap in de raden van bestuur en ambtelijke samenwerking en informatie-uitwisseling.**

Natuurlijk lopen we als lokaal bestuur ook financiële risico's waar we geen vat op hebben. In de beleidsrapporten brengen we die uitgebreid in kaart en onder de aandacht van de bestuurders. Zoveel mogelijk trachten te beheersen is de boodschap, maar ook voorzien in die broodnodige buffering.

Het robuuster maken van de financiën is sowieso aan de orde voor de volgende beleidsploeg, zodat de investeringscapaciteit en verdere groei en bloei van Weteren verzekerd zijn voor de toekomstige generaties.

PERSONEELSBELEID

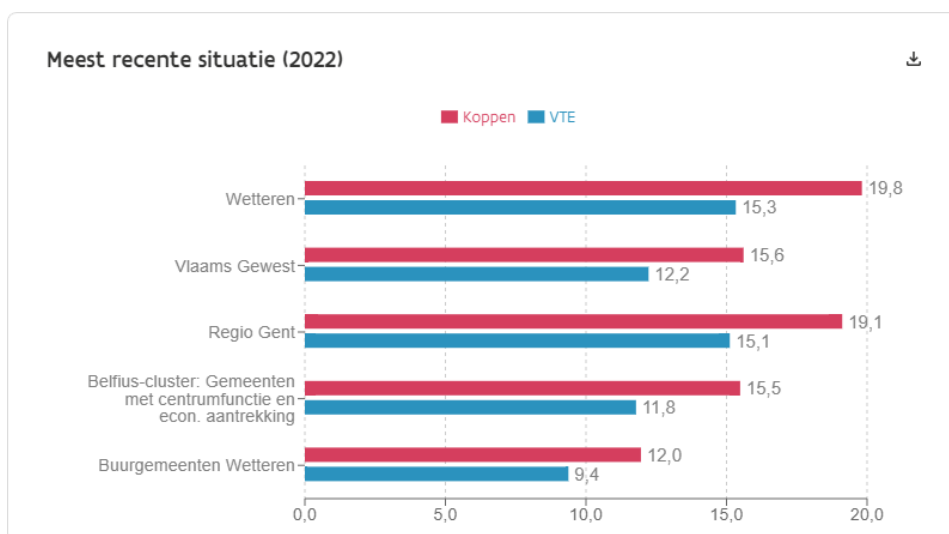
De **krachte op de arbeidsmarkt** maakt het ook voor lokale besturen steeds moeilijker om geschikt personeel aan te werven. Jobs in de zorg- en onderwijssector worden knelpuntberoepen, maar ook andere jobs (vb. redders) worden nog moeilijk ingevuld. Lokale en bovenlokale overheden beconcurreren elkaar in de zoektocht naar personeel en ook de private markt is een concurrent op vlak van aanwerving.

Een doordachte **employer branding** moet Wetteren nog beter in de markt zetten als aantrekkelijke werkgever. Het is de kunst om de juiste boodschap langs de juiste kanalen te verspreiden naar de doelgroepen waaruit we willen rekruteren. De zoektocht naar personeel vereist steeds meer een plan op maat van de vacature in plaats het doorlopen van een standaard procedure. Uitgekiende marketingcampagnes kunnen ons als aantrekkelijke werkgever in de markt zetten, maar daarbij mogen we onze pr ook niet uit het oog verliezen. Voor de beste pr betaal je niet, maar die verdien je. En die krijg je als het huidige personeel zich als **ambassadeur** gaat gedragen. Werk maken van een trotse en betrokken personeelsploeg maakt van het Lokaal Bestuur Wetteren een meer aantrekkelijke werkgever. Het vergroten van personeelsbetrokkenheid heeft op korte termijn een invloed op het welzijn van het personeel en het personeelsverloop, maar heeft duidelijk ook een effect op langere termijn bij de zoektocht naar nieuwe medewerkers. Belangrijk hierbij is inzetten op een positieve **employee journey**, van een eerste kennismaking tot aan het afscheid. Tijdens elke fase van de employee journey moet een medewerker zich verbonden en gewaardeerd voelen.

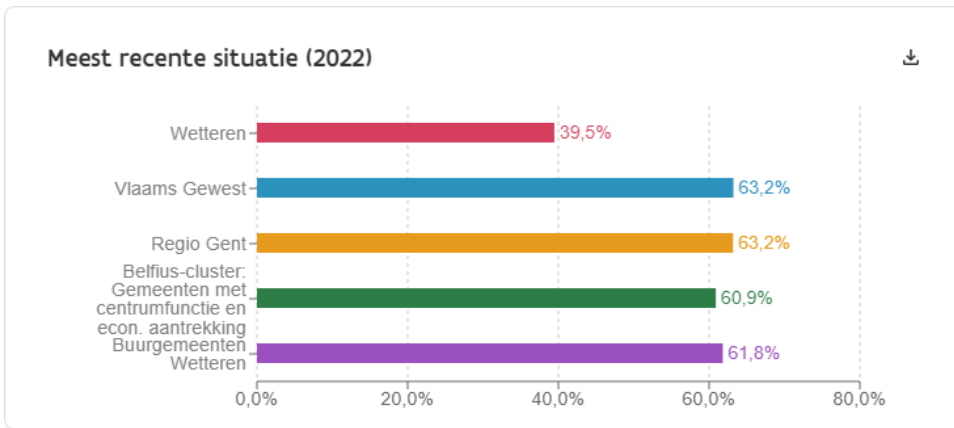
Lokale samenwerking met andere besturen biedt ook mogelijkheden om een dynamischer aanwervingsbeleid op poten te zetten. Sommige functies kunnen perfect gedeeld worden tussen een aantal gemeenten. Deze vorm van **schaalvergroting** kan ook helpen om eenmansdiensten sterker te bestaffen en om personeel met meer specifieke expertise aan te werven. Wetteren werkt traditioneel heel vaak samen met Laarne en Wichelen. We willen de mogelijkheden op vlak van gedeelde aanwerving met deze gemeentes (of andere) verder onderzoeken.

Het naleven van de **organisatiewaarden** wordt een belangrijk intern werkpunt de volgende beleidsperiode. 'De basis op orde krijgen' is dan ook één van de speerpunten in deze inspiratienota. Daarnaast zijn er tal van andere focuspunten.

Een evenwichtig en **gedownsized personeelsbestand** is essentieel om zowel qua omvang als samenstelling optimaal te functioneren. Wetteren is meer bestaft dan vergelijkbare gemeenten. Waar bij een gemiddeld bestuur zo'n 60% van de personeelsleden voor de gemeente werkt en 40% voor het OCMW, is die verdeling in Wetteren omgedraaid. Wetteren heeft daarmee in verhouding één van de sterkst bestaft OCMW's en zwakst bestaft gemeentebesturen in Vlaanderen (de rode bollen in de spreidingsgrafieken hieronder).

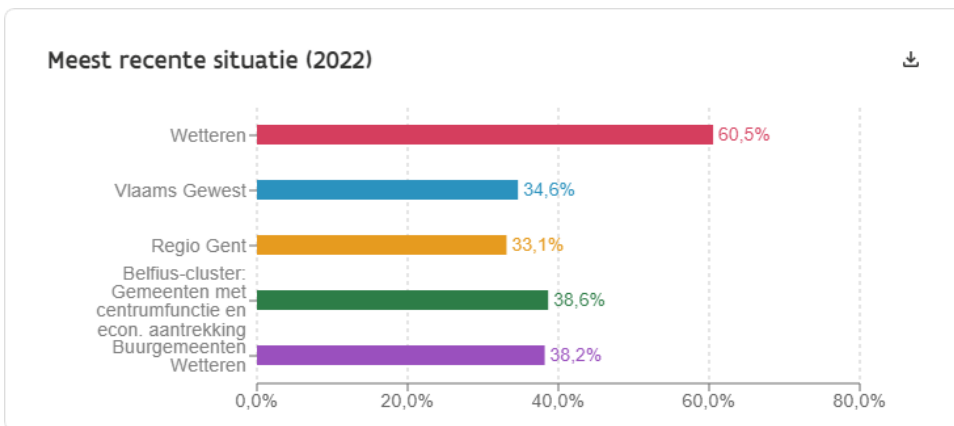
Figuur 15t: Aantal personeelsleden in koppen en VTE (Bron: GSM)

Figuur 152: Aandeel personeelsleden in VTE naar bestuur: gemeente (Bron: GSM)

Figuur 153: Aandeel personeelsleden in VTE naar bestuur: gemeente – Spreiding (Bron: GSM)

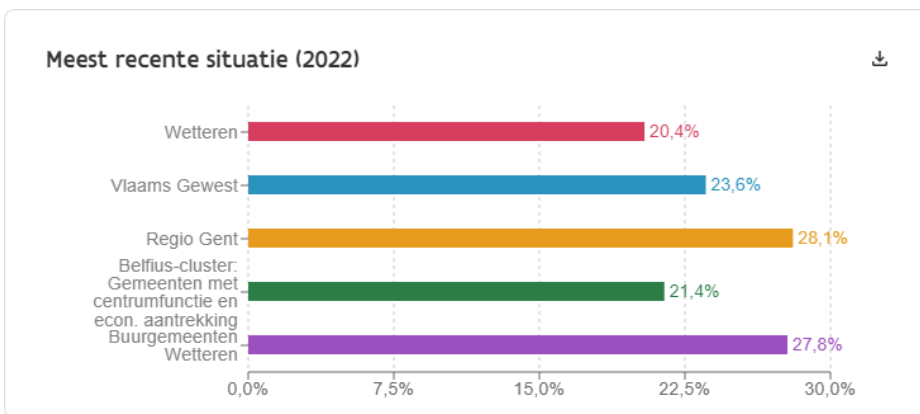

Figuur 154: Aandeel personeelsleden in VTE naar bestuur: OCMW (Bron: GSM)

Figuur 155: Aandeel personeelsleden in VTE naar bestuur: OCMW – Spreiding (Bron: GSM)

We moeten kritisch kijken naar onze huidige personeelsbezetting en deze afstemmen op onze werking en doelstellingen. Dit kan onder andere door natuurlijk verloop te benutten, taken te heralloceren en interne mobiliteit te stimuleren. Ons doel is om een **flexibele en wendbare organisatie** te creëren die snel kan inspelen op veranderende behoeften en omstandigheden. Tegelijkertijd is het belangrijk dat ons personeelsbestand de **diversiteit** van Wetteren weerspiegelt. Wetteren is een diverse gemeenschap waarbij wij streven naar een inclusieve werkplek waar iedereen gelijke kansen krijgt, ongeacht achtergrond, leeftijd, gender, of andere kenmerken.

Figuur 156: Aandeel vastbenoemde personeelsleden in koppen (Bron: GSM)

Het verkleinen van de kloof tussen **contractuele en statutaire medewerkers** is een belangrijke stap naar een meer uniforme organisatie. De opmaak van een **nieuwe rechtspositieregeling** stelt ons in staat de arbeidsvoorwaarden van contractuelen en statutairen meer op elkaar af te stemmen. Daarnaast willen we de tweede pensioenpijler verder uitbouwen om de verschillen in pensioenvoorzieningen tussen statutairen en contractuelen te verkleinen.

In een krappe arbeidsmarkt is het essentieel om medewerkers te behouden en te ontwikkelen. Het stimuleren van een cultuur waarbij medewerkers zich **voortdurend ontwikkelen** en hun vaardigheden uitbreiden, draagt bij aan zowel hun persoonlijke groei, als aan een dynamische organisatie die klaar is voor toekomstige uitdagingen.

Tot slot streven we naar **360° feedback als norm voor personeelsbeoordelingen**. Deze benadering biedt een completer beeld van de prestaties en ontwikkelingsbehoeften van de medewerkers. Dit stimuleert een cultuur van zelfreflectie en wederzijdse feedback, wat ook bijdraagt aan het voortdurende ontwikkeling van medewerkers.

Een kwalitatief personeelsbeleid uitbouwen is inzetten op verschillende duurzame doelstellingen.

SAMENWERKING

PARTNER
-SHIP

Doorheen deze inspiratienota hebben we al vaak het belang van partnerschappen belicht. Binnen de **netwerksamenleving** ontwikkelen lokale besturen zich ook steeds meer als een netwerkoverheid. Lokale besturen staan voor steeds grotere uitdagingen en krijgen steeds meer bevoegdheden gedelegeerd vanuit bovenliggende overheden. Deze decentralisatie zorgt enerzijds voor beleid dicht bij de burger, maar brengt anderzijds ook uitdagingen op vlak van expertise en draagkracht met zich mee. Samenwerking is dan ook noodzakelijk om de verwachtingen ten aanzien van het lokaal bestuur op een kwalitatieve manier te blijven invullen.

Vanuit het duurzame principe '**alleen ga je sneller, samen ga je verder**', willen we tijdens de komende beleidsperiode zowel onze interne als onze externe samenwerking verankeren en kwalitatief sterker maken. Actief bijdragen aan een sterker netwerk is werk maken van een integraal beleid op alle gebied, gekenmerkt door openheid, toegankelijkheid en wederkerigheid naar al onze belanghebbenden. We zien hierin zowel een rol voor de volgende bestuursploeg als voor de administratie.

Binnen onze organisatie willen we als **administratie** veel meer inzetten op **transversaal werken**, wat wil zeggen dat we domeinoverschrijdend onze medewerkers meer met elkaar willen laten samenwerken. Zoals we al een aantal keer meegaven beperkt een beleid zich nooit tot de grenzen van het eigen domein, maar staat het steeds in verband met heel wat andere domeinen in onze werking. Een jeugdbeleid kan bijvoorbeeld nooit worden uitgerold zonder de samenwerking met mobiliteit, ruimtelijke ontwikkeling, onderwijs, vrije tijd, financiën, lokale economie, communicatie, zorg enz. Omdat dit geldt voor elk domein van onze werking is het zaak om de muurtjes te slopen die de samenwerking tussen onze diensten en medewerkers verhinderen.

Op vlak van **externe samenwerking** zetten we in op verschillende niveaus:

- Wetterse belanghebbenden (burgers, verenigingen en professionelen)
- Beleidsoverschrijdende samenwerking (bovenlokale besturen)
- Schaalvergroting (lokale besturen)
- Samenwerkingsverbanden (regiovorming)

Zoals we in het hoofdstuk over participatie al hebben besproken, willen we via de Wetteraad de **Wetterse burger** en **verenigingen** beter betrekken bij het beleid. Via een stakeholderinventaris willen we ook de relevante **professionele belanghebbenden** als gesprekspartner mee aan boord nemen. De opmaak van het nieuwe meerjarenplan is de ideale gelegenheid om de ideeën, verwachtingen en verzuchtingen op een gerichte manier mee te nemen naar de nieuwe beleidsperiode.

17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN

We streven ook naar sterkere **beleidsoverschrijdende samenwerking met bovenlokale besturen**. Samenwerking kan hier gaan over samen projecten uitschrijven, expertise uitwisselen, opleidingen volgen of actief op zoek gaan naar subsidiemogelijkheden. Voor heel wat uitdagingen die op ons af komen (vaak ook gedelegeerd naar het lokaal niveau door bovenlokale besturen) kunnen we beroep doen op de Provincie Oost-Vlaanderen of het Agentschap Binnenlands Bestuur voor extra ondersteuning. Ook VVSG is een sterke partner die ondersteuning en expertise aanbiedt om ons lokaal beleid kwalitatief te versterken. Zowel de **provincie, ABB als VVSG** vertalen complexe beleidskaders naar de lokale besturen en ontwikkelen tal van instrumenten en analyses om lokale besturen te ondersteunen. Ze zetten daarbij ook in op netwerken voor expertisedeling en vormingen voor de verdere ontwikkeling van onze medewerkers.

Lokaal bestuur Wetteren is vertegenwoordigd in diverse, veelal bovenlokale organisaties of samenwerkingsverbanden. Denken we maar aan de woonmaatschappij, afvalintercommunale,... Veelal hebben we een rechtstreekse participatie in het bestuursorgaan van die organisaties. Innovatieve ideeën kennen daar vaak een oorsprong, met kansen om die ideeën naar Wetteren te brengen. Evenzeer is het van strategisch belang om onze noden en ideeën vanuit de gemeente meer te agenderen op bovenlokaal niveau. Een nieuwe samenwerkingsmethode, waarbij bestuur afdoende wordt geïnformeerd door ambtenarij en vice versa dringt zich op.

Niet alleen de bovenlokale besturen zijn een belangrijke partner, we willen ook blijven inzetten in een **goede samenwerking met andere lokale besturen** en die samenwerking waar mogelijk nog gaan uitdiepen. Schaalvergroting door fusie werd door de Vlaamse overheid de voorbije legislatuur sterk aangemoedigd, maar is voor Wetteren op dit moment geen evidentie. In het fusieonderzoek stelden we ook dat Wetteren op dit moment daar nog niet klaar voor is. **Schaalvergroting** door nauwere samenwerking met andere lokale besturen is wel een optie die heel waardevol kan zijn en onze bestuurskracht kan vergroten. We denken daarbij aan kansen op vlak van toerisme, vrije tijd, communicatie, preventie, handhaving enz.

Deze samenwerking kan gaan van het uitwisselen van expertise over het opstellen van gemeenschappelijke doelstellingen tot het delen van personeel. Kennisuitwisseling vergroot onze expertise. Het opstellen van gemeenschappelijke doelstellingen creëert een meer regionaal beleid op maat de burger die zich niet beperkt tot de grenzen van de gemeente. Het delen van personeel kan ons helpen om knelpuntberoepen in te vullen, om op meer specifieke expertise in te zetten en om de afhankelijkheid van kwetsbare 'eenmansdiensten' te beperken.

Tot slot willen we ook sterker inzetten op de samenwerking met onze naburige gemeenten binnen Regio Gent in het kader van de **regiovorming**. Deze regiovorming had als doel om een tegengewicht te bieden tegen de verkokering in België tussen de verschillende bestuurslagen en om het kluwen aan samenwerkingsverbanden coherent en transparant te maken. Wetteren heeft tijdens de vorige beleidsperiode gekozen om deel uit te maken van Regio Gent en heeft als opdracht om de samenwerkingsverbanden ook af te stemmen op deze regio. Sommige samenwerkingsverbanden moeten we verplicht in orde brengen, andere worden dan weer gestimuleerd om in orde brengen (door verlies aan subsidiemiddelen). Dit gaat via onderstaande tijdslijn, met uitzondering van de afvalintercommunales die tijd hebben tot 31 december 2036 om regioconform te worden.

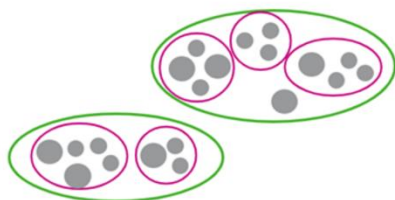
Tijdslijn voor de verplichte en gestimuleerde afstemming

Figuur 157: Tijdslijn verplichte en gestimuleerde afstemming (Bron: Labo Regiovorming VVSG)

Gewenste situatie

- Gemeente
- Subregio
- Regio

Samenwerkingsverbanden die door Vlaanderen gestimuleerd worden, dreigen hun subsidies te verliezen als ze niet regioconform zijn bij de start van de nieuwe beleidsperiode. Onderstaande lijst geeft een overzicht van de betreffende samenwerkingsverbanden en de deadline voor regioconformiteit. Binnen de cultuur- en

vrijtijdssector ligt er nog een grote uitdaging om de samenwerkingsverbanden regioconform te maken tegen de start van de nieuwe beleidsperiode. Ook de overstap naar een nieuw energiehuis is urgent en complex. Voor een aantal andere samenwerkingsverbanden hebben we iets meer tijd of moeten we de dialoog tussen de Vlaamse en federale overheid afwachten. We willen er vooral ook over waken dat we binnen Regio Gent niet opnieuw een lappendeken aan samenwerkingen creëren. Het sterkste scenario is om vanuit een subregio met steeds dezelfde gemeenten samen te werken, zodat we ook hier domeinoverschrijdende thema's eenvoudiger en consequenter kunnen behandelen.

Samenwerkingsverband	Hoofd-afbakening	Subafbakening	Regio-conform	Deadline
IGS DIJK92 (incl. De Leedijk)	Erfgoed, cultuur, vrije tijd en jeugd	Bovenlokaal Cultuurbeleid	Neen	31-dec-25
	Erfgoed, cultuur, vrije tijd en jeugd	Bovenlokaal Jeugdbeleid	Neen	31-dec-25
Land van Dendermonde	Erfgoed, cultuur, vrije tijd en Jeugd	Erfgoedcellen	Neen	31-dec-25
Avansa Waas-en-Dender	Erfgoed, cultuur, vrije tijd en Jeugd	Sociaal-cultureel volwassenenwerk	Neen	31-dec-25
Uitpas Dender	Erfgoed, cultuur, vrije tijd en jeugd	Uitpasregio's	Neen	31-dec-25
BEA vzw (Beheer Energie Aalst) - Energiehuis	Ruimte en duurzaamheid	Energiehuizen	Neen	31-dec-25
ILV Sociale Economie Scheldeland	Sociaal beleid, werk en welzijn	Regie Sociale Economie en Werk	Neen	31-dec-25

ILV Wijk-werken Sociale Economie Scheldeland	Sociaal beleid, werk en welzijn	Wijk-werken	Neen	31-dec-25
ILV Burensportdienst Schelde-Durme	Erfgoed, cultuur, vrije tijd en jeugd	Sportregio's	Neen	31-dec-25
Woonplus	Wonen	Intergemeentelijke Samenwerking Lokaal Woonbeleid	Ja	31-dec-25
IOED Schelde- Durme (Intergemeentelijk Onroerend Erfgoeddienst Schelde-Durme)	Erfgoed, cultuur, vrije tijd en jeugd	Intergemeentelijke Onroerend Erfgoed Diensten	Neen	1-jan-27
DDS	Ruimte en duurzaamheid	Streekontwikkelingsintercommunales	Neen	31-dec-30
Verko	Ruimte en duurzaamheid	Afvalintercommunales	Neen	31-dec-36
Brandweer Hulpverleningszone Zuid-Oost	Veiligheid en Justitie	Hulpverleningszones	Neen	Dialog Vlaamse en Federale Overheid
Politie Zone Wetteren Laarne Wichelen	Veiligheid en Justitie	Politiezones	Neen	Dialog Vlaamse en Federale Overheid
Regionaal Landschap Schelde-Durme	Ruimte en duurzaamheid	Regionale Landschappen	Neen	Nog te bepalen of er al dan niet regioconformiteit nodig is.
Het PAKT	Sociaal beleid, werk en welzijn	Netwerken Geestelijke Gezondheidszorg	Ja	OK
Vervoerregioraad Gent	Ruimte en duurzaamheid	Vervoerregio's	Ja	OK
Samen1pLAN Gent - Scheldekracht	Sociaal beleid, werk en welzijn	1gezin1plan	Ja	OK
Eerstelijnszone Scheldekracht	Sociaal beleid, werk en welzijn	Eerstelijnszones	Ja	OK
Geïntegreerd Breed Onthaal Scheldekracht	Sociaal beleid, werk en welzijn	Geïntegreerd Breed Onthaal	Ja	OK
Woonmaatschappij Gent-Oost	Wonen	Woonmaatschappijen	Ja	OK
CAW Oost- Vlaanderen	Sociaal beleid, werk en welzijn	Centra Algemeen Welzijnswerk	Ja	OK
Oost-Vlaanderen	Veiligheid en Justitie	Gerechtigde arrondissementen	Ja	OK